

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمر الکرما
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

گروه برکت

حضرت آیت الله العظمی سید علی خامنه‌ای مد ظله العالی
رهبر معظم انقلاب اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زن و بازیابی هویت حقیقی

نویسنده:

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

ناشر چاپی:

انقلاب اسلامی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
زن و بازیابی هویت حقیقی	۲۸
مشخصات کتاب	۲۸
اشاره	۲۹
فهرست	۳۳
مقدمه	۵۷
بخش اول: کلیات مباحث زن و خانواده	۶۳
اشاره	۶۳
فصل اول: ضرورت پرداختن به موضوع زن	۶۵
۱-۱-۱- مسأله ی زن از اساسی ترین مسائل هر جامعه	۶۵
۱-۱-۲- مسأله ی زن، مسأله ای مهم و قابل توسعه در اندیشه ورزی	۶۵
۱-۱-۳- اهمیت فوق العاده مسأله ی زن و خسارت قطعی به واسطه ی کم توجهی به آن	۶۵
۱-۱-۴- عدم امکان بازسازی به معنای حقیقی و در سطح وسیع با وجود بینش غلط نسبت به زن	۶۶
۱-۱-۵- کوتاهی جوامع اسلامی نسبت به نظر اسلام در مورد زن؛	۶۶
۱-۱-۶- بانوان؛ تشکیل دهنده ی نیمی از جمعیت ما؛ با حساس ترین، ظریف ترین، ماندگار ترین و مؤثر ترین نقش ها در حرکت تاریخ انسان	۶۷
فصل دوم: پیشینه ی تاریخی	۶۹
۱-۲-۱- قبل از ظهور اسلام	۶۹
۱-۲-۱-۱- ظلم و جفای به زنان در دوران جاهلیت	۶۹
۱-۲-۱-۲- برداشت، تحلیل و تفکرات غلط درباره ی جایگاه زنان در تاریخ بشریت	۶۹
۱-۲-۱-۳- حرمسراها؛ نشانه ی اهانت به زنان در امپراتوری ها و پادشاهان سابق	۷۰
۱-۲-۱-۴- حضور زنان در جامعه و معامله با زنان در زشت ترین و تحقیرآمیزترین شکل در همه دنیا	۷۰
۱-۲-۲-۱- بعد از ظهور اسلام	۷۰
۱-۲-۲-۱- تثبیت حق بیعت، مالکیت و حضور زن در عرصه های اساسی سیاسی و اجتماعی	۷۰
۱-۲-۲-۲- حضور مؤثر در میدان های رزم در صدر اسلام ، در کنار تربیت اسلامی فرزندان و حفظ حجاب	۷۱

- ۷۱ ۳-۲-۱-۱ رسیدن زنان به مدارج والای علمی
- ۷۲ ۳-۲-۱-۱ در غرب
- ۷۲ ۱-۳-۲-۱-۱ تضييع و تبعيض نسبت به حقوق زنان در جوامع اروپایی در تاريخ اروپا
- ۷۲ ۲-۳-۲-۱-۱ محرومیت از اولی ترین حقوق بشری تا اوایل قرن بیستم
- ۷۲ ۳-۳-۲-۱-۱ نداشتن حق مالکیت و حق رأی تا نیم قرن گذشته
- ۷۴ ۴-۳-۲-۱-۱ به وجود آمدن صنایع جدید و احتیاج به نیروی کار ارزان، عاملی برای مطرح شدن پدیده ی «آزادی زنان»
- ۷۵ ۵-۳-۲-۱-۱ برنامه ریزی صهیونیستی در راستای اشاعه ی فساد، فحشا و خروج زنان از عفت بشری از حدود ۱۵۰ سال قبل
- ۷۵ ۶-۳-۲-۱-۱ کشف حجاب عجیب و اختلاط جنسی بی نهایت و بی مهار در اوائل قرن بیستم
- ۷۵ ۷-۳-۲-۱-۱ بی توجهی به خانواده و تربیت فرزند از حدود پنجاه سال قبل
- ۷۶ ۸-۳-۲-۱-۱ عدم ارائه ی مدرک تحصیلی به زنان تحصیل کرده تا چند سال گذشته
- ۷۶ ۴-۲-۱-۱ قبل از انقلاب (دوران پهلوی)
- ۷۶ ۱-۴-۲-۱-۱ از بین بردن حرمت، قداست و طهارت زن
- ۷۷ ۲-۴-۲-۱-۱ پیشی گرفتن از غرب در رواج فساد، بی بندوباری و بی حجابی
- ۷۷ ۳-۴-۲-۱-۱ سوق دادن زنان به سمت تجمل و مصرف گرایی و تبدیل شدن به یک وسیله ی مصرف
- ۷۸ ۴-۴-۲-۱-۱ بیرون کشیدن زنان و دختران از آغوش عفیف خانواده و غرق کردن آن ها در منجلاب فساد
- ۷۹ ۵-۴-۲-۱-۱ متزلزل کردن پایه های اخلاقی مملکت و از بین بردن حجاب و عفاف و فاصله ی بین زن و مرد
- ۷۹ ۶-۴-۲-۱-۱ به انحطاط کشاندن و وادار کردن زنان به ساختن شخصیت کاذب از طریق جلوه گری و مشغول کردن او
- ۸۰ ۷-۴-۲-۱-۱ ضد اسلامی بودن پوشش و رفتار زنان در محیط های گوناگون
- ۸۰ ۸-۴-۲-۱-۱ ورود در وادی علم به قیمت کنار گذاشتن دین، تقوا، عفاف و وقار اسلامی
- ۸۱ ۹-۴-۲-۱-۱ معدود بودن خانم های محجبه و استهزاء، تمسخر و برخورد غیرانسانی با آن ها
- ۸۲ ۱۰-۴-۲-۱-۱ بی سوادی، عدم اطلاع از مسائل اجتماعی و عدم علاقه ی جمع کثیری از زنان به سرنوشت کشور
- ۸۳ فصل سوم: زن در اسلام و تمدن اسلامی
- ۸۳ ۱-۳-۱-۱ جایگاه و منزلت زن
- ۸۳ ۱-۱-۳-۱-۱ قابلیت و توانایی سلوک به مراتب عالیه و اوج ملکوت انسانی با رعایت احکام و مقررات اسلامی
- ۸۴ ۲-۱-۳-۱-۱ الگودانستن زن برای کل جامعه، شخصیت دادن به زن و مقابله با نگاه انحرافی و غلط
- ۸۵ ۳-۱-۳-۱-۱ عظمت بخشی به زن، از طریق آمیختن حجب و حیا، با عزت مؤمنانه و احساس تکلیف

- ۸۵-۱-۳-۱-۴- زنان؛ نمونه های قرآنی برجسته در صحنه ی انسانیت و تکامل معنوی
- ۸۶-۱-۳-۱-۵- نگاه جامع و ارزشگذاری به اصالت زن و پرهیز از تشبیه به مردان
- ۸۶-۱-۳-۱-۶- زن مظهر و الگوی ظرافت، زیبایی، حساسیت و لطافت
- ۸۷-۱-۳-۱-۷- داشتن نقشی مؤثر درون خانواده و نسل های آینده
- ۸۷-۱-۳-۱-۸- ترجیح زن بر مرد در خدمتگذاری فرزند به او
- ۸۷-۱-۳-۱-۹- زن شریک زندگی مرد نه تابع محض او
- ۸۸-۱-۳-۱-۱۰- برابری زن با مرد در رسیدن به مقامات معنوی و درجات انسانی
- ۸۹-۱-۳-۱-۱۱- لزوم رسیدن زنان به حدّ اعلای رشد فکری و سیاسی و معنوی
- ۸۹-۱-۳-۱-۱۲- برابری حقوق و رعایت عدالت میان زن و مرد
- ۹۰-۱-۳-۱-۱۳- برابری زنان و مردان در حفظ، اداره و پیشرفت جامعه ی اسلامی و مجموعه ی نظام اجتماعی
- ۹۰-۱-۳-۱-۱۴- تکریم واقعی زن
- ۹۰-۱-۳-۱-۱۵- توانایی ایفای نقش های منحصر به فرد، با تکیه بر نقاط قوت زنانه، ایمان عمیق، عفت و پاکدامنی
- ۹۱-۱-۳-۱-۱۶- منافات نداشتن وظایف عبادی و فردی با وظایف اجتماعی و سیاسی
- ۹۱-۱-۳-۱-۱۷- جلب چشم مردها و هوس هوسرانان، عاملی برای تحقیر زن
- ۹۱-۱-۳-۱-۱۸- تنفر از ظلم به زن؛ قراردادن زن در جایگاه حقیقی خود
- ۹۲-۱-۳-۱-۱۹- نفی زیاده روی و اعمال قدرت های جاهلانه توسط مرد
- ۹۳-۱-۳-۱-۲۰- حمایت از استقلال اقتصادی زنان
- ۹۳-۱-۳-۱-۲۱- آزادی زنان در انتخاب همسر
- ۹۳-۲-۳-۱-۲- زن اسلامی - ایرانی
- ۹۳-۱-۲-۳-۱-۱- ویژگی ها
- ۹۳-۱-۲-۳-۱-۱-۱- زن ایرانی مسلمان خود را در دامنه ی قلّه ای که فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در اوج آن است، می بیند.
- ۹۴-۱-۲-۳-۱-۲- عزیز داشتن شأن خود و پرهیز از برهنگی، اختلاط و معاشرت با مردان
- ۹۴-۱-۲-۳-۱-۳- عظمت زن مسلمان؛ در حفظ دین و حجاب همراه با حضور در میدان علم و سیاست
- ۹۵-۱-۲-۳-۱-۴- تشخیص درست هدف و فداکاری در راه آن
- ۹۵-۱-۲-۳-۱-۵- وصول به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی
- ۹۶-۱-۲-۳-۱-۶- الگوگیری از فاطمه ی زهرا و زینب کبری(علیهماالسلام) در فهم درست، هوشیاری در درک موقعیت ها و انتخاب بهترین کارها

- ۹۶-۱-۲-۳-۷- تسلیم نشدن در برابر سیاست های ویرانگر و اسارتبار و مقاصد سیاسی و شخصی غربی ها
- ۹۶-۱-۲-۳-۲- تأثیر در جامعه جهانی
- ۹۶-۱-۲-۳-۱- تفهیم منافات نداشتن رعایت کامل موازین اسلامی با تحصیل علم، به زنان دنیا در عمل
- ۹۷-۱-۲-۳-۲- الگو شدن حجاب زنان ایرانی و گسترش حجاب در جهان به تبعیت از زن مسلمان ایرانی
- ۹۸-۱-۳-۳- مشکلات و نواقص در جوامع اسلامی و جامعه ی ایرانی
- ۹۸-۱-۳-۳-۱- کوتاهی نسبت به شناخت نقش و رسالت زن مسلمان، در ایران و دیگر جوامع اسلامی
- ۹۹-۱-۲-۳-۲- رسوخ باورها و فرهنگ های غلط غربی در ذهن جوامع اسلامی در زمینه ی جایگاه و شأن زن
- ۹۹-۱-۳-۳-۳- گرایش به سمت تجمل گرایی، مدگرایی، تازه طلبی و افراط در آرایش و نمایش در مقابل مردان
- ۱۰۰-۱-۳-۳-۴- بی عدالتی در ارتباطات خانوادگی زن و مرد در جامعه ی ما و دیگر جوامع اسلامی
- ۱۰۱-۱-۳-۳-۵- عدم رعایت احترام، حرمت و کرامت زن در بعضی از مناطق کشور
- ۱۰۱-۱-۳-۳-۶- عدم رعایت پوشش و رفتار مناسب زنان در داخل ادارات
- ۱۰۲-۱-۳-۳-۴- راهکارهایی برای جوامع اسلامی و جامعه ی ایرانی
- ۱۰۲-۱-۳-۳-۱- انس زنان با قرآن و درک مفاهیم آن
- ۱۰۲-۱-۳-۳-۲- رفتن به سراغ راه حلّ الهی و پیام وحی و نظر اسلام
- ۱۰۲-۱-۳-۳-۳- بازنویسی، بازگویی و بازبینی ارزش و کرامت زن در نظر اسلام [زن] شمع جمع افراد خانواده است؛ مایه ی انس و سکینه و آرامش است...
- ۱۰۳-۱-۳-۳-۴- ترویج فکر «لزوم رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی»، اصلاح قوانین و تبیین نظر اسلام
- ۱۰۳-۱-۳-۳-۵- یافتن خلأهای معرفتی و اخلاقی زنان و اصلاح آن با فضائل فاطمه زهرا(س) و القاء و بیان آن
- ۱۰۴-۱-۳-۳-۶- تبیین کیفیت برخورد زن و مرد در قانون و اخلاق اسلامی
- ۱۰۴-۱-۳-۳-۷- طرازی پشتیبان ی قانونی و ضمانت اجرایی لازم برای تحقق خواسته ی اسلام
- ۱۰۴-۱-۳-۳-۸- اصلاح قوانین و قراردادان قوانین سخت برای جلوگیری از ظلم به زن
- ۱۰۵-۱-۳-۳-۹- نصیحت و تهذیب مردان برای جلوگیری از بی عدالتی درباره ی زنان
- ۱۰۵-۱-۳-۳-۱۰- زدودن باورهای غلط غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه ی بحث ها و کارهای اسلامی
- ۱۰۶-۱-۳-۳-۱۱- منفعل نشدن نسبت به موضع غرب بلکه طلبکاری از آن ها برای اصلاح مواضعشان
- ۱۰۶-۱-۳-۳-۱۲- استفاده ی خردمندانه از تجربیات دیگران و نه صرف تقلید
- ۱۰۷-۱-۳-۳-۱۳- مسئولیت در قبال اصلاح رفتار زن و مرد و پوشش زنان در ادارات؛ با روش اسلامی
- ۱۰۷-۱-۳-۳-۱۴- پرهیز از مصرف گرایی و اسراف تحمیل شده ی توسط غرب

- فصل چهارم: زن در غرب و تمدن مادی ۱۰۹
- ۱-۴-۱- منزلت و جایگاه زن ۱۰۹
- ۱-۴-۱-۱- موجودی درجه ی دوم ۱۰۹
- ۱-۴-۱-۲- هویت تبعی زنان و سروری مردان بر آن ها در فرهنگ غربی ۱۰۹
- ۱-۴-۱-۳- اشباع کننده ی یکی از خاکی ترین و مادی ترین خصلت های بشری در مرد ۱۱۰
- ۱-۴-۱-۵- ملعبه قراردادن مسائل جنسی بین دو جنس و رواج مدگرایی و مصرف گرایی ۱۱۱
- ۱-۴-۱-۶- الگوی زن غربی امروز برخاسته از الگوی باستانی و رومی ۱۱۱
- ۱-۴-۱-۷- آزادی جنسی به معنای مرز شکنی در روابط زن و مرد ۱۱۲
- ۱-۴-۱-۸- نگاه غلط و ابزاری و اهانت آمیز به زن ۱۱۳
- ۱-۴-۱-۲- مشکلات زن در غرب و تمدن مادی ۱۱۳
- ۱-۴-۱-۱- کشتن زنان به عنوان یکی از بلیه های زشت و نفرت انگیز در غرب ۱۱۳
- ۱-۴-۱-۲- آزار روحی زنان و فشارهای گوناگون جسمانی ۱۱۴
- ۱-۴-۱-۳- تجارت و قاچاق زنان ۱۱۴
- ۱-۴-۱-۴- ستم، تعرض و تعدی نسبت به زنان از ناحیه ی مردان غربی ۱۱۴
- ۱-۴-۱-۵- تعدی و تجاوز مردان به عفت زنان در غرب ۱۱۵
- ۱-۴-۱-۶- تحقیر شدن زن توسط دیگران ۱۱۶
- ۱-۴-۱-۷- استفاده زنان از جذابیت های جنسی برای پیدا کردن شخصیت در جامعه ۱۱۶
- ۱-۴-۱-۸- ممنوعیت حجاب و احترام نگذاشتن کشورهای اروپایی به دموکراسی، آزادی و آراء مردم ۱۱۶
- ۱-۴-۱-۳- نقد عملکرد غرب و تمدن مادی در قبال زنان ۱۱۷
- ۱-۴-۱-۱- منطق بسیار ضعیف غربی ۱۱۷
- ۱-۴-۱-۲- در مسأله ی زن دیر از خواب بیدار شدند ۱۱۷
- ۱-۴-۱-۳- افراط و تفریط در زمینه ی شناخت طبیعت زن و چگونگی برخورد با جنس زن ۱۱۷
- ۱-۴-۱-۴- عدم توانایی شعارها و بافته های ذهنی غربی ها در جلوگیری از ظلم به زن ۱۱۸
- ۱-۴-۱-۵- دادن حق مالکیت به زنان به علت نیاز به کارگر ارزان و منافع شخصی ۱۱۸
- ۱-۴-۱-۶- فرهنگ برهنگی و اختلاط بی قیدوشرط زن ومرد؛ برای فساد انسان ها و خروج انسانیت از دایره ی فضایل انسانی ۱۱۸
- ۱-۴-۱-۷- نگاه غلط و کج فهمی نسبت به شأن زن در جامعه، برگرفته از پروتکل های اندیشمندان صهیونیست ۱۱۹

- ۱۲۰-۳-۴-۱-۸- قرار دادن مفاهیم انسانی تحت الشعاع مسائل سیاسی و اقتصادی و تبلیغاتی
- ۱۲۰-۳-۴-۱-۹- سوء استفاده از زنان برای پیشبرد مقاصد خود
- ۱۲۱-۳-۴-۱-۱۰- وجود یک سیاست و راهبرد برای تثبیت جایگاه غلط و اهانت آمیز برای زن
- ۱۲۲-۳-۴-۱-۱۱- خیانت غرب به زن از طریق سوق دادن به سمت بی بندوباری و ابتذال
- ۱۲۲-۳-۴-۱-۱۲- ارائه ی الگوهای منحط به زنان غربی
- ۱۲۲-۳-۴-۱-۱۳- ظلم و ستم همه جانبه و بی سابقه به زن تحت عنوان «آزادی زن»
- ۱۲۳-۳-۴-۱-۱۴- تجاوز به حقوق زن و تنزل دادن ارزش او به واسطه ی صهیونیست ها و دستگاه های استعماری
- ۱۲۳-۳-۴-۱-۱۵- احترام به زن در غرب - به معنای تلذذ از او، در عین تحقیر، آزار های روحی و فشارهای گوناگون جسمانی
- ۱۲۴-۳-۴-۱-۱۶- برافروختن آتش زیاده روی های جنسی بی قانون و بی نظم در جامعه
- ۱۲۴-۳-۴-۱-۱۷- ظلم به زن از طریق ترویج آزادی جنسی
- ۱۲۴-۳-۴-۱-۱۸- ابتلاء به همجنس گرایی به سبب نگاه ابزاری به زن و ادبیات پرده درانه در مسائل جنسی
- ۱۲۵-۳-۴-۱-۱۹- اجباری کردن بی حجابی در جهت پرده دری و بی احترامی به زن
- ۱۲۵-۳-۴-۱-۲۰- دعوت زنان به آرایش به اسم آزادی، برای آزادی مرد است نه زن
- ۱۲۶-۳-۴-۱-۲۱- ناتوانی در جداسازی لذات و شهوات از شخصیت زن
- ۱۲۷-۳-۴-۱-۲۲- تحقیر زن به واسطه ی جلوه گری
- ۱۲۷-۳-۴-۱-۲۳- جبران نشدن تحقیر زن با وجود حضور در عرصه ی دیپلماسی
- ۱۲۷-۳-۴-۱-۲۴- نهضت دفاع از زنان، حرکتی بی منطق، مبتنی بر جهالت و بدون تکیه برستت های الهی و فطرت زن
- ۱۲۸-۳-۴-۱-۲۵- وجود خشونت و مطالبات خشن جنسی مرد نسبت به زن
- ۱۲۸-۴-۱-۴- موضع جمهوری اسلامی در برابر غرب و تمدن مادی
- ۱۲۸-۴-۱-۱- غرب باید به لحاظ نظری و عملی، در مقابل افکار عمومی جهان به چالش کشیده شود
- ۱۲۸-۴-۱-۲- اعتراض صریح و بدون هیچ مجامله به نگاه غربی و نامعادله ی ظالمانه ی غربی
- ۱۲۹-۴-۱-۳- روحیه و موضع تهاجمی در مقابله با زورگویان بین المللی
- ۱۳۰-۴-۱-۴- از غرب در مسأله ی ظلم و تحقیر زن طلبکاریم
- ۱۳۱-۴-۱-۵- خیانت غرب به بشریت عموماً و زن خصوصاً
- ۱۳۱-۴-۱-۵- راهکار مرتبط با جوامع غربی
- ۱۳۱-۴-۱-۵-۱- تصحیح نقطه نظرهای غلط و باطل غرب در مسأله ی زن و مواجه کردن آن با نظرات اسلامی

- ۱-۴-۵-۲- درک و ارائه ی دیدگاه های اسلام بدون افراط و تفریط ----- ۱۳۱
- ۱-۴-۵-۳- تغییر نگاه نسبت به زن و او را انسانی والا و متکامل دیدن ----- ۱۳۲
- ۱-۴-۵-۴- جلوگیری از مظلومیت زنان در سایه ی اخلاق و قانون و تهذیب مردان ----- ۱۳۲
- بخش دوم: سیمای زن در بُعد فردی ----- ۱۳۳
- اشاره ----- ۱۳۳
- فصل اول: الگوهای قرآنی- اسلامی و ویژگی های آن ها ----- ۱۳۵
- ۲-۱-۱- حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) ----- ۱۳۵
- ۲-۱-۱- جایگاه و اهمیت الگو ----- ۱۳۵
- ۲-۱-۱-۱- الگویی برای همه ی مردان و زنان غیور، مؤمن و مسلمان و حتی مردم غیر مسلمان ----- ۱۳۵
- ۲-۱-۱-۲- نمونه ی انسان کامل و الگوی زنان در طول تاریخ و همه ی نسل ها ----- ۱۳۶
- ۲-۱-۱-۲- ویژگی های الگو ----- ۱۳۷
- ۲-۱-۱-۲- رسیدن به اوج مقامات معنوی، و دعوت همه ی زنان عالم برای راهیابی به آن ----- ۱۳۷
- ۲-۱-۱-۲- جمع میان وظایف عبادی و فردی با وظایف جهادی و سیاسی ----- ۱۳۸
- ۲-۱-۱-۲- جمع میان علم و معرفت و زندگی زاهدانه و مدیریت خانه ----- ۱۴۰
- ۲-۱-۱-۲- حضور در مرکز همه ی حوادث سیاسی اجتماعی و ایفای نقش ----- ۱۴۰
- ۲-۱-۱-۲- احساس مسئولیت و احساس نشاط سریع، نسبت به مسائل پیرامونی خود ----- ۱۴۱
- ۲-۱-۱-۲- اراده ی قوی و گذشت و فداکاری و عزم راسخ ----- ۱۴۱
- ۲-۱-۱-۲- تلاش در جهت احقاق حق و نترسیدن از دنیای ظلم و استکبار ----- ۱۴۲
- ۲-۱-۱-۲- تلاش در جهت عبادت خدا، ایثار نسبت به فقرا، کمک به محرومان و فداکاری در راه خدا ----- ۱۴۲
- ۲-۱-۱-۲- عبودیت و معنویت در کنار جهاد و تلاش انقلابی ----- ۱۴۳
- ۲-۱-۱-۲- تربیت صحیح فرزندان، شوهرداری و جلب رضایت پدر در عین خودسازی و تقویت ایمان در شرایط سخت زندگی ----- ۱۴۴
- ۲-۱-۱-۲- احسان به مستمندان، دفاع از ولایت و جهاد برای رسیدن به اهداف الهی در عین برخوردار بودن از حکمت و فرزاندگی ----- ۱۴۶
- ۲-۱-۱-۲- صبر در برابر فقر و سختی ها ----- ۱۴۷
- ۲-۱-۱-۲- دوری از تجملات دنیوی و دارا بودن جهیزه ای ساده ----- ۱۴۷
- ۲-۱-۱-۲- ازدواج معنوی و الهی بیگانه از تشریفات بی محتوای ظاهری ----- ۱۴۸
- ۲-۱-۱-۲- مقدم داشتن دیگران در دعاکردن ----- ۱۴۹

- ۱۵۰ ۲-۱-۱-۱-۲-۱۶- برخورداری از فهم درست، هوشیاری در درک موقعیتهای و انتخاب بهترین کارها
- ۱۵۰ ۲-۱-۲- حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) -
- ۱۵۰ ۲-۱-۲-۱- جایگاه و اهمیت الگو
- ۱۵۰ ۲-۱-۲-۱- الگوی همیشه زنده در مقابل زن و مرد مسلمان
- ۱۵۰ ۲-۱-۲-۱- الگویی برای تاریخ
- ۱۵۱ ۲-۲-۱-۲- ویژگی های الگو
- ۱۵۱ ۲-۲-۱-۲- داشتن شخصیتی همه جانبه
- ۱۵۲ ۲-۲-۱-۲- موقعیت شناسی و عمل به تکلیف الهی
- ۱۵۲ ۲-۲-۱-۲- داشتن بصیرت و حمایت از امام
- ۱۵۲ ۲-۲-۱-۲- داشتن بالاترین علم ها و صافی ترین معرفت ها
- ۱۵۲ ۲-۲-۱-۲- تداوم ارتباط و دلبستگی به خدای متعال در اوج سختی ها و مشکلات
- ۱۵۳ ۲-۲-۱-۲- تأثیر در متن حوادث تاریخی
- ۱۵۴ ۲-۲-۱-۲- جمع میان عقل و متانت، قدرت و شجاعت، شورعاطفی و صراحت زبان با استواری روح
- ۱۵۴ ۲-۲-۱-۲- آسیب شناسی انقلاب نبوی و علوی و ایستادگی در مقابل ظالمان
- ۱۵۵ ۲-۲-۱-۲- حقیر و ناچیز شدن دشمنان و حوادث بزرگ در مقابل عظمت زنانه ی ایشان
- ۱۵۶ ۲-۲-۱-۲- صبر عظیم و ایستادگی و تحمل بی نظیر در مقابل مصائب و مشکلات
- ۱۵۷ ۲-۲-۱-۲- همراه کردن عاطفه ی زنانه با ایمان و معرفت و زبان صریح و روشن
- ۱۵۷ ۲-۱-۲- حضرت سکینه کبری (سلام الله علیها)
- ۱۵۷ ۲-۱-۳- ویژگی های الگو
- ۱۵۷ ۲-۱-۳- مشعل معرفت و دانش
- ۱۵۸ ۲-۱-۴- حضرت مریم (سلام الله علیها)
- ۱۵۸ ۲-۱-۴- جایگاه و اهمیت الگو
- ۱۵۸ ۲-۱-۴- نمونه و مَثَل قرآنی برای مؤمنان
- ۱۵۸ ۲-۴-۱-۲- ویژگی های الگو
- ۱۵۸ ۲-۴-۱-۲- ایستادگی در مقابل تهمت های ناروا
- ۱۵۹ ۲-۲-۴-۱-۲- حفظ عفت و پاکدامنی

- ۱۶۰-۵-۱-۲- آسیه همسر فرعون -----
- ۱۶۰-۵-۱-۲- جایگاه و اهمیت الگو -----
- ۱۶۰-۵-۱-۲- نمونه و مثل قرآنی برای مؤمنان -----
- ۱۶۰-۵-۱-۲- ویژگی ها -----
- ۱۶۰-۵-۱-۲- انتخاب راه حق با حفظ روحیه ی استقلال طلبی و تسلیم نشدن در برابر گمراهی های فرعون -----
- ۱۶۱-۵-۱-۲- کنار نهادن تجملات و خواسته های دنیوی در عین برخورداری از رفاه و عزت ظاهری در راه ایمان به خدا -----
- ۱۶۱-۵-۱-۲- پرورش دهنده نبی ای الهی -----
- ۱۶۲-۵-۱-۲- ایمان به پیامبر زمانه و یاری او -----
- ۱۶۳- فصل دوم: الگوهای منحنی و ویژگی های آن ها -----
- ۱۶۳-۱-۲- شناخت الگوهای منحنی در قرآن -----
- ۱۶۴-۲-۲- ویژگی های الگوهای منحنی -----
- ۱۶۴-۱-۲-۲- کج رفتاری و حرکت در جهت غلط -----
- ۱۶۴-۲-۲-۲- کفران نعمت های خداوند و خیانت اعتقادی -----
- ۱۶۴-۳-۲-۲- خیانت به همسر -----
- ۱۶۷- فصل سوم: وظایف زن در بُعد فردی -----
- ۱۶۷-۱-۳-۲- کسب تقوا و پرهیزکاری برای پیمودن راه درست و رسیدن به مقصود -----
- ۱۶۷-۲-۳-۲- عجین شدن با قرآن و تجسم قرآن در زندگی -----
- ۱۶۸-۳-۳-۲- پیشروی در میدان ارزش های معنوی و عرصه های سیاسی و اجتماعی در عین حفظ هویت و خصوصیات زنانه -----
- ۱۶۸-۴-۳-۲- یافتن نقش خود و درک عظمت زن بودن -----
- ۱۶۹-۵-۳-۲- اهمیت دادن به مسأله ی حرکت به سمت معرفت، علم، مطالعه، آگاهی و کسب معلومات و معارف -----
- ۱۶۹-۶-۳-۲- کسب علم و تخصص در رشته های مختلف -----
- ۱۶۹-۷-۳-۲- مجاهدت برای رها شدن از فرهنگ تباه گر غربی و تسلیم نشدن در برابر سیاست های ویران گر آن ها -----
- ۱۷۰-۸-۳-۲- خودسازی معنوی -----
- ۱۷۰-۹-۳-۲- تکبر و عدم خضوع در مقابل نامحرم -----
- ۱۷۰-۱۰-۳-۲- در مسائل شهبوانی و جنسی ملعبه ی دست دیگران نشدن و محافظت از حصار مستحکم فرهنگ اسلامی -----
- ۱۷۱-۱۱-۳-۲- بی اعتنائی و ننگ دانستن زیورآلات و تجملات کم ارزش و مدهای دام گونه ی ساخته ی دشمن -----

- ۱۷۱-۱۲-۳-۲- برداشتن گام های متین و محکم و عدم بازگشت به مصرف و تجمل های غیر انقلابی
- ۱۷۳- فصل چهارم: برابری ها و تفاوت های میان زن و مرد
- ۱۷۳-۱-۴-۲- برابری ها
- ۱۷۳-۱-۴-۱- در ارزش های واقعی و کمالات انسانی و رسیدن به اوج قله ی بشریت
- ۱۷۴-۲-۱-۴-۲- در رسیدن به مقامات عالی معنوی و درجات انسانی
- ۱۷۵-۳-۱-۴-۲- در حقوق مربوط به امور زندگی
- ۱۷۶-۴-۱-۴-۲- در حرکت به سمت آرمان ها
- ۱۷۶-۵-۱-۴-۲- در زمینه ی پیشرفت های علمی و اجتماعی و اداره ی این جهان
- ۱۷۶-۶-۱-۴-۲- در عرصه ی فعالیت های گوناگون اجتماعی
- ۱۷۷-۷-۱-۴-۲- به عنوان نگهدارنده و صاحب انقلاب
- ۱۷۷-۸-۱-۴-۲- در اداره و پیشرفت جامعه ی اسلامی
- ۱۷۸-۹-۱-۴-۲- در پذیرش مسؤلیت ها و مدیریت های کلیدی
- ۱۷۸-۱۰-۱-۴-۲- حرکت و تلاش در راه خدا در جهت سازندگی کشور
- ۱۷۸-۱۱-۱-۴-۲- در ایمان و صبر و استقامت و حفظ ناموس
- ۱۷۸-۱۲-۱-۴-۲- در زمینه ی تحصیل علم
- ۱۷۹-۲-۴-۲- تفاوت ها
- ۱۷۹-۱-۲-۴-۲- زن الگوی ظرافت، لطافت و حساسیت، مرد مظهر اتکا و اعتماد
- ۱۷۹-۲-۲-۴-۲- تفاوت در احکام نه حقوق
- ۱۸۰-۳-۲-۴-۲- توأمان بودن محبت و احساسات زنانه همراه باایمان وپاکدامنی عاملی برای ایفاء نقش منحصر به فرد زن در جامعه
- ۱۸۱- فصل پنجم: عوامل انحطاط در زنان
- ۱۸۱-۱-۵-۲- تسلیم شدن در برابر خوشگذرانی ها و هوس های زودگذر
- ۱۸۱-۲-۵-۲- رعایت نکردن حفاظ و حجاب بیرون از محیط خانه
- ۱۸۲-۳-۵-۲- گرفتار شدن به ابتذال اخلاقی و دوری از گوهر انسانی
- ۱۸۲-۴-۵-۲- گرایش به سمت مدگرایی، مصرف گرایی، تجمل گرایی و آرایش های بیهوده و افراطی
- ۱۸۴-۵-۵-۲- جلوه گری و ساختن شخصیت کاذب برای خود
- ۱۸۴-۶-۵-۲- ارتباط بی قید و شرط و بی بندوباری در روابط زن و مرد

- ۱۸۴ ----- ۷-۵-۲- زیباسازی و رسیدن به ظاهر به عنوان مشغله اصلی زندگی
- ۱۸۵ ----- ۸-۵-۲- مشغول شدن چشم و دل و ذهن به چیزهای ظاهری و کوتاه نظرانه
- ۱۸۵ ----- ۹-۵-۲- ترویج شهوات جنسی و آمیزش بی رویه ی زن و مرد و دختر و پسر
- ۱۸۶ ----- ۱۰-۵-۲- ترویج بی بندوباری
- ۱۸۷ ----- بخش سوم: سیمای زن در بُعد خانوادگی
- ۱۸۷ ----- اشاره
- ۱۸۹ ----- فصل اول: خانواده در اسلام و فرهنگ اسلامی
- ۱۸۹ ----- ۱-۱-۳- جایگاه خانواده از منظر اسلام و فرهنگ اسلامی
- ۱۸۹ ----- ۱-۱-۳- سئول حقیقی مجموعه ی پیکره ی جامعه
- ۱۸۹ ----- ۲-۱-۳- خانواده به عنوان کلمه ای طَیبه، عامل تراوش برکات در پیرامون خود
- ۱۹۰ ----- ۳-۱-۳- نگرش اصیل و نگاه با اهتمام به خانواده به عنوان یک رکن بزرگ
- ۱۹۰ ----- ۴-۱-۳- دوام و ریشه دار بودن خانواده با انتقال موارث و سنت ها از نسل گذشته به نسل بعدی
- ۱۹۰ ----- ۵-۱-۳- محیطی امن و قابل اعتماد برای سالم نگه داشتن و رشد روح، فکر و ذهن اعضای خانواده
- ۱۹۱ ----- ۶-۱-۳- محلی برای تنظیم زندگی انسان و تجدید قوا جهت تداوم فعالیت های زندگی
- ۱۹۲ ----- ۷-۱-۳- محل سکونت، آرامش روانی، انس و تکامل دو انسان با یکدیگر
- ۱۹۲ ----- ۲-۱-۳- عملکرد اسلام و فرهنگ اسلامی نسبت به خانواده
- ۱۹۲ ----- ۱-۲-۳- به خدمت در آوردن غریزه جنسی و غریزه ی زوج طلبی در جهت تشکیل خانواده
- ۱۹۳ ----- ۲-۲-۳- مشخص کردن حد و مرز رابطه ی زن و مرد در جامعه به خاطر حفظ خانواده
- ۱۹۴ ----- ۳-۲-۳- قرار دادن حقوق مشخص و متعادل برای زن و مرد در خانواده
- ۱۹۴ ----- ۴-۲-۳- قرار دادن دستوراتی برای حل اختلافات در درون خانواده
- ۱۹۵ ----- ۵-۲-۳- ایجاد توازن بین حقوق زن و مرد در خانواده بر اساس بینات و مسلمات اسلام
- ۱۹۷ ----- فصل دوم: خانواده در غرب و فرهنگ غربی
- ۱۹۷ ----- ۱-۲-۳- جایگاه خانواده از منظر غرب و فرهنگ غربی
- ۱۹۷ ----- ۱-۲-۳- جایگاه سست و متزلزل خانواده
- ۱۹۸ ----- ۲-۱-۲-۳- تحمیلی، تشریفاتی و بی معنا بودن خانواده
- ۱۹۸ ----- ۳-۱-۲-۳- واقعیت نداشتن مسأله ای به نام خانواده

- ۱۹۹-۳-۲-۱-۴- خانواده، فقط یک قرارداد موقت قانونی
- ۱۹۹-۳-۲-۱-۵- فراموش شدن محیط خانواده و روابط صمیمی موجود در آن
- ۲۰۰-۳-۲-۲- عملکرد غرب و فرهنگ غربی نسبت به خانواده
- ۲۰۰-۳-۲-۱- بی توجهی و تحقیر خانواده و عدم توانایی در حفظ آن
- ۲۰۰-۳-۲-۲- سبک کردن ازدواج و تشکیل خانواده در چشم مردم
- ۲۰۱-۳-۲-۳- دیر تشکیل شدن خانواده و زود منهدم شدن آن
- ۲۰۱-۳-۲-۴- سست و متزلزل کردن خانواده
- ۲۰۱-۳-۲-۳- علت تزلزل و مشکلات خانواده در غرب
- ۲۰۱-۳-۲-۱- نگرش غلط نسبت به هندسه ی قرارگرفتن و ارتباط دو جنس و نوع همزیستی آن ها
- ۲۰۲-۳-۲-۲- از بین بردن عمق و ریشه ی خانواده با کارهای غلط و افراطی
- ۲۰۲-۳-۲-۳- آزادی جنسی، بی بندوباری، بی عفتی و اختلاط محرم و نامحرم
- ۲۰۳-۳-۲-۴- رسمی و قانونی شدن همجنس بازی
- ۲۰۵- فصل سوم: تشکیل و تقویت خانواده
- ۲۰۵-۳-۱- ثمرات
- ۲۰۵-۳-۱-۱- عامل آرامش زن و مرد و مایه ی کمال و اتمام شخصیت آن ها
- ۲۰۵-۳-۱-۲- اصلاح و تربیت صحیح، سالم و کامل انسان ها از لحاظ ساختار روحی، عاطفی و روانی
- ۲۰۶-۳-۱-۳- اساس همه ی اصلاحات واقعی در یک کشور و پایه ی سعادت جامعه و رشد فکری و روحی افراد آن
- ۲۰۷-۳-۱-۴- تشکیل خانواده، اساس همه ی تربیت های اجتماعی و انسانی
- ۲۰۸-۳-۱-۵- تأثیر بر آینده و وضع فعلی جامعه
- ۲۰۸-۳-۱-۶- برطرف شدن مشکلات اخلاقی و معنوی جامعه
- ۲۰۸-۳-۱-۷- حافظ اصول و عناصر اصلی یک تمدن و فرهنگ و عامل انتقال آن ها به نسل های بعد
- ۲۰۸-۳-۱-۸- سالم ماندن جامعه
- ۲۰۹-۳-۱-۹- انتقال فرآورده های ذهنی و فکری به نسل های بعدی و سود بردن جامعه از گذشته ی خود
- ۲۰۹-۳-۱-۱۰- کمک به اداره ی کشور و اداره ی انسانیت
- ۲۰۹-۳-۲- عوامل
- ۲۰۹- اشاره

- ۳-۲-۱- توجه به خدا و اطاعت از دستورات الهی و حفظ همدیگر در این زمینه و تواضعی به صبر و حق ----- ۲۰۹
- ۳-۲-۲- رواج روش ها، جهات و تربیت اسلامی در بین خانواده ها ----- ۲۱۴
- ۳-۲-۳- وجود رابطه ی عاطفی و رفتار محبت برانگیز بین زن و شوهر ----- ۲۱۴
- ۳-۲-۴- توجه به شاخصه های محبت؛ شناخت جایگاه ها، رعایت حدود، اخلاق و رفتار مناسب، وفاداری، اعتماد، عدم زیاده طلبی و ایراد گیری، صداقت و ... ۲۱۵
- ۳-۲-۵- سازش، تفاهم و درک متقابل زن و مرد در زندگی و اجتناب از عوامل تشنج در محیط خانواده ----- ۲۱۹
- ۳-۲-۶- احترام قلبی زن و شوهر به یکدیگر از طریق حرمت قائل شدن و پرهیز از ظلم، اهانت و تحمیل ----- ۲۲۱
- ۳-۲-۷- رعایت کفاف و عفاف در زندگی و دوری از تقیّدات و تجفلات زائد ----- ۲۲۳
- ۳-۲-۸- تحقق یافتن آرامش و سکونت به نحو صحیح، در محیط خانواده ----- ۲۲۴
- ۳-۲-۹- کمک روحی، معنوی و فکری به یکدیگر ----- ۲۲۴
- ۳-۲-۱۰- آراستگی زن و مرد برای یکدیگر ----- ۲۲۶
- ۳-۲-۱۱- اهمیت دادن به مسأله محرم و نامحرم، حجاب و پرهیز از نگاه و معاشرت های ناسالم و مضر ----- ۲۲۷
- ۳-۲-۱۲- غریزه ی جنسی؛ عامل استحکام در خانواده خداترس ----- ۲۲۹
- ۳-۲-۱۳- شریک دانستن در سرنوشت زندگی یکدیگر ----- ۲۲۹
- ۳-۲-۱۴- استفاده از خُلقیات به طور صحیح ----- ۲۳۰
- ۳-۲-۱۵- حفظ کانون خانواده و فرزندان ----- ۲۳۰
- ۳-۲-۱۶- حفظ اسرار یکدیگر ----- ۲۳۱
- ۳-۲-۱۷- احترام به قرارداد زناشویی توسط طرفین، جامعه و قانون ----- ۲۳۱
- فصل چهارم: تزلزل و نبود خانواده ----- ۲۳۳
- ۳-۴-۱- عواقب ----- ۲۳۳
- ۳-۴-۱-۱- ناقص بودن یک پایه ی مهمّ زندگی ----- ۲۳۳
- ۳-۴-۱-۲- ناکام ماندن همه ی تربیت های بشری و همه ی نیازهای روحی انسان ها ----- ۲۳۳
- ۳-۴-۱-۳- از بین رفتن مرکز تولید ایمان و دین باوری و عدم وجود انسان صالح و اخلاق در جامعه ----- ۲۳۴
- ۳-۴-۱-۴- عدم اصلاح جامعه حتّی با وجود بزرگ ترین مصلحین ----- ۲۳۴
- ۳-۴-۱-۵- بدون محافظ بودن نسل های آینده و تولید نسل های بی هویت ----- ۲۳۴
- ۳-۴-۱-۶- دچار شدن به اختلالات فرهنگی و اخلاقی و مشکلات روانی و عصبی در جامعه ----- ۲۳۵
- ۳-۴-۱-۷- داشتن جامعه ای آشفته و نامطمئن و عدم انتقال موراثت فرهنگی و فکری و عقاید نسل ها به یکدیگر ----- ۲۳۶

- ۳-۴-۱-۸- از دست دادن هویت فرهنگی و بی دفاع ماندن مقابل اجانب ۲۳۶
- ۳-۴-۱-۹- فرو ریختن پایه های مدنیت ۲۳۶
- ۳-۴-۲- عوامل ۲۳۶
- ۳-۴-۲-۱- ورود فرهنگ های اروپایی ۲۳۶
- ۳-۴-۲-۲- غفلت از خداوند متعال و قدر همسر را ندانستن ۲۳۷
- ۳-۴-۲-۳- سم مهلک خانواده؛ رابطه ی بی قید و بند، عدم رعایت حدود بین زن و مرد و وجود آزادی های جنسی در جامعه ۲۳۷
- ۳-۴-۲-۴- جابه جایی نقش و وظایف زن و مرد در خانواده ۲۳۸
- ۳-۴-۲-۵- بی اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند ۲۳۹
- ۳-۴-۲-۶- عدم توجه به شاخصه های محبت ۲۳۹
- ۳-۴-۲-۷- دخالت، بدگویی و ایجاد دلخوری توسط بزرگترها در زندگی زن و شوهر ۲۴۰
- فصل پنجم: روش ها و شیوه های زندگی در خانواده ۲۴۳
- ۳-۵-۱- تعریف زندگی و خانواده ۲۴۳
- ۳-۵-۱-۱- ترسیم اهداف و ارزش ها و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آن ها ۲۴۳
- ۳-۵-۱-۲- یک مبارزه ی بلند مدت با عوامل طبیعی، موانع اجتماعی و مبارزه با نفس خود ۲۴۳
- ۳-۵-۲- هدف از زندگی و تشکیل خانواده ۲۴۴
- ۳-۵-۲-۱- استفاده ی انسان از وجود خود و موجودات پیرامونش برای تکامل معنوی و نفسانی ۲۴۴
- ۳-۵-۲-۱- دستیابی به سکون، آرامش و سعادت ۲۴۴
- ۳-۵-۳- روش های صحیح زندگی در خانواده ۲۴۵
- ۳-۵-۳-۱- توجه به نیازهای مادی و مواهب حیات، در کنار توجه به آخرت و نیازهای معنوی ۲۴۵
- ۳-۵-۳-۲- عدم غفلت از توجه به خانواده و رعایت عدالت در زندگی ۲۴۶
- ۳-۵-۳-۳- برپایی زندگی برحسب اعتدال و رعایت «زندگی ساده» ۲۴۷
- ۳-۵-۳-۴- گرایش به قناعت، میانه روی و روش متواضعانه ۲۴۸
- فصل ششم: وظایف نهادهای اجتماعی در رابطه با مسائل مربوط به خانواده ۲۵۱
- ۳-۶-۱- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن ۲۵۱
- ۳-۶-۲- یافتن ریشه های نابسامانی های خانواده و طراحی طرح های بلند مدت برای رفع آن ها ۲۵۲
- ۳-۶-۳- برقراری و استحکام رابطه ی مسجد با خانواده؛ از نوزادی تا ازدواج تا دیگر عرصه ها ۲۵۲

- ۳-۶-۴- دقت نهادها و رسانه های اجتماعی در کیفیت ارائه ی مسائل مربوط به خانواده و روابط بین زن و شوهر - ۲۵۳
- ۳-۶-۵- برقراری امنیت فکری، معنوی و روانی در همه ی محیط های زندگی؛ به خصوص توسط نیروی انتظامی - ۲۵۳
- ۳-۶-۶- پرهیز مسئولین حکومت اسلامی از زندگی متجملانه و مسرفانه - ۲۵۴
- فصل هفتم: زن در خانواده - ۲۵۷
- ۳-۷-۱- جایگاه زن در خانواده - ۲۵۷
- ۳-۷-۱-۱- خانواده ی اسلامی - ۲۵۷
- ۳-۷-۱-۱-۱- همانند گلی در محیط زندگی، نه کارپرداز خانه - ۲۵۷
- ۳-۷-۱-۱-۲- عضو اصلی و دارای جایگاه اساسی و رفیع در خانواده - ۲۵۸
- ۳-۷-۱-۱-۳- نقطه اتکاء برای مسائل روحی و معنوی زندگی و خانواده - ۲۵۹
- ۳-۷-۱-۱-۴- شمع جمع افراد خانواده - ۲۵۹
- ۳-۷-۱-۱-۵- زن؛ بزرگ خانه و محور مدیریت درونی خانواده - ۲۵۹
- ۳-۷-۱-۱-۶- پایه ی تربیت مردم و عامل گسترش فضای اخلاقی و معنوی در سطح جامعه - ۲۶۰
- ۳-۷-۱-۲- جایگاه زن در خانواده غربی - ۲۶۱
- ۳-۷-۱-۲-۱- بیرون کشیدن زن با وعده های توهم آمیز و بی پناه گذاشتن او درمقابل نگاه و حرکت هرزه ی جامعه - ۲۶۱
- ۳-۷-۱-۲-۲- دو رویی در برخورد با زن؛ احترام به زن در جامعه، و ظلم به زن در خانه - ۲۶۱
- ۳-۷-۱-۲-۳- تحقیر زنان و مادران از طرف همسران و فرزندان - ۲۶۲
- ۳-۷-۱-۲-۴- رنج دیدن خانواده های غربی از جدایی و طلاق - ۲۶۲
- ۳-۷-۱-۲-۵- اقدام به فروپاشی کانون خانواده توسط زنان - ۲۶۳
- ۳-۷-۲- نقش و رسالت زن در خانواده - ۲۶۳
- ۳-۷-۲-۱- پایه ی بهشتی شدن انسان ها و عامل نجات از انحرافات - ۲۶۳
- ۳-۷-۲-۲- تربیت انسان های والا و دارای نقشی سازنده - ۲۶۳
- ۳-۷-۲-۳- سرپا نگه داشتن زندگی و حفظ فضای حیاتی برای خانواده - ۲۶۴
- ۳-۷-۲-۴- نقش مادری و همسری به عنوان اولین و اصلی ترین وظایف - ۲۶۵
- ۳-۷-۲-۵- تقویت روحی شوهران برای ورود در میدان های بزرگ - ۲۶۵
- ۳-۷-۲-۶- عامل آرامش و آرایش معنوی محیط زندگی و دلارام شوهر و فرزندان - ۲۶۶
- ۳-۷-۲-۷- تربیت فرزندان شایسته و پرورش نسل های آینده - ۲۶۶

- ۳-۷-۲-۸- منتقل کننده ی فرهنگ، معرفت، تمدن و ویژگی های اخلاقی یک قوم و جامعه به فرزندان ----- ۲۶۷
- ۳-۷-۳- نقش و رسالت متقابل زن و مرد ----- ۲۶۸
- ۳-۷-۳-۱- حفظ و استحکام بنیان خانواده ----- ۲۶۸
- ۳-۷-۳-۲- بهشتی و سعادت‌مند کردن یکدیگر ----- ۲۶۸
- ۳-۷-۳-۳- کمک به یکدیگر در راه تحصیل علم، کمال، تقوی و سازگاری ----- ۲۶۹
- ۳-۷-۳-۴- زن، عامل آرامش و آرایش معنوی؛ مرد، محلّ اعتماد و اتکاء ----- ۲۶۹
- ۳-۷-۴- حقوق زن در خانواده ----- ۲۷۱
- ۳-۷-۴-۱- آزادی در انتخاب همسر ----- ۲۷۱
- ۳-۷-۴-۲- لازم تر بودن خدمتگزاری فرزند در مقابل مادر ----- ۲۷۱
- ۳-۷-۴-۳- درک ضرورت ها و فهم احساسات زن توسط مرد ----- ۲۷۱
- ۳-۷-۴-۴- عدم استخدام، زورگویی، رفتار ظالمانه و تحمیل به زن ----- ۲۷۲
- ۳-۷-۴-۵- رعایت اختیارات، رأی، نظرونیازهای روحی خانم توسط مرد ----- ۲۷۳
- ۳-۷-۵- وظایف زن در خانواده ----- ۲۷۳
- اشاره ----- ۲۷۳
- ۳-۷-۵-۱- تلاش و کوشش جهت اداره ی محیط خانه و تحت نظارت، تدبیر و مدیریت گرفتن خانواده ----- ۲۷۳
- ۳-۷-۵-۲- آموختن روش های صحیح کار داخل خانه (نوع برخورد با همسر و فرزندان) ----- ۲۷۴
- ۳-۷-۵-۳- برخورد ملایم، خوش رویی و خوش رفتاری با همسر برای اداره کردن او ----- ۲۷۴
- ۳-۷-۵-۴- مساعد کردن فضای خانه برای روحیه دادن به همسر برای فعالیت اجتماعی ----- ۲۷۵
- ۳-۷-۵-۵- درک ضرورت های مرد، مستأصل نکردن او و تشویق به ایستادگی در میدان های زندگی ----- ۲۷۵
- ۳-۷-۵-۶- عدم سختگیری به مردان در کلیه ی مسائل زندگی ----- ۲۷۵
- ۳-۷-۵-۷- توجه به احساسات مرد و نوازش همسر ----- ۲۷۶
- ۳-۷-۵-۸- پایبندی کامل به خانواده واهمیت دادن به تربیت فرزند و تهیه ی آذوقه های فرهنگی برای آن ها ----- ۲۷۶
- ۳-۷-۵-۹- بچه داری به عنوان یک هنر و کار بزرگ ----- ۲۷۶
- بخش چهارم: سیمای زن در بُعد اجتماعی ----- ۲۷۹
- اشاره ----- ۲۷۹
- فصل اول: جایگاه زن در جامعه ----- ۲۸۱

- ۴-۱-۱- ضرورت تشخیص جایگاه مطلوب برای زن ۲۸۱
- ۴-۱-۱-۱- تفکیک میان تشخص و منزلت اجتماعی با تنزل و انحطاط تا حدّ وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی ۲۸۱
- ۴-۱-۱-۲- ایستادگی در مقابل نامعادله ی ظالمانه نگاه غلط غرب در مورد جایگاه زن در جامعه ۲۸۱
- ۴-۱-۲- شأن و منزلت زن در جامعه ۲۸۲
- ۴-۱-۲-۱- در جامعه ی اسلامی ۲۸۲
- ۴-۱-۲-۱-۱- عضوی از مجموعه ی عظیم انقلاب ۲۸۲
- ۴-۱-۲-۱-۲- مایه ی مباهات و افتخار جمهوری اسلامی ۲۸۲
- ۴-۱-۲-۱-۳- ایفای نقش استثنایی زنان در جامعه ۲۸۳
- ۴-۱-۲-۱-۴- سوق دادن خود و محیط پیرامونی خود به درجات رفیع علمی و عملی ۲۸۳
- ۴-۱-۲-۱-۵- سبب پیشرفت جامعه ۲۸۳
- ۴-۱-۲-۱-۶- مایه ی افتخار همسران ۲۸۴
- ۴-۱-۲-۲- در جامعه ی غربی ۲۸۴
- ۴-۱-۲-۲-۱- زن، وسیله ی التذاذ و شهوت رانی ۲۸۴
- ۴-۱-۲-۲-۲- استفاده از زن با عنوان سرمایه ی مادی و وسیله ای برای سوداگری ۲۸۴
- فصل دوم: حضور اجتماعی زن ۲۸۵
- ۴-۱-۲- حضور اجتماعی زن از منظر اسلام ۲۸۵
- ۴-۱-۲-۱- پذیرفتن بیعت و مالکیت زن ۲۸۵
- ۴-۱-۲-۲- همسان بودن زن و مرد در همه ی عرصه های جامعه بشری و فعالیت های اجتماعی ۲۸۵
- ۴-۱-۲-۳- توانایی ایفای نقش های درجه اول در جامعه ۲۸۶
- ۴-۱-۲-۴- زنان عهده دار کارهای ظریف و ریزه کاری ها در بنای آفرینش انسان و جهان ۲۸۶
- ۴-۲-۲- ضرورت و ثمرات حضور اجتماعی ۲۸۶
- ۴-۲-۲-۱- چندبرابر شدن پیشرفت در میدان های مختلف ۲۸۶
- ۴-۲-۲-۲- حضور زنان مساوی حضور خانواده آن ها در فعالیت های اجتماعی ۲۸۷
- ۴-۲-۲-۳- مضاعف شدن نیروی انسانی فعال و متخصص ۲۸۷
- ۴-۲-۲-۴- ظهور زنان دانشمند و استاد و غلبه بفرهنگ غلط غربی ۲۸۷
- ۴-۲-۳- قابلیت های حضور اجتماعی ۲۸۸

- ۲۸۸ ----- ۴-۲-۳-۱- وجود ظرفیت نقش آفرینی زن در پیشرفت و ترقی جامعه
- ۲۸۸ ----- ۴-۲-۳-۲- قادر بودن زنان برای تلاش در پیشرفت های اجتماعی و اداره ی این جهان
- ۲۸۹ ----- ۴-۳-۳-۳- آمادگی زن در پذیرش مسئولیت در نظام اسلامی
- ۲۸۹ ----- ۴-۳-۲-۴- تأمین نیمی از نیروی فعال جامعه
- ۲۹۰ ----- ۴-۲-۴- گستره های حضور اجتماعی
- ۲۹۰ ----- ۴-۲-۴-۱- گستره ی عمومی
- ۲۹۰ ----- ۴-۲-۴-۱-۱- اعلام موضع سیاسی و شرکت در رأی گیری، راهپیمایی و نماز جمعه و حضور در عرصه های مختلف دیگر
- ۲۹۰ ----- ۴-۲-۴-۲-۱- باز بودن میدان فعالیت در تمامی عرصه برای زن به قدر توان جسمانی و نیازها و ضرورت
- ۲۹۰ ----- ۴-۲-۴-۳-۱- حضور در بسیج و نهادهای انقلابی و فعالیتهای سازندگی و اقتصادی
- ۲۹۱ ----- ۴-۲-۴-۲- گستره اختصاصی
- ۲۹۱ ----- الف) اشتغال
- ۲۹۱ ----- ۱- از منظر اسلام
- ۲۹۱ ----- ۱-۱- لازم دانستن کار برای زن به صورت مشروط
- ۲۹۱ ----- ۲-۱- عدم مانعیت اسلام برای فعالیت زنان در عرصه های مختلف
- ۲۹۲ ----- ۲- اولویت شغلی برای زن
- ۲۹۲ ----- ۲-۱- پزشکی و اقسام رشته های پزشکی
- ۲۹۲ ----- ۲-۲- فعالیت های قرآنی
- ۲۹۳ ----- ۳-۲- فعالیت علمی
- ۲۹۳ ----- ۳- الزامات حضور اجتماعی و اشتغال زن
- ۲۹۳ ----- ۳-۱- کار و شغل نباید با کرامت و ارزش معنوی انسانی زن در تنافی باشد
- ۲۹۳ ----- ۳-۲- لطمه نزدن به پیوند زناشویی
- ۲۹۴ ----- ۳-۳- رعایت حدود و احکام الهی و اخلاق معاشرتی
- ۲۹۴ ----- ۳-۴- عدم مانعیت با بچه داری و متناسب بودن با توان جسمانی و شوق و علاقه آن ها
- ۲۹۵ ----- ۳-۵- عدم تحمیل کار سنگین
- ۲۹۵ ----- ۳-۶- رعایت عفت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج با مردان
- ۲۹۵ ----- ۳-۷- پرهیز از ملعبه شدن به وسیله ی دیگران در مسائل شهوانی و جنسی

- ۳-۸- رعایت حساسیت های اسلامی نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن و حفظ حدّ و مرزها در روابط ----- ۲۹۶
- ۳-۹- احساس حضور اسلام در محیط کار ----- ۲۹۶
- ب- علم آموزی ----- ۲۹۷
- ۱- علم آموزی زن از منظر اسلام ----- ۲۹۷
- ۱-۱- عدم تفاوت بین دختر و پسر در مسئله ی علم آموزی ----- ۲۹۷
- ۱-۲- وجوب علم آموزی برای زن و مرد ----- ۲۹۷
- ۲- ضرورت علم آموزی زن ----- ۲۹۸
- ۲-۱- مشارکت در سازندگی کشور ----- ۲۹۸
- ۲-۲- واقف شدن به شأن خود و آگاهی نسبت به تبلیغات بی پایه و اساس استکبار جهانی نسبت به زن ----- ۲۹۸
- ۲-۳- عامل برای کنترل رفتار و تطبیق آن با حق و حقیقت و خوبی و پرهیز از تقلید و غرب گرایی ----- ۲۹۸
- ۲-۴- نیازمندی جامعه به تحصیل دختران ----- ۲۹۹
- ۳- الزامات علم آموزی و محیط تحصیل برای زن ----- ۲۹۹
- ۳-۱- حفظ حدود الهی و احکام الهی ----- ۲۹۹
- ۳-۲- دارا بودن امنیت اخلاقی و فکری در محیط تحصیل ----- ۲۹۹
- ۳-۳- تأسیس دانشگاه هایی مخصوص زنان ----- ۳۰۰
- ۳-۴- ایجاد محیط اسلامی برای تحصیل ----- ۳۰۰
- ۴- ثمرات علم آموزی زن ----- ۳۰۱
- ۴-۱- مایه ی افتخار برای جمهوری اسلامی و پیشرفت برای زن ----- ۳۰۱
- ۴-۲- کم تر دچار ابتذال شدن ----- ۳۰۱
- ۴-۳- نشان دادن پیام جهانی اسلام به زنان دنیا ----- ۳۰۱
- ۴-۴- عامل برای ایجاد اثرات عظیم در دنیا و کسب آبرو برای انقلاب ----- ۳۰۲
- ۴-۵- جبران عقب ماندگی ها ----- ۳۰۲
- ۵- اولویت های علم آموزی زن ----- ۳۰۳
- ۵-۱- آشنایی با معارف دینی و انسانی ----- ۳۰۳
- ۵-۲- کسب علم و تخصص در رشته ی پزشکی ----- ۳۰۳
- فصل سوم: تعامل انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با زنان ----- ۳۰۵

- ۳۰۵-۱-۳-۴- تأثیر زنان در انقلاب و جنگ تحمیلی -
- ۳۰۵-۱-۳-۴- پشتیبانی و حمایت زنان یکی از عوامل پیروزی در همه ی مراحل انقلاب -
- ۳۰۵-۲-۱-۳-۴- سرباز خط مقدم انقلاب -
- ۳۰۶-۳-۱-۳-۴- زنان دارای نقش اول و برجسته در انقلاب و جنگ -
- ۳۰۶-۴-۱-۳-۴- حضور زنان، مشکل گشای انقلاب و جنگ -
- ۳۰۶-۵-۱-۳-۴- اگر زنان حاضر نبودند انقلاب پیروز نمی شد -
- ۳۰۷-۶-۱-۳-۴- دارای نقش تعیین کننده در انقلاب و جنگ تحمیلی و در دوران آینده به شرط رعایت ارزش واقعی زن -
- ۳۰۷-۷-۱-۳-۴- حضور اجتماعی زنان در میدان های مختلف از عوامل شکل دهی و ادامه ی نهضت -
- ۳۰۷-۸-۱-۳-۴- ایستادگی در برابر عملیات روانی دشمن -
- ۳۰۷-۹-۱-۳-۴- شرکت و تأثیر زنان در مقدمات پیروزی انقلاب -
- ۳۰۸-۱۰-۱-۳-۴- پشتوانه ی حرکت مردان در انقلاب -
- ۳۰۸-۱۱-۱-۳-۴- ایجاد انگیزه برای حضور مردان در جنگ تحمیلی -
- ۳۰۸-۱۲-۱-۳-۴- تأثیر فرهنگی زیاد بر اعضای خانواده برای حضور در عرصه مبارزات انقلابی -
- ۳۰۸-۱۳-۱-۳-۴- صبر و ایستادگی زنان برای پیروزی انقلاب و پیشرفت مقاصد انقلاب -
- ۳۰۹-۱۴-۱-۳-۴- صبر ، ایمان ، صبر ، ایستادگی، معرفت و روشن بینی زنان عامل مؤثر در پیروزی جنگ -
- ۳۰۹-۱۵-۱-۳-۴- نقش برجسته ی زن در به میدان مبارزه آوردن اعضای خانواده -
- ۳۱۰-۱۶-۱-۳-۴- نقش اساسی زنان در بسیج کردن مردان مبارز و تقویت و پشتیبانی روحی آن ها -
- ۳۱۰-۱۷-۱-۳-۴- ایجاد روحیه ی شجاعت و مقاومت برای همسران و فرزندان در دوران انقلاب و جنگ تحمیلی -
- ۳۱۱-۱۸-۱-۳-۴- شهدا، پرورش یافته ی دامن پاک زنان -
- ۳۱۱-۱۹-۱-۳-۴- فرستادن عزیزان به میدانهای جنگ و مبارزه -
- ۳۱۱-۲۰-۱-۳-۴- بهشتی کردن شوهران -
- ۳۱۲-۲-۳-۴- تأثیر انقلاب و جنگ تحمیلی بر زنان -
- ۳۱۲-۱-۲-۳-۴- انقلاب ارائه دهنده نظرگاه جدید درباره ی زن و آفریننده ی طراز نوینی از زن برجسته و والا -
- ۳۱۲-۲-۲-۳-۴- قرار گرفتن زن در مرکز فعالیت های سیاسی و سپردن پرچم انقلاب به زنان در عین حفظ عفاف و حجاب -
- ۳۱۲-۳-۲-۳-۴- ورود زنان در میدان علم و طی کردن مدارج علمی با حفظ دین و عفاف -
- ۳۱۳-۴-۲-۳-۴- وجود احساس خودآگاهی و شخصیت اجتماعی -

- ۴-۳-۵- تأملات صحیح و راهنمایی های ارزشمند اسلام و حضور و تأثیرگذاری زنان در صحنه ی جهاد، سیاست و سازندگی کشور ----- ۳۱۳
- ۴-۳-۶- رشد و پیشرفت مضاعف زنان ----- ۳۱۴
- ۴-۳-۷- برخوردار شدن زنان از آگاهی و رشد سیاسی ----- ۳۱۴
- ۴-۳-۸- یافتن شخصیت حقیقی خود و نشان دادن عظمت روحی زن مسلمان به دیگران ----- ۳۱۴
- ۴-۳-۹- پرورش زنان فرزانه و صاحب اندیشه و رأی و نظر ----- ۳۱۵
- فصل چهارم: تعامل زنان با مردان ----- ۳۱۷
- ۴-۱-۱- مبانی ----- ۳۱۷
- ۴-۱-۱-۱- عدم اختلاط زن و مرد ----- ۳۱۷
- ۴-۱-۲- رعایت عفاف ----- ۳۱۷
- ۴-۱-۳- اهمیت دادن به حجاب و روابط اسلامی میان زن و مرد ----- ۳۱۸
- ۴-۲-۱- هشدارها در زمینه تعامل غیر صحیح زن با مرد ----- ۳۱۸
- ۴-۲-۱-۱- ترویج شهوت و آمیزش بی رویه ی زن و مرد موجب اشاعه ی بنیادین فرهنگ فاسد غرب و عامل نابود کننده ی یک ملت ----- ۳۱۸
- ۴-۲-۲- از بین برنده ی دل بستگی همسران و متزلزل ساختن بنیان خانواده ----- ۳۱۸
- ۴-۲-۳- کثرت کودکان خیابان خواب و رشد جنایت آن ها ----- ۳۱۹
- ۴-۲-۴- از بین بردن حجاب بین زن و مرد ----- ۳۲۰
- فصل پنجم: وظایف نهادها نسبت به زنان ----- ۳۲۱
- ۴-۱-۵- وظایف کلی ----- ۳۲۱
- ۴-۱-۵-۱- تصحیح و اصلاح قوانین و ارائه ی الگوی زن مسلمان ----- ۳۲۱
- ۴-۱-۵-۲- زدودن باورهای غلط فرهنگ غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه ی بحث ها و کارهای اسلامی ----- ۳۲۱
- ۴-۲-۵- وظایف اختصاصی ----- ۳۲۲
- ۴-۲-۵-۱- رسانه ----- ۳۲۲
- ۴-۱-۲-۵- تفهیم درخشنده گی های فرهنگ اسلامی در همه ی زمینه ها به خصوص روابط زن و مرد و شأن زن در اجتماع ----- ۳۲۲
- ۴-۲-۵-۲- شورای فرهنگی اجتماعی زنان ----- ۳۲۲
- ۴-۲-۵-۳- شناسایی و تشخیص مشکلات زنان ----- ۳۲۲
- ۴-۲-۵-۴- نیازسنجی، هدایت و تلاش در وضع قوانین بر اساس تکالیف زنانه ----- ۳۲۳
- ۴-۲-۵-۳- ایجاد فرهنگ کتابخوانی در بین زنان و باسواد کردن آن ها ----- ۳۲۳

- ۴-۲-۲-۴- آموزش و مشاوره برای روش های صحیح کار داخل خانه ۳۲۴
- ۴-۲-۵-۳- انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان ها ۳۲۴
- ۴-۲-۳-۱- ضرورت حفظ شئون اسلامی ۳۲۴
- فصل ششم: حجاب ۳۲۵
- ۴-۶-۱- پیشینه ی تاریخی ۳۲۵
- ۴-۶-۱-۱- تحمیل فرهنگ بی حجابی و بی حد و مرزی و اختلاط در زمان خاندان شوم پهلوی ۳۲۵
- ۴-۶-۱-۲- به سُخره گرفتن حجاب در دوران پهلوی ۳۲۵
- ۴-۶-۱-۳- تحت فشار بودن افراد محجبه در جامعه ۳۲۶
- ۴-۶-۲- حجاب و جمهوری اسلامی ۳۲۶
- ۴-۶-۲-۱- حجاب یک مسئله ی فرعی و جزئی نیست ۳۲۶
- ۴-۶-۲-۲- عدم مزاحمت حجاب با فعالیت های سیاسی و اجتماعی و علمی ۳۲۷
- ۴-۶-۲-۳- از مهم ترین علل مخالفت شدید دولت های غربی با جمهوری اسلامی ۳۲۷
- ۴-۶-۳- فلسفه و اهمیت حجاب ۳۲۷
- ۴-۶-۳-۱- تکریم زن ۳۲۷
- ۴-۶-۳-۲- جلوگیری از اختلاط و آمیزش مضر و بی قید و شرط زن و مرد ۳۲۸
- ۴-۶-۳-۳- یاری کننده ی زن در رسیدن به رتبه ی معنوی عالی ۳۲۸
- ۴-۶-۳-۴- ارزشی بودن مسئله ی حجاب ۳۲۸
- ۴-۶-۳-۵- وسیله ای برای امنیت و سلامت اجتماعی جامعه ۳۲۹
- ۴-۶-۳-۶- عاملی برای حفظ عفاف زن ۳۲۹
- ۴-۶-۳-۷- حجاب؛ موجب آسایش و لباس مشارکت اجتماعی زنان ۳۳۰
- ۴-۶-۳-۸- جلوگیری از پیاده شدن فرهنگ منحوس غرب در جامعه ۳۳۰
- ۴-۶-۳-۹- مهربان و وفادار ماندن زوجین ۳۳۱
- ۴-۶-۳-۱۰- استحکام و حفظ کانون خانواده به خاطر وفاداری و در موضع حسادت قرار نگرفتن زوجین ۳۳۱
- ۴-۶-۳-۱۱- تمرکز د ل های همسران روی یک نقطه ۳۳۲
- ۴-۶-۴- فلسفه هجمه دشمنان به مسئله حجاب ۳۳۲
- ۴-۶-۴-۱- مخالفت علنی با حجاب به دلیل منافات آن با بهره وری نامشروع مردان از زنان ۳۳۲

- ۳۳۲ ----- ۲-۴-۴-۴ گرایش زنان به حجاب
- ۳۳۳ ----- ۳-۴-۴-۴ عدم پذیرش فرهنگ اروپایی و تمایل به رواج سبک زن اروپایی
- ۳۳۳ ----- ۴-۴-۴-۴ بهره‌وری نامشروع مرد از زن
- ۳۳۴ ----- ۵-۴-۴-۴ از بین بردن میراث هزاران ساله‌ی ایرانی که همان خانواده و حریم عفاف و حجاب است
- ۳۳۴ ----- ۶-۴-۴-۴ مخالفت حجاب با سیاست راهبردی اساسی بنیانی غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن
- ۳۳۴ ----- ۷-۴-۴-۴ منافات داشتن حجاب با فرهنگ پذیرفته شده غرب
- ۳۳۵ ----- ۵-۶-۴-۴ تأثیر پابندی به حجاب
- ۳۳۵ ----- ۱-۵-۶-۴ تمایل دنیای غرب به سمت حجاب اسلامی
- ۳۳۵ ----- ۲-۵-۶-۴ حجاب زن مسلمان ایرانی الگو برای زنان کشورهای اسلامی و دیگر نقاط جهان
- ۳۳۶ ----- ۶-۶-۴-۴ عواقب عدم رعایت حجاب
- ۳۳۶ ----- ۱-۶-۶-۴ ابتدال به سبک غربی و عدم پیشتازی در حرکت به سمت ارزش‌ها
- ۳۳۶ ----- ۲-۶-۶-۴ یکی از بزرگ‌ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان
- ۳۳۶ ----- ۳-۶-۶-۴ تعدی و تجاوز به عفت زنان در غرب
- ۳۳۷ ----- ۷-۶-۴-۴ حجاب برتر
- ۳۳۷ ----- ۱-۷-۶-۴ چادر بهترین نوع حجاب است
- ۳۳۸ ----- ۲-۷-۶-۴ چادر بیش از این که پوشش اسلامی باشد حجاب ایرانی و لباس ملی است
- ۳۳۸ ----- ۸-۶-۴-۴ راهکارهای ترویج حجاب و مقابله با بی‌حجابی
- ۳۳۸ ----- ۱-۸-۶-۴ زدودن باورها و فرهنگ‌های غلط غربی رخنه کرده در ذهن زنان
- ۳۳۸ ----- ۲-۸-۶-۴ رعایت حجاب برای شخصیت جذاب و مثبت در فیلم‌ها
- ۳۳۹ ----- ۳-۸-۶-۴ نهی از منکر در مقابل بی‌حجابی
- ۳۳۹ ----- ۴-۸-۶-۴ اصلاح رفتار و پوشش زنان در داخل ادارات
- ۳۴۱ ----- درباره مرکز

سرشناسه : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -

عنوان و نام پدیدآور : زن و بازیابی هویت حقیقی گزیده بیانات حضرت آیت الله العظمی سید علی خامنه ای (مد ظله العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی [کتاب] - به کوشش محسن کربلایی نظر و جمعی از محققین.

مشخصات نشر : تهران : انقلاب اسلامی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری : ۳۱۱ ص.

شابک : ۵۵۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۵۱-۳۶-۹؛ ۵۵۰۰۰ ریال (چاپ سوم)؛ ۸۰۰۰۰ ریال (چاپ هشتم)؛ ۸۰۰۰۰ ریال (چاپ دهم)؛ ۱۴۰۰۰۰ ریال (چاپ یازدهم)

وضعیت فهرست نویسی : فاپا (چاپ دوم)

یادداشت : چاپ دوم

یادداشت : چاپ سوم: زمستان ۱۳۹۰.

یادداشت : چاپ هشتم و دهم : ۱۳۹۲.

یادداشت : چاپ یازدهم: پاییز ۱۳۹۴.

یادداشت : این کتاب در سالهای ۱۳۹۰-۱۳۹۷ تجدیدچاپ شده است.

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره زن

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام ها و سخنرانی ها

موضوع : زنان

شناسه افزوده : کربلایی نظر، محسن، ۱۳۵۳ -، گردآورنده

شناسه افزوده : موسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی

رده بندی کنگره : DSR۱۶۹۲-ز ۹۳ز ۹۳-۱۳۹۰

رده بندی دیویی : ۰۸۴۴-۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۸۹۵۰۶

ص: ۱

اشاره

زن وبازیابی هویت حقیقی

گزیده بیانات

حضرت آیتالله العظمی سید علی خامنه ای (مدظله العالی)

رهبر معظم انقلاب اسلامی

ص: ۳

سرشناسه: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: زن و بازیابی هویت حقیقی [گزیده بیانات] حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای
 (مدظله‌العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی / به کوشش محسن کربلایی‌نظر و جمعی از محققین.
 مشخصات نشر: تهران: انقلاب اسلامی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری: ۳۱۲ ص.
 شابک: ۵۵۰۰۰ ریال: ۹-۳۶-۲۹۵۱-۹۶۴-۹۷۸
 یادداشت: عنوان دیگر: زن و بازیابی هویت حقیقی: مجموعه بیانات حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی
 خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی
 عنوان دیگر: زن و بازیابی هویت حقیقی: مجموعه بیانات حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای
 (مدظله‌العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی
 موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره زن
 موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیامها و سخنرانیها
 موضوع: زنان
 شناسه افزوده: کربلایی‌نظر، محسن، ۱۳۵۳ -، گردآورنده
 شناسه افزوده: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی
 رده بندی کنگره: DSR1۶۹۲ / ۹۳۹۰۹۳۰۹۳۰
 رده بندی دیویی: ۰۸۴۴/۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۸۹۵۰۶

زن و بازیابی هویت حقیقی

گزیده بیانات

حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)
 رهبر معظم انقلاب اسلامی

به کوشش: محسن کربلایی‌نظر و جمعی از محققین

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

(وابسته به مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی)

شمارگان: ۵۰۰۰

نوبت چاپ: اول زمستان ۱۳۹۰

بها: ۵۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹-۳۶-۲۹۵۱-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان دانشگاه جنوبی، کوچه عطارد، پلاک ۷

تلفن: ۶۶۹۷۷۲۶۸ - ۶۶۴۱۰۶۴۹ - -- تلفن پخش: ۰۹۱۹۵۵۹۳۷۳۵ - ۶۶۴۸۳۶۹۵

صندوق پستی: ۶۱۳ - ۱۳۱۸۵

BOOK@KHAMENELIR

فهرست

مقدمه.....	۲۹
بخش اول: کلیات مباحث زن و خانواده.....	۳۵
فصل اول: ضرورت پرداختن به موضوع زن.....	۳۷
۱/۱/۱- مسأله‌ی زن از اساسی‌ترین مسائل هر جامعه.....	۳۷
۱/۱/۲- مسأله‌ی زن، مسأله‌ای مهم و قابل توسعه در اندیشه‌ورزی.....	۳۷
۱/۱/۳- اهمیت فوق‌العاده مسأله‌ی زن و خسارت قطعی به واسطه‌ی کم‌توجهی به آن.....	۳۷
۱/۱/۴- عدم امکان بازسازی به معنای حقیقی و در سطح وسیع با وجود بینش غلط نسبت به زن.....	۳۸
۱/۱/۵- کوتاهی جوامع اسلامی نسبت به نظر اسلام در مورد زن؛.....	۳۸
۱/۱/۶- بانوان؛ تشکیل‌دهنده‌ی نیمی از جمعیت ما؛ با حساس‌ترین، ظریف‌ترین، ماندگارترین و مؤثرترین نقش‌ها	
در حرکت تاریخ انسان.....	۳۹
فصل دوم: پیشینه‌ی تاریخی.....	۴۱
۱/۲/۱- قبل از ظهور اسلام.....	۴۱
۱/۲/۱/۱. ظلم و جفای به زنان در دوران جاهلیت.....	۴۱
۱/۲/۱/۲. برداشت، تحلیل و تفکرات غلط درباره‌ی جایگاه زنان در تاریخ بشریت.....	۴۱
۱/۲/۱/۳. حرمسراها؛ نشانه‌ی اهانت به زنان در امپراتوری‌ها و پادشاهان سابق.....	۴۲
۱/۲/۱/۴. حضور زنان در جامعه و معامله با زنان در زشت‌ترین و تحقیرآمیزترین شکل در همه دنیا.....	۴۲

۶ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۱/۲/۲- بعد از ظهور اسلام..... ۴۲
- ۱/۲/۲/۱- تثبیت حق بیعت، مالکیت و حضور زن در عرصه‌های اساسی سیاسی و اجتماعی..... ۴۲
- ۱/۲/۲/۲- حضور مؤثر در میدان‌های رزم در صدر اسلام، در کنار تربیت اسلامی فرزندان و حفظ حجاب ۴۳
- ۱/۲/۲/۳- رسیدن زنان به مدارج والای علمی ۴۳
- ۱/۲/۳- در غرب..... ۴۴
- ۱/۲/۳/۱- تضييع و تبعيض نسبت به حقوق زنان در جوامع اروپایی در تاریخ اروپا ۴۴
- ۱/۲/۳/۲- محرومیت از اولی‌ترین حقوق بشری تا اوایل قرن بیستم..... ۴۴
- ۱/۲/۳/۳- نداشتن حق مالکیت و حق رأی تا نیم قرن گذشته..... ۴۴
- ۱/۲/۳/۴- به‌وجود آمدن صنایع جدید و احتیاج به نیروی کار زنان، عاملی برای مطرح شدن پدیده «زادی‌زنان»..... ۴۶
- ۱/۲/۳/۵- برنامه‌ریزی صهیونیستی در راستای اشاعه‌ی فساد، فحشا و خروج زنان از عفت بشری از حدود ۱۵۰ سال قبل..... ۴۷
- ۱/۲/۳/۶- کشف حجاب عجیب و اختلاط جنسی بی‌نهایت و بی‌مهاری در اوائل قرن بیستم..... ۴۷
- ۱/۲/۳/۷- بی‌توجهی به خانواده و تربیت فرزند از حدود پنجاه سال قبل..... ۴۷
- ۱/۲/۳/۸- عدم ارائه‌ی مدرک تحصیلی به زنان تحصیل کرده تا چند سال گذشته ۴۸
- ۱/۲/۴- قبل از انقلاب (دوران پهلوی)..... ۴۸
- ۱/۲/۴/۱- از بین بردن حرمت، قداست و طهارت زن..... ۴۸
- ۱/۲/۴/۲- پیشی گرفتن از غرب در رواج فساد، بی‌بندوباری و بی‌حجابی..... ۴۹
- ۱/۲/۴/۳- سوق دادن زنان به سمت تجمل و مصرف‌گرایی و تبدیل شدن به یک وسیله‌ی مصرف..... ۴۹
- ۱/۲/۴/۴- بیرون کشیدن زنان و دختران از آغوش عقیف خانواده و غرق کردن آن‌ها در منجلاب فساد..... ۵۰
- ۱/۲/۴/۵- متزلزل کردن پایه‌های اخلاقی مملکت و از بین بردن حجاب و عفاف و فاصله‌ی بین زن و مرد..... ۵۱
- ۱/۲/۴/۶- به‌انحطاط کشاندن و وادار کردن زنان به ساختن شخصیت کاذب از طریق جلوه‌گری و مشغول کردن او..... ۵۱
- ۱/۲/۴/۷- ضد اسلامی بودن پوشش و رفتار زنان در محیط‌های گوناگون..... ۵۲
- ۱/۲/۴/۸- ورود در وادی علم به قیمت کنار گذاشتن دین، تقوا، عفاف و وقار اسلامی..... ۵۲
- ۱/۲/۴/۹- معدود بودن خانم‌های محجبه و استهزاء، تمسخر و برخورد غیرانسانی با آن‌ها..... ۵۳
- ۱/۲/۴/۱۰- بی‌سوادی، عدم اطلاع از مسائل اجتماعی و عدم علاقه‌ی جمع‌کثیری از زنان به سرنوشت

فهرست ■ ۷

کشور.....	۵۴
فصل سوم: زن در اسلام و تمدن اسلامی.....	۵۵
۱/۳/۱- جایگاه و منزلت زن.....	۵۵
۱/۳/۱/۱- قابلیت و توانایی سلوک به مراتب عالیّه و اوج ملکوت انسانی با رعایت احکام و مقررات اسلامی.....	۵۵
۱/۳/۱/۲- الگودانستن زن برای کلّ جامعه، شخصیت دادن به زن و مقابله با نگاه انحرافی و غلط.....	۵۶
۱/۳/۱/۳- عظمت بخشی به زن، از طریق آمیختن حجب و حیا، با عزّت مؤمنانه و احساس تکلیف.....	۵۷
۱/۳/۱/۴- زنان؛ نمونه‌های قرآنی برجسته در صحنه‌ی انسانیت و تکامل معنوی.....	۵۷
۱/۳/۱/۵- نگاه جامع و ارزشگذاری به اصالت زن و پرهیز از تشبّه به مردان.....	۵۸
۱/۳/۱/۶- زن مظهر و الگوی ظرافت، زیبایی، حساسیت و لطافت.....	۵۸
۱/۳/۱/۷- داشتن نقشی مؤثر درون خانواده و نسل‌های آینده.....	۵۹
۱/۳/۱/۸- ترجیح زن بر مرد در خدمتگذاری فرزند به او.....	۵۹
۱/۳/۱/۹- زن شریک زندگی مرد نه تابع محض او.....	۵۹
۱/۳/۱/۱۰- برابری زن با مرد در رسیدن به مقامات معنوی و درجات انسانی.....	۶۰
۱/۳/۱/۱۱- لزوم رسیدن زنان به حدّ اعلای رشد فکری و سیاسی و معنوی.....	۶۱
۱/۳/۱/۱۲- برابری حقوق و رعایت عدالت میان زن و مرد.....	۶۱
۱/۳/۱/۱۳- برابری زنان و مردان در حفظ، اداره و پیشرفت جامعه‌ی اسلامی و مجموعه‌ی نظام اجتماعی.....	۶۲
۱/۳/۱/۱۴- تکریم واقعی زن.....	۶۲
۱/۳/۱/۱۵- توانایی ایفای نقش‌های منحصر به فرد، با تکیه بر نقاط قوت زنانه، ایمان عمیق، عفت و پاکدامنی.....	۶۲
۱/۳/۱/۱۶- منافات نداشتن وظایف عبادی و فردی با وظایف اجتماعی و سیاسی.....	۶۳
۱/۳/۱/۱۷- جلب چشم مردها و هوس هوسرانان، عاملی برای تحقیر زن.....	۶۳
۱/۳/۱/۱۸- تنفّر از ظلم به زن؛ قرار دادن زن در جایگاه حقیقی خود.....	۶۳
۱/۳/۱/۱۹- نفی زیاده روی و اعمال قدرت‌های جاهلانه توسط مرد.....	۶۴
۱/۳/۱/۲۰- حمایت از استقلال اقتصادی زنان.....	۶۵
۱/۳/۱/۲۱- آزادی زنان در انتخاب همسر.....	۶۵
۱/۳/۲- زن اسلامی - ایرانی.....	۶۵
۱/۳/۲/۱- ویژگی‌ها.....	۶۵

۸ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۱/۳/۲/۱/۱- زن ایرانی مسلمان خود را در دامنه‌ی قلّه‌ای که فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در اوج آن است، می‌بیند..... ۶۵
- ۱/۳/۲/۱/۲- عزیز داشتن شأن خود و پرهیز از برهنگی، اختلاط و معاشرت با مردان..... ۶۶
- ۱/۳/۲/۱/۳- عظمت زن مسلمان؛ در حفظ دین و حجاب همراه با حضور در میدان علم و سیاست..... ۶۶
- ۱/۳/۲/۱/۴- تشخیص درست هدف و فداکاری در راه آن..... ۶۷
- ۱/۳/۲/۱/۵- وصول به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی..... ۶۷
- ۱/۳/۲/۱/۶- الگوگیری از فاطمه‌ی زهرا و زینب کبری (علیهما السلام) در فهم درست، هوشیاری در درک موقعیت‌ها و انتخاب بهترین کارها..... ۶۸
- ۱/۳/۲/۱/۷- تسلیم نشدن در برابر سیاست‌های ویرانگر و اسارت‌بار و مقاصد سیاسی و شخصی غربی‌ها..... ۶۸
- ۱/۳/۲/۲- تأثیر در جامعه جهانی..... ۶۸
- ۱/۳/۲/۲/۱- تفهیم منافات نداشتن رعایت کامل موازین اسلامی با تحصیل علم، به زنان دنیا در عمل..... ۶۸
- ۱/۳/۲/۲/۲- الگو شدن حجاب زنان ایرانی و گسترش حجاب در جهان به تبعیت از زن مسلمان ایرانی..... ۶۹
- ۱/۳/۳- مشکلات و نواقص در جوامع اسلامی و جامعه‌ی ایرانی..... ۷۰
- ۱/۳/۳/۱- کوتاهی نسبت به شناخت نقش و رسالت زن مسلمان، در ایران و دیگر جوامع اسلامی..... ۷۰
- ۱/۳/۳/۲- رسوخ باورها و فرهنگ‌های غلط غربی در ذهن جوامع اسلامی در زمینه‌ی جایگاه و شأن زن..... ۷۱
- ۱/۳/۳/۳- گرایش به سمت تجمل‌گرایی، مدگرایی، تازه‌طلبی و افراط در آرایش و نمایش در مقابل مردان..... ۷۱
- ۱/۳/۳/۴- بی‌عدالتی در ارتباطات خانوادگی زن و مرد در جامعه‌ی ما و دیگر جوامع اسلامی..... ۷۲
- ۱/۳/۳/۵- عدم رعایت احترام، حرمت و کرامت زن در بعضی از مناطق کشور..... ۷۳
- ۱/۳/۳/۶- عدم رعایت پوشش و رفتار مناسب زنان در داخل ادارات..... ۷۳
- ۱/۳/۴- راهکارهایی برای جوامع اسلامی و جامعه‌ی ایرانی..... ۷۴
- ۱/۳/۴/۱- انس زنان با قرآن و درک مفاهیم آن..... ۷۴
- ۱/۳/۴/۲- رفتن به سراغ راه حل الهی و پیام وحی و نظر اسلام..... ۷۴
- ۱/۳/۴/۳- بازنویسی، بازگویی و بازیابی ارزش و کرامت زن در نظر اسلام..... ۷۴
- ۱/۳/۴/۴- ترویج فکر «لزوم رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی»، اصلاح قوانین و تبیین نظر اسلام..... ۷۵
- ۱/۳/۴/۵- یافتن خلأهای معرفتی و اخلاقی زنان و اصلاح آن با فضائل فاطمه زهرا (س) و القاء و بیان آن..... ۷۵
- ۱/۳/۴/۶- تبیین کیفیت برخورد زن و مرد در قانون و اخلاق اسلامی..... ۷۶

فهرست ■ ۹

- ۱/۳/۴/۷ - طراحى پشتوانه‌ی قانونی و ضمانت اجرایی لازم برای تحقق خواسته‌ی اسلام..... ۷۶
- ۱/۳/۴/۸ - اصلاح قوانین و قراردادن قوانین سخت برای جلوگیری از ظلم به زن..... ۷۶
- ۱/۳/۴/۹ - نصیحت و تهذیب مردان برای جلوگیری از بی عدالتی درباره‌ی زنان..... ۷۷
- ۱/۳/۴/۱۰ - زدودن باورهای غلط غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه‌ی بحث‌ها و کارهای اسلامی..... ۷۷
- ۱/۳/۴/۱۱ - منفعل نشدن نسبت به موضع غرب بلکه طلبکاری از آن‌ها برای اصلاح مواضعشان..... ۷۸
- ۱/۳/۴/۱۲ - استفاده‌ی خردمندان از تجربیات دیگران و نه صرف تقلید..... ۷۸
- ۱/۳/۴/۱۳ - مسئولیت در قبال اصلاح رفتار زن و مرد و پوشش زنان در ادارات؛ با روش اسلامی..... ۷۹
- ۱/۳/۴/۱۴ - پرهیز از مصرف گرایی و اسراف تحمیل شده‌ی توسط غرب..... ۷۹
- فصل چهارم: زن در غرب و تمدن مادی..... ۸۱
- ۱/۴/۱ - منزلت و جایگاه زن..... ۸۱
- ۱/۴/۱/۱ - موجودی درجه‌ی دوم..... ۸۱
- ۱/۴/۱/۲ - هویت تبعی زنان و سروری مردان بر آن‌ها در فرهنگ غربی..... ۸۱
- ۱/۴/۱/۳ - اشباع کننده‌ی یکی از خاکی‌ترین و مادی‌ترین خصلت‌های بشری در مرد..... ۸۲
- ۱/۴/۱/۵ - ملعبه قراردادن مسائل جنسی بین دو جنس و رواج مدگرایی و مصرف‌گرایی..... ۸۳
- ۱/۴/۱/۶ - الگوی زن غربی امروز برخاسته از الگوی باستانی و رومی..... ۸۳
- ۱/۴/۱/۷ - آزادی جنسی به معنای مرزشکنی در روابط زن و مرد..... ۸۴
- ۱/۴/۱/۸ - نگاه غلط و ابزارى و اهانت آمیز به زن..... ۸۵
- ۱/۴/۲ - مشکلات زن در غرب و تمدن مادی..... ۸۵
- ۱/۴/۲/۱ - کشتن زنان به عنوان یکی از بلیه‌های زشت و نفرت انگیز در غرب..... ۸۵
- ۱/۴/۲/۲ - آزار روحی زنان و فشارهای گوناگون جسمانی..... ۸۶
- ۱/۴/۲/۳ - تجارت و قاچاق زنان..... ۸۶
- ۱/۴/۲/۴ - ستم، تعرض و تعدی نسبت به زنان از ناحیه‌ی مردان غربی..... ۸۶
- ۱/۴/۲/۵ - تعدی و تجاوز مردان به عفت زنان در غرب..... ۸۷
- ۱/۴/۲/۶ - تحقیر شدن زن توسط دیگران..... ۸۸
- ۱/۴/۲/۷ - استفاده زنان از جذابیت‌های جنسی برای پیدا کردن شخصیت در جامعه..... ۸۸
- ۱/۴/۲/۸ - ممنوعیت حجاب و احترام نگذاشتن کشورهای اروپایی به دموکراسی، آزادی و آراء مردم..... ۸۸

۱۰ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۱/۴/۳- نقد عملکرد غرب و تمدن مادی در قبال زنان..... ۸۹
- ۱/۴/۳/۱- منطق بسیار ضعیف غربی..... ۸۹
- ۱/۴/۳/۲- در مسأله ی زن دیر از خواب بیدار شدند..... ۸۹
- ۱/۴/۳/۳- افراط و تفریط در زمینه ی شناخت طبیعت زن و چگونگی برخورد با جنس زن..... ۸۹
- ۱/۴/۳/۴- عدم توانایی شعارها و بافته های ذهنی غربی ها در جلوگیری از ظلم به زن..... ۹۰
- ۱/۴/۳/۵- دادن حق مالکیت به زنان به علت نیاز به کارگر ارزان و منافع شخصی ۹۰
- ۱/۴/۳/۶- فرهنگ برهنگی و اختلاط بی قیدوشرط زن ومرد؛ برای فساد انسان ها و خروج انسانیت از دایره ی فضایل انسانی..... ۹۰
- ۱/۴/۳/۷- نگاه غلط و کج فهمی نسبت به شأن زن در جامعه، برگرفته از پروتکل های اندیشمندان صهیونیست..... ۹۱
- ۱/۴/۳/۸- قرار دادن مفاهیم انسانی تحت الشعاع مسائل سیاسی و اقتصادی و تبلیغاتی..... ۹۲
- ۱/۴/۳/۹- سوء استفاده از زنان برای پیشبرد مقاصد خود..... ۹۲
- ۱/۴/۳/۱۰- وجود یک سیاست و راهبرد برای تثبیت جایگاه غلط و اهانت آمیز برای زن..... ۹۳
- ۱/۴/۳/۱۱- خیانت غرب به زن از طریق سوق دادن به سمت بی بندوباری و ابتذال..... ۹۴
- ۱/۴/۳/۱۲- ارائه ی الگوهای منحط به زنان غربی..... ۹۴
- ۱/۴/۳/۱۳- ظلم و ستم همه جانبه و بی سابقه به زن تحت عنوان «آزادی زن»..... ۹۴
- ۱/۴/۳/۱۴- تجاوز به حقوق زن و تنزل دادن ارزش او به واسطه ی صهیونیست ها و دستگاه های استعماری..... ۹۵
- ۱/۴/۳/۱۵- احترام به زن در غرب - به معنای تلذذ از او-، در عین تحقیر، آزارهای روحی و فشارهای گوناگون جسمانی..... ۹۵
- ۱/۴/۳/۱۶- برافروختن آتش زیاده روی های جنسی بی قانون و بی نظم در جامعه..... ۹۶
- ۱/۴/۳/۱۷- ظلم به زن از طریق ترویج آزادی جنسی..... ۹۶
- ۱/۴/۳/۱۸- ابتلاء به همجنس گرایی به سبب نگاه ابزاری به زن و ادبیات پرده درانه در مسائل جنسی..... ۹۶
- ۱/۴/۳/۱۹- اجباری کردن بی حجابی در جهت پرده دری و بی احترامی به زن..... ۹۷
- ۱/۴/۳/۲۰- دعوت زنان به آرایش به اسم آزادی، برای آزادی مرد است نه زن..... ۹۷
- ۱/۴/۳/۲۱- ناتوانی در جداسازی لذات و شهوات از شخصیت زن..... ۹۸
- ۱/۴/۳/۲۲- تحقیر زن به واسطه ی جلوه گری..... ۹۹
- ۱/۴/۳/۲۳- جبران نشدن تحقیر زن با وجود حضور در عرصه ی دیپلماسی..... ۹۹

فهرست ■ ۱۱

- ۱/۴/۲۴- نهضت دفاع از زنان، حرکتی بی‌منطق، مبتنی بر جهالت و بدون تکیه بر سنت‌های الهی و فطرت زن — ۹۹
- ۱/۴/۲۵- وجود خشونت و مطالبات خشن جنسی مرد نسبت به زن..... ۱۰۰
- ۱/۴/۴- موضع جمهوری اسلامی در برابر غرب و تمدن مادی..... ۱۰۰
- ۱/۴/۱- غرب باید به لحاظ نظری و عملی، در مقابل افکار عمومی جهان به چالش کشیده شود..... ۱۰۰
- ۱/۴/۴/۲- اعتراض صریح و بدون هیچ مجامله به نگاه غربی و نامعادله‌ی ظالمانه‌ی غربی..... ۱۰۰
- ۱/۴/۴/۳- روحیه و موضع تهاجمی در مقابله با زورگویان بین‌المللی..... ۱۰۱
- ۱/۴/۴/۴- از غرب در مسأله‌ی ظلم و تحقیر زن طلب‌کاریم..... ۱۰۲
- ۱/۴/۴/۵- خیانت غرب به بشریت عموماً و زن خصوصاً..... ۱۰۳
- ۱/۴/۵- راهکار مرتبط با جوامع غربی..... ۱۰۳
- ۱/۴/۵/۱- تصحیح نقطه نظرهای غلط و باطل غرب در مسأله‌ی زن و مواجهه کردن آن با نظرات اسلامی..... ۱۰۳
- ۱/۴/۵/۲- درک و ارائه‌ی دیدگاه‌های اسلام بدون افراط و تفریط..... ۱۰۳
- ۱/۴/۵/۳- تغییر نگاه نسبت به زن و او را انسانی والا و متکامل دیدن..... ۱۰۴
- ۱/۴/۵/۴- جلوگیری از مظلومیت زنان در سایه‌ی اخلاق و قانون و تهذیب مردان..... ۱۰۴

بخش دوم: سیمای زن در بُعد فردی ۱۰۵

- فصل اول: الگوهای قرآنی - اسلامی و ویژگی‌های آن‌ها..... ۱۰۷
- ۲/۱/۱- حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها)..... ۱۰۷
- ۲/۱/۱/۱- جایگاه و اهمیت الگو..... ۱۰۷
- ۲/۱/۱/۱/۱- الگویی برای همه‌ی مردان و زنان غیور، مؤمن و مسلمان و حتی مردم غیر مسلمان..... ۱۰۷
- ۲/۱/۱/۱/۲- نمونه‌ی انسان کامل و الگوی زنان در طول تاریخ و همه‌ی نسل‌ها..... ۱۰۸
- ۲/۱/۱/۲- ویژگی‌های الگو..... ۱۰۹
- ۲/۱/۱/۲/۱- رسیدن به اوج مقامات معنوی، و دعوت همه‌ی زنان عالم برای راهیابی به آن..... ۱۰۹
- ۲/۱/۱/۲/۲- جمع میان وظایف عبادی و فردی با وظایف جهادی و سیاسی..... ۱۱۰
- ۲/۱/۱/۲/۳- جمع میان علم و معرفت و زندگی زاهدانه و مدیریت خانه..... ۱۱۲
- ۲/۱/۱/۲/۴- حضور در مرکز همه‌ی حوادث سیاسی اجتماعی و ایفای نقش..... ۱۱۲
- ۲/۱/۱/۲/۵- احساس مسئولیت و احساس نشاط سریع، نسبت به مسائل پیرامونی خود..... ۱۱۳
- ۲/۱/۱/۲/۶- اراده‌ی قوی و گذشت و فداکاری و عزم راسخ..... ۱۱۳

۱۲ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۱۱۴-۲/۱/۱/۲/۷- تلاش در جهت احقاق حق و نترسیدن از دنیای ظلم و استکبار.....
- ۱۱۴-۲/۱/۱/۲/۸- تلاش در جهت عبادت خدا، ایثار نسبت به فقرا، کمک به محرومان و فداکاری در راه خدا.....
- ۱۱۵-۲/۱/۱/۲/۹- عبودیت و معنویت در کنار جهاد و تلاش انقلابی.....
- ۱۱۵-۲/۱/۱/۲/۱۰- تربیت صحیح فرزندان، شوهرداری و جلب رضایت پدر در عین خودسازی و تقویت ایمان در شرایط سخت زندگی.....
- ۱۱۶-۲/۱/۱/۲/۱۱- احسان به مستمندان، دفاع از ولایت و جهاد برای رسیدن به اهداف الهی در عین برخورداری بودن از حکمت و فرزاندگی.....
- ۱۱۸-۲/۱/۱/۲/۱۲- صبر در برابر فقر و سختی ها.....
- ۱۱۹-۲/۱/۱/۲/۱۳- دوری از تجملات دنیوی و دارا بودن چهره‌ای ساده.....
- ۱۱۹-۲/۱/۱/۲/۱۴- ازدواج معنوی و الهی بیگانه از تشریفات بی محتوای ظاهری.....
- ۱۲۰-۲/۱/۱/۲/۱۵- مقدم داشتن دیگران در دعاکردن.....
- ۱۲۱-۲/۱/۱/۲/۱۶- برخورداری از فهم درست، هوشیاری در درک موقعیتهای و انتخاب بهترین کارها.....
- ۱۲۲-۲/۱/۲- حضرت زینب کبری (سلام الله علیها).....
- ۱۲۲-۲/۱/۲/۱- جایگاه و اهمیت الگو.....
- ۱۲۲-۲/۱/۲/۱/۱- الگوی همیشه زنده در مقابل زن و مرد مسلمان.....
- ۱۲۲-۲/۱/۲/۱/۲- الگویی برای تاریخ.....
- ۱۲۳-۲/۱/۲/۲- ویژگی‌های الگو.....
- ۱۲۳-۲/۱/۲/۲/۱- داشتن شخصیتی همه جانبه.....
- ۱۲۴-۲/۱/۲/۲/۲- موقعیت شناسی و عمل به تکلیف الهی.....
- ۱۲۴-۲/۱/۲/۲/۳- داشتن بصیرت و حمایت از امام.....
- ۱۲۴-۲/۱/۲/۲/۴- داشتن بالاترین علم‌ها و صافی‌ترین معرفت‌ها.....
- ۱۲۴-۲/۱/۲/۲/۵- تداوم ارتباط و دلبستگی به خدای متعال در اوج سختی‌ها و مشکلات.....
- ۱۲۵-۲/۱/۲/۲/۶- تأثیر در متن حوادث تاریخی.....
- ۱۲۶-۲/۱/۲/۲/۷- جمع میان عقل و متانت، قدرت و شجاعت، شور عاطفی و صراحت زبان بالاستواری روح.....
- ۱۲۶-۲/۱/۲/۲/۸- آسیب شناسی انقلاب نبوی و علوی و ایستادگی در مقابل ظالمان.....
- ۱۲۷-۲/۱/۲/۲/۹- حقیر و ناچیز شدن دشمنان و حوادث بزرگ در مقابل عظمت زنانه‌ی ایشان.....

فهرست ■ ۱۳

- ۱۲۸..... ۲/۱/۲/۲/۱۰- صبر عظیم و ایستادگی و تحمّل بی‌نظیر در مقابل مصائب و مشکلات
- ۱۲۹..... ۲/۱/۲/۲/۱۱- همراه کردن عاطفه‌ی زنانه با ایمان و معرفت و زبان صریح و روشن
- ۱۲۹..... ۲/۱/۳- حضرت سکینه کبری (سلام الله علیها)
- ۱۲۹..... ۲/۱/۳/۱- ویژگی‌های الگو
- ۱۲۹..... ۲/۱/۳/۱/۱- مشعل معرفت و دانش
- ۱۳۰..... ۲/۱/۴- حضرت مریم (سلام الله علیها)
- ۱۳۰..... ۲/۱/۴/۱- جایگاه و اهمیت الگو
- ۱۳۰..... ۲/۱/۴/۱/۱- نمونه و مثل قرآنی برای مؤمنان
- ۱۳۰..... ۲/۱/۴/۲- ویژگی‌های الگو
- ۱۳۰..... ۲/۱/۴/۲/۱- ایستادگی در مقابل تهمت‌های ناروا
- ۱۳۱..... ۲/۱/۴/۲/۲- حفظ عفت و پاکدامنی
- ۱۳۲..... ۲/۱/۵- آسیه همسر فرعون
- ۱۳۲..... ۲/۱/۵/۱- جایگاه و اهمیت الگو
- ۱۳۲..... ۲/۱/۵/۱/۱- نمونه و مثل قرآنی برای مؤمنان
- ۱۳۲..... ۲/۱/۵/۲- ویژگی‌ها
- ۱۳۲..... ۲/۱/۵/۲/۱- انتخاب راه حق با حفظ روحیه‌ی استقلال طلبی و تسلیم‌نشدن در برابر گمراهی‌های فرعون
- ۲/۱/۵/۲/۲- کنار نهادن تجملات و خواسته‌های دنیوی در عین برخورداری از رفاه و عزت ظاهری در راه ایمان به خدا
- ۱۳۳..... ۲/۱/۵/۲/۳- پرورش دهنده نبی‌ای الهی
- ۱۳۴..... ۲/۱/۵/۲/۴- ایمان به پیامبر زمانه و یاری او
- ۱۳۵..... فصل دوم: الگوهای منحط و ویژگی‌های آن‌ها
- ۱۳۵..... ۲/۲/۱- شناخت الگوهای منحط در قرآن
- ۱۳۶..... ۲/۲/۲- ویژگی‌های الگوهای منحط
- ۱۳۶..... ۲/۲/۲/۱- کج رفتاری و حرکت در جهت غلط
- ۱۳۶..... ۲/۲/۲/۲- کفران نعمت‌های خداوند و خیانت اعتقادی
- ۱۳۶..... ۲/۲/۲/۳- خیانت به همسر

۱۴ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- فصل سوم: وظایف زن در بُعد فردی..... ۱۳۹
- ۲/۳/۱- کسب تقوا و پرهیزکاری برای پیمودن راه درست و رسیدن به مقصود..... ۱۳۹
- ۲/۳/۲- عَجین شدن با قرآن و تجسّم قرآن در زندگی..... ۱۳۹
- ۲/۳/۳- پیشروی در میدان ارزش‌های معنوی و عرصه‌های سیاسی و اجتماعی در عین حفظ هویت و خصوصیات زنانه..... ۱۴۰
- ۲/۳/۴- یافتن نقش خود و درک عظمت زن بودن..... ۱۴۰
- ۲/۳/۵- اهمیت دادن به مسأله‌ی حرکت به سمت معرفت، علم، مطالعه، آگاهی و کسب معلومات و معارف..... ۱۴۱
- ۲/۳/۶- کسب علم و تخصص در رشته‌های مختلف..... ۱۴۱
- ۲/۳/۷- مجاهدت برای رهاشدن از فرهنگ تباه‌گر غربی و تسلیم نشدن در برابر سیاست‌های ویران‌گر آن‌ها..... ۱۴۱
- ۲/۳/۸- خودسازی معنوی..... ۱۴۲
- ۲/۳/۹- تکبر و عدم خضوع در مقابل نامحرم..... ۱۴۲
- ۲/۳/۱۰- در مسائل شهوانی و جنسی ملعبه‌ی دست‌دیگران نشدن و محافظت از حصار مستحکم فرهنگ اسلامی..... ۱۴۲
- ۲/۳/۱۱- بی‌اعتنایی و ننگ دانستن زیورات و تجملات کم‌ارزش و مدهای دام‌گونه‌ی ساخته‌ی دشمن..... ۱۴۳
- ۲/۳/۱۲- برداشتن گام‌های متین و محکم و عدم بازگشت به مصرف و تجمل‌های غیر انقلابی..... ۱۴۳
- فصل چهارم: برابری‌ها و تفاوت‌های میان زن و مرد..... ۱۴۵
- ۲/۴/۱- برابری‌ها..... ۱۴۵
- ۲/۴/۱/۱- در ارزش‌های واقعی و کمالات انسانی و رسیدن به اوج قله‌ی بشریت..... ۱۴۵
- ۲/۴/۱/۲- در رسیدن به مقامات عالی معنوی و درجات انسانی..... ۱۴۶
- ۲/۴/۱/۳- در حقوق مربوط به امور زندگی..... ۱۴۷
- ۲/۴/۱/۴- در حرکت به سمت آرمان‌ها..... ۱۴۸
- ۲/۴/۱/۵- در زمینه‌ی پیشرفت‌های علمی و اجتماعی و اداره‌ی این جهان..... ۱۴۸
- ۲/۴/۱/۶- در عرصه‌ی فعالیت‌های گوناگون اجتماعی..... ۱۴۸
- ۲/۴/۱/۷- به‌عنوان نگهدارنده و صاحب انقلاب..... ۱۴۹
- ۲/۴/۱/۸- در اداره و پیشرفت جامعه‌ی اسلامی..... ۱۴۹
- ۲/۴/۱/۹- در پذیرش مسؤلیت‌ها و مدیریت‌های کلیدی..... ۱۵۰
- ۲/۴/۱/۱۰- حرکت و تلاش در راه خدا در جهت سازندگی کشور..... ۱۵۰
- ۲/۴/۱/۱۱- در ایمان و صبر و استقامت و حفظ ناموس..... ۱۵۰

فهرست ■ ۱۵

- ۱۵۰ ۲/۴/۱/۱۲- در زمینه‌ی تحصیل علم.....
- ۱۵۱ ۲/۴/۲- تفاوت‌ها.....
- ۱۵۱ ۲/۴/۲/۱- زن الگوی ظرافت، لطافت و حسّاسیت، مرد مظهر اتکا و اعتماد.....
- ۱۵۱ ۲/۴/۲/۲- تفاوت در احکام نه حقوق.....
- ۲/۴/۲/۳- توأمان بودن محبّت و احساسات زنانه همراه با ایمان و پاکدامنی عاملی برای ایفاء نقش منحصر به فرد زن در جامعه.....
- ۱۵۲ ۱۵۳
- فصل پنجم: عوامل انحطاط در زنان.....
- ۱۵۳ ۲/۵/۱- تسلیم شدن در برابر خوشگذرانی‌ها و هوس‌های زودگذر.....
- ۱۵۳ ۲/۵/۲- رعایت نکردن حفاظ و حجاب بیرون از محیط خانه.....
- ۱۵۴ ۲/۵/۳- گرفتار شدن به ابتذال اخلاقی و دوری از گوهر انسانی.....
- ۱۵۴ ۲/۵/۴- گرایش به سمت مدگرایی، مصرف گرایی، تجمل گرایی و آرایش‌های بیهوده و افراطی.....
- ۱۵۶ ۲/۵/۵- جلوه‌گری و ساختن شخصیت کاذب برای خود.....
- ۱۵۶ ۲/۵/۶- ارتباط بی قید و شرط و بی بندوباری در روابط زن و مرد.....
- ۱۵۶ ۲/۵/۷- زیباسازی و رسیدن به ظاهر به‌عنوان مشغله اصلی زندگی.....
- ۱۵۷ ۲/۵/۸- مشغول شدن چشم و دل و ذهن به چیزهای ظاهری و کوتاه نظرانه.....
- ۱۵۷ ۲/۵/۹- ترویج شهوات جنسی و آمیزش بی رویه‌ی زن و مرد و دختر و پسر.....
- ۲/۵/۱۰- ترویج بی بندوباری.....
- ۱۵۸ ۱۵۹
- بخش سوم: سیمای زن در بُعد خانوادگی**
- فصل اول: خانواده در اسلام و فرهنگ اسلامی.....
- ۱۶۱ ۳/۱/۱- جایگاه خانواده از منظر اسلام و فرهنگ اسلامی.....
- ۱۶۱ ۳/۱/۱/۱- سلول حقیقی مجموعه‌ی پیکره‌ی جامعه.....
- ۱۶۱ ۳/۱/۱/۲- خانواده به‌عنوان کلمه‌ای طیّبه، عامل تراوش برکات در پیرامون خود.....
- ۱۶۲ ۳/۱/۱/۳- نگرش اصیل و نگاه با اهتمام به خانواده به‌عنوان یک رکن بزرگ.....
- ۱۶۲ ۳/۱/۱/۴- دوام و ریشه‌دار بودن خانواده با انتقال موارث و سنت‌ها از نسل گذشته به نسل بعدی.....
- ۳/۱/۱/۵- محیطی امن و قابل اعتماد برای سالم نگه داشتن و رشد روح، فکر و ذهن اعضای خانواده.....
- ۳/۱/۱/۶- محلی برای تنظیم زندگی انسان و تجدید قوا جهت تداوم فعالیت‌های زندگی.....
- ۱۶۳

۱۶ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۱۶۴-۳/۱/۱/۷- محل سکونت، آرامش روانی، انس و تکامل دو انسان با یکدیگر..... ۱۶۴
- ۱۶۴-۳/۱/۲- عملکرد اسلام و فرهنگ اسلامی نسبت به خانواده..... ۱۶۴
- ۱۶۴-۳/۱/۲/۱- به خدمت در آوردن غریزه جنسی و غریزه‌ی زوج طلبی در جهت تشکیل خانواده..... ۱۶۴
- ۱۶۵-۳/۱/۲/۲- مشخص کردن حد و مرز رابطه‌ی زن و مرد در جامعه به خاطر حفظ خانواده..... ۱۶۵
- ۱۶۶-۳/۱/۲/۳- قرار دادن حقوق مشخص و متعادل برای زن و مرد در خانواده..... ۱۶۶
- ۱۶۶-۳/۱/۲/۴- قرار دادن دستوراتی برای حل اختلافات در درون خانواده..... ۱۶۶
- ۱۶۷-۳/۱/۲/۵- ایجاد توازن بین حقوق زن و مرد در خانواده بر اساس بینات و مسلمات اسلام..... ۱۶۷
- فصل دوم: خانواده در غرب و فرهنگ غربی..... ۱۶۹
- ۱۶۹-۳/۲/۱- جایگاه خانواده از منظر غرب و فرهنگ غربی..... ۱۶۹
- ۱۶۹-۳/۲/۱/۱- جایگاه سست و متزلزل خانواده..... ۱۶۹
- ۱۷۰-۳/۲/۱/۲- تحمیلی، تشریفاتی و بی‌معنا بودن خانواده..... ۱۷۰
- ۱۷۰-۳/۲/۱/۳- واقعیت نداشتن مسأله‌ای به نام خانواده..... ۱۷۰
- ۱۷۱-۳/۲/۱/۵- خانواده، فقط یک قرارداد موقت قانونی..... ۱۷۱
- ۱۷۱-۳/۲/۱/۵- فراموش شدن محیط خانواده و روابط صمیمی موجود در آن..... ۱۷۱
- ۱۷۲-۳/۲/۲- عملکرد غرب و فرهنگ غربی نسبت به خانواده..... ۱۷۲
- ۱۷۲-۳/۲/۲/۱- بی‌توجهی و تحقیر خانواده و عدم توانایی در حفظ آن..... ۱۷۲
- ۱۷۲-۳/۲/۲/۲- سبک کردن ازدواج و تشکیل خانواده در چشم مردم..... ۱۷۲
- ۱۷۳-۳/۲/۲/۳- دیر تشکیل شدن خانواده و زود منهدم شدن آن..... ۱۷۳
- ۱۷۳-۳/۲/۲/۴- سست و متزلزل کردن خانواده..... ۱۷۳
- ۱۷۳-۳/۲/۲/۳- علت تزلزل و مشکلات خانواده در غرب..... ۱۷۳
- ۱۷۳-۳/۲/۳/۱- نگرش غلط نسبت به هندسه‌ی قرار گرفتن و ارتباط دو جنس و نوع همزیستی آن‌ها..... ۱۷۳
- ۱۷۴-۳/۲/۳/۲- از بین بردن عمق و ریشه‌ی خانواده با کارهای غلط و افراطی..... ۱۷۴
- ۱۷۴-۳/۲/۳/۳- آزادی جنسی، بی‌بندوباری، بی‌عفتی و اختلاط محرم و نامحرم..... ۱۷۴
- ۱۷۵-۳/۲/۳/۴- رسمی و قانونی شدن همجنس‌بازی..... ۱۷۵
- فصل سوم: تشکیل و تقویت خانواده..... ۱۷۷
- ۱۷۷-۳/۳/۱- ثمرات..... ۱۷۷

فهرست ■ ۱۷

- ۱۷۷-۳/۳/۱/۱- عامل آرامش زن و مرد و مایه‌ی کمال و اتمام شخصیت آن‌ها.....
- ۱۷۷-۳/۳/۱/۲- اصلاح و تربیت صحیح، سالم و کامل انسان‌ها از لحاظ ساختار روحی، عاطفی و روانی.....
- ۱۷۸-۳/۳/۱/۳- اساس همه‌ی اصلاحات واقعی در یک کشور و پایه‌ی سعادت جامعه و رشد فکری و روحی افراد آن.....
- ۱۷۹-۳/۳/۱/۴- تشکیل خانواده، اساس همه‌ی تربیت‌های اجتماعی و انسانی.....
- ۱۸۰-۳/۳/۱/۵- تأثیر بر آینده و وضع فعلی جامعه.....
- ۱۸۰-۳/۳/۱/۶- برطرف شدن مشکلات اخلاقی و معنوی جامعه.....
- ۱۸۰-۳/۳/۱/۷- حافظ اصول و عناصر اصلی یک تمدن و فرهنگ و عامل انتقال آن‌ها به نسل‌های بعد.....
- ۱۸۰-۳/۳/۱/۸- سالم ماندن جامعه.....
- ۱۸۱-۳/۳/۱/۹- انتقال فرآورده‌های ذهنی و فکری به نسل‌های بعدی و سود بردن جامعه از گذشته‌ی خود.....
- ۱۸۱-۳/۳/۱/۱۰- کمک به اداره‌ی کشور و اداره‌ی انسانیت.....
- ۱۸۱-۳/۳/۲- عوامل.....
- ۱۸۱-۳/۳/۲/۱- توجه به خدا و اطاعت از دستورات الهی و حفظ همدیگر در این زمینه و تواضع به صبر و حق.....
- ۱۸۶-۳/۳/۲/۲- رواج روش‌ها، جهات و تربیت اسلامی در بین خانواده‌ها.....
- ۱۸۶-۳/۳/۲/۳- وجود رابطه‌ی عاطفی و رفتار محبت برانگیز بین زن و شوهر.....
- ۱۸۶-۳/۳/۲/۴- توجه به شاخصه‌های محبت؛ شناخت جایگاه‌ها، رعایت حدود، اخلاق و رفتار مناسب، وفاداری، اعتماد، عدم زیاده‌طلبی و ایرادگیری، صداقت و.....
- ۱۹۱-۳/۳/۲/۵- سازش، تفاهم و درک متقابل زن و مرد در زندگی و اجتناب از عوامل تشنج در محیط خانواده.....
- ۱۹۳-۳/۳/۲/۶- احترام قلبی زن و شوهر به یکدیگر از طریق حرمت قائل شدن و پرهیز از ظلم، اهانت و تحمیل.....
- ۱۹۵-۳/۳/۲/۷- رعایت کفاف و عفاف در زندگی و دوری از تقییدات و تجملات زائد.....
- ۱۹۶-۳/۳/۲/۸- تحقق یافتن آرامش و سکونت به نحو صحیح، در محیط خانواده.....
- ۱۹۶-۳/۳/۲/۹- کمک روحی، معنوی و فکری به یکدیگر.....
- ۱۹۸-۳/۳/۲/۱۰- آراستگی زن و مرد برای یکدیگر.....
- ۱۹۹-۳/۳/۲/۱۱- اهمیت دادن به مسأله محرم و نامحرم، حجاب و پرهیز از نگاه و معاشرت‌های ناسالم و مضر.....
- ۲۰۱-۳/۳/۲/۱۲- غریزه‌ی جنسی؛ عامل استحکام در خانواده خداترس.....
- ۲۰۱-۳/۳/۲/۱۳- شریک دانستن در سرنوشت زندگی یکدیگر.....
- ۲۰۲-۳/۳/۲/۱۴- استفاده از خلقیات به طور صحیح.....

۱۸ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۳/۳/۲/۱۵- حفظ کانون خانواده و فرزندان..... ۲۰۲
- ۳/۳/۲/۱۶- حفظ اسرار یکدیگر..... ۲۰۳
- ۳/۳/۲/۱۷- احترام به قرارداد زناشویی توسط طرفین، جامعه و قانون..... ۲۰۳
- فصل چهارم: تزلزل و نبود خانواده..... ۲۰۵
- ۳/۴/۱- عواقب..... ۲۰۵
- ۳/۴/۱/۱- ناقص بودن یک پایه‌ی مهم زندگی..... ۲۰۵
- ۳/۴/۱/۲- ناکام ماندن همه‌ی تربیت‌های بشری و همه‌ی نیازهای روحی انسان‌ها..... ۲۰۵
- ۳/۴/۱/۳- از بین رفتن مرکز تولید ایمان و دین‌باوری و عدم وجود انسان صالح و اخلاق در جامعه..... ۲۰۶
- ۳/۴/۱/۴- عدم اصلاح جامعه حتی با وجود بزرگ‌ترین مصلحین..... ۲۰۶
- ۳/۴/۱/۵- بدون محافظ بودن نسل‌های آینده و تولید نسل‌های بی‌هویت..... ۲۰۶
- ۳/۴/۱/۶- دچار شدن به اختلالات فرهنگی و اخلاقی و مشکلات روانی و عصبی در جامعه..... ۲۰۷
- ۳/۴/۱/۷- داشتن جامعه‌ای آشفته و نامطمئن و عدم انتقال موارث فرهنگی و فکری و عقاید نسل‌ها به یکدیگر..... ۲۰۸
- ۳/۴/۱/۸- از دست دادن هویت فرهنگی و بی‌دفاع ماندن مقابل اجانب..... ۲۰۸
- ۳/۴/۱/۹- فرو ریختن پایه‌های مدنیت..... ۲۰۸
- ۳/۴/۲- عوامل..... ۲۰۸
- ۳/۴/۲/۱- ورود فرهنگ‌های اروپایی..... ۲۰۸
- ۳/۴/۲/۲- غفلت از خداوند متعال و قدر همسر را ندانستن..... ۲۰۹
- ۳/۴/۲/۳- سم مهلک خانواده: رابطه‌ی بی‌قید و بند، عدم رعایت حدود بین زن و مرد و وجود آزادی‌های جنسی در جامعه..... ۲۰۹
- ۳/۴/۲/۴- جابه‌جایی نقش و وظایف زن و مرد در خانواده..... ۲۱۰
- ۳/۴/۲/۵- بی‌اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند..... ۲۱۱
- ۳/۴/۲/۶- عدم توجه به شاخصه‌های محبت..... ۲۱۱
- ۳/۴/۲/۷- دخالت، بدگویی و ایجاد دلخوری توسط بزرگ‌ترها در زندگی زن و شوهر..... ۲۱۲
- فصل پنجم: روش‌ها و شیوه‌های زندگی در خانواده..... ۲۱۵
- ۳/۵/۱- تعریف زندگی و خانواده..... ۲۱۵

فهرست ■ ۱۹

- ۳/۵/۱/۱- ترسیم اهداف و ارزش‌ها و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آن‌ها..... ۲۱۵
- ۳/۵/۱/۱- یک مبارزه‌ی بلند مدت با عوامل طبیعی، موانع اجتماعی و مبارزه با نفس خود..... ۲۱۵
- ۳/۵/۲- هدف از زندگی و تشکیل خانواده..... ۲۱۶
- ۳/۵/۲/۱- استفاده‌ی انسان از وجود خود و موجودات پیرامونش برای تکامل معنوی و نفسانی ۲۱۶
- ۳/۵/۲/۱- دستیابی به سکون، آرامش و سعادت..... ۲۱۶
- ۳/۵/۳- روش‌های صحیح زندگی در خانواده..... ۲۱۷
- ۳/۵/۳/۱- توجه به نیازهای مادی و مواهب حیات، در کنار توجه به آخرت و نیازهای معنوی..... ۲۱۷
- ۳/۵/۳/۲- عدم غفلت از توجه به خانواده و رعایت عدالت در زندگی..... ۲۱۸
- ۳/۵/۳/۳- برپایی زندگی برحسب اعتدال و رعایت «زندگی ساده»..... ۲۱۹
- ۳/۵/۳/۴- گرایش به قناعت، میانه‌روی و روش متواضعانه ۲۲۰
- فصل ششم: وظایف نهادهای اجتماعی در رابطه با مسائل مربوط به خانواده..... ۲۲۳
- ۳/۶/۱- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن..... ۲۲۳
- ۳/۶/۲- یافتن ریشه‌های نابسامانی‌های خانواده و طراحی طرح‌های بلندمدت برای رفع آن‌ها..... ۲۲۴
- ۳/۶/۳- برقراری و استحکام رابطه‌ی مسجد با خانواده؛ از نوزادی تا ازدواج تا دیگر عرصه‌ها..... ۲۲۴
- ۳/۶/۴- دقت نهادها و رسانه‌های اجتماعی در کیفیت ارائه‌ی مسائل مربوط به خانواده و روابط بین زن و شوهر..... ۲۲۵
- ۳/۶/۵- برقراری امنیت فکری، معنوی و روانی در همه‌ی محیط‌های زندگی؛ به‌خصوص توسط نیروی انتظامی..... ۲۲۵
- ۳/۶/۶- پرهیز مسئولین حکومت اسلامی از زندگی متجملانه و مسرفانه..... ۲۲۶
- فصل هفتم: زن در خانواده..... ۲۲۹
- ۳/۷/۱- جایگاه زن در خانواده..... ۲۲۹
- ۳/۷/۱/۱- خانواده‌ی اسلامی..... ۲۲۹
- ۳/۷/۱/۱/۱- همانند گلی در محیط زندگی، نه کارپرداز خانه..... ۲۲۹
- ۳/۷/۱/۱/۲- عضو اصلی و دارای جایگاه اساسی و رفیع در خانواده..... ۲۳۰
- ۳/۷/۱/۱/۳- نقطه اتکاء برای مسائل روحی و معنوی زندگی و خانواده..... ۲۳۱
- ۳/۷/۱/۱/۴- شمع جمع افراد خانواده..... ۲۳۱
- ۳/۷/۱/۱/۵- زن؛ بزرگ خانه و محور مدیریت درونی خانواده..... ۲۳۱
- ۳/۷/۱/۱/۶- پایه‌ی تربیت مردم و عامل گسترش فضای اخلاقی و معنوی در سطح جامعه..... ۲۳۲

۲۰ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۳۳۳..... جایگاه زن در خانواده غربی ۳/۷/۱/۲- ۳۳۳
- ۳/۷/۱/۲/۱- بیرون کشیدن زن با وعده‌های توهم آمیز و بی‌پناه گذاشتن او در مقابل نگاه و حرکت هرزه‌ی جامعه ۳۳۳
- ۳/۷/۱/۲/۲- دو رویی در برخورد با زن؛ احترام به زن در جامعه، و ظلم به زن در خانه..... ۳۳۳
- ۳/۷/۱/۲/۳- تحقیر زنان و مادران از طرف همسران و فرزندان..... ۳۳۴
- ۳/۷/۱/۲/۴- رنج دیدن خانواده‌های غربی از جدایی و طلاق..... ۳۳۴
- ۳/۷/۱/۲/۵- اقدام به فروپاشی کانون خانواده توسط زنان..... ۳۳۵
- ۳/۷/۲- نقش و رسالت زن در خانواده..... ۳۳۵
- ۳/۷/۲/۱- پایه‌ی بهشتی شدن انسان‌ها و عامل نجات از انحرافات..... ۳۳۵
- ۳/۷/۲/۲- تربیت انسان‌های والا و دارای نقشی سازنده..... ۳۳۵
- ۳/۷/۲/۳- سرپا نگه داشتن زندگی و حفظ فضای حیاتی برای خانواده..... ۳۳۶
- ۳/۷/۲/۴- نقش مادری و همسری به‌عنوان اولین و اصلی‌ترین وظایف..... ۳۳۷
- ۳/۷/۲/۵- تقویت روحی شوهران برای ورود در میدان‌های بزرگ..... ۳۳۷
- ۳/۷/۲/۶- عامل آرامش و آرایش معنوی محیط زندگی و دل‌آرام شوهر و فرزندان ۳۳۸
- ۳/۷/۲/۷- تربیت فرزندان شایسته و پرورش نسل‌های آینده..... ۳۳۸
- ۳/۷/۲/۸- منتقل کننده‌ی فرهنگ، معرفت، تمدن و ویژگی‌های اخلاقی یک قوم و جامعه به فرزندان.. ۳۳۹
- ۳/۷/۳- نقش و رسالت متقابل زن و مرد..... ۳۴۰
- ۳/۷/۳/۱- حفظ و استحکام بنیان خانواده..... ۳۴۰
- ۳/۷/۳/۲- بهشتی و سعادت‌مند کردن یکدیگر..... ۳۴۰
- ۳/۷/۳/۳- کمک به یکدیگر در راه تحصیل علم، کمال، تقوی و سازگاری..... ۳۴۱
- ۳/۷/۳/۴- زن، عامل آرامش و آرایش معنوی؛ مرد، محل اعتماد و اتکاء ۳۴۱
- ۳/۷/۴- حقوق زن در خانواده..... ۳۴۳
- ۳/۷/۴/۱- آزادی در انتخاب همسر..... ۳۴۳
- ۳/۷/۴/۲- لازم‌تر بودن خدمتگزاری فرزند در مقابل مادر..... ۳۴۳
- ۳/۷/۴/۳- درک ضرورت‌ها و فهم احساسات زن توسط مرد ۳۴۳
- ۳/۷/۴/۴- عدم استخدام، زورگویی، رفتار ظالمانه و تحمیل به زن..... ۳۴۴

فهرست ■ ۲۱

- ۳۴۵..... ۳/۷/۴/۵- رعایت اختیارات، رأی، نظرونیازهای روحی خانم توسط مرد.....
- ۳۴۵..... ۳/۷/۵- وظایف زن در خانواده.....
- ۳۴۵..... ۳/۷/۵/۱- تلاش و کوشش جهت اداره‌ی محیط خانه و تحت نظارت، تدبیر و مدیریت گرفتن خانواده.....
- ۳۴۶..... ۳/۷/۵/۲- آموختن روش‌های صحیح کار داخل خانه (نوع برخورد با همسر و فرزندان).....
- ۳۴۶..... ۳/۷/۵/۳- برخورد ملایم، خوش‌رویی و خوش‌رفتاری با همسر برای اداره کردن او.....
- ۳۴۷..... ۳/۷/۵/۴- مساعد کردن فضای خانه برای روحیه دادن به همسر برای فعالیت اجتماعی.....
- ۳۴۷..... ۳/۷/۵/۵- درک ضرورت‌های مرد، مستأصل نکردن او و تشویق به ایستادگی در میدان‌های زندگی.....
- ۳۴۷..... ۳/۷/۵/۶- عدم سختگیری به مردان در کلیه‌ی مسائل زندگی.....
- ۳۴۸..... ۳/۷/۵/۷- توجه به احساسات مرد و نوازش همسر.....
- ۳۴۸..... ۳/۷/۵/۸- پابندی کامل به خانواده‌و اهمیت دادن به تربیت فرزند و تهیه‌ی آذوقه‌های فرهنگی برای آن‌ها.....
- ۳۴۸..... ۳/۷/۵/۹- بچه‌داری به‌عنوان یک هنر و کار بزرگ.....
- بخش چهارم: سیمای زن در بُعد اجتماعی..... ۲۵۱**
- ۲۵۳..... فصل اول: جایگاه زن در جامعه.....
- ۲۵۳..... ۴/۱/۱- ضرورت تشخیص جایگاه مطلوب برای زن.....
- ۲۵۳..... ۴/۱/۱/۱- تفکیک میان تشخص و منزلت اجتماعی با تنزل و انحطاط تا حد وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی.....
- ۲۵۳..... ۴/۱/۱/۲- ایستادگی در مقابل نامعادله‌ی ظالمانه نگاه غلط غرب در مورد جایگاه زن در جامعه.....
- ۲۵۴..... ۴/۱/۲- شأن و منزلت زن در جامعه.....
- ۲۵۴..... ۴/۱/۲/۱- در جامعه‌ی اسلامی.....
- ۲۵۴..... ۴/۱/۲/۱/۱- عضوی از مجموعه‌ی عظیم انقلاب.....
- ۲۵۴..... ۴/۱/۲/۱/۲- مایه‌ی مباهات و افتخار جمهوری اسلامی.....
- ۲۵۵..... ۴/۱/۲/۱/۳- ایفای نقش استثنایی زنان در جامعه.....
- ۲۵۵..... ۴/۱/۲/۱/۴- سوق دادن خود و محیط پیرامونی خود به درجات رفیع علمی و عملی.....
- ۲۵۵..... ۴/۱/۲/۱/۵- سبب پیشرفت جامعه.....
- ۲۵۶..... ۴/۱/۲/۱/۶- مایه‌ی افتخار همسران.....
- ۲۵۶..... ۴/۱/۲/۲- در جامعه‌ی غربی.....

۲۲ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۲۵۶.....۴/۱/۲/۲/۱- زن، وسیله‌ی التذاذ و شهوت‌رانی.....
- ۲۵۶.....۴/۱/۲/۲/۲- استفاده از زن با عنوان سرمایه‌ی مادی و وسیله‌ی ای برای سوداگری.....
- ۲۵۷..... فصل دوم: حضور اجتماعی زن.....
- ۲۵۷..... ۴/۲/۱- حضور اجتماعی زن از منظر اسلام.....
- ۲۵۷..... ۴/۲/۱/۱- پذیرفتن بیعت و مالکیت زن.....
- ۲۵۷..... ۴/۲/۱/۲- همسان بودن زن و مرد در همه‌ی عرصه‌های جامعه بشری و فعالیت‌های اجتماعی.....
- ۲۵۸..... ۴/۲/۱/۳- توانایی ایفای نقش‌های درجه اول در جامعه.....
- ۲۵۸..... ۴/۲/۱/۴- زنان عهده دار کارهای ظریف و ریزه کاری‌ها در بنای آفرینش انسان و جهان.....
- ۲۵۸..... ۴/۲/۲- ضرورت و ثمرات حضور اجتماعی.....
- ۲۵۸..... ۴/۲/۲/۱- چند برابر شدن پیشرفت در میدان‌های مختلف.....
- ۲۵۹..... ۴/۲/۲/۲- حضور زنان مساوی حضور خانواده آن‌ها در فعالیت‌های اجتماعی.....
- ۲۵۹..... ۴/۲/۲/۳- مضاعف شدن نیروی انسانی فعال و متخصص.....
- ۲۵۹..... ۴/۲/۲/۴- ظهور زنان دانشمند و استاد و غلبه بر فرهنگ غلط غربی.....
- ۲۶۰..... ۴/۲/۳- قابلیت‌های حضور اجتماعی.....
- ۲۶۰..... ۴/۲/۳/۱- وجود ظرفیت نقش آفرینی زن در پیشرفت و ترقی جامعه.....
- ۲۶۰..... ۴/۲/۳/۲- قادر بودن زنان برای تلاش در پیشرفت‌های اجتماعی و اداره‌ی این جهان.....
- ۲۶۱..... ۴/۲/۳/۳- آمادگی زن در پذیرش مسئولیت در نظام اسلامی.....
- ۲۶۱..... ۴/۲/۳/۴- تأمین نیمی از نیروی فعال جامعه.....
- ۲۶۲..... ۴/۲/۴- گستره‌های حضور اجتماعی.....
- ۲۶۲..... ۴/۲/۴/۱- گستره‌ی عمومی.....
- ۴/۲/۴/۱/۱- اعلام موضع سیاسی و شرکت در رأی‌گیری، راهپیمایی و نماز جمعه و حضور در عرصه‌های مختلف دیگر.....
- ۲۶۲..... ۴/۲/۴/۱/۲- باز بودن میدان فعالیت در تمامی عرصه برای زن به قدر توان جسمانی و نیازها و ضرورت.....
- ۲۶۲..... ۴/۲/۴/۱/۳- حضور در بسیج و نهادهای انقلابی و فعالیت‌های سازندگی و اقتصادی.....
- ۲۶۳..... ۴/۲/۴/۲- گستره اختصاصی.....
- ۲۶۳..... الف) اشتغال.....

فهرست ■ ۲۳

- ۱- از منظر اسلام..... ۲۶۳
- ۱/۱- لازم دانستن کار برای زن به صورت مشروط..... ۲۶۳
- ۱/۲- عدم مانعیت اسلام برای فعالیت زنان در عرصه‌های مختلف..... ۲۶۳
- ۲- اولویت شغلی برای زن..... ۲۶۴
- ۲/۱- پزشکی و اقسام رشته‌های پزشکی..... ۲۶۴
- ۲/۲- فعالیت‌های قرآنی..... ۲۶۴
- ۲/۳- فعالیت علمی..... ۲۶۵
- ۳- الزامات حضور اجتماعی و اشتغال زن..... ۲۶۵
- ۳/۱- کار و شغل نباید با کرامت و ارزش معنوی انسانی زن در تنافی باشد..... ۲۶۵
- ۳/۲- لطمه نزدن به پیوند زناشویی..... ۲۶۵
- ۳/۳- رعایت حدود و احکام الهی و اخلاق معاشرتی..... ۲۶۶
- ۳/۴- عدم مانعیت با بچه‌داری و متناسب بودن با توان جسمانی و شوق و علاقه آن‌ها..... ۲۶۶
- ۳/۵- عدم تحمیل کار سنگین..... ۲۶۷
- ۳/۶- رعایت عفت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج با مردان..... ۲۶۷
- ۳/۷- پرهیز از ملعبه شدن به وسیله‌ی دیگران در مسائل شهوانی و جنسی..... ۲۶۷
- ۳/۸- رعایت حساسیت‌های اسلامی نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن و حفظ حد و مرزها در روابط..... ۲۶۸
- ۳/۹- احساس حضور اسلام در محیط کار..... ۲۶۸
- ب- علم آموزی..... ۲۶۹
- ۱- علم آموزی زن از منظر اسلام..... ۲۶۹
- ۱/۱- عدم تفاوت بین دختر و پسر در مسئله‌ی علم آموزی..... ۲۶۹
- ۱/۲- وجوب علم آموزی برای زن و مرد..... ۲۶۹
- ۲- ضرورت علم آموزی زن..... ۲۷۰
- ۲/۱- مشارکت در سازندگی کشور..... ۲۷۰
- ۲/۲- واقف شدن به شأن خود و آگاهی نسبت به تبلیغات بی پایه و اساس استکبار جهانی نسبت به زن..... ۲۷۰
- ۲/۳- عامل برای کنترل رفتار و تطبیق آن با حق و حقیقت و خوبی و پرهیز از تقلید و غرب‌گرایی..... ۲۷۰

۲۴ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۲۷۱-۲/۴- نیازمندی جامعه به تحصیل دختران.....
- ۳- الزامات علم آموزی و محیط تحصیل برای زن..... ۲۷۱
- ۳/۱- حفظ حدود الهی و احکام الهی ۲۷۱
- ۳/۲- دارا بودن امنیت اخلاقی و فکری در محیط تحصیل..... ۲۷۱
- ۳/۳- تأسیس دانشگاه‌هایی مخصوص زنان..... ۲۷۳
- ۳/۴- ایجاد محیط اسلامی برای تحصیل..... ۲۷۳
- ۴- ثمرات علم آموزی زن..... ۲۷۳
- ۴/۱- مایه‌ی افتخار برای جمهوری اسلامی و پیشرفت برای زن..... ۲۷۳
- ۴/۲- کم‌تر دچار ابتذال شدن..... ۲۷۳
- ۴/۳- نشان دادن پیام جهانی اسلام به زنان دنیا..... ۲۷۳
- ۴/۴- عامل برای ایجاد اثرات عظیم در دنیا و کسب آبرو برای انقلاب..... ۲۷۴
- ۴/۵- جبران عقب‌ماندگی‌ها..... ۲۷۴
- ۵- اولویت‌های علم آموزی زن..... ۲۷۵
- ۵/۱- آشنایی با معارف دینی و انسانی..... ۲۷۵
- ۵/۲- کسب علم و تخصص در رشته‌ی پزشکی..... ۲۷۵
- فصل سوم: تعامل انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با زنان..... ۲۷۷
- ۴/۳/۱- تأثیر زنان در انقلاب و جنگ تحمیلی..... ۲۷۷
- ۴/۳/۱/۱- پشتیبانی و حمایت زنان یکی از عوامل پیروزی در همه‌ی مراحل انقلاب..... ۲۷۷
- ۴/۳/۱/۲- سرباز خط مقدم انقلاب..... ۲۷۷
- ۴/۳/۱/۳- زنان دارای نقش اول و برجسته در انقلاب و جنگ..... ۲۷۸
- ۴/۳/۱/۴- حضور زنان، مشکل‌گشای انقلاب و جنگ..... ۲۷۸
- ۴/۳/۱/۵- اگر زنان حاضر نبودند انقلاب پیروز نمی‌شد..... ۲۷۸
- ۴/۳/۱/۶- تلرای نقش تعیین‌کننده در انقلاب و جنگ تحمیلی و در دوران آینده به شرط رعایت ارزش واقعی زن..... ۲۷۹
- ۴/۳/۱/۷- حضور اجتماعی زنان در میدان‌های مختلف از عوامل شکل‌دهی و ادامه‌ی نهضت..... ۲۷۹
- ۴/۳/۱/۸- ایستادگی در برابر عملیات روانی دشمن..... ۲۷۹
- ۴/۳/۱/۹- شرکت و تأثیر زنان در مقدمات پیروزی انقلاب..... ۲۷۹

فهرست ■ ۲۵

- ۴/۳/۱/۱۰- پشتوانه‌ی حرکت مردان در انقلاب..... ۲۸۰
- ۴/۳/۱/۱۱- ایجاد انگیزه برای حضور مردان در جنگ تحمیلی..... ۲۸۰
- ۴/۳/۱/۱۲- تأثیر فرهنگی زیاد بر اعضای خانواده برای حضور در عرصه مبارزات انقلابی..... ۲۸۰
- ۴/۳/۱/۱۳- صبر و ایستادگی زنان برای پیروزی انقلاب و پیشرفت مقاصد انقلاب..... ۲۸۰
- ۴/۳/۱/۱۴- ایمان، صبر، ایستادگی، معرفت و روشن‌بینی زنان عامل مؤثر در پیروزی جنگ..... ۲۸۱
- ۴/۳/۱/۱۵- نقش برجسته‌ی زن در به میدان مبارزه آوردن اعضای خانواده..... ۲۸۱
- ۴/۳/۱/۱۶- نقش اساسی زنان در بسیج کردن مردان مبارز و تقویت و پشتیبانی روحی آن‌ها..... ۲۸۲
- ۴/۳/۱/۱۷- ایجاد روحیه‌ی شجاعت و مقاومت برای همسران و فرزندان در دوران انقلاب و جنگ تحمیلی..... ۲۸۲
- ۴/۳/۱/۱۸- شهدا، پرورش یافته‌ی دامن پاک زنان..... ۲۸۳
- ۴/۳/۱/۱۹- فرستادن عزیزان به میدانهای جنگ و مبارزه..... ۲۸۳
- ۴/۳/۱/۲۰- بهیستی کردن شوهران..... ۲۸۳
- ۴/۳/۲- تأثیر انقلاب و جنگ تحمیلی بر زنان..... ۲۸۴
- ۴/۳/۲/۱- انقلاب ارائه دهنده نظر گاه جدید درباره‌ی زن و آفریننده‌ی طراز نوینی از زن برجسته و والا..... ۲۸۴
- ۴/۳/۲/۲- قرار گرفتن زن در مرکز فعالیت‌های سیاسی و سپردن پرچم انقلاب به زنان در عین حفظ عفاف و حجاب..... ۲۸۴
- ۴/۳/۲/۳- ورود زنان در میدان علم و طی کردن مدارج علمی با حفظ دین و عفاف..... ۲۸۴
- ۴/۳/۲/۴- وجود احساس خودآگاهی و شخصیت اجتماعی..... ۲۸۵
- ۴/۳/۲/۵- تأملات صحیح و راهنمایی‌های ارزشمند اسلام و حضور و تأثیرگذاری زنان در صحنه‌ی جهاد، سیاست و سازندگی کشور..... ۲۸۵
- ۴/۳/۲/۶- رشد و پیشرفت مضاعف زنان..... ۲۸۶
- ۴/۳/۲/۷- برخوردار شدن زنان از آگاهی و رشد سیاسی..... ۲۸۶
- ۴/۳/۲/۸- یافتن شخصیت حقیقی خود و نشان دادن عظمت روحی زن مسلمان به دیگران..... ۲۸۶
- ۴/۳/۲/۹- پرورش زنان فرزانه و صاحب اندیشه و رأی و نظر..... ۲۸۷
- فصل چهارم: تعامل زنان با مردان..... ۲۸۹
- ۴/۴/۱- مبانی..... ۲۸۹
- ۴/۴/۱/۱- عدم اختلاط زن و مرد..... ۲۸۹

۲۶ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۲۸۹..... ۴/۴/۱/۲- رعایت عفاف
- ۲۹۰..... ۴/۴/۱/۳- اهمیت دادن به حجاب و روابط اسلامی میان زن و مرد
- ۲۹۰..... ۴/۴/۲- هشدارها در زمینه تعامل غیر صحیح زن با مرد
- ۴/۴/۲/۱- ترویج شهوت و آمیزش بی رویه‌ی زن و مرد موجب اشاعه‌ی بنیادین فرهنگ فاسد غرب و عامل نابود کننده‌ی یک ملت..... ۲۹۰
- ۴/۴/۲/۲- از بین برنده‌ی دلبستگی همسران و متزلزل ساختن بنیان خانواده..... ۲۹۰
- ۴/۴/۲/۳- کثرت کودکان خیابان خواب و رشد جنایت آن‌ها..... ۲۹۱
- ۴/۴/۲/۴- از بین بردن حجاب بین زن و مرد..... ۲۹۲
- فصل پنجم: وظایف نهادها نسبت به زنان..... ۲۹۳
- ۴/۵/۱- وظایف کلی..... ۲۹۳
- ۴/۵/۱/۱- تصحیح و اصلاح قوانین و اراده‌ی الگوی زن مسلمان..... ۲۹۳
- ۴/۵/۱/۲- زدودن باورهای غلط فرهنگ غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه‌ی بحث‌ها و کارهای اسلامی... ۲۹۳
- ۴/۵/۲- وظایف اختصاصی..... ۲۹۴
- ۴/۵/۲/۱- (الف) رسانه..... ۲۹۴
- ۴/۵/۲/۱/۱- تفهیم درخشنده‌ی‌های فرهنگ اسلامی در همه‌ی زمینه‌ها به‌خصوص روابط زن و مرد و شأن زن در اجتماع..... ۲۹۴
- ۴/۵/۲/۲- (ب) شورای فرهنگی اجتماعی زنان..... ۲۹۴
- ۴/۵/۲/۲/۱- شناسایی و تشخیص مشکلات زنان..... ۲۹۴
- ۴/۵/۲/۲/۲- نیاز سنجی، هدایت و تلاش در وضع قوانین بر اساس تکالیف زنانه..... ۲۹۵
- ۴/۵/۲/۲/۳- ایجاد فرهنگ کتابخوانی در بین زنان و پاسود کردن آن‌ها..... ۲۹۵
- ۴/۵/۲/۲/۴- آموزش و مشاوره برای روش‌های صحیح کار داخل خانه..... ۲۹۶
- ۴/۵/۲/۳- انجمن‌های اسلامی ادارات، کارخانه‌ها و بیمارستان‌ها..... ۲۹۶
- ۴/۵/۲/۳/۱- ضرورت حفظ شئون اسلامی..... ۲۹۶
- فصل ششم: حجاب..... ۲۹۷
- ۴/۶/۱- پیشینه‌ی تاریخی..... ۲۹۷
- ۴/۶/۱/۱- تحمیل فرهنگ بی‌حجابی و بی حد و مرزی و اختلاط در زمان خاندان شوم پهلوی..... ۲۹۷

فهرست ■ ۲۷

- ۴/۶/۱/۲- به سُخره گرفتن حجاب در دوران پهلوی..... ۲۹۷
- ۴/۶/۱/۳- تحت فشار بودن افراد محجبه در جامعه..... ۲۹۸
- ۴/۶/۲- حجاب و جمهوری اسلامی ۲۹۸
- ۴/۶/۲/۱- حجاب یک مسئله‌ی فرعی و جزئی نیست..... ۲۹۸
- ۴/۶/۲/۱- عدم مزاحمت حجاب با فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی و علمی..... ۲۹۹
- ۴/۶/۲/۲- از مهم‌ترین علل مخالفت شدید دولت‌های غربی با جمهوری اسلامی..... ۲۹۹
- ۴/۶/۳- فلسفه و اهمیت حجاب..... ۲۹۹
- ۴/۶/۳/۱- تکریم زن..... ۲۹۹
- ۴/۶/۳/۲- جلوگیری از اختلاط و آمیزش مضر و بی‌قید و شرط زن و مرد..... ۳۰۰
- ۴/۶/۳/۳- یاری کننده‌ی زن در رسیدن به رتبه‌ی معنوی عالی..... ۳۰۰
- ۴/۶/۳/۴- ارزشی بودن مسئله‌ی حجاب..... ۳۰۰
- ۴/۶/۳/۵- وسیله‌ای برای امنیت و سلامت اجتماعی جامعه..... ۳۰۱
- ۴/۶/۳/۶- عاملی برای حفظ عفاف زن..... ۳۰۱
- ۴/۶/۳/۷- حجاب؛ موجب آسایش و لباس مشارکت اجتماعی زنان..... ۳۰۲
- ۴/۶/۳/۸- جلوگیری از پیاده شدن فرهنگ منحوس غرب در جامعه..... ۳۰۲
- ۴/۶/۳/۹- مهربان و وفادار ماندن زوجین..... ۳۰۳
- ۴/۶/۳/۱۰- استحکام و حفظ کانون خانواده به خاطر وفاداری و در موضع حسادت قرار نگرفتن زوجین..... ۳۰۳
- ۴/۶/۳/۱۱- تمرکز دل‌های همسران روی یک نقطه..... ۳۰۴
- ۴/۶/۴- فلسفه هجمه دشمنان به مسئله حجاب..... ۳۰۴
- ۴/۶/۴/۱- مخالفت علنی با حجاب به دلیل منافات آن با بهرهوری نامشروع مردان از زنان..... ۳۰۴
- ۴/۶/۴/۲- گرایش زنان به حجاب..... ۳۰۴
- ۴/۶/۴/۳- عدم پذیرش فرهنگ اروپایی و تمایل به رواج سبک زن اروپایی..... ۳۰۵
- ۴/۶/۴/۴- بهرهوری نامشروع مرد از زن..... ۳۰۵
- ۴/۶/۴/۵- از بین بردن میراث هزاران ساله‌ی ایرانی که همان خانواده و حریم عفاف و حجاب است..... ۳۰۶
- ۴/۶/۴/۶- مخالفت حجاب با سیاست راهبردی اساسی بنیانی غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن..... ۳۰۶
- ۴/۶/۴/۷- منافات داشتن حجاب با فرهنگ پذیرفته شده غرب..... ۳۰۶

۲۸ ■ زن و بازیابی هویت حقیقی

- ۳۰۷..... ۴/۶/۵- تأثیر پابندی به حجاب.....
- ۳۰۷..... ۴/۶/۵/۱- تمایل دنیای غرب به سمت حجاب اسلامی.....
- ۳۰۷..... ۴/۶/۵/۲- حجاب زن مسلمان ایرانی الگو برای زنان کشورهای اسلامی و دیگر نقاط جهان.....
- ۳۰۸..... ۴/۶/۶- عواقب عدم رعایت حجاب.....
- ۳۰۸..... ۴/۶/۶/۱- ابتذال به سبک غربی و عدم پیشتازی در حرکت به سمت ارزش ها.....
- ۳۰۸..... ۴/۶/۶/۲- یکی از بزرگ‌ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان.....
- ۳۰۸..... ۴/۶/۶/۳- تعدی و تجاوز به عفت زنان در غرب.....
- ۳۰۹..... ۴/۶/۷- حجاب برتر.....
- ۳۰۹..... ۴/۶/۷/۱- چادر بهترین نوع حجاب است.....
- ۳۱۰..... ۴/۶/۷/۲- چادر پیش از این که پوشش اسلامی باشد حجاب ایرانی و لباس ملی است.....
- ۳۱۰..... ۴/۶/۸- راهکارهای ترویج حجاب و مقابله با بی حجابی.....
- ۳۱۰..... ۴/۶/۸/۱- زدودن باورها و فرهنگ‌های غلط غربی رخنه کرده در ذهن زنان.....
- ۳۱۰..... ۴/۶/۸/۲- رعایت حجاب برای شخصیت جذاب و مثبت در فیلم‌ها.....
- ۳۱۱..... ۴/۶/۸/۳- نهی از منکر در مقابل بی حجابی.....
- ۳۱۱..... ۴/۶/۸/۴- اصلاح رفتار و پوشش زنان در داخل ادارات.....

تجربیات بشری بخصوص تجربه ی زنان در جاهلیت قدیم و در جاهلیت عصر جدید، پراز تعارضات و تناقضات رفتاری است و به دلیل چند وجهی بودن موضوع و تعدد آثار و پیامدهای آن، زنان در مقام تشخیص درستی و داوری متعارضات، دچار حیرت، سردرگمی و بلا تکلیفی شده اند. جهان امروز برای همه ی امور زندگی، تعریف و تبیینی دارد اما تعریف و تصویر صحیحی از هویت و چیستی و جایگاه انسانی بنام زن - بعنوان سنگ بنای جامعه و حیات - نداشته و بدون شناخت شخصیت، حقوق، وظایف و اختیارات وی، جهان را به چالش کشیده و هل من مبارز می طلبد. خود به بیراهه رفته و دیگران را نیز به بیراهه می کشاند.

جهان امروز در مقوله ی زن و با هدف به بند کشیدن روحش، تنها به رهاسازی جسم او می اندیشد و قوانین موضوعه ی جهان امروز نیز، صرفاً پیرامون مسائل مادی و سهل الوصول نمودن طریق طلاق و تشویق به نحوه های زندگی خاص و تن ندادن به مسؤلیت های خانوادگی است. زن و پیوندهای روحی - اخلاقی، هرگز مورد طلب و تلاش جهان امروز نیست. این در حالی است که خدای اسلام، زن را بزرگ می بیند و برای پیوندهای روحی و

عاطفی اش، تعریف و تصویری روشن دارد.

اسلام برای تشکیل خانواده، اندیشه ای ورای آن می طلبد و پیوند زندگی را از زیباترین مظاهر آفرینش اعلام، و طلاق را از مکره اعمال مجاز می شمارد و همواره کلیه دستورالعمل های اسلام، پیشگیرانه و در صدد استیفای حقوق جامع انسان ها از جمله زنان است.

برابری زن و مرد، پیش فرض مسلم و قطعی بوده و هر دو را آفریده از نفس واحد می داند(۱) و هرگونه امتیازی را به تقوا می شمارد(۲) که این امتیازها با اراده ی زن و مرد و از طریق حرکت اشتدادی و ملکه نمودن خصایل و فضایل الهی در نفس ناطقه ی انسانی به بار می نشینند و زن یا مرد بودن، هیچ نقشی در وصول به مراتب کرامت والای نفسانی ایفاگر نیست(۳). شاید از قدم های نخستین در خصوص ورود به مسأله ی زن - در حیات فردی، خانوادگی و اجتماعی - آشنایی با قرآن و کلام معصوم علیهم السلام و آشنایی با فرهنگ دینی است و با رهیافتی درون دینی اما با توجه به یافته ها و تجربیات ناگوار غرب.

تاریخ شاهد صادقی است بر اینکه جهان استکبار و تفرعن، هر از گاهی به تناسب زمان، شرایط و افکار عامه، موضوعی را برای استخفاف، تحقیر و تطمیع و بهره جویی از اقشار مختلف انسانی و استعمار ملت ها، مستمسک خویش ساخته است. واژه های آزادی،(۴)

حقوق بشر، زن، دموکراسی از جمله ی این موارد است. و امروزه زن، نه بعنوان یک انسان متعالی که بصورت یک ابزار سیاسی و اقتصادی از چالشی ترین موضوعات روز و در دستور کار استکبار جهانی است و همین نیات و

ص: ۳۰

۱- .سوره نساء: آیه ۱ یا ایها الناس اتقوا ربکم الذی خلقکم من نفس واحد.

۲- .سوره حجرات: آیه ۱۳ یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر او انثی و... ان اکرمکم عندالله اتقیکم.

۳- .سوره تحریم، آیات ۱۰ و ۱۱. زیباترین و شاید نهایی ترین سخن در خصوص عظمت، و استقلال زن است. در این آیات، آسیه زن فرعون زمان، با ایمان و اراده ی خویش در سیطره ی مجسمه ی کفر، مقاومت و از این رو، الگو و نمونه برای همه ی مؤمنان جهان اعم از زن و مرد معرفی می شود و زنان پیامبران صالحی چون نوح و لوط علیهم السلام، الگوی همه ی کافران اعلام می گردند.

۴- . متأسفانه مشکل جهان امروز، نه فقط تهی شدن از معنا و روحانیت است که در فهم و بکارگیری واژه ها نیز در تنگناست و فهم تمایز حقیقی بین آزادی و آزادگی و نیز تفاوت بین خضوع و تسلیم آگاهانه و عالمانه [انما یخشی الله من عباده العلماء] با ذلت و سرافکنندگی و بردگی و... ممکن نیست.

مطامع، پیدایش جریان فمینیستی را که دارای زمینه های معرفتی، روانی، اجتماعی و اقتصادی در غرب بوده و نیز جهان شمولی این جریان را، شدت و سرعت بخشیده است و زنان که در آغاز قرن نوزدهم میلادی بعد از تظاهرات و منازعات بسیار، اجازه ی مشارکت در رأی گیری انتخابات یافته (۱) و با حضور اجتماعی خویش، می کوشیدند وجود خود را در جامعه به رسمیت بشناسانند، بناگاه هدف و طعمه استعمارگران قرار گرفتند. با وقوع انقلاب اسلامی و شکل گیری حکومت دینی و تقابل آن با جهان سلطه و توجه جهانیان از جمله زنان به این پدیده ی دینی، موضوع تهاجم فرهنگی بر قشر جوان و بویژه زنان و دختران، شتاب بیشتری گرفت و ایران اسلامی، کانون توجه آن شد و از همین رو در دستور کار برنامه ریزان استکباری قرار گرفت و تخریب بنیان های فکری، مهمترین هدف این تهاجم منظور گردید و با القای فرودستی زنان در اسلام و ناکارآمدی دین در امور زندگی و به ویژه زنان و با تخلیه ی روحی روانی آن ها در واقع کوشیدند، فاعلیت تحلیه و پردازش وجودی و شخصیتی آنان را عهده دار گردند و متأسفانه زنان نیز، خود بصورت قابل موضوع و هم بصورت شریک العله در این میدان، صحنه آرایی کردند زیرا استکبار به خوبی توانسته بود گسست عظیمی بین حوزه ی ایمان و عمل و انقطاع عمیقی بین قلب و عقل با حواس آنان ایجاد نماید بگونه ای که تربیت شدگان این مکتب، مبدأ شوق، اراده، حرکت و فعلشان، مصداق این کلام باشد که «هرچه دیده بیند، دل کند یاد» و هرگز اندیشه و تأملی عقلانی، و رای آن چه که به حواس او عرضه می شود، وجود نداشته باشد و برای تحقق این منظور، کانال های متعدد و سایت های بسیار موظف و مجهز به چنین وظیفه ی سنگینی شدند.

استکبار در کنار حمایت از جنبش های فمینیستی، القای جهانی سازی یعنی تبدیل همه عالم به دهکده ای کوچک و واحد را، متمم فاعلیت خویش ساخت تا هرچه سریع تر بر طراحي ساختار هویتی مطلوب خویش و جهان شمولی تئوری ها و خواسته هایش نایل آید. شگرد دیگر استکبار برای القای ناکارآمدی اسلام، گزینش

ص: ۳۱

۱- بیعت سیاسی رسول اعظم ﷺ با زنان، حدود بیش از ۱۴۰۰ سال پیش، باید دستمایه ی اندیشه ی جهانیان باشد.

تک گزاره ای احکام اسلام (۱) و تحلیل و تفسیر به رأی آن ها و نهایتاً صدور حکم «ناعادلانه و ظالمانه بودن اسلام علیه زنان» بود اما تحقیقات و بیداری های اسلامی در جهان و منطقه، نشان می دهد علیرغم گونه گونه تبلیغ و سیاهنمایی های غرب از دین اسلام و ارائه ی چهره ی ملکوتی و خیرخواهانه برای خود در احیای حقوق زن و با برگزاری سمینارها و کنفرانس های کشوری، منطقه ای و بین المللی با نام های فریبنده ی «حقوق زنان، حقوق بشریت» و «زن، زمین، زندگی»، استکبار در این خصوص توفیق زیادی نداشته است چرا که با اعمال و گفتارهای متناقض، نقاب تزویر از چهره ی استکبار برافتاده و مجال جولان بیش تر را به آن نمی دهد.

جهانیان گواه آن بودند که علیرغم ممنوعیت های قانونی حمله به مناطق مسکونی و به زنان و کودکان در حقوق جنگ، همچون اعلامیه ی «سن پترزبورگ» در سال ۱۸۶۸، اعلامیه ی لاهه در ۲۹ ژوئیه ۱۸۹۹ و ۲۸ اکتبر ۱۹۰۷ و ژوئیه ۱۹۳۲ و کنوانسیون حمایت از افراد غیر نظامی در سال ۱۹۴۹ و پروتکل های الحاقی به کنوانسیون چهارگانه ی ژنو در سال ۱۹۷۷، آمریکا، ناتو و عوامل آن ها در ایران، افغانستان، عراق، پاکستان، لیبی و... بیشترین آسیب ها و کشتارها را مستقیم و غیر مستقیم به زنان و دختران متوجه کردند.

جهانیان گواه آن بودند علیرغم ادعاهای لسانی دموکراسی، توزیع فراوانی مصادیق عدم رعایت حق زنان و ایداء و آزار آن ها، استفاده ی تحقیر آمیز از زن در تبلیغ کالاهای اقتصادی، بی حرمتی فاجعه بار نسبت به زن در مراکز...، زنان و کودکان بی سرپرست، دختران فراری، انجام یک تجاوز در هر دقیقه در امریکا، نامشروع بودن یک سوّم از کودکان در انگلستان، وجود بیش از ۲۰ میلیون کودک آواره، از پیامدهای ناگوار نهضت های فمینیستی است، حرکتی که بر پایه های متزلزل افکار سکولار «هوس مداری» و «آزادی مطلق» و عدم توجه به وحی و احکام دینی استوار است. جهانیان گواه آن بودند که بین نگرش فمینیستی که معتقد است تا کنون با عدسی مردانه به جهان نگریده شده است و زمان آن رسیده که از این پس، با عدسی زنانه، جهان را نظاره گر باشیم، با بینش اسلامی که طالب نگاه حق طلبانه

ص: ۳۲

۱- . چون نصف بودن سهم الارث زنان و دیه آنان و...

به هستی است و ملاک ارزیابی و سنجش را حق می داند و به بند کشیدن حق در قفس تنگ نظری ها را خطای بزرگی می شمارد، تفاوت عمیقی است. (۱) در چنین فضایی آلوده و جان هایی خسته، ضرورت تدوین نظام فکری جامع اسلام در زمینه ی شخصیت فردی، خانوادگی، اجتماعی (۲) و مسایل مرتبط، احساس و کتاب حاضر آماده گردیده است (۳) تا اندیشه های بلند اسلام و الگوهای مجسم دین، مکرر به جان جوامع و زنان، تزریق گردد و البته مسؤولیت و انجام چنین رسالتی، جز به دست جانشینان بحق امامت، ناممکن می نماید. رسالتی که به جان رمیده انسان ها و دلتنگ از ریا و تزویر، روح سبز استقامت بر پای عقیده ماندن و برایش دفاع سرخ نمودن را بدمد. مجموعه پیام های گرد آوری شده در این کتاب از لسان مقام عظمای ولایت دام عزه العالی، در واقع نوعی بازخوانی کلام وحی و سخن معصومین □ و برگردانی صادق از آن است.

محتوای این کتاب اگرچه در اقتضائات و شرایط و زمان های مختلف افاضه و ایراد گشته اما از یک هماهنگی و ارتباط درونی و روح واحد بهره مند است و نیز این کلمات از زبان انسانی جاری است که با ره توشه ی دانش الهی در ثقلین و آگاهی به مسائل زمان و حوادث واقعه، وظیفه ی سنگین پاسخگویی به نیاز انسانی و هدایتگری را عهده دار است. این پیام ها از جان و اندیشه انسانی برخاسته که دو حیثیت معرفت نظری و عمل را در خود، ملکه ساخته است. لذا حرکت

ص: ۳۳

۱- . اشاره به گفتگوی سائل نادان با علی بن ابیطالب علیه السلام است.

۲- . مقوله ی خطاب و عناصر تشکیل دهنده آن از زاویه ی زبان شناختی و از دیدگاه تحلیل گفتمانی در مباحث قرآنی در خصوص زن، شگفت انگیز است و می توان به چندین بخش تقسیم و مورد بررسی قرار داد که هر بخش، قابلیت تحلیل و تفسیر زیبایی دال بر نگرش جامع اسلام در خصوص زن دارد. ابتدا باید از این بعد سخن گفت که خطاب کننده خالق انسان و ربّ جهان است و علیم و حکیم و آشنا به همه ی زوایای خلقت انسان ها. ثانیاً خطاب شونده زن است، مولّد و مربّی جامعه یعنی دارنده ی مسؤولیتی چون خالق و مربّی جهان. ثالثاً شنوندگان که همه ی انسان ها و در همه ی زمان ها می باشند. رابعاً واژه های بکار رفته در این خطاب و نحوه ی بیان و گستره ی آن چون مرأه، نساء، زوجه، امّ و ریشه، اخت، عام و خاص، بصورت مستقیم و غیر مستقیم، پیدا و پنهان. خامساً زوایای خطاب چون مصلح و مفسد، مؤمن و کافر، مورد وثوق و بد عهد و ...

۳- . با مراجعه به سرفصل ها و محتوای این کتاب که در بُعد فردی، خانوادگی، اجتماعی، پیشینه، وظایف، شرایط، تکالیف و مسؤولیت ها، ورود شایسته دارد، این جامعیت، مشاهده می شود.

معقول و مدیریت منطقی، اقتضا دارد که برای دسترسی و تدوین الگوی جامع در ابعاد مختلف شخصیت وجودی، فردی، خانوادگی، اجتماعی، وظایف، اختیارات و مسؤولیت های زن و ارتباطش با دیگر اجزای جامعه، دیدگاه های دینی در سه حوزه و نظام توصیفات، ارزش ها و تکالیف را از دو منبع «سند چشم انداز» و «کتاب حاضر» که هر دو از یک چشمه جاری است و فرمایشات حضرت امام قدس سرّه الشریف، استخراج گردد، احکام و آموزه هایی که نظام مند و مرتبط باهم بوده و گزاره های بی ارتباط باهم نمی باشند و به همه ی ابعاد وجودی زن در یک سیستم، نظر دارد و نیز شایسته است از موازی کاری و هر گونه چهره سازی، ارائه طریق و راهکار و تصمیم گیری بدون پشتوانه ی نقشه و الگوی جامع، دوری جسته، راه را برای نفوذ افکار مخرب و جریانات فاسد دشوار نمود.

دکتر طوبی کرمانی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

ص: ۳۴

بخش اول: کلیات مباحث زن و خانواده

اشاره

بخش اول کلیات مباحث زن و خانواده

ص: ۳۵

فصل اول: ضرورت پرداختن به موضوع زن

۱-۱-۱- مسئله ی زن از اساسی ترین مسائل هر جامعه

مسئله ی زن - که امروز در دنیا باید به عنوان «بحران زن» آن را نامید - یکی از اساسی ترین مسائل هر تمدنی، هر جامعه ای و هر کشوری است. در این مورد، شما توانسته اید به ریزه کاری هائی، به دقت هائی، به سرفصل های مهمی دست پیدا کنید و درباره ی این مسئله بیندیشید. (۱)

۱-۱-۲- مسئله ی زن، مسئله ای مهم و قابل توسعه در اندیشه ورزی

مسئله ی زن و خانواده، با همه ی کاری که شده است - شما کرده اید، دیگران کرده اند - هم چنان یک مسئله ی مهم و قابل بحث و قابل توسعه در اندیشه ورزی است. (۲)

۱-۱-۳- اهمیت فوق العاده مسئله ی زن و خسارت قطعی به واسطه ی کم توجهی به آن

به نظر من، نقش زن هرچه برجسته شود، خیلی بهتر است. زن های ما مظلومند. من راجع به زن حرف های زیاد و بحث های فراوانی دارم. مسئله ی زن واقعاً مسئله ی

ص: ۳۷

۱- .بیانات در دیدار با بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- .همان.

مهمی است. یک عده توجه نمی کنند و به عنوان یک مسأله ی نمایشی که حالا- مد روز است، حرف می زنند. خوب؛ گرایش های فمینیستی و گرایش خاص غربی در مورد زن هم که به جای خود محفوظ است؛ اما اصل نقش زن در خانواده، در اجتماع، ارزش و اهمیت زن و اموری از این قبیل، چیزهایی است که ما حقیقتاً به آن ها کم پرداخته ایم و از این کم پرداختن خسارت هم می بینیم. (۱)

۴-۱-۱- عدم امکان بازسازی به معنای حقیقی و در سطح وسیع با وجود بینش غلط نسبت به زن

یک کشور اگر می خواهد به معنای واقعی بازسازی کند، باید بیشترین تکیه، و بیش ترین نگاه و توجهش به انسان و نیروی انسانی باشد. وقتی که صحبت از نیروی انسانی است، باید توجه کنیم که نصف جمعیت کشور و نیمی از نیروی انسانی، بانوان کشورند. اگر بینش غلطی در مورد زن وجود داشته باشد، بازسازی به معنای حقیقی و در سطح وسیع آن، شدنی نیست. هم خود بانوان کشور باید نسبت به موضوع زن از نظر اسلام، دارای آگاهی کافی و لازم باشند، تا بتوانند با اتکا به نظر والای دین مقدس اسلام، از حقوق خود به طور کامل دفاع کنند، و هم همه ی افراد جامعه و مردان در کشور اسلامی باید بدانند که نظر اسلام در مورد زن، حضور زن در عرصه های زندگی، فعالیت زنان، تحصیل زنان، کار و تلاش اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و علمی زنان، نقش زن در خانواده و نقش زن در بیرون از خانواده چیست. (۲)

۵-۱-۱- کوتاهی جوامع اسلامی نسبت به نظر اسلام در مورد زن؛

خواهران عزیز و دختران من! اعتقاد این است که اگر در بخشی از جامعه ی اسلامی - چه در ایران و چه در بعضی کشورهای دیگر - نسبت به زن مسلمان، کوتاهی هایی صورت می گیرد، قدری تقصیر مردان و قدری هم تقصیر خود بانوان

ص: ۳۸

۱- .بیانات در دیدار مدیران صدا و سیما ۱۵-۱۱-۱۳۸۱.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

است؛ چون آن کسی که باید شأن اسلامی زن را بشناسد و از آن دفاع کند، در درجه ی اول خود بانوان هستند. باید بدانند که خدا و قرآن و اسلام، درباره ی آن ها چه قضاوتی دارد، از آن ها چه می خواهد، مسؤولیت آن ها را چه چیزی معین می کند و از آن چه که اسلام فرموده و خواسته، دفاع کنند و بخواهند. اگر نخواهند، کسانی که به هیچ ارزشی پایبند نیستند، به خود اجازه خواهند داد که به زن ستم کنند. (۱)

۶-۱-۱- بانوان؛ تشکیل دهنده ی نیمی از جمعیت ما؛ با حساس ترین، ظریف ترین، ماندگار ترین و مؤثر ترین نقش ها در حرکت تاریخ انسان

روز زن، یعنی نگاه درست و مبتنی بر منطق به زنان، که نیمی از جمعیت بشر را تشکیل می دهند؛ آن هم نیمی که اگر نگاه کاوشگر انسان بخواهد نقش آن را با نقش های دیگر مقایسه کند، خواهد دید که نقش این نیم، حساس ترین، ظریف ترین، ماندگارترین و مؤثرترین نقش ها در حرکت تاریخ انسان و در سیر بشریت به سوی کمال است. (۲)

ص: ۳۹

۱- همان.

۲- بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۱-۲-۱-۱. ظلم و جفای به زنان در دوران جاهلیت

پیغمبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) در جامعه ای به نبوت مبعوث شد که مردم در آن جا نسبت به زنان و دختران جفا می کردند. آیات کریمه ی قرآن، به زبان های مختلف تلاش کرد این عادت زشت را از میان مردم ببرد. (۱)

۱-۲-۲-۱. برداشت، تحلیل و تفکرات غلط درباره ی جایگاه زنان در تاریخ بشریت

من تعجب می کنم - جز استثناها - چرا این گونه بوده است؟ چرا بشریت همواره درباره ی مسأله ی زن و مرد، کج فکر کرده است و می خواهد در مقابل این بایستد. شما از تعلیمات انبیا که بگذرید، در همه ی برداشت ها و تحلیل ها و تفکرات بشری، جایگاه زن و مرد، جایگاه غلطی است و نسبت زن و مرد، نسبت غلطی می باشد. حتی در تمدن های خیلی بلند پایه ی دنیای باستان - مثل تمدن روم یا ایران - برداشت از زن، یک برداشت غلط است. (۲)

ص: ۴۱

۱- .بیانات در دیدار با مردم یاسوج ۱۷-۳-۱۳۷۳.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۱-۲-۱-۳. حرمسراها؛ نشانه‌ی اهانت به زنان در امپراتوری‌ها و پادشاهان سابق

از حرمسراها‌ی پادشاهان ساسانی مطالبی شنیده‌اید. حرمسرا داری یعنی چه؟ حرمسرا داری یعنی همان اهانت به زن. یک مرد چون قدرت دارد، به خودش حق می‌دهد که هزار نفر زن در حرمسرای خودش نگهدارد! اگر همه‌ی ملت آن پادشاه هم همان طور قدرت داشتند، هر کدام به قدر خودشان هزار نفر، پانصد نفر، چهارصد نفر یا دویست نفر زن نگه می‌داشتند! این حاکی از چه نگرشی به زن است؟! (۱)

۱-۲-۱-۴. حضور زنان در جامعه و معامله با زنان در زشت‌ترین و تحقیرآمیزترین شکل در همه دنیا

فقط در منطقه‌ی عربی نبود که جاهلیت حاکم بود. در دو امپراتوری عظیم آن روز - یعنی امپراتوری ایران ساسانی و امپراتوری روم - همین جاهلیت وجود داشت؛ در آن مناطق هم از عدالت خبری نبود؛ در آن مناطق هم تبعیض بود. در همین ایران، درس خواندن و معرفت آموختن، مخصوص به طبقاتی بود و عامه‌ی مردم حق نداشتند درس بخوانند. برده داری به بدترین شکلش، معامله‌ی با ضعیفا به بدترین شکل، مسأله‌ی زن و حضور زنان در جامعه و معامله با زنان در زشت‌ترین و تحقیرآمیزترین شکل. همه جا جاهلیت بود؛ همه جا معرفت غریب بود. اسلام آمد و خورشید معرفت اسلامی بر دل‌ها و ذهن‌ها تابید و با وجود جهالت عالم و نامساعد بودن اوضاع و احوال، این کاروان رشد و ترقی انسانی با سرعت پیش رفت. (۲)

۱-۲-۱-۲- بعد از ظهور اسلام

۱-۲-۱-۱- تثبیت حق بیعت، مالکیت و حضور زن در عرصه‌های اساسی سیاسی و اجتماعی

در اسلام بیعت زن، مالکیت زن، حضور زن در این عرصه‌های اساسی سیاسی

ص: ۴۲

- ۱- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره‌ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- بیانات در دیدار کارگزاران نظام به مناسبت سالروز بعثت پیامبر اکرم (ص) ۱۵-۰۸-۱۳۷۸.

و اجتماعی، تثبیت شده است: «اذا جائك المؤمناتُ يُبايَعنك على أن لا يُشركن بالله»^(۱) زن ها می آمدند با پیغمبر بیعت می کردند. پیغمبر اسلام نفرمود که مردها بیایند بیعت کنند و به تبع آن ها، هرچه که آن ها رأی دادند، هرچه که آن ها پذیرفتند، زن ها هم مجبور باشند قبول کنند؛ نه. گفتند زن ها هم بیعت می کنند؛ آن ها هم در قبول این حکومت، در قبول این نظم اجتماعی و سیاسی شرکت می کنند. غربی ها هزار و سیصد سال در این زمینه از اسلام عقبند و این ادعاها را می کنند! در زمینه ی مالکیت نیز همین طور؛ و در زمینه های دیگری که مربوط به مسائل اجتماعی و سیاسی است.^(۲)

۱-۲-۲- حضور مؤثر در میدان های رزم در صدر اسلام، در کنار تربیت اسلامی فرزندان و حفظ حجاب

در صدر اسلام، زن در میدان جنگ، علاوه بر بستن زخم مجروحان - که این کار بیش تر بر عهده ی زنان بود - حتی گاهی با نقاب، در میدان جنگ و رزم های دشوار آن روز، شمشیر هم می زد! در عین حال در داخل خانه، فرزندان خود را هم در آغوش می گرفت، تربیت اسلامی هم می کرد، حجاب خود را هم حفظ می کرد؛ چون این ها منافاتی با هم ندارد.^(۳)

۱-۲-۳- رسیدن زنان به مدارج والای علمی

تا سال ۱۹۴۷ در انگلستان، به زنانی که تحصیل می کردند، مدرک تحصیلی نمی دادند و می گفتند که زن نباید مدرک تحصیلی بگیرد! این ها امروز آمده اند و در مقابل جمهوری اسلامی، مدعی حقوق زن شده اند! در همان سال هایی که چنین حقارت هایی در فرهنگ غربی مشاهده می شد، در ایران اسلامی، «بانوی اصفهانی» اجازه ی اجتهاد از مجتهدان درجه ی اول آن روز اسلام داشت و در اصفهان، حوزه ی تدریس فلسفه و فقهش دایر بود! اسلام، این است.^(۴)

ص: ۴۳

۱- .سوره ی ممتحنه، آیه ی ۱۲.

۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۳- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۴- .بیانات در اجتماع با شکوه زائران مرقد مطهر حضرت امام خمینی(ره) ۱۴-۰۳-۱۳۷۶.

۱-۲-۳-۱- تزییع و تبعیض نسبت به حقوق زنان در جوامع اروپایی در تاریخ اروپا

البته در تاریخ اروپا، خانم‌هایی که ملکه می‌شدند و یا اشرافی بودند، وجود داشت؛ اما حکم یک زن و زنان یک فامیل یا یک تیره یا یک طبقه، غیر از مسأله‌ی زن است. این تبعیض‌ها همیشه بوده است. خانم‌هایی هم بوده‌اند که در سطوح بالا قرار می‌گرفتند و مثلاً ملکه‌ی کشوری می‌شدند و این امتیاز، از طریق خانواده و میراث به آن‌ها داده می‌شده است؛ اما «زن» این طور نبوده و بر خلاف دیدگاه‌های ادیان - که سالم و دست‌نخورده‌اش اسلام است و دیگر ادیان هم یقیناً همین دیدگاه را دارند - به هیچ وجه در جامعه از حقوقی برخوردار نبوده است. (۱)

۱-۲-۳-۲- محرومیت از اولی‌ترین حقوق بشری تا اوایل قرن بیستم

مثلاً تا اوایل قرن بیستم، با همه‌ی آن ادعاهایی که شده است، با آن کشف حجاب عجیب و غریبی که در غرب روزه روز هم بیش‌تر شده، با آن اختلاط جنسی بی‌نهایت و بی‌مهاری - که خیال می‌کنند این احترام کردن و ارزش دادن به زن است - در عین حال زن غربی حق نداشته از ثروتی که متعلق به خودش بوده، آزادانه استفاده کند! در مقابل شوهر، مالک‌داری خودش نبوده است. یعنی زنی که ازدواج می‌کرد، ثروت و دارایی و ملکش متعلق به شوهرش بود؛ خودش حق نداشت نسبت به آن تصرفی بکند؛ تا این که به تدریج حق مالکیت و حق کار، تا اوایل قرن بیستم به زنان داده شد. یعنی این مسأله‌ی که جزو اولی‌ترین حقوق بشری است، از زن دریغ داشتند. (۲)

۱-۲-۳-۳- نداشتن حق مالکیت و حق رأی تا نیم قرن گذشته

اروپایی که امروز ادعا می‌کند زن در آن جا آزاد است، تا نیم قرن پیش به زن

ص: ۴۴

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره‌ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

اجازه نمی داد که در مال شخصی خودش تصرف کند! یعنی مثلاً یک زن اروپایی یا امریکایی، تا پنجاه، شصت سال قبل از این، اگر میلیون ها ثروت داشت، خودش حق نداشت که از این ثروت، به میل و اراده ی خودش استفاده کند؛ باید در اختیار شوهر یا پدر و یا برادرش می گذاشت و آن ها هم به میل خودشان از ثروت آن خانم - یا برای او و یا برای خودشان - استفاده می کردند.^(۱)

تا اوایل این سده - یعنی تا دهه های دوم و سوم همین قرن میلادی - در کشورهای غربی، زنان مالکیت به معنای حقیقی نداشتند! یعنی زنی که شوهر می کرد، بدون اجازه ی شوهرش نمی توانست در ثروت خود تصرف کند. این را با احکام اسلامی مقایسه کنید که زنان را مستقل می داند.^(۲)

شما ملاحظه کنید که در دنیای غرب و همین کشورهای اروپایی که این همه مدعی دفاع از حقوق زنان هستند - که تقریباً همه اش هم دروغ است - تا دهه های اول این قرن که تمام شد، زنان نه فقط حق رأی نداشتند، نه فقط حق گفتن و انتخاب کردن نداشتند، حق مالکیت هم نداشتند. یعنی زن مالک اموال موروثی خودش هم نبود؛ اموال او در اختیار شوهر بود!^(۳)

دنیای غرب، زن را به ابتدال کشاند. تا شصت، هفتاد سال قبل از این، در تمام اروپا و کشورهای غربی، زن فقط در سیطره ی مرد - یا مرد خود و یا یک مرد دیگر مثل صاحب کارخانه و مزرعه - می توانست باشد و هیچ حقی از حقوق اصلی یک انسان در یک جامعه ی متمدن را نداشت. حق رأی و حق مالکیت و حق معامله نداشت. بعد آمدند زن را به میدان کار و زندگی و فعالیت اجتماعی کشاندند؛ اما در همان حال، تمام وسایل را برای لغزش زن فراهم کردند و او را در متن جامعه،

ص: ۴۵

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در اجتماع با شکوه زائران مرقد مطهر حضرت امام خمینی(ره) ۱۴-۰۳-۱۳۷۶.

۳- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

می دانید که تا دهه های دوم این قرن، هیچ زنی در هیچ جای اروپا، حق رأی نداشت. آن جا هایی هم که دمکراسی بود، زن حق صرف کردن مال خودش را نداشت. از دهه ی دوم - یعنی از سال های ۱۹۱۶ یا ۱۹۱۸ به بعد - آرام آرام در کشورهای اروپایی، تصمیم گرفتند که به زن حق اعمال نظر و تصرف در سرمایه ی خود و حقوق اجتماعی متساوی با مرد بدهند. بنابراین، اروپا خیلی دیر از خواب بیدار شد و خیلی دیر مسأله را فهمید. مثل این که می خواهد با جنجال های دروغین، از لحاظ زمان جبران این عقب افتادگی را بکند. (۲)

۱-۲-۳-۴- به وجود آمدن صنایع جدید و احتیاج به نیروی کار ارزان، عاملی برای مطرح شدن پدیده ی «آزادی زنان»

از روزی که اروپایی ها، صنایع جدید را به وجود آوردند - در اوایل قرن نوزدهم که سرمایه داران غربی کارخانه های بزرگ را اختراع کرده بودند - و احتیاج به نیروی کار ارزان و بی توقع و کم در دسر داشتند، زمزمه ی «آزادی زن» را بلند کردند؛ برای این که زن را از داخل خانواده ها به درون کارخانه ها بکشانند؛ به عنوان یک کارگزار ارزان از او استفاده کنند، جیب های خودشان را پر کنند و زن را از کرامت و منزلت خود بیندازند. امروز آن چه که به عنوان «آزادی زن» در غرب مطرح است، دنباله ی همان داستان و همان ماجراست. لذا ظلمی که در فرهنگ غربی به زن شده است و برداشت غلطی که از زن در آثار فرهنگ و ادبیات غرب وجود دارد، در تمام دوران تاریخ بی سابقه است. در گذشته هم در همه جا به زن ظلم شده است، اما این ظلم عمومی و فراگیر و همه جانبه، مخصوص دوران اخیر و ناشی از تمدن غرب است. (۳)

ص: ۴۶

- ۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۳- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۱-۲-۳-۵- برنامه ریزی صهیونیستی در راستای اشاعه ی فساد، فحشا و خروج زنان از عفت بشری از حدود ۱۵۰ سال قبل

تشکیلات صهیونیستی، برای فساد نسل بشر، از حدود صد و پنجاه سال پیش، شروع به برنامه ریزی و اشاعه ی فساد و فحشا کرده اند. آن ها زن ها را از عفت بشری خارج ساختند؛ به طوری که حتی زن های اروپا و امریکا هم، به شدت پنجاه سال اخیر دچار فحشا و فساد و دوری از فضایل انسانی نبوده اند!^(۱)

۱-۲-۳-۶- کشف حجاب عجیب و اختلاط جنسی بی نهایت و بی مهار در اوائل قرن بیستم

در فرهنگ اروپایی، وقتی زن با همه ی موجودی و املاک خود ازدواج می کرد و به خانه شوهر می رفت، نه فقط جسم او در اختیار شوهر قرار می گرفت، بلکه تمام اموال و املاک و دارایی های او هم که از پدر و خانواده اش به او رسیده بود، متعلق به شوهر می شد! این حقیقتی است که غربی ها نمی توانند آن را انکار کنند...^(۲) یک افراط این چنین، در مقابل تفریط هم دارد. وقتی نهضتی به نفع زنان در چنان فضایی به وجود می آید، طبعاً دچار تفریط هایی از طرف مقابل می شود. لذا شما می بینید در طول چند ده سال، آن چنان فساد و بی بند و باری در غرب به وسیله ی آزادی زنان به راه افتاد و رواج پیدا کرد که خود متفکران غربی را دچار وحشت کرد! امروز دلسوزان و مصلحان، انسان های خردمند و بانگیزه در کشورهای غربی، از آن چه پیش آمده است، متوحش و ناراحتند و البته نمی توانند هم جلو آن را بگیرند.^(۳)

۱-۲-۳-۷- بی توجهی به خانواده و تربیت فرزند از حدود پنجاه سال قبل

در گذشته، وضع زنان غربی این طور نبود. از سی، چهل، پنجاه سال قبل، وضع زنان غربی - به خصوص در امریکا و بعضی از کشورهای اروپایی - روزبه روز بدتر

ص: ۴۷

۱- .بیانات در دیدار با اқشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۵-۹-۱۳۶۸.

۲- . با توجه به این که گاه در یک فراز از بیانات مقام معظم رهبری موضوعات و محورهای متعددی گنجانده شده است، به لحاظ بهره برداری هرچه بیش تر خواننده از مفاهیم موجود، تقطیع هایی صورت گرفته است که این تقطیع ها با علامت «...» نشان داده شده است.

۳- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

شد. آن روزی که زنان غربی این راه غلط [اهمیت ندادن به خانواده و تربیت فرزند] را شروع نمودند، فکر نمی کردند که سی سال دیگر، چهل سال دیگر، پنجاه سال دیگر، کشور و جامعه ی آن ها، دچار چنین وضعی شود که نوجوان دوازده ساله، هفت تیر ببندد،

یا چاقوی ضامن دار در جیب خود بگذارد و به هنگام شب یا روز، در گوشه و کنار خیابان های نیویورک یا لندن یا بقیه ی شهرهای غربی، اگر توانست کسی را بکشد، بدون هیچ ملاحظه ای بکشد! وضعشان به این جا رسیده است. وقتی خانواده از هم پاشید، وضعیت این گونه می شود. (۱)

۱-۲-۳-۸- عدم ارائه ی مدرک تحصیلی به زنان تحصیل کرده تا چند سال گذشته

در همین کشورهای غربی، تا چند سال قبل از این - نه خیلی زیاد - زنانی که در مراکز آموزش عالی تحصیل می کردند، حق نداشتند مدرک کتبی تحصیلات عالی خودشان را بگیرند! در همین اواخر، در بعضی از کشورهای غربی - از جمله در انگلستان - یکی از مجلات یکی از کشورهای غربی - که نمی خواهم از آن کشور و از آن مجله اسم بیاورم - پیرزنی را معرفی کرده بود که در سال ۱۹۱۷ - یعنی تقریباً هفتاد سال قبل - در حدّ دکترا تحصیلات عالی کرده است؛ لیکن به او مدرک تحصیل نداده اند! بعد سؤال می کند، چرا مدرک تحصیل نداده اند؟ می گوید که چون تا سال ۱۹۴۷ در انگلستان، به زنانی که تحصیل می کردند، مدرک تحصیلی نمی دادند و می گفتند که زن نباید مدرک تحصیلی بگیرد! این ها امروز آمده اند و در مقابل جمهوری اسلامی، مدّعی حقوق زن شده اند! (۲)

۱-۲-۴- قبل از انقلاب (دوران پهلوی)

۱-۲-۴-۱- از بین بردن حرمت، قداست و طهارت زن

این همه فاصله بین وضع موجود و وضع آن روز وجود دارد، که در حال حاضر ما میان زن امروز و زن زمان حکومت ستمشاهی مشاهده می کنیم! آن روز، چیزی

ص: ۴۸

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در اجتماع با شکوه زائران مرقد مطهر حضرت امام خمینی (ره) ۱۴-۰۳-۱۳۷۶.

از زن باقی نمانده بود. آن روز، نگذاشته بودند که چیزی به نام حرمت و حجاب و حفاظ و قداست و طهارت زن باقی بماند؛ به خصوص در شهرهای بزرگ. وضعیت امروز، قابل مقایسه با آن روز نیست. البته شکی نیست که باید از این بهتر بشود؛ اما آن چه که امروز هست، قابل مقایسه با آن روزگار نیست. (۱)

۱-۲-۲- پیشی گرفتن از غرب در رواج فساد، بی بندوباری و بی حجابی

در دوره ی پیش از انقلاب - همان سال های اواخر دهه ی چهل و اوایل دهه ی پنجاه - بارها در سخنرانی هایی که برای جوانان تشکیل می شد، از روی شواهد و قرائن می گفتم این وضعیتی که ما از لحاظ بی بندوباری و بی حجابی و فحشا در کشورمان داریم، در کشورهای اروپایی نیست! واقعاً هم نبود؛ من اطلاع داشتم. (۲)

ما قبل از انقلاب را از نزدیک دیدیم. وضعی که آن روز کشور ما و جامعه ی ما و زنان ما به سمت آن می تاختند، وضعیت بسیار هولناک و خطرناکی بود. به خاطر خاصیت تقلیدی بودن کار در این جا، گاهی وضعیت ظاهر زنان از آن چه که ما در عکس ها و نقل ها و گزارش ها از زن های اروپایی می دیدیم یا می خواندیم هم بدتر بود! یک چنین وضعی را داشتند ترویج می کردند. (۳)

۱-۲-۳- سوق دادن زنان به سمت تجمل و مصرف گرایی و تبدیل شدن به یک وسیله ی مصرف

چه ستم هایی که در حق زن روا داشته شده و اسمش ستم است، و چه ستم هایی که اسمش هم ستم نیست، اما در حقیقت ستم است؛ مثل همین سوق دادن به تجمل و مصرف گرایی و آرایش های بیهوده و مخارج سنگین و تبدیل شدن به یک وسیله ی مصرف. این، ستم بزرگی بر زن است. شاید بشود گفت که هیچ ظلمی بالاتر از این نیست؛ زیرا که او را بکلی از آرمان ها و اهداف تکاملی خودش غافل

ص: ۴۹

۱- .بیانات در آغاز هفتمین گردهمایی ائمه ی جمعه ی سراسر کشور ۲۵-۶-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در خطبه های نماز جمعه ی تهران ۰۹-۰۷-۱۳۷۸.

۳- .بیانات در دیدار بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

و منصرف می کند و به چیزهای خیلی کوچک و حقیر سرگرم می نماید. این، کاری بوده که در رژیم ظالم پادشاهی انجام شده، و حالا باید جلوی آن گرفته می شد. البته در اوایل انقلاب، خیلی هم خوب بود؛ لیکن بعدها باز غفلت هایی شده است، که باید نسبت به آن، حسابی برنامه ریزی کرد. (۱)

همان تربیت غلط غربی موجب شد که در دوران حکومت طاغوت در این کشور، زنان به آرایش، تجمّلات، زینت های بی خودی، تبرّج و خودنمایی تمایل پیدا کنند. (۲)

۱-۲-۴- بیرون کشیدن زنان و دختران از آغوش عفیف خانواده و غرق کردن آن ها در منجلاب فساد

آن روز [دوران طاغوت] زنان با هیأت های مختلف به مسافرت های گوناگونی می رفتند؛ اما تشریفاتی بود. برای هوسرانی و نشان دادن سر و کول خودشان به این و آن بود. لکن زن مسلمان امروز، در مجامع جهانی، در کنفرانس های گوناگون جهانی، در مراکز علمی و در دانشگاه ها، حضور علمی یا سیاسی یا خدماتی دارد. این ها ارزش دارد. آن روز دخترانی را به عنوان «دختر نمونه» و «دختر شایسته»، از آغوش گرم و عفیف خانواده ها بیرون می کشیدند و در منجلاب فساد فرو می کردند. (۳)

رضاخان قلدر وقتی خواست از غرب برای ما سوغات بیاورد، اولین چیزی که آورد، عبارت از لباس و رفع حجاب بود؛ آن هم با زور سر نیزه و همان قلدری قزاقی خودش! لباس ها نباید بلند باشد؛ باید کوتاه باشد؛ کلاه باید این طوری باشد؛ بعد همان را هم عوض کردند: اصلاً باید کلاه شاپو باشد! اگر کسی جرأت می کرد غیر از کلاه پهلوی - کلاهی که آن موقع با این عنوان شناخته می شد - کلاه دیگری سرش بگذارد، یا غیر از لباس کوتاه چیزی بپوشد، باید کتک می خورد و طرد می شد. این چیزها را از غرب گرفتند! زن ها حق نداشتند حجابشان را حفظ کنند؛ نه فقط چادر - چادر که برداشته شده

ص: ۵۰

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۳- .بیانات دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

بود - اگر روسری هم سرشان می کردند و مقداری جلوی چانه شان را می گرفتند، کتک می خوردند! چرا؟ برای این که در غرب، زن ها سربرهنه می آیند! این ها را از غرب آوردند. (۱)

۱-۲-۴-۵- متزلزل کردن پایه های اخلاقی مملکت و از بین بردن حجاب و عفاف و فاصله ی بین زن و مرد

می دانید قبل از انقلاب این مملکت چگونه بود؟ در طول پنجاه سال چگونه پایه های اخلاقی در این مملکت عمداً و با حساب و پیگیری متزلزل شد؛ زنان و دختران و جوانان را به چه وضعی کشاندند؟ اگر می دانستید، آن گاه می فهمیدید طبقه ی جوان صالح و نورانی - چه دختران و چه پسران که در بخش های مختلف جامعه هستند - چقدر ارزش دارند. (۲)

امروز عدد مطلق و نسبی محققین زن، اساتید زن، دانشمندان زن در رشته های مختلف، متفکرین و نویسندگان زن که در رشته های گوناگون فکر می کنند، صاحب نظرند و قلم می زنند، ادبای زن، شعرای زن، هنرمندان زن - قصه نویس ها، شاعرها، نقّاش ها - بمراتب بیش تر از دوره ی طاغوت است؛ یعنی آن دوره ای که به نام طرفداری از زن، حجاب و عفاف و وجود فاصله ی بین زن و مرد را بکلی از بین برده بودند و روزه روز هم این بی بندوباری را ترویج می کردند؛ حتی در مواردی از کشورهای اروپایی هم بدتر و تندتر عمل می کردند. (۳)

۱-۲-۴-۶- به انحطاط کشاندن و وادار کردن زنان به ساختن شخصیت کاذب از طریق جلوه گری و مشغول کردن او

زن را وادار می کردند که به وسیله ی جلوه گری و جلب چشم ها به سمت خود، برای خویش یک شخصیت کاذب درست کند. این، برای زن انحطاط بود

ص: ۵۱

۱- .بیانات در دیدار جوانان و فرهنگیان در مصلاى رشت ۱۲-۰۲-۱۳۸۰.

۲- .بیانات در جلسه ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۲۲-۰۲-۱۳۸۲.

۳- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

و پیشرفت نبود. آیا جنایتی بزرگتر از این نسبت به زن وجود دارد که بیایند سر او را با آرایش و مُید و جلوه گری و لباس و طلا و زیورآلات بند کنند و از او به عنوان یک ابزار و وسیله، در راه مقاصد گوناگون استفاده کنند و نگذارند در میدان سیاست و اخلاق و تربیت وارد بشود؟ این، آن کاری است که در رژیم گذشته، دقیقاً و بابرنامه انجام می گرفت. (۱)

۱-۲-۴-۷- ضد اسلامی بودن پوشش و رفتار زنان در محیط های گوناگون

دوران طاغوت که انسان وقتی به داخل محیطی می رفت، احساس می کرد در آن محیط، همه چیز ضد اسلام است. به یک مسلمان و به یک آدم متدین که می رسیدند، نگاه ها از روی بغض، از روی سردی و از روی بی اعتنایی بود. رفتار زنان؛ پوشش زنان؛ برخورد مردان؛ جلف گری هایی که گاهی بعضی از مردان و زنان می کردند؛ همه چیز غیر اسلامی بود. (۲)

۱-۲-۴-۸- ورود در وادی علم به قیمت کنار گذاشتن دین، تقوا، عفاف و وقار اسلامی

زن، در جامعه ی خودباخته ی نظام پلید پادشاهی، حقیقتاً و از همه ی جوانب مظلوم بود. اگر زن می خواست وارد مقوله ی علم بشود، باید قید دین و تقوا و عفاف را می زد. مگر یک خانم مسلمان، در دانشگاه ها و محیط های آموزشی و مراکز علمی و فرهنگی می توانست به آسانی حجاب و متانت و وقار خود را حفظ کند؟ مگر ممکن بود؟ مگر می شد یک زن مسلمان، در خیابان های تهران و بعضی از شهرهای دیگر، با متانت و وقار اسلامی یا حتی با حجاب نیمه کاره، راحت راه برود و از گزند زبان و حرکت هرزگان و دلباختگان به فساد و فحشای سوغات غرب، مصون بماند؟ کاری کرده بودند که در این مملکت، کسب علم برای زن ها غالباً ممکن نمی شد. موارد استثنایی را کاری ندارم. به طور غالب،

ص: ۵۲

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . بیانات در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

رفتن زنان به وادی علم میسر نمی شد؛ مگر با برداشتن حجاب و منصرف شدن از تقوا و وقار اسلامی! (۱)

در میدان سیاست و در زمینه فعالیت های اجتماعی هم همین طور بود. اگر زنی می خواست منصبی از مناصب اجتماعی و سیاسی را در ایران دوران پادشاهی دارا باشد، باید قید حجاب و عفاف و وقار و متانت زن اسلامی را می زد. البته، بسته به این بود که خود این زن، جوهر و استعدادش چگونه باشد. (۲)

۱-۲-۴-۹- معدود بودن خانم های محجبه و استهزاء، تمسخر و برخورد غیرانسانی با آن ها

در آن دوران [رژیم طاغوت]، افراد معدودی از خانم ها و دخترخانم ها در دانشگاه ها حجاب داشتند که مورد تمسخر و استهزا بودند. آن برخورد، یک برخورد غیرانسانی جلف و غلطی بود که انسان چیزی را که خودش قبول ندارد، آن را به لجن بکشاند و به باد استهزا بگیرد؛ کاری که امروز رسانه های غربی عیناً انجام می دهند. (۳)

در دانشگاه ها و در همین دانشگاه شهید بهشتی، قبل از انقلاب چند جوان متدین بودند که اگر اسم بیاورم، بعضی از آن ها را می شناسید. بعضی از آن ها با بنده دوست و خویشاوند بودند؛ می آمدند از این جا - که آن زمان اسمش دانشگاه ملی بود - مطالبی برای بنده نقل می کردند. اولاً- مراسم مذهبی که هیچ، حتی یک محیط کوچک هم برای نماز خواندن نداشتند. خودشان دور هم جمع شدند و با پول شخصی جای کوچکی را به عنوان نمازخانه درست کردند. مگر دستگاه اجازه می داد؟ آن روز همین دانشگاه - که عمدتاً محل اعیان و اشراف و بچه پولدارها

ص: ۵۳

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم... ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . همان.

۳- . بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

بود - این گونه بود؛ مرکز چه فجایع و فسادهایی! دانشگاه های دیگر هم همین گونه بود. واقعاً استاد و دانشجوی متدین در دانشگاه زیر فشار بودند. در سطح جامعه هم همین مسائل بود. زنی که مایل بود حجابش را حفظ کند - نه این که با چادر و روگیری، بلکه با یک حجاب معقول - مگر می توانست در جامعه راه برود؟! (۱)

۱-۲-۴-۱۰- بی سواد، عدم اطلاع از مسائل اجتماعی و عدم علاقه ی جمع کثیری از زنان به سرنوشت کشور

در رژیم گذشته، با این که جمع کثیری از زن ها، هم بی سواد بودند و هم از مسائل اجتماعی چیزی سرشان نمی شد - یعنی نمی گذاشتند چیزی سرشان بشود - و هم به سرنوشت کشور بی علاقه بودند و اصلاً نمی دانستند که زن می تواند در سرنوشت کشور دخالت داشته باشد، با وجود این ها از لحاظ ظاهر، شبه اروپایی و گاهی هم روی دست زن های غربی و اروپایی زده بودند و وقتی کسی نگاهشان می کرد، خیال می کرد که این زن الاین از یک کشور اروپایی و از یک محیط غربی وارد ایران شده است؛ امّا اگر با او دو کلمه صحبت می کردی، می دیدی که یک خانم بی سواد و یا کم سواد است! (۲)

ص: ۵۴

-
- ۱- .بیانات در جلسه ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۲۲-۰۲-۱۳۸۲.
 - ۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۱-۱-۳-۱- قابلیت و توانایی سلوک به مراتب عالیه و اوج ملکوت انسانی با رعایت احکام و مقررات اسلامی

آن وقت در چنین دنیایی، پیامبر اکرم دختری تربیت می کند که این دختر، شایستگی آن را پیدا می کند که پیامبر خدا بیاید دست او را ببوسد! بوسه بر دست فاطمه ی زهرا از طرف پیامبر را، هرگز نباید حمل بر یک معنای عاطفی کرد. این خیلی غلط و خیلی حقیر است اگر ما خیال کنیم که چون دخترش بود و دوستش می داشت، دستش را می بوسید. مگر شخصیتی به آن ارجمندی، آن هم با آن عدل و حکمتی که در پیامبر هست و اتکایش به وحی و الهام الهی است، خم می شود و دست دخترش را می بوسد؟ نه، این یک چیز دیگر و یک معنای دیگری است؛ این حاکی است که این دختر جوان، این زنی که وقتی از دنیا رفته، بین هجده سال تا بیست و پنج سال سن داشته - هجده سال هم گفته اند، بیست و پنج سال هم گفته اند - اصلاً در اوج ملکوت انسانی قرار داشته و یک شخص فوق العاده بوده است. این، نگرش اسلام به زن است؛ سراغ این بروید؛ هم در بررسیهای مربوط به فرهنگ و مسائل اجتماعی و نگرشها - که این خانمهای عضو شورای فرهنگی،

اجتماعی زنان مسؤولش هستند - و هم در پرورش علمی - که شما خانم های دانشمند دنبالش هستید - سراغ این بروید. (۱)

اسلام، آن علو رتبه را جایگاه حتمی زن دانسته و سلوک به سوی آن را لازم شمرده و راه آن را با ارزشگذاری ها و مقررات و احکامی هموار ساخته است. فرهنگ غرب و پیشی که پایه ی آن است، اگر آن منزلت را نیز ارزانی زن کند - که البته دیدگاه مادی فاقد آن گستره ی چشم اندازهای معنوی است - یارای آن ندارد که وارستگی از لذات و شهوات و سرگرمی های حقیر را از شخصیت زن جدا سازد؛ بلکه این را اصل شمرده، پایه ی قضاوت خود درباره ی جوامع و عقاید قرار می دهد. (۲)

۱-۳-۱-۲- الگودانستن زن برای کل جامعه، شخصیت دادن به زن و مقابله با نگاه انحرافی و غلط

اسلام برخلاف آن جوری که همیشه در نظام های طاغوتی وجود داشته است که با چشم دیگری اصلاً به زن نگاه می کردند، به زن شخصیت می دهد. در اسلام وقتی برای مؤمن نمونه می خواهند مشخص بکنند، نمونه ی زن معین می کنند. «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ» (۳)؛ این نفر اول، «وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ»، نفر دوم؛ نمونه برای للذین آمنوا، دو زن. نمونه برای للذین كفروا هم دو زن: «امرات نوح و امرأت لوط كانتا تحت عیبدین من عبادنا ... فخانتا هما» (۴) یعنی زن را نه فقط محور و عبرت و آئینه ای برای زنان، بلکه برای کل جامعه قرار می دهد. می شد یک مرد انتخاب بکنند. نه، این در مقابله ی با آن نگاه انحرافی و غلطی است که نسبت به زنان وجود داشته. این نگاه، همیشه هم تحقیرآمیز نبوده؛ اما همیشه غلط بوده. (۵)

ص: ۵۶

- ۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.
- ۳- . سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.
- ۴- . سوره ی تحریم، آیه ی ۱۰.
- ۵- . بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.

۱-۳-۱-۳- عظمت بخشی به زن، از طریق آمیختن حجب و حیا، با عزت مؤمنانه و احساس تکلیف

عظمت زن آن است که بتواند حجب و حیا و عفاف زنانه را که خدا در جبلت زن ودیعه نهاده است، حفظ کند؛ این را بیامیزد با عزت مؤمنانه؛ این را بیامیزد با احساس تکلیف و وظیفه؛ آن لطافت را در جای خود به کار برد، آن تیزی و برندگی ایمان را هم در جای خود به کار برد. این ترکیب ظریف فقط مال زن هاست؛ این آمیزه ی ظریف لطافت و برندگی، مخصوص زن هاست؛ این امتیازی است که خدای متعال به زن داده است. (۱)

۱-۳-۱-۴- زنان؛ نمونه های قرآنی برجسته در صحنه ی انسانیت و تکامل معنوی

در مورد نگاه اسلام به زن بحث های زیادی شده است، ما هم بارها گفتیم. من مکرراً عرض کردم که نمونه برای انسان مؤمن و مرضی الهی، و انسان کافر و مردود در گاه پروردگار در قرآن، زن مطرح شده؛ این چیز جالبی است. (۲)

خدای متعال در این جا، دو زن را به عنوان دو نمونه از انسان های برجسته و مؤمن - نه از زنان برجسته - ذکر می کند. یعنی در صحنه ی انسانیت و تکامل معنوی، خدای متعال وقتی می خواهد نمونه ی ممتازی بیان کند، سخن از پیامبران و مردان بزرگ و شخصیت های علمی و دینی نمی کند؛ بلکه سخن از دو زن به میان می آورد. (۳)

درباره ی مسأله ی زن و مرد، پیام وحی حاوی مسائل مهمی است؛ برویم ببینیم وحی در این باره چه می گوید. وحی هم فقط به موعظه کردن بسنده نکرده، بلکه نمونه سازی کرده است. شما ببینید وقتی که خدای متعال می خواهد برای انسان های مؤمن در طول تاریخ نبوت ها در قرآن مثالی بزند، می فرماید: «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ

ص: ۵۷

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری(س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

۲- .بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۳- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

امَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ». در زمان موسی، این همه مؤمن بودند، این همه کسانی در راه ایمان تلاش و فداکاری کردند؛ اما آن نمونه را اسم می آورد. این ناشی از چیست؟ آیا خدای متعال خواسته از زنان جانبداری کند؛ یا نه، مسأله چیز دیگری است؟ مسأله این است که این زن در اوج حرکت معنوی به جایی رسیده که فقط او را می شود مثال زد و لا-غیر. حالا- این قبل از فاطمه ی زهرا(سلام الله علیها) است؛ این قبل از مریم کبری (سلام الله علیها) است؛ این متعلق به آن زمان است. زن فرعون، نه پیامبر است، نه پیامبرزاده است، نه همسر پیامبر است، نه در خانواده ی هیچ پیامبری بوده است. تربیت معنوی و رشد و بالندگی یک زن، او را به این جا می رساند. (۱)

۱-۳-۱-۵- نگاه جامع و ارزشگذاری به اصالت زن و پرهیز از تشبیه به مردان

ما باید در مورد مسأله ی زن نگاه جامع داشته باشیم، و این نگاه جامع در اسلام هست. مسأله ی ارزشگذاری به اصالت زن، زن بودن، برای زن یک ارزش والاست؛ یک اصل است. به هیچ وجه تشبیه به مردان برای زن ارزش به حساب نمی آید؛ هم چنان که برای مردها تشبیه به زنان ارزش به حساب نمی آید. هر کدام نقشی دارند، هر کدام جایی دارند، جایگاهی دارند و طبیعتی دارند و مقصودی از وضعیت خاص آن ها در آفرینش حکیمانه ی الهی مورد نظر بوده که این مقصود باید برآورده شود؛ این مسأله مهم است. (۲)

۱-۳-۱-۶- زن مظهر و الگوی ظرافت، زیبایی، حساسیت و لطافت

نوع نگاه زن به مرد با نگاه مرد به زن به طور طبیعی مختلف است، باید هم مختلف باشد، ایرادی هم ندارد. مرد به زن به صورت یک الگوی زیبایی، الگوی ظرافت، الگوی حساسیت نگاه می کند، او را لطیف می بیند. اسلام هم همین را تأکید کرده: «الْمَرْأَةُ رِيحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ» (۳) یعنی زن گُل است. در این نگرش،

ص: ۵۸

- ۱- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا(س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.
- ۳- بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۷۴، ص ۲۱۵.

زن، یک موجودی است رقیق، مظهر زیبایی و لطافت و رقت، و مرد به این چشم به او می نگرد. محبت او را در این قالب ترسیم و مجسم می کند. مرد در چشم زن، مظهر اعتماد، نقطه ی اتکا و اعتماد است و محبت خودش را به او در این قالب ترسیم می کند. (۱)

۱-۳-۱-۷- داشتن نقشی مؤثر درون خانواده و نسل های آینده

علت این که اسلام این قدر به نقش زن در داخل خانواده اهمیت می دهد، همین است که زن اگر به خانواده پایبند شد، علاقه نشان داد، به تربیت فرزند اهمیت داد، به بچه های خود رسید، آن ها را شیر داد، آن ها را در آغوش خود بزرگ کرد، برای آن ها آذوقه های فرهنگی - قصص، احکام، حکایت های قرآنی، ماجراهای آموزنده - فراهم کرد و در هر فرصتی به فرزندان خود مثل غذای جسمانی چشانید، نسل ها در آن جامعه، بالنده و رشید خواهند شد. این، هنر زن است و منافاتی هم با درس خواندن و درس گفتن و کار کردن و ورود در سیاست و امثال این ها ندارد. (۲)

۱-۳-۱-۸- ترجیح زن بر مرد در خدمتگذاری فرزند به او

اسلام در برخی جاها حتی زن را بر مرد ترجیح داده است. مثلاً آن جا که مرد و زن، پدر و مادری هستند که فرزندی دارند، این فرزند اگرچه فرزند هر دو نفر است، اما خدمتگزاری فرزند در مقابل مادر، لازمتر است. حق مادر بر گردن فرزند، بیش تر و وظیفه ی فرزند نسبت به مادر سنگین تر است. (۳)

۱-۳-۱-۹- زن شریک زندگی مرد نه تابع محض او

این طور هم نیست که بگوییم همه جا خانم باید از آقا تبعیت کند؛ نخیر. چنین

ص: ۵۹

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۶-۱۳۸۱.

۲- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳- . دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

چیزی نه در اسلام داریم و نه در شرع. «الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ»^(۱) معنایش این نیست که زن بایستی در همه ی امور تابع شوهر باشد. نه! یا مثل برخی از این اروپاندریده های بدتر از اروپا و مقلد اروپا، بگوییم که زن بایستی همه کاره باشد و مرد باید تابع باشد. نه! این هم غلط است. بالاخره دو تا شریک و دو تا رفیق هستید. یک جا مرد کوتاه بیاید، یک جا زن کوتاه بیاید. یکی این جا از سلیقه و خواست خود بگذرد، دیگری در جای دیگر، تا بتوانید با یکدیگر زندگی کنید.^(۲)

۱-۳-۱-۱۰- برابری زن با مرد در رسیدن به مقامات معنوی و درجات انسانی

در زمینه ی مسائل معنوی، زنان جزو پیشگامان حرکت معنوی انسان به سوی پیشرفت ها هستند... آن جایی که بحث ایمان و اسلام و صبر و صدق و مجاهدت در راه به دست آوردن ارزش های انسانی و اسلامی و معنوی است، می فرماید: «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ».^(۳) در این آیه ده عنوان برای ارزش های معنوی ذکر می شود؛ اسلام، ایمان، قنوت، صدق، صبر، خشوع و دیگر چیزها. زن و مرد در این میدان، دوش به دوش حرکت می کنند و پیش می روند؛ هر دو را ذکر می کند. این بت مردگرایی را که در جاهلیت ها همیشه به وسیله ی مردان و حتی به وسیله ی زنان پرستیده می شد، اسلام در این آیات می شکند. در میدان مسائل سیاسی و اجتماعی، بیعت زن را یک امر لازم و یک مسأله ی زنده معرفی می کند.^(۴)

«إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ...» مرد مسلمان، زن مسلمان. مرد عابد، زن عابد. مرد متعبد، زن متعبد. در اسلام همه ی این مقامات معنوی و درجات انسانی، بین زن و مرد بالسویه تقسیم شده است. در این موارد، مرد و زن با یکدیگر مساوی و برابرند. هر کس که برای خدا کار کند، «مَنْ ذَكَرَ أَوْ أُتِيَ»؛ چه

ص: ۶۰

۱- .سوره ی نساء، آیه ی ۳۴.

۲- .خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

۳- .سوره ی احزاب، آیه ی ۳۵.

۴- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۶-۱۳۷۹.

مرد باشد و چه زن، «فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً (۱)». (۲)

اسلام طرفدار تکامل بشر است. برای اسلام، زن و مرد هیچ فرقی ندارد. برای اسلام، جنس زن یا جنس مرد مطرح نیست؛ تکامل انسانی مطرح است. یک جا سخن از مرد گفته می شود، یک جا سخن از زن. به یک مناسبت از زن تجلیل می شود، به یک مناسبت از مرد؛ چون دو حصه ی پیکره ی بشرند، دو بخش وجود بشری هستند. از لحاظ جنبه ی بشری و جنبه الهی، هیچ تفاوتی با همدیگر ندارند. (۳)

۱-۳-۱-۱۱- لزوم رسیدن زنان به حدّ اعلای رشد فکری و سیاسی و معنوی

اسلام می خواهد که رشد فکری و علمی و اجتماعی و سیاسی و - بالاتر از همه - فضیلتی و معنوی زنان، به حدّ اعلی برسد و وجودشان برای جامعه و خانواده ی بشری - به عنوان یک عضو - حدّ اعلای فایده و ثمره را داشته باشد. همه ی تعالیم اسلام از جمله مسأله ی حجاب، بر این اساس است. (۴)

۱-۳-۱-۱۲- برابری حقوق و رعایت عدالت میان زن و مرد

در اسلام آن چه که مطرح است، عبارت است از تعادل؛ یعنی رعایت عدالت محض میان افراد بشر، از جمله میان جنس زن و جنس مرد. برابری در حقوق مطرح است، اما در جایی ممکن است احکام زن با احکام مرد متفاوت باشد؛ هم چنان که طبیعت زن با طبیعت مرد در بعضی از خصوصیات متفاوت است. بنابراین، بیش ترین حقایق و بیش ترین واقعیت های فطرت و طینت بشری در مورد زن و مرد، در معارف اسلامی است. (۵)

ص: ۶۱

۱- .سوره ی نحل، آیه ی ۹۷.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۴- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۵- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۱-۳-۱-۱۳- برابری زنان و مردان در حفظ، اداره و پیشرفت جامعه ی اسلامی و مجموعه ی نظام اجتماعی

اسلام وقتی که می گوید: «وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»^(۱)، یعنی مؤمنین و مؤمنات در حفظ مجموعه ی نظام اجتماعی و امر به معروف و نهی از منکر همه سهیم و شریکند؛ زن را استثناء نکرده. ما هم نمی توانیم زن را استثناء کنیم. مسئولیت اداره ی جامعه ی اسلامی و پیشرفت جامعه ی اسلامی بر دوش همه است؛ بر دوش زن، بر دوش مرد؛ هر کدام به نحوی بر حسب توانایی های خودشان.^(۲)

۱-۳-۱-۱۴- تکریم واقعی زن

اسلام به معنای واقعی زن را تکریم کرده است. اگر روی نقش مادر و حرمت مادر در درون خانواده تکیه می کند، یا روی نقش زن و تأثیر زن و حقوق زن و وظایف و محدودیت های زن در داخل خانواده تکیه می کند، به هیچ وجه به معنای این نیست که زن را از شرکت در مسائل اجتماعی و دخالت در مبارزات و فعالیت های عمومی مردم منع کند.^(۳)

۱-۳-۱-۱۵- توانایی ایفای نقش های منحصر به فرد، با تکیه بر نقاط قوت زنانه، ایمان عمیق، عفت و پاکدامنی

زن با نقاط قوت زنانه ی خود - که خدای متعال در وجود او به ودیعه گذاشته و مخصوص زن است - همراه با ایمان عمیق، همراه با استقرار ناشی از اتکاء به خداوند، و همراه با عفت و پاکدامنی - که فضای پیرامون او را نورانیت می بخشد - می تواند در جامعه یک نقش استثنایی این گونه ایفا کند؛ هیچ مردی قادر به ایفای چنین نقشی نیست. مثل کوه استواری از ایمان، درعین حال مثل چشمه ی جوشانی از عاطفه و

ص: ۶۲

۱- .سوره ی توبه، آیه ی ۷۱.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۳- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

محبت و احساسات زنانه، تشنگان و محتاجان نوازش را از چشمه ی صبر و حوصله و عاطفه ی خود سیراب می کند. انسان ها در چنین آغوش پربرکتی می توانند تربیت شوند. اگر زن با این خصوصیات در عالم وجود نبود، انسانیت معنا پیدا نمی کرد. (۱)

۱-۳-۱-۱- منافات نداشتن وظایف عبادی و فردی با وظایف اجتماعی و سیاسی

بعضی خیال می کنند انسانی که مشغول عبادت می باشد، یک عابد و متضرع و اهل دعا و ذکر است و نمی تواند یک انسان سیاسی باشد. یا بعضی خیال می کنند کسی که اهل سیاست است - چه زن و چه مرد - و در میدان جهاد فی سبیل الله حضور فعال دارد، اگر زن است، نمی تواند یک زن خانه با وظایف مادری و همسری و کدبانویی باشد و اگر مرد است، نمی تواند یک مرد خانه و دکان و زندگی باشد. خیال می کنند این ها با هم منافات دارد؛ در حالی که از نظر اسلام، این سه چیز با یکدیگر منافات و ضدیت که ندارد؛ در شخصیت انسان کامل، کمک کننده هم است. (۲)

۱-۳-۱-۱-۱- جلب چشم مردها و هوس هوسرانان، عاملی برای تحقیر زن

عظمت زن به این نیست که بتواند چشم مردها را، هوس هوسرانان را به خودش جلب کند؛ این افتخاری برای یک زن نیست؛ این تجلیل زن نیست؛ این تحقیر زن است. (۳)

۱-۳-۱-۱-۱- تنفر از ظلم به زن؛ قرارداد زن در جایگاه حقیقی خود

اسلام یک موضع برجسته را در این بین انتخاب کرده؛ از افراط و تفریط جلوگیری نموده، و هشدار می دهد به همه ی مردم عالم داده است. اسلام، مردانی را که

ص: ۶۳

۱- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

۲- .بیانات در دیدار با هیات نظارت، بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیات اجرایی انتخابات میان دوره یی مجلس و خانواده شهداء، اسراء، مفقودان و جانبازان استان های فارس و همدان ۲۲-۹-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری(س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

به خاطر قدرتمند بودن جسمی یا توانایی مالی، زنان و مردان را به خدمت می گرفتند و زن را مورد آزار و احياناً تحقیر قرار می دادند، به کلی سر جای خود نشاند و زن را در جایگاه حقیقی خودش قرار داد و حتی از جهاتی، زن را در ردیف مرد قرار داد: «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ...»^(۱) مرد مسلمان، زن مسلمان. مرد عابد، زن عابد. مرد متهجد، زن متهجد.^(۲)

اسلام از آن مردی که به زن ظلم کند، متنفر و بیزار است. پیغمبر خدا، مردی را که به زن یا دختر خودش ظلم کند، زشت می شمارد. چون زن از لحاظ جسمی ضعیفتر است، آیا این مجوز می شود که مرد با تکیه بر قدرت جسمانی به او ظلم کند؟!^(۳)

۱-۳-۱-۱۹- نفی زیاده روی و اعمال قدرت های جاهلانه توسط مرد

زن مانند گلی است که باید او را مراقبت کرد. با این چشم باید به این موجود دارای لطافت های روحی و جسمی نگاه کرد. این نظر اسلام است. هم خصوصیت زنانگی زن که همه ی احساسات و خواستهای او بر اساس این خصوصیت زنانگی است، حفظ شده است، بر او تحمیل نشده است، از او خواسته نشده است، که در حالی که زن است، مثل مرد فکر کند، مثل مرد کار کند، مثل مرد بخواهد - یعنی خصوصیت زن بودن که یک خصوصیت طبیعی و فطری و محور همه ی احساسات و تلاشهای زنانه است، در دید اسلامی حفظ شده - هم در عین حال، میدان علم، میدان معنویت، میدان تقوا، میدان سیاسی، بر روی او باز شده است و او، هم به کسب علم تشویق شده است، هم به حضور در میدانهای گوناگون اجتماعی و سیاسی. آن وقت در داخل خانواده هم به مرد گفته اند که حق تکلیف، تحمیل، زیاده روی، اعمال قدرتهای جاهلانه و غیر قانونی ندارد. این، آن نگاه اسلامی است.^(۴)

ص: ۶۴

- ۱- . سوره ی احزاب، آیه ی ۳۵.
- ۲- . دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.
- ۳- . دیدار با مردم یاسوج: ۱۷-۰۳-۱۳۷۳.
- ۴- . بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۱-۳-۱-۲۰- حمایت از استقلال اقتصادی زنان

در اسلام، زن مالک ثروت خود است. شوهرش راضی باشد، یا راضی نباشد؛ پدرش راضی باشد، یا راضی نباشد - فرقی نمی‌کند - او می‌تواند ثروت و مال و اندوخته‌ی خود را مصرف کند و ربطی به کس دیگری ندارد. نظر اسلام، این است. در حمایت از استقلال اقتصادی زنان، دنیا سیزده قرن است که از اسلام عقب است. اسلام این را سیزده قرن قبل گفته است؛ ولی در اروپا تازه چهل، پنجاه سال و در بعضی از کشورها کمتر از این مدّت است که تازه شروع کرده اند به زن اجازه دهند که در مال و ملک خود، دخل و تصرف کند! اسلام، از این جهت هم جلو است. (۱)

۱-۳-۱-۲۱- آزادی زنان در انتخاب همسر

زن به عنوان یک زوجه و یک همسر، در مراحل مختلف مورد توجه و عنایت ویژه‌ی اسلامی قرار دارد. در درجه‌ی اوّل، مسأله‌ی انتخاب همسر است. به نظر اسلام، زن در انتخاب همسر آزاد است و هیچ کس نمی‌تواند در مورد انتخاب همسر، بر هیچ زنی چیزی را تحمیل کند. یعنی حتی برادران زن، پدر زن - خویشاوندان دورتر که جای خود دارند - اگر بخواهند بر او تحمیل کنند که تو حتماً باید با شخص مورد نظر ازدواج کنی، نمی‌توانند و چنین حقی را ندارند. این، نظر اسلام است. (۲)

۱-۳-۲- زن اسلامی - ایرانی

۱-۳-۲-۱- ویژگی‌ها

۱-۳-۲-۱-۱- زن ایرانی مسلمان خود را در دامنه‌ی قله‌ی ای که فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در اوج آن است، می‌بیند.

زن‌های مؤمن در جامعه‌ی ما سعی کنند قدر زن ایرانی مسلمان را بدانند... زنی که خود را در دامنه‌ی قله‌ی ای می‌داند که در اوج آن، فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) - بزرگ‌ترین زن تاریخ بشر - قرار دارد؛ آن زن، زن مسلمان ایرانی است. این زن

ص: ۶۵

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- . همان.

باید دیگر از این بازیچه های فراهم آمده ی تمدن غربی و روش های توطئه آمیز آن، رو بگرداند و به آن بی اعتنایی کند. (۱)

۱-۳-۲-۱-۲- عزیز داشتن شأن خود و پرهیز از برهنگی، اختلاط و معاشرت با مردان

آن چه را که ما برای زن عرضه می کنیم، چیزی است که هیچ انسان اندیشمند با انصافی نمی تواند منکر شود که «این برای زن خوب است.» ما زن را به عفت، به عصمت، به حجاب، به عدم اختلاط و آمیزش بی حد و مرز میان زن و مرد، به حفظ کرامت انسانی، به آرایش نکردن در مقابل مرد بیگانه - برای آن که چشم او لذت نبرد - دعوت می کنیم. این بد است؟ این کرامت زن مسلمان است. این کرامت زن است. (۲)

ارزش زن اسلامی و مسلمان را بدانید. زنی که در اختلاط و معاشرت، با مرد قاطی نمی شود و خود را وسیله ای برای جلب چشم مرد نمی داند و خود را بالاتر از این می داند؛ زنی که شأنش را عزیزتر از این می شمارد که خود را عریان کند و با صورت و موی و بدن خود، چشم روندگان را به سمت خویش جلب کند و هوس آن ها را اشباع نماید. (۳)

۱-۳-۲-۱-۳- عظمت زن مسلمان؛ در حفظ دین و حجاب همراه با حضور در میدان علم و سیاست

الگوی زن را نشان بدهند؛ بگویند زن مسلمان زنی است که هم دین خود را، حجاب خود را، زنانگی خود را، ظرافت ها و رقت ها و لطافت های خود را حفظ می کند؛ هم از حق خود دفاع می کند؛ هم در میدان معنویت و علم و تحقیق و تقرّب به خدا پیشروی می کند و شخصیت های برجسته ای را نشان می دهد و هم در میدان

ص: ۶۶

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

سیاسی حضور دارد. این می شود الگویی برای زنان. (۱)

عظمت زن بودن را در آمیختن حجب و حیا و عفاف زنانه با عزت مسلمانان و مؤمنانه، درک کنید. زن مسلمان ما این جور است. (۲)

۱-۳-۲-۱-۴- تشخیص درست هدف و فداکاری در راه آن

زن اسلامی، زنی است که راه را درست می رود؛ هدف را درست تشخیص می دهد و در این راه حاضر به فداکاری است. و چنین زنی عظمت می آفریند؛ هم چنان که زنان ایران عظمت آفریدند؛ این ها تعارف نیست. (۳)

۱-۳-۲-۱-۵- وصول به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی

خانم های باسواد مسلمان مؤمن درسخوانی که یا مشغول تحصیلند و یا در دانشگاه ها، بهترین علوم را در بالاترین مدارج تدریس می کنند، زیادند و این برای نظام اسلامی مایه افتخار است. خانم هایی هستند که بحمدالله بالاترین تخصص ها را در پزشکی و در علوم گوناگون - در زمینه ی علوم انسانی، در زمینه ی علوم تجربی و در زمینه ی علوم گوناگون دیگر دارند. خانم هایی هستند که در زمینه ی علوم دینی پیشرفت کرده و به مراتب بالا رسیده اند. یک روز یک خانم بزرگوار در ایران - در اصفهان - بود، به نام «بانوی اصفهانی» که خانم بسیار عالی مقامی بود. مجتهد و عارف و فقیه بود. اما فقط او بود. امروز، بحمدالله دختران جوانی که در آینده ی نه چندان دور به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی می رسند، بسیارند. این ها افتخار نظام اسلامی هستند؛ و پیشرفت زن یعنی این. (۴)

ص: ۶۷

۱- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری (س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

۳- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۴- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۱-۳-۲-۱-۶- الگوگیری از فاطمه ی زهرا و زینب کبری (علیهما السلام) در فهم درست، هوشیاری در درک موقعیت ها و انتخاب بهترین کارها

زن امروز دنیا الگو می خواهد. اگر الگوی او زینب و فاطمه ی زهرا باشند، کارش عبارت است از فهم درست، هوشیاری در درک موقعیت ها و انتخاب بهترین کارها؛ ولو با فداکاری و ایستادن پای همه چیز برای انجام تکلیف بزرگی که خدا بردوش انسان ها گذاشته است، همراه باشد. زن مسلمانی که الگویش فاطمه ی زهرا یا زینب کبری (علیهما السلام) باشد، این است. (۱)

۱-۳-۲-۱-۷- تسلیم نشدن در برابر سیاست های ویرانگر و اسارتبار و مقاصد سیاسی و شخصی غربی ها

... زن ایرانی و زن مسلمان، به مجاهدت خود برای رها شدن از دام های پرداخته و در راه نهاده ی فرهنگ تباهاگر غرب، با اراده ای راسخ ادامه دهد و به هیچ رو تسلیم اغوای آنان [غربی ها] که زن را ابزاری برای پیشبرد سیاست های ویرانگر و اسارتبار خواسته اند، نشود. ظرافتی هوشمندانه لازم است که میان تشخص و منزلت علمی و فرهنگی و اجتماعی و هنری و سیاسی زن، با تنزل و انحطاط او تا سطح وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی فرق گذاشته شود و این یک، با آن چه مطلوب و محبوب هر انسان آزاده و آگاه است، مشتبه نگردد. (۲)

۱-۳-۲-۲- تأثیر در جامعه جهانی

۱-۳-۲-۲-۱- تفهیم منافات نداشتن رعایت کامل موازین اسلامی با تحصیل علم، به زنان دنیا در عمل

من می خواهم بگویم که شما خانم ها برای دنیا پیامی دارید. این پیام را دقیق و مسجل کنید و به دنیا بدهید. پیام هم فقط پیام زبانی و شفاهی و کتبی نیست؛

ص: ۶۸

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.

بلکه بیش تر پیام عملی است. زن های ایران، به خصوص کسانی که در رشته های گوناگون دانش و در چارچوب اسلام و احکام اسلامی و مهم تر از همه مسأله ی حجاب توانسته اند حرکت بکنند، بایستی به زنان و دختران و دانشجویان زن دنیا عملاً تفهیم کنند که علم به معنای بی بندوباری نیست و لازمه ی تحصیل علم، بی قیودی نسبت به موازین اخلاقی در مورد معاشرت زن و مرد نیست؛ بلکه می توان با رعایت کامل این موازین، علم را هم تحصیل کرد و به جاهای بالایی رسید و وجود شما می تواند به عنوان یک نمونه از پیام جهانی اسلام نشان داده بشود. (۱)

۱-۳-۲-۲-۲- الگو شدن حجاب زنان ایرانی و گسترش حجاب در جهان به تبعیت از زن مسلمان ایرانی

شما بدانید زنان مسلمان در بسیاری از نقاط دنیا امروز به شما نگاه می کنند و از شما یاد می گیرند. این که می بینید در بعضی از کشورهای غربی، در بعضی از کشورهای مسلمان اما با حکومت های غیر اسلامی، این طور حجاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان دین قرار می گیرد، این نشان دهنده ی گرایش زنان به حجاب است. در کشورهای همسایه ی ما، آن جا هایی که به حجاب اهتمام نمی شد؛ در کشورهای اسلامی که بنده خودم از نزدیک بعضی جاها را دیدم که هرگز اسمی از حجاب در آن جا آورده نمی شد؛ در مدت بیست ساله ی بعد از انقلاب، زنان، به خصوص زنان روشنفکر و به خصوص دختران دانشجو، به حجاب گرایش پیدا کردند؛ علاقه پیدا کردند؛ رو آوردند و حجاب را حفظ کردند؛ که نمونه هایش علاوه ی بر این ها در کشورهای غربی هم مشاهده شده است. شما الگوید، شما نمونه اید. (۲)

می بینید که زنان و مسلمانان در کشورهای گوناگون - چه کشورهای اسلامی

ص: ۶۹

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

که در آن‌ها خبری از حجاب نبود و در تعلیمات غربی غرق شده بودند و چه حتی کشورهای اروپایی - به سمت حجاب رو می‌کنند. البته، اول مسلمانان گرایش خود را نشان دادند و ما بعد از پیروزی انقلاب دیدیم که کشورهای دوردستی که تحت تأثیر و مجذوب فرهنگ غربی و اروپایی بودند، حجاب به سبک حجابِ شما زنان ایران را در بین خود آزمایش می‌کردند و به آن رو آورده بودند و آوردند. این، پیشرفت شماس است. (۱)

۱-۳-۳- مشکلات و نواقص در جوامع اسلامی و جامعه‌ی ایرانی

۱-۳-۳-۱- کوتاهی نسبت به شناخت نقش و رسالت زن مسلمان، در ایران و دیگر جوامع اسلامی

خواهران عزیز و دختران من! اعتقاد من است که اگر در بخشی از جامعه‌ی اسلامی - چه در ایران و چه در بعضی کشورهای دیگر - نسبت به زن مسلمان، کوتاهی‌هایی صورت می‌گیرد، قدری تقصیر مردان و قدری هم تقصیر خود بانوان است؛ (۲)

مسئله‌ی زن و ارتباط زن و مرد هم مهم است. اولاً- به نظر من، نقش زن هرچه برجسته شود، خیلی بهتر است. زن‌های ما مظلومند. من راجع به زن حرف‌های زیاد و بحث‌های فراوانی دارم. مسئله‌ی زن واقعاً مسئله‌ی مهمی است. یک عده توجه نمی‌کنند و به عنوان یک مسئله‌ی نمایشی که حالا مد روز است، حرف می‌زنند. خوب؛ گرایش‌های فمینیستی و گرایش خاص غربی در مورد زن هم که به جای خود محفوظ است؛ اما اصل نقش زن در خانواده، در اجتماع؛ ارزش و اهمیت زن و اموری از این قبیل، چیزهایی است که ما حقیقتاً به آن‌ها کم پرداخته‌ایم و از این کم پرداختن خسارت هم می‌بینیم. (۳)

ص: ۷۰

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳- .بیانات در دیدار مدیران صدا و سیما ۱۵-۱۱-۱۳۸۱.

۱-۳-۲- رسوخ باورها و فرهنگ های غلط غربی در ذهن جوامع اسلامی در زمینه ی جایگاه و شأن زن

درباره ی مسئله ی زن در جامعه، اساس مشکل، دو چیز است؛ دو نقطه ی اساسی است که اگر درباره ی این دو نقطه بشود فکری کرد، طرحی نو در انداخت و کار پیگیر و مستمری انجام داد، می توان امیدوار بود که در طول زمان - میان مدّت یا بلندمدّت - آن چیزی که امروز می توان آن را بحران مسئله ی زن در دنیا دانست، حل شود. آن دو چیز، یکی عبارت است از نگاه غلط و بد فهمیدن جایگاه زن و شأن زن در جامعه؛ که این نگاه و این بدفهمی از غرب شروع شده و خیلی هم قدیمی و ریشه دار نیست. آن کسانی که مدّعی شدند که در پروتکل های اندیشمندان صهیونیست این مسئله وجود داشته، می شود حدس زد که این، خلاف واقع نیست. یعنی اگر نگاه کنیم، می بینیم این نگاه غلط، این کج فهمی و بدفهمی در زمینه ی شأن زن در جامعه، شاید در حدود صد سال، صد و پنجاه سال بیش تر در غرب سابقه ندارد و از غرب سرریز شده است به جوامع دیگر، از جمله جوامع اسلامی. این یک نقطه است. نقطه ی دوم که اساس مشکل است، بدفهمیدن مسأله ی خانواده و بدعمل کردن در رفتارهای داخل خانواده است. (۱)

۱-۳-۳- گرایش به سمت تجمل گرایی، مدگرایی، تازه طلبی و افراط در آرایش و نمایش در مقابل مردان

این گرایش به تجمل گرایی که مدتها بود در جامعه ی ما یواش یواش کم شده بود، یا در اوایل انقلاب مثلاً خانم ها به تجملات و زر و زیورها اعتنایی نمی کردند، متأسفانه باز این چیزها - آن طور که شنیده می شود - در جامعه ی ما دارد رشد می کند. زنان اندیشمند و با فکر و با معرفت جامعه ی ما باید این را خطر بدانند. نباید زنان به سمت تجمل گرایی سوق پیدا کنند. البته این خطر برای مردان هم هست؛ منتها در زنان بیش تر و امکانش زیادتر است. وانگهی در این قضیه، در موارد بسیاری، مردان تحت تأثیر زنانشان قرار می گیرند. شماها واقعاً باید با این قضیه

ص: ۷۱

۱- . بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

مبارزه کنید؛ خودتان هم مراقبت نمایید. (۱)

چه ستم‌هایی که در حق زن روا داشته شده و اسمش ستم است، و چه ستم‌هایی که اسمش هم ستم نیست، اما در حقیقت ستم است؛ مثل همین سوق دادن به تجمل و مصرف‌گرایی و آرایش‌های بیهوده و مخارج سنگین و تبدیل شدن به یک وسیله‌ی مصرف. این، ستم بزرگی بر زن است. شاید بشود گفت که هیچ ظلمی بالاتر از این نیست؛ زیرا که او را بکلی از آرمان‌ها و اهداف تکاملی خودش غافل و منصرف می‌کند و به چیزهای خیلی کوچک و حقیر سرگرم می‌نماید. این، کاری بوده که در رژیم ظالم پادشاهی انجام شده، و حالا باید جلوی آن گرفته می‌شد. البته در اوایل انقلاب، خیلی هم خوب بود؛ لیکن بعدها باز غفلت‌هایی شده است، که باید نسبت به آن، حسابی برنامه‌ریزی کرد. (۲)

به اعتقاد من، گرایش به سمت مُیدگرایی، تجمل‌گرایی، تازه‌طلبی و افراط در کار آرایش و نمایش در مقابل مردان، یکی از بزرگ‌ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان ماست. در مقابل این‌ها، خانم‌ها بایستی مقاومت کنند. (۳)

۱-۳-۳-۴- بی‌عدالتی در ارتباطات خانوادگی زن و مرد در جامعه‌ی ما و دیگر جوامع اسلامی

البته این را من بارها گفته‌ام، الان هم می‌گویم؛ در جوامع ما هم - یعنی جوامع اسلامی و جامعه‌ی ایرانی خود ما - متأسفانه مثل جوامع غربی یک بی‌عدالتی در ارتباطات خانوادگی زن و مرد وجود داشته؛ عمده هم مربوط به داخل خانواده است؛ این باید جلوییش گرفته شود. یک مقداری با نصیحت امکان‌پذیر است؛

ص: ۷۲

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۳- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

یک مقداری اش هم با نصیحت ممکن نیست، با ضرب و زور قانون باید جلوییش گرفته شود. زنان، مظلوم واقع میشوند. مرد چون از لحاظ جسمانی و برخی از خصوصیات دیگر توانائی های بیشتری دارد، در مواردی از این توانائی ها سوءاستفاده می کند و زورگویی می کند؛ این باید جلوییش گرفته شود. این کار با قانون امکان پذیر است؛ البته همان طور که عرض کردیم، با تهذیب و اخلاق مردان هم امکان پذیر است. (۱)

۱-۳-۳-۵- عدم رعایت احترام، حرمت و کرامت زن در بعضی از مناطق کشور

البته در این جا باید عرض کنم در بعضی از مناطق کشور ما از جمله در همین منطقه، نیاز هست به این که احترام، حرمت و کرامت زن بیش تر حفظ شود. زن بلوچ، زن مظلومی است؛ فرزند زیاد، ازدواج تحمیلی، فرزند تحمیلی و عدم فرصت برای بازیافتن خود و هویت خود از جمله چیزهایی است که من در مدت اقامت در بلوچستان از نزدیک شاهد بودم. مردهای بلوچ باید زن های خود را بیش تر ملاحظه کنند. زن های بلوچ همان کسانی هستند که این جوانان رشید را در دامان پاکشان پرورش دادند. زن بلوچ مثل مرد بلوچ و زن سیستانی مثل مرد سیستانی دارای کرامت و شجاعت و عزت است و این عزت باید حفظ شود. (۲)

۱-۳-۳-۶- عدم رعایت پوشش و رفتار مناسب زنان در داخل ادارات

من به خصوص تأکید می کنم، نسبت به رفتار زن و مرد و پوشش زنان در داخل ادارات. بعضی ششکوه دارند؛ گله دارند. خانواده های شهدا و زنان مؤمن به ما شکایت می کنند. به این جا تلفن می کنند، نامه می نویسند، یا ما را که می بینند، مکرر می گویند که رفتار بعضی از زنان جامعه ی ما، رفتار مناسب و شایسته ی شأن زن مسلمان نیست. (۳)

ص: ۷۳

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۲- .بیانات در جمع مردم زاهدان در استادیوم آزادی ۱۲-۰۴-۱۳۸۱.

۳- .بیانات در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

۱-۳-۴-۱- انس زنان با قرآن و درک مفاهیم آن

اگر زن‌ها با قرآن مأنوس بشوند، بسیاری از مشکلات جامعه حل خواهد شد؛ چون انسان‌های نسل بعد در دامن زن پرورش پیدا می‌کند و زن آشنای با قرآن و مأنوس با قرآن و متفاهم با مفاهیم قرآن، خیلی می‌تواند در تربیت فرزند تأثیراتی داشته باشد و امیدواریم ان شاءالله به برکت این حرکت عظیم شماها، فردای جامعه‌ی ما به مراتب از امروز قرآنی‌تر باشد. (۱)

۱-۳-۴-۲- رفتن به سراغ راه حل الهی و پیام وحی و نظر اسلام

می‌گوییم نگرش به مسأله‌ی زن درست نیست؛ می‌توان گفت نگرش به مسأله‌ی مرد درست نیست - تفاوتی نمی‌کند - یا نگرش به کیفیت دو جنس، یعنی هندسه‌ی قرار گرفتن دو جنس، نگرش غلطی است. نارسایی‌ها زیاد و مشکلات فراوان است؛ علاج چیست؟ علاج این است که ما سراغ راه حل الهی برویم و آن را پیدا کنیم؛ چون درباره‌ی مسأله‌ی زن و مرد، پیام وحی حاوی مسائل مهمی است؛ برویم ببینیم وحی در این باره چه می‌گوید. وحی هم فقط به موعظه کردن بسنده نکرده، بلکه نمونه‌سازی کرده است... «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ». (۲)

اگر ما امروز بخواهیم برای زنان کشورمان، یک حرکت حقیقی و اساسی بکنیم، تا زنان بتوانند به وضع مطلوب خودشان برسند، باید به احکام اسلامی نظر داشته باشیم و از آن الهام بگیریم. برای ما، روش را احکام اسلام معین می‌کند. (۳)

۱-۳-۴-۳- بازنویسی، بازگویی و بازبینی ارزش و کرامت زن در نظر اسلام [زن] شمع جمع افراد خانواده است؛ مایه‌ی انس و سکینه و آرامش است...

ص: ۷۴

۱- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

بنابراین حقیقتاً باید در زمینه ی ارزش و کرامت زن در نظر اسلام، بازنویسی و بازگویی و بازبینی کرد.^(۱)

۱-۳-۴-۴- ترویج فکر «لزوم رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی»، اصلاح قوانین و تبیین نظر اسلام

چند نکته ی اساسی را که باید مورد توجه باشد، عرض می کنم: اولاً فکر رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی، بایستی یک فکر رایج در میان خود زنان باشد... دوم، اصلاح قوانین است. یک مسأله ی دیگر که باز از کارهای لازم است، این است که نظر اسلام در مورد حقوق زن و حقوق مرد باید تبیین شود. خود بانوان هم در این زمینه باید کار کنند؛ اما بیش تر باید کسانی که در معارف اسلامی آگاهی دارند، تلاش کنند و بتوانند نظر اسلام را در آن جاهایی که حقوق زن و مرد متفاوت است، درست تبیین نمایند، تا هر کسی تصدیق کند که این دقیقاً براساس طبیعت و فطرت انسانی زن و مرد و بر طبق مصالح جامعه است.^(۲)

۱-۳-۴-۵- یافتن خلأهای معرفتی و اخلاقی زنان و اصلاح آن با فضائل فاطمه زهرا(س) و القاء و بیان آن

شما ببینید امروز نسل جوان شما - چه دخترهاتان، چه پسرهاتان - و جامعه ی شما از خلأ کدام معرفت رنج می برند و آسیب می بینند؛ از کمبود کدام عنصر سازنده ی اخلاقی رنج می برند، آن عنصر اخلاقی را در وجود فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) و در فضایل آن بزرگوار و این وجودهای مقدّس پیدا کنید و به زبان شعر - که زبان هنر- آن را القا و بیان کنید. ببینید ما در زندگی سیاسی و اجتماعی مان به کدام درس اهل بیت احتیاج داریم، آن را از زندگی این بزرگواران و این بزرگوار به خصوص استخراج کنید و با زبان شعر بیان کنید؛ این ها لازم و مهم است.^(۳)

ص: ۷۵

۱- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۲- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۳- .بیانات در دیدار مدّاحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

۱-۳-۴-۶- تبیین کیفیت برخورد زن و مرد در قانون و اخلاق اسلامی

تصویر کیفیت برخورد زن و مرد در اخلاق اسلامی و قانون اسلامی هم به نظر ما بایستی بیش تر رویش کار شود. بعضی متدین هم هستند، اما چون با مفاهیم اسلامی درست آشنا نیستند و اخلاقیات مرتبط با روابط زن و مرد را در اسلام درست نمی دانند، تدینشان موجب نمی شود که از غلظتشان کم شود، از تحکم و زور گوئی شان بکاهد؛ نه، هم متدین اند، هم آن تحکم ها و زور گویی ها را دارند؛ این هم باید اصلاح شود. اخلاق اسلامی در روابط زن و مرد - به خصوص در داخل خانواده - باید مورد توجه قرار بگیرد. (۱)

۱-۳-۴-۷- طراحی پشتوانه ی قانونی و ضمانت اجرایی لازم برای تحقق خواسته ی اسلام

نظر اسلام در باب خانواده و جایگاه زن در خانواده، نظر خیلی روشنی است... ولی در عین حال تحقق خواسته ی اسلام در خانواده، یک امری است که با این بیانات تمام نمی شود، حل نمی شود؛ احتیاج به پشتوانه ی قانونی، پشتوانه ی اجرایی و ضمانت اجرایی دارد؛ و این کار باید انجام بگیرد... البته این جور نیست که ما فکر کنیم غربی ها در این زمینه از ما جلویند؛ ابداً. بنده آمارهای زیادی دارم، این خانم محترم هم آمارهایی را ذکر کردند؛ ... ما به آن ها که نگاه نمی کنیم، آن ها که الگوی ما نیستند. ما در محیط خانواده کمبودهای زیادی داریم؛ احتیاج دارد به پشتوانه ی قانونی، به تضمین قانونی، به تضمین اجرائی؛ و این باید تحقق پیدا کند. این مسئله از جمله ی عرصه ها و میدان هایی است که در داخل کشور در این زمینه کم کار شده و باید کار شود. (۲)

۱-۳-۴-۸- اصلاح قوانین و قراردادان قوانین سخت برای جلوگیری از ظلم به زن

جامعه، هم از لحاظ قانونی و هم از لحاظ اخلاقی، باید با کسانی که تعدی

ص: ۷۶

۱- بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۲- بیانات در دیدار با بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

به زن را حق خودشان می دانند، برخورد سخت بکنند؛ قانون هم باید در این زمینه مجازات های سختی را پیش بینی کند.... اما به هر حال هر گونه ستم و هر گونه تعدی جسمانی ای نسبت به زن، باید با برخورد بسیار سختی مواجه شود، تا در این زمینه جامعه ی اسلامی ما به آن سطحی که اسلام خواسته است، برسد... بعضی از قوانین در برخورد با زن و با مرد احتیاج به اصلاح دارد. باید کسانی که اهل این کارها هستند، مطالعه کنند، بررسی کنند و آن قوانین را درست کنند. (۱)

۱-۳-۴-۹- نصیحت و تهذیب مردان برای جلوگیری از بی عدالتی درباره ی زنان

البته این را من بارها گفته ام، الان هم می گویم؛ در جوامع ما هم - یعنی جوامع اسلامی و جامعه ی ایرانی خود ما - متأسفانه مثل جوامع غربی یک بی عدالتی در ارتباطات خانوادگی زن و مرد وجود داشته؛ عمده هم مربوط به داخل خانواده است؛ این باید جلوییش گرفته شود. یک مقداری با نصیحت امکان پذیر است؛ ... با تهذیب و اخلاق مردان هم امکان پذیر است. (۲)

۱-۳-۴-۱۰- زدودن باورهای غلط غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه ی بحث ها و کارهای اسلامی

به نظر من، آن چیزی که امروز مجموعه ی شما و هر مجموعه یی از زنان - که در شکل ها و با هدف های مختلف کار می کنند - بر عهده دارند، این است که باور غلطی را که فرهنگ غربی و اروپایی در این ده ها سال اخیر در ذهن زن ایرانی وارد کرده است، بزداید. البته باور غلطی هم در گذشته بوده است؛ یعنی گرایش به برخی از شکل های غلط مصرف و تجمل، از گذشته هم وجود داشته است. با

ص: ۷۷

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

ورود فرهنگ اروپایی، این مدگرایی و نوگرایی در مصرف، به شکل عجیبی تشدید شد. این، محاسبه شده و پیش بینی شده بود. سردمداران سیاست های غربی - که غالباً صهیونیست ها و استعمارگران بودند - به قصدی و با نیتی این کار را کردند. این باورهای غلط را باید بزداید؛ و این نمی شود، مگر با ارائه ی بحث ها و کارهای اسلامی. اگر این کار بشود، ریشه ی این مشکلاتی که گاهی اوقات مطرح می شود - بدحجابی و رواج فساد و فحشا و این چیزها - به خودی خود کنده خواهد شد. این ها غالباً معلولند؛ علل، همان باورها و فرهنگ ها هستند که باید روی آن ها کار بشود. (۱)

۱-۳-۴-۱۱- منفعل نشدن نسبت به موضع غرب بلکه طلبکاری از آن ها برای اصلاح مواضعشان

چرا باید کسانی در زمینه ی زن، یا در زمینه ی حقوق بشر، طوری حرف بزنند که گویی ما باید بکوشیم خودمان را با نقطه نظرهای غربی ها نزدیک و آشنا کنیم؟ آن ها اشتباه می کنند. آن ها باید نقطه نظرهای خود را به ما نزدیک کنند. آن ها باید نسبت به مسأله ی زن و حقوق بشر و آزادی و دمکراسی، نقطه نظرهای غلط و باطل خودشان را تصحیح کنند و با نظرات اسلامی مواجه نمایند؛ نه این که عده ای از این طرف دچار انفعال شوند. (۲)

۱-۳-۴-۱۲- استفاده ی خردمندان از تجربیات دیگران و نه صرف تقلید

برای ما، روش را احکام اسلام معین می کند. هر روش خردمندانه ی عقلایی را هم اسلام می پسندد و قبول دارد. اگر تجربه ای در جایی باشد، مورد قبول است؛ اما تقلید نه. استفاده ی خردمندانه از تجربیات دیگران درست؛ اما تقلید، غلط. لذا امروز کسانی که برای حقوق زن و برای رشد و شکوفایی استعدادهای زنان در کشور ما تلاش می کنند - که البته هم باید این تلاش انجام بگیرد - باید بدانند چه هدفی را دنبال می کنند و چه شعارهایی را باید مطرح نمایند. (۳)

ص: ۷۸

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- .بیانات در دیدار با خانواده های سرداران شهید استان تهران ۱۷-۰۲-۱۳۷۶.

۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۱-۳-۴-۱۳- مسئولیت در قبال اصلاح رفتار زن و مرد و پوشش زنان در ادارات؛ با روش اسلامی

من به خصوص تأکید می‌کنم، نسبت به رفتار زن و مرد و پوشش زنان در داخل ادارات. با اصلاح این زنانی که در ادارات مشغول کارند، بخش عمده‌ای از این موضوع، اصلاح می‌شود. این بانوان مسلمانی که در اداراتند، باید رفتارشان، لباس شان، زئی شان و منش شان مسلمانی باشد؛ و شما در این زمینه تکلیف و مسئولیت دارید. البته با روش اسلامی؛ با همان شیوه‌ای که نهی از منکر اسلامی دارد و نه با روش‌های غیراسلامی و خشونت‌های نادرست. (۱)

۱-۳-۴-۱۴- پرهیز از مصرف گرایی و اسرافِ تحمیل شده‌ی توسط غرب

من به خانم‌های مسلمان، به خانم‌های جوان و به خانم‌های خانه‌دار عرض می‌کنم: سراغ این مصرف‌گرایی که غرب مثل خوره به جان جوامع دنیا و از جمله جوامع کشورهای در حال توسعه و کشورهای رو به پیشرفت و از جمله کشور ما انداخته است، نروید. مصرف باید در حد لازم باشد، نه در حد اسراف. (۲)

ص: ۷۹

۱- .بیانات در دیدار اعضای انجمن‌های اسلامی ادارات، کارخانه‌ها و بیمارستان‌های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۱-۴-۱- منزلت و جایگاه زن

۱-۴-۱-۱- موجودی درجه ی دوم

فرهنگ غربی را از این شعارها نمی شود فهمید. فرهنگ غربی را باید در ادبیّات غربی جستجو کرد. کسانی که با ادبیّات اروپایی، با شعر اروپایی، با رمان و داستان و نمایشنامه های اروپایی آشنا هستند، می دانند که در چشم فرهنگ اروپایی، از دوران قرون وسطی و بعد از آن تا اواسط قرن فعلی، زن موجود درجه ی دوم بوده است! هر چه بر خلاف این ادّعا کنند، خلاف می گویند. (۱)

۱-۴-۱-۲- هویت تبعی زنان و سروری مردان بر آن ها در فرهنگ غربی

امروز هم وقتی زنی با مردی ازدواج می کند و به خانه ی شوهر می رود، حتّی نام خانوادگی او عوض می شود و نام خانوادگی مرد را بر خود می گذارد. زن تا وقتی نام خانوادگی خود را دارد که شوهر نکرده است؛ وقتی شوهر کرد، نام خانوادگی زن به نام خانوادگی مرد تبدیل می شود. این رسم غربی هاست؛ در کشور ما این طور نبوده، هنوز هم نیست. زن هویت خانوادگی خودش را با خودش حفظ می کند؛ ولو بعد

ص: ۸۱

۱- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

از ازدواج. آن، نشانه‌ی همان فرهنگ قدیمی غربی است که مرد سرور زن است. (۱)

در فرهنگ اروپایی، وقتی زن با همه‌ی موجودی و املاک خود ازدواج می‌کرد و به خانه شوهر می‌رفت، نه فقط جسم او در اختیار شوهر قرار می‌گرفت، بلکه تمام اموال و املاک و دارایی‌های او هم که از پدر و خانواده اش به او رسیده بود، متعلق به شوهر می‌شد! این حقیقتی است که غربی‌ها نمی‌توانند آن را انکار کنند. (۲)

۱-۴-۱-۳- اشباع‌کننده‌ی یکی از خاکی‌ترین و مادی‌ترین خصلت‌های بشری در مرد

پایه‌ی تمدن امروز اروپایی، همان فرهنگ رومی است. یعنی امروز آن چه که بر سر تا پای فرهنگ اروپایی و غربی و به تبع آن‌ها فرهنگ امریکایی و خرده‌ریزهای غرب حاکم است، همان اصول و خطوطی است که در امپراتوری روم وجود داشته؛ همان‌هاست که امروز ملاک و معیار است. آن زمان هم زنان را به بالاترین مقام می‌رساندند، احترامشان می‌کردند و به آرایش‌ها و زیورها تزئین‌شان می‌کردند؛ اما برای چه؟ برای اشباع‌یکی از خاکی‌ترین و مادی‌ترین خصلت‌های بشری در مرد! این، چه قدر توهین و چه قدر تحقیر نسبت به انسان و نسبت به جنس زن است! (۳)

دنیای استکباری سرشار از جاهلیت، در اشتباه است که خیال می‌کند ارزش و اعتبار زن به این است که خود را در چشم مردان آرایش کند تا چشم‌های هرزه به او نگاه کنند و از او تمتع گیرند و او را تحسین نمایند. (۴)

آن‌ها معتقدند که زن بدون آرایش ارزش ندارد؛ باید خودش را آرایش کند تا

ص: ۸۲

۱- بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- همان.

۳- دیدار با شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره‌ی حجاب اسلامی در میلاد حضرت زهرا ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۴- بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده‌ی میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

مردها او را بیسندند؛ این بزرگ ترین اهانت به زن است. (۱)

همیشه به شکل غلطی در نظام های طاغوتی به زن نگاه شده؛ امروز در غرب هم همین جور است. ... زن را برای نوازش چشم مرد، برای بهره وری نامشروع مرد، می خواهند به شکل خاصی در جامعه ظاهر بشود. این، بزرگ ترین اهانت به زن است؛ حالا ولو با چندین لفاف تعارف آمیز این را بپوشانند و اسم های دیگری رویش بگذارند. (۲)

۱-۴-۱-۵- ملعبه قرار دادن مسائل جنسی بین دو جنس و رواج مدگرایی و مصرف گرایی

آنها با چه چیز زن مسلمان بیش تر دشمن اند؟ با حجاب او... چون فرهنگ آن ها این را قبول ندارد. اروپایی ها این طورند؛ آن ها می گویند هرچه را که ما فهمیده ایم، دنیا باید از ما تقلید کند! مایلند که جاهلیت خودشان را بر معرفت عالم غلبه بدهند. آن ها می خواهند زن به سبک اروپایی را در جامعه رواج بدهند؛ که عبارت است از سبک مد و مصرف و آرایش در انظار عموم و ملعبه قرار دادن مسائل جنسی بین دو جنس؛ می خواهند این چیزها را به وسیله ی زنان رواج بدهند. (۳)

۱-۴-۱-۶- الگوی زن غربی امروز برخاسته از الگوی باستانی و رومی

الگوی غربی امروز اروپایی، برخاسته و زاینده از الگوی باستانی رومی و یونانی آن هاست. آن روز هم این طور بود که زن وسیله یی برای تکلیف و التذاذ مرد بود و همه چیز تحت الشعاع این بود، امروز هم این را می خواهند؛ حرف اصلی غربی ها این است. (۴)

ص: ۸۳

- ۱- دیدار مسوولان وزارت امور خارجه و روسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ۲۵-۰۵-۱۳۸۳.
- ۲- بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.
- ۳- بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.
- ۴- بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

نقطه ی مقابل این، درست همان فرهنگ رومی حاکم بر امروز اروپاست. آن ها با همه چیز کنار می آیند، جز با دو، سه چیز؛ یکی از آن ها - و شاید مهم ترینش - حفظ این حالت حفاظ منضبط میان دو جنس زن و مرد است؛ یعنی خویشنداری در مقابل چیزی که به آن آزادی جنسی گفته می شود. در مقابل این، بشدت سرسختند؛ هر کار دیگری بکنند، مهم نیست. از نظر آن ها کسی مرتجع است که روی این مسأله تکیه بکند. اگر در کشوری، زنان با یک حدودی از مردان مجزا شدند، این می شود خلاف تمدن! راست هم می گویند؛ تمدن آن ها که بر ویرانه های همان تمدن رومی بنا شده، چیزی جز این نیست؛ اما این از لحاظ ارزشی غلط است؛ عکسش درست است. (۱)

زن امروز ایران، در صحنه ی علم و سیاست و هنر و در گونه گون فعالیت های اجتماعی، از گذشته بسی فعالتر و میداندارتر است؛ اما این ها برای ذهن و بینش غربی و نیز رسم و آیینی که دست های صهیونیسم و استعمار از آن ساخته، در مرتبه ی دوم است. در مرتبه ی اول، آن چیزی مهم است که ایران اسلامی آن را قاطعانه رد می کند؛ یعنی مرز شکنی در روابط زن و مرد و هتک حرمت انسانی زن و تبدیل آن به وسیله یی برای التذاذ یا دستگاهی برای مصرف مصنوعات پر زرق و برق. (۲)

در غرب، ارتباط بی بندوبار زن و مرد، یک کار رایج است و عدم حجاب و واسطه و فاصله ای بین زن و مرد در معاشرت ها، یک کار معمولی است. نمی گوئیم که در کشورهای غربی، همه ی مردان یا زنان فاسدند. نه، چنین ادعایی نمی کنیم، چنین تهمتی نمی زنیم؛ واقعیت هم ندارد. در میان آنان، یقیناً مردان و زنان خوب و نجیب هم هستند؛ اما آزادی جنسی در جوامع غربی حاکم است. این، در آن جا

ص: ۸۴

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۲- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.

یک فرهنگ است. در فرهنگ غربی، آزادی شهوات جنسی، یک امر مباح و مجاز و بی قید و شرط است. (۱)

۱-۴-۱-۸- نگاه غلط و ابزار و اهانت آمیز به زن

همیشه به شکل غلطی در نظام های طاغوتی به زن نگاه شده؛ امروز در غرب هم همین جور است. حالا عده ای از زنان - مثل خیلی از مردان - در همین نظام های غربی شخصیت های برجسته و محترم و پاکیزه ای ممکن است در بیابند، لیکن نگاه عمومی به زن که در فرهنگ غربی نهادینه شده، نگاه غلطی است؛ نگاه ابزاری است، نگاه اهانت آمیز است. (۲)

۱-۴-۲- مشکلات زن در غرب و تمدن مادی

۱-۴-۲-۱- کشتن زنان به عنوان یکی از بلیه های زشت و نفرت انگیز در غرب

نکته ی آخر این که جامعه، هم از لحاظ قانونی و هم از لحاظ اخلاقی، باید با کسانی که تعدی به زن را حقّ خودشان می دانند، برخورد سخت بکند؛ قانون هم باید در این زمینه مجازاتهای سختی را پیش بینی کند. باز همین جا من عرض کنم، در کشورهای غربی علی رغم این همه شعاری که می دهند، هنوز نتوانسته اند این را تأمین کنند. یعنی در داخل خانواده ها، زنانی که از دست شوهرانشان کتک می خورند و دخترانی که از دست پدرانشان صدمه می بینند و مجروح می شوند، فراوانند. آمارهای تکان دهنده و وحشت آوری هم در این زمینه وجود دارد. منتها در آن جا یک چیز دیگر هم هست و آن قتل نفس است. راحت خون می ریزند، راحت می کُشند. کُشتن، آن قبحی را که در محیط اسلامی دارد، در آن محیطهایی که از معارف الهی بویی نبرده اند - متأسفانه - ندارد. کشتن زنان، یکی از بلیه های بسیار زشت و نفرت انگیزی است که در کشورهای غربی - به ویژه امریکا - رایج است. این کارها خوشبختانه در کشور ما به آن شدت نیست و جز موارد استثنایی،

ص: ۸۵

۱- . خطبه های نماز جمعه تهران ۱۰-۱-۱۳۶۹.

۲- . بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۷-۱۳۸۸.

دیده نمی شود؛ اما به هر حال هر گونه ستم و هر گونه تعدی جسمانی ای نسبت به زن، باید با برخورد بسیار سختی مواجه شود، تا در این زمینه جامعه ی اسلامی ما به آن سطحی که اسلام خواسته است، برسد. (۱)

۱-۴-۲-آزار روحی زنان و فشارهای گوناگون جسمانی

آزار زنان، فشارهای گوناگون جسمانی و آزارهای روحی بر زنان در غرب، آمارهایی که الان دارند می دهند، بمراتب از کشور خود ما و از جا هایی که ما اطلاع داریم، بیش تر است. (۲)

۱-۴-۲-۳-تجارت و قاچاق زنان

امروز در دنیا طبق گزارشی که داده شده است - که این گزارش به نظرم گزارش سازمان ملل است؛ گزارش یک مرکز رسمی است - سریع الزشدترین تجارت های دنیا، تجارت زنان و قاچاق زنان است. بدترین کشورها هم در این زمینه، چند تا کشورند؛ از جمله رژیم صهیونیستی است. زنان و دختران را با عنوان پیدا کردن کار و عنوان ازدواج و این حرف ها، از کشورهای فقیر، از آمریکای لاتین، از برخی کشورهای آسیا، از برخی کشورهای فقیر اروپا جمع می کنند و می برند آن ها را در شرایط بسیار سختی تحویل مراکزی می دهند که انسان از تصوّر آن ها و نام آن ها تنش می لرزد. (۳)

۱-۴-۲-۴-ستم، تعرض و تعدی نسبت به زنان از ناحیه ی مردان غربی

امروز در دنیا، روی چیزهای خاصی حساسیت هست. اما روی کتک خوردن زن به وسیله ی شوهر، حساسیتی نیست. مردان در اروپا و امریکا - نه همه ی آنان- خیلی راحت زنانشان را کتک می زنند. روی ظلم کردن مرد به زن در خانواده، خیلی حساسیتی در دنیا نیست. آمارهایی که ارائه می کنند، نشان دهنده ی این است

ص: ۸۶

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۳- .بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

که پدران و شوهران در خانواده های امریکایی و اروپایی، خیلی راحت به فرزندان و همسرانشان ظلم می کنند. (۱)

آمار مال یک هفته قبل است که یک سوم زن های دنیا از دست مردها کتک میخورند! به نظر من اشک انسان در می آید؛ این گریه آور است. و این بیش تر در کشورهای صنعتی است؛ در کشورهای فرنگی است. (۲)

امروز در دنیای غرب و در زیر سایه ی نظام های مادی آن دیار، با وجود شعار هایی که نسبت به زن می دهند، بیش ترین ظلم را مردان غربی به زنان می کنند؛ پدر به دخترش، برادر به خواهرش، شوهر به زنش. بیش ترین ستم و تعرض و تعدی نسبت به زنان و همسران و خواهران و یا حتی دخترانشان - طبق آمار هایی که در دنیا هست - از سوی مردانی است که در نظام های غربی زندگی می کنند. (۳)

۱-۴-۲-۵- تعدی و تجاوز مردان به عفت زنان در غرب

شما امروز هم که در دنیا نگاه کنید، می بینید یکی از مشکلات زنان در دنیای غرب، به خصوص در کشور ایالات متحده ی امریکا، همین است که مردان با تکیه به زورمندی خودشان، به عفت زن تعدی و تجاوز می کنند. آمار منتشر شده از سوی مقامات رسمی خود امریکا را من دیدم که یکی مربوط به دادگستری امریکا و یکی هم مربوط به یک مقام دیگری بود. آمارها واقعاً وحشت انگیز است. در هر شش ثانیه، یک تجاوز به عنف در کشور امریکا صورت می گیرد! ببینید چقدر مسأله ی عفت مهم است و وقتی بی اعتنایی کردند، قضیه به کجا می رسد. هر شش ثانیه، یک تجاوز به عنف! برخلاف تمایل زن، مرد زورگو، ظالم، بی بندوبار و بی عفت بتواند به حریم عفت زن تعدی و تجاوز کند. (۴)

ص: ۸۷

۱- . بیانات در دیدار با روحانیون و ائمه جمعه و جماعات استان مازندران ۲۲-۲-۱۳۶۹.

۲- . بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

۳- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۴- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۱-۴-۲-۶- تحقیر شدن زن توسط دیگران

بروید به جوامع امریکایی نگاه کنید! خواهید دید که در آن جا زن تحقیر می شود. زن خانواده، از طرف شوهر تحقیر می شود. مادر خانواده، از طرف فرزندان تحقیر می شود. حق مادری، به این شکلی که در مراکز اسلامی هست، در آن جا معنا ندارد. (۱)

۱-۴-۲-۷- استفاده زنان از جذابیت های جنسی برای پیدا کردن شخصیت در جامعه

در مورد مسئله ی اول، که جایگاه زن در زندگی و در جامعه است - با هر تعبیری که می خواهید مطرح کنید، می شود از آن اسم برد - اشکال اینجاست که یک نامعادله ای را به تدریج به وجود آورده اند؛ یک طرف ذی نفع، یک طرف مورد انتفاع؛ بشریت را اینجوری تقسیم کرده اند. طرف ذی نفع مرد است، طرف مورد انتفاع عبارت است از زن. این به طور آرام، با تدریج، با شیوه های گوناگون، با تبلیغات مختلف، در طول ده ها سال - که شاید به صد سال، صد و پنجاه سال برسد، که من دقیق نمی توانم بگویم و این مسئله قابل تحقیق است - در جوامع غربی در درجه ی اول، و بعد در جوامع دیگر جا افتاده. شأن اجتماعی زن را اینجوری معرفی کردند، این جور تعریف کردند: زن به عنوان یک موجودی که مورد انتفاع مرد باید قرار بگیرد. لذا در فرهنگ غربی اگر زن بخواهد در جامعه نمود پیدا کند، شخصیت پیدا کند، حتماً باید از جذابیت های جنسی خودش چیزی را ارائه بدهد. حتی در مجالس رسمی، نوع پوشش زن باید جوری باشد که برای طرف ذی نفع و منتفع - یعنی طرف مرد - چشم نواز باشد. (۲)

۱-۴-۲-۸- ممنوعیت حجاب و احترام نگذاشتن کشورهای اروپایی به دموکراسی، آزادی و آراء مردم

آن ها دروغ می گویند و مطلقاً به دموکراسی و آزادی و آراء مردم احترام نمی گذارند؛ نمونه اش ممنوعیت حجاب در مدارس برخی کشورهای اروپایی

ص: ۸۸

۱- دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۷-۱۳۷۳.

۲- بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

است. اجازه نمی دهند دختر محصل با روسری به کلاس برود و درس بخواند. (۱)

۱-۴-۳- نقد عملکرد غرب و تمدن مادی در قبال زنان

۱-۴-۳-۱- منطق بسیار ضعیف غربی

آن هایی که در طول تاریخ - چه در جاهلیت قدیم و چه در جاهلیت قرن بیستم - سعی کرده اند که زن را تحقیر و کوچک کنند و او را دلبسته به همین زخارف و زینت های ظاهری معرفی نمایند و پایبند مُد و لباس و آرایش و طلا و زیورآلات کنند و وسیله و دست مایه یی برای خوشگذرانی های زندگی وانمود نمایند و عملاً در این راه قدم بردارند، منطق آن ها منطقی است که مثل برف و یخ، در مقابل گرمای خورشید مقام معنوی فاطمه ی زهرا (علیهاالسلام) ذوب می شود و از بین می رود. (۲)

۱-۴-۳-۲- در مسأله ی زن دیر از خواب بیدار شدند

می دانید که تا دهه های دوم این قرن، هیچ زنی در هیچ جای اروپا، حق رأی نداشت. آن جا هایی هم که دمکراسی بود، زن حق صرف کردن مال خودش را نداشت. از دهه ی دوم - یعنی از سال های هزار و نهصد و شانزده یا هیجده به بعد - آرام آرام در کشورهای اروپایی، تصمیم گرفتند که به زن حق اعمال نظر و تصرف در سرمایه ی خود و حقوق اجتماعی متساوی با مرد بدهند. بنابراین، اروپا خیلی دیر از خواب بیدار شد و خیلی دیر مسأله را فهمید. مثل این که می خواهد با جنجال های دروغین، از لحاظ زمان جبران این عقب افتادگی را بکند. (۳)

۱-۴-۳-۳- افراط و تفریط در زمینه ی شناخت طبیعت زن و چگونگی برخورد با جنس زن

غربی ها در زمینه ی شناخت طبیعت زن و چگونگی برخورد با جنس زن، دچار

ص: ۸۹

۱- .بیانات در دیدار علما و روحانیون استان همدان ۱۵-۰۴-۱۳۸۳.

۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

افراط و تفریط بوده اند. اساساً نگرش غربی نسبت به زن، یک نگرش مبنی بر عدم برابری و عدم تعادل است. شما به شعار هایی که در غرب داده می شود، نگاه نکنید؛ این شعارها پوچ است و حاکی از واقعیت نیست. (۱)

۱-۴-۳-۴- عدم توانایی شعارها و بافته های ذهنی غربی ها در جلوگیری از ظلم به زن

شعارها و بافته های ذهنی غربی ها در مورد زن، هیچ نتوانسته جلوی ظلمی را که در خانواده و بیرون خانواده در طول تاریخ به زن ها می شده - که هنوز هم می شود - بگیرد. (۲)

۱-۴-۳-۵- دادن حق مالکیت به زنان به علت نیاز به کارگر ارزان و منافع شخصی

بانوان گرامی؛ به خصوص زنان جوان که می خواهند در این زمینه ها فکر بیندیشند، درست توجه کنند. نکته ی مهم این است که حتی وقتی در اروپا برای زن حق مالکیت معین شد - طبق بررسی موشکافانه ی جامعه شناسان خود اروپا - به خاطر این بود که کارخانه ها که تازه بساط فناوری مدرن و صنعت در غرب را گسترده بودند، احتیاج به کارگر داشتند؛ اما کارگر کم بود و احتیاج به کارگر زیاد احساس می شد. لذا برای این که زنان را به کارخانجات بکشانند و از نیروی کارشان استفاده کنند - که البته مزد کم تری هم همیشه به زنان می دادند - اعلان شد که زن دارای حق مالکیت است! در اوایل قرن بیستم بود که اروپاییان حق مالکیت را به زن دادند. این، آن نگرش افراطی و غلط و ظالمانه نسبت به زن در غرب و در اروپاست. (۳)

۱-۴-۳-۶- فرهنگ برهنگی و اختلاط بی قید و شرط زن و مرد؛ برای فساد انسان ها و خروج انسانیت از دایره ی فضایل انسانی

فرهنگ غرب، فرهنگ برنامه ریزی برای فساد انسان است، فرهنگ دشمنی و

ص: ۹۰

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

بغض با ارزش ها و درخشندگی ها و فضیلت های انسانی است، فرهنگی است که همچون ابزار در اختیار خداوندان زور و زر و امپراتوران قدرت است. با این فرهنگ، درصددند نسل بنی آدم را از همه ی فضایل انسانی تهی دست کنند و انسان ها را به موجودات فاسد و مطیع و تسلیم و غافل از یاد خدا و معنویت تبدیل کنند. منافع آن ها، جز از طریق گسترش این فرهنگ تأمین نمی شود. این فرهنگ، برهنگی و اختلاط و امتزاج بی قید و شرط زن و مرد با هم است که یکی از پایه های اصلی فرهنگ غربی می باشد و از روز اوّل، برای فساد انسان ها و خروج انسانیت از دایره ی فضایل انسانی بنیانگذاری شد. آن ها که دلشان برای انسانیت نسوخته است. (۱)

غرب می خواهد فرهنگ خود را بر همه جا حاکم کند. فرهنگ غرب، برهنگی است. البته به شما عرض کنم که این برهنگی، این فساد و بی بندوباری و این شکل فضاحت آمیزی که بعضی از زنان در بسیاری از کشورهای غربی دارند، بحمدالله در خود غرب نیز همه گیر نیست. (۲)

۱-۴-۳-۷- نگاه غلط و کج فهمی نسبت به شأن زن در جامعه، برگرفته از پروتکل های اندیشمندان صهیونیست

درباره ی مسئله ی زن در جامعه، اساس مشکل، دو چیز است؛ ... آن دو چیز، یکی عبارت است از نگاه غلط و بد فهمیدن جایگاه زن و شأن زن در جامعه؛ که این نگاه و این بدفهمی از غرب شروع شده و خیلی هم قدیمی و ریشه دار نیست. آن کسانی که مدّعی شدند که در پروتکل های اندیشمندان صهیونیست این مسئله وجود داشته، می شود حدس زد که این، خلاف واقع نیست. یعنی اگر نگاه کنیم، می بینیم این نگاه غلط، این کج فهمی و بدفهمی در زمینه ی شأن زن در جامعه، شاید

ص: ۹۱

۱- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور
۱۵-۹-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

در حدود صد سال، صدوپنجاه سال بیش تر در غرب سابقه ندارد و از غرب سرریز شده است به جوامع دیگر، از جمله جوامع اسلامی. (۱)

۱-۴-۳-۸- قرار دادن مفاهیم انسانی تحت الشعاع مسائل سیاسی و اقتصادی و تبلیغاتی

می بینید امروز هم که دنیای تمدن غرب می خواهد آن عقب افتادگی بسیار ملامت انگیز خود در مورد مسأله ی زن را جبران کند، طور دیگری جبران می کند. تصوّر من این است که آن ها جانب مفاهیم انسانی در مورد زن را تحت الشعاع مسائل تبلیغاتی و سیاسی و اقتصادی قرار می دهند؛ کما این که از اوّل هم در اروپا همین طور بوده است و از همان هنگام که به زنان حقوقی داده شد، غالباً بر همین مبانی غلط استوار بوده است. (۲)

موضوع زن هم دستمایه ای در دست سوداگران همه ی ارزش های انسانی شده است. در دنیا و در رسانه های جمعی عالم، در طول سال های متمادی، کسانی که نه برای زن، نه برای جنس انسان و نه برای کرامت های انسانی، جز در محاسبه ی با پول ارزشی قائل نیستند - که متأسفانه در تمدن کنونی مغرب، نقش مهمی را در همه ی عرصه ها ایفا می کنند - مسأله ی زن را هم برای خودشان در میدان های مختلف به صورت یک سرمایه و یک وسیله ی سوداگری درآوردند؛ روی آن بحث می کنند، فرهنگ سازی می کنند، تبلیغ می کنند و ذهن های مرد و زن همه ی دنیا را در سر دو راهی یک وسوسه و گمراهی بزرگ قرار می دهند. (۳)

۱-۴-۳-۹- سوء استفاده از زنان برای پیشبرد مقاصد خود

آن ها [غربی ها] برای این که از زن، آن چنان موجودی به وجود بیاورند که مورد

ص: ۹۲

۱- .بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

نظر خودشان است، محتاج این هستند که دائماً مد درست کنند و چشم‌ها و دل‌ها و ذهن‌ها را به همین چیزهای ظاهری و کوتاه نظرانه مشغول کنند. کسی که به این چیزها مشغول شد، کی به ارزش‌های واقعی خواهد رسید؟ (۱)

آن‌هایی که مرزهای دو جنس را بکلی از بین بردند، آزادی جنسی را در عمل، در زبان، در تبلیغات، حتی در فلسفه ترویج کردند، باید پاسخ بدهند. نتیجه این شد که با توجه به خوی تجاوزگری طبیعی و قوت طبیعی‌ای که مرد نسبت به زن دارد، زن مظلوم واقع بشود و نسبت به زن حق‌کشی انجام بگیرد. زن را وسیله‌ای برای فروش کالاهایشان قرار بدهند؛ مثل یک کالا، مثل یک متاع! شما این مجلات فرنگی را نگاه کنید؛ برای فروش یک متاع، پیکر لخت یک زن را نشان می‌دهند! آخر اهانتی از این بالاتر برای یک زن ممکن است؟ آن‌ها باید جواب بدهند. (۲)

۱-۴-۳-۱- وجود یک سیاست و راهبرد برای تثبیت جایگاه غلط و اهانت آمیز برای زن

فرض کنیم اگر در یک جامعه‌ای مسئله‌ی آرایش زنان و تبرج زنان در محیط‌های عمومی محکوم شود، جنجال بلند خواهد شد. اگر نقطه‌ی مقابل آن انجام بگیرد - یعنی در یک جامعه‌ای عریانی زنان مطرح شود - هیچ سر و صدایی در دنیا بلند نمی‌شود. اما وقتی پوشش زن، عدم تبرج زن، آرایش نکردن زن در جامعه مطرح شود، دستگاه‌های مسلط تبلیغاتی دنیا سر بلند می‌کنند، جنجال می‌کنند؛ این نشان‌دهنده‌ی این است که یک فرهنگی، یک سیاستی، یک راهبردی وجود دارد که سال‌های متمادی است دنبال می‌شود و پایه‌اش این است که این جایگاه، این شأن، این موقعیت غلط و اهانت آمیز را برای زن تثبیت کنند؛ و متأسفانه کردند. لذا شما می‌بینید در غرب با حجاب تدریجاً به صورت علنی دارد مخالفت می‌شود. (۳)

ص: ۹۳

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- . بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه‌های استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

۳- . بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۱-۴-۳-۱۱- خیانت غرب به زن از طریق سوق دادن به سمت بی بندوباری و ابتذال

غربی ها درباره ی جنس زن باید پاسخگو باشند؛ چون آن ها به زن خیانت کردند. تمدن غربی به زن هیچ نداده است. اگر پیشرفت علمی، سیاسی و فکری هم در زنان دیده می شود، مال خود زنهاست. در هر کشوری چنین پیشرفت هایی نصیب زنان شود - که در ایران اسلامی و در کشورهای دیگر هم شده است - مال خود زنهاست. آن چه که غربی ها به آن دامن زدند و تمدن غربی پایه گذار خشت کج و بنای کجش بود، بی بندوباری و ابتذال زنانه است. زن را به ابتذال کشانده اند و داخل خانواده ی او را هم اصلاح نکرده اند. (۱)

۱-۴-۳-۱۲- ارائه ی الگوهای منحص به زنان غربی

امروز دستگاه های تبلیغاتی دنیا برای گمراه کردن انسان ها دائم الگو جلوی چشم نسل های بشر در همه ی دنیا می آورند. البته الگوها کم جاذبه و ناموفق است، اما دست بردار نیستند؛ هنرپیشه می آورند، نویسنده می آورند، آدم های پرهیاهوی خوش ظاهر بدون باطن می آورند، هیکل های پوچ و بی معنا را می آورند و مرتب نمایش می دهند، تا بتوانند به وسیله ی این الگوها، انسان ها را به سمتی حرکت بدهند و به راهی بکشند. آن ها برای این کار، پول ها خرج می کنند و فیلم های هالیوودی و چیز هایی از این دست که می بینید و می شنوید و می دانید، اغلبش جهت دار است. (۲)

۱-۴-۳-۱۳- ظلم و ستم همه جانبه و بی سابقه به زن تحت عنوان «آزادی زن»

ظلمی که در فرهنگ غربی به زن شده است و برداشت غلطی که از زن در آثار فرهنگ و ادبیات غرب وجود دارد، در تمام دوران تاریخ بی سابقه است. در گذشته هم در همه جا به زن ظلم شده است، امّا این ظلم عمومی و فراگیر و همه جانبه، مخصوص دوران اخیر و ناشی از تمدن غرب است. زن را به عنوان وسیله ی التذاذ مردان معرفی کردند و اسمش را «آزادی زن» گذاشتند! در حالی که به واقع آزادی

ص: ۹۴

۱- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۲- .بیانات در دیدار مدّاحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

مردان هرزه برای تمتع از زن و نه آزادی زن بود. نه فقط در عرصه ی کار و فعالیت صنعتی و امثال آن، بلکه در عرصه ی هنر و ادبیات هم به زن ظلم کردند. شما امروز، در داستان ها، در رمان ها، در نقاشی ها، در انواع کارهای هنری نگاه کنید، ببینید با چه دیدی به زن نگریسته می شود؟ (۱)

۱-۴-۳-۱۴- تجاوز به حقوق زن و تنزل دادن ارزش او به واسطه ی صهیونیست ها و دستگاه های استعماری

شما ادبیات کشورهای اروپایی را در قرون هجده و نوزده و نگاهشان به زن را ببینید؛ مطلقاً تفاوت دارد با آن چه که در قرن بیستم و در نوشته ها و ادبیات قرن بیستم، انسان می بیند نسبت به زن، آن ها پیگیری کرده اند. آن روز نگاهشان، نگاه نجیبانه تر، شرم آلودتر و متناسب تر با طبیعت زن و مرد بود. معلوم می شود این کار سیاسی حالا- از طرف صهیونیست ها بوده، از طرف دستگاه های استعمارگر بوده؛ این ها احتیاج به تحقیق و کار دارد. این همین طور به تدریج روزه به روز شدت پیدا کرده تا به وضعی که امروز ملاحظه می کنید، رسیده. بنابراین دنیای غرب باید پاسخگو باشد؛ چون به زن ضربه زده اند؛ به حقوق زن تجاوز کرده اند؛ ارزش زن را تنزل داده اند؛ به اسم طرفداری، به او خیانت کرده اند. (۲)

۱-۴-۳-۱۵- احترام به زن در غرب - به معنای تلذذ از او-، در عین تحقیر، آزار های روحی و فشارهای گوناگون جسمانی

این غربی هایی که می بینید این قدر جنجال می کنند و سر مسأله زن این قدر بازی در می آورند، همین جا گرفتارند. می گویند: ما احترام زن را نگه می داریم. بله، احترام زن را در مجالس رسمی و توی فروشگاه ها و خیابان ها نگه می دارند؛ آن هم به معنای تلذذ از او، اما در خانواده هم شوهر با زنش همین طور است؟ چه قدر زن آزاری، چه قدر کتک زدن زن ها به دست مردها، چه قدر فاجعه آفرینی در

ص: ۹۵

- ۱- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.
- ۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۱-۴-۳-۱۶- برافروختن آتش زیاده روی های جنسی بی قانون و بی نظم در جامعه

ما از دنیا طلبکاریم. دنیا که عرض می کنم، یعنی دنیای غرب. ما هستیم که به دنیا خطاب می کنیم و میگوئیم: شما به بشریت عموماً و به زن خصوصاً خیانت کرده اید؛ با کشاندن زن و مرد به وادی ابتلائات جنسی و برافروختن و دامن زدن به آتش زیاده روی های جنسی بی قانون و بی نظم در جامعه، با آوردن زن به شکل متبرج به وسط میدان. (۲)

۱-۴-۳-۱۷- ظلم به زن از طریق ترویج آزادی جنسی

الان هم با جدیت عرض می کنم که در قضیه ی زن، آن که باید جواب بدهد، آن که گریانش گیر هست، غرب است، نه اسلام، نه جمهوری اسلامی. آن هایی که مرزهای دو جنس را بکلی از بین بردند، آزادی جنسی را در عمل، در زبان، در تبلیغات، حتی در فلسفه ترویج کردند، باید پاسخ بدهند. نتیجه این شد که با توجه به خوی تجاوزگری طبیعی و قوت طبیعی ای که مرد نسبت به زن دارد، زن مظلوم واقع بشود و نسبت به زن حق کشی انجام بگیرد. (۳)

۱-۴-۳-۱۸- ابتلاء به همجنس گرایی به سبب نگاه ابزاری به زن و ادبیات پرده درانه در مسائل جنسی

الان مسأله ی همجنس گرایی در دنیای غرب یکی از ابتلائات است. البته به رو نمی آورند؛ اما حقیقت قضیه این است که امروز برای اندیشمندان و آن ها یکی از دردهای بزرگ و غیرقابل علاج شده است؛ چاره ای هم ندارند. آنطور حرکت کردن، آنطور ادبیات پرده درانه و عریان در زمینه ی مسائل جنسی و ارتباط زن

ص: ۹۶

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۸-۶-۱۳۷۹.

۲- . بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۳- . بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

و مرد را به میان آوردن، آنطور جنس زن را - یعنی همان بخش زیبا و لطیف و مستور و در پرده ی وجود بشر را - برای شغل، برای تبلیغات، برای کار، به میدان کشاندن؛ از لبخند او، از زیبایی های او، از جسم او، از چهره ی او برای ترویج فلان جنس بی ارزش و پست، برای به دست آوردن پول استفاده کردن، این چیزها را هم دنبال خودش دارد؛ طبیعی است. این کارها را دنیای غرب کرده، این کارها را سیاست های غربی کرده اند؛ مربوط به ادیان هم نیست، مربوط به مسیحیت و یهودیت هم نیست؛ مربوط به سیاست های جدیدی است که از حدود صد و پنجاه سال پیش - حالا دقیق نمی توانم عرض کنم - در دنیا رایج شده. (۱)

۱-۴-۳-۱۹- اجباری کردن بی حجابی در جهت پرده دری و بی احترامی به زن

این هوچیگری های آن ها در مورد زن است؛ آن وقت راجع به زن بحث می کنند: شما حجاب را اجباری کردید. خود آن ها بی حجابی را اجباری می کنند، دختر دانشجو را به دانشگاه راه نمی دهند، به خاطر این که روسری دارد، آن وقت به ما می گویند چرا شما حجاب را اجباری کردید! این در جهت کرامت زن است، آن در جهت پرده دری و بی احترامی به زن است. و از این قبیل مواردی هست که این ها هوچیگری های غرب است. (۲)

۱-۴-۳-۲۰- دعوت زنان به آرایش به اسم آزادی، برای آزادی مرد است نه زن

تربیت غلط غربی موجب شد که در دوران حکومت طاغوت در این کشور، زنان به آرایش، تجملات، زینت های بی خودی، تبرّج و خودنمایی تمایل پیدا کنند، که این هم از نشانه های مردسالاری است. یکی از نشانه های مردسالاری غربی ها همین است که زن را برای مرد می خواهند؛ لذا می گویند زن آرایش کند، تا مرد التذاذ ببرد! این مردسالاری است، این آزادی زن نیست؛ این در حقیقت آزادی مرد است. حتّی برای التذاذ بصری؛ لذا زن را به کشف حجاب و آرایش و تبرّج در

ص: ۹۷

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۲- .بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

بساط آن چیزی که امروز به عنوان «آزادی زن» در دنیا و از سوی فرهنگ منحط غربی پهن شده است، بر پایه ی این است که زن را در معرض دید مرد قرار دهند تا از او تمتعات جنسی ببرند. مردان از آن ها لذت ببرند و زن ها وسیله ی التذاذ مردان شوند. این، آزادی زن است؟ کسانی که در دنیای جاهل و غافل و گمراه تمدن غربی ادعا می کنند طرفدار حقوق بشرند، در حقیقت ستمگران به زن هستند... ظلمی که در فرهنگ غربی به زن شده است و برداشت غلطی که از زن در آثار فرهنگ و ادبیات غرب وجود دارد، در تمام دوران تاریخ بی سابقه است. در گذشته هم در همه جا به زن ظلم شده است، اما این ظلم عمومی و فراگیر و همه جانبه، مخصوص دوران اخیر و ناشی از تمدن غرب است. زن را به عنوان وسیله ی التذاذ مردان معرفی کردند و اسمش را «آزادی زن» گذاشتند! در حالی که به واقع آزادی مردان هرزه برای تمتع از زن و نه آزادی زن بود. نه فقط در عرصه ی کار و فعالیت صنعتی و امثال آن، بلکه در عرصه ی هنر و ادبیات هم به زن ظلم کردند. شما امروز، در داستان ها، در رمان ها، در نقاشی ها، در انواع کارهای هنری نگاه کنید، ببینید با چه دیدی به زن نگریسته می شود؟ (۲)

۱-۴-۳-۲۱- ناتوانی در جداسازی لذات و شهوات از شخصیت زن

اسلام، آن علو رتبه را جایگاه حتمی زن دانسته و سلوک به سوی آن را لازم شمرده و راه آن را با ارزشگذاری ها و مقررات و احکامی هموار ساخته است. فرهنگ غرب و بینشی که پایه ی آن است، اگر آن منزلت را نیز ارزانی زن کند - که البته دیدگاه مادی فاقد آن گستره ی چشم اندازهای معنوی است - یارای آن ندارد که وارستگی از لذات و شهوات و سرگرمی های حقیر را از شخصیت زن جدا سازد؛ بلکه این را اصل شمرده، پایه ی قضاوت خود درباره ی جوامع و عقاید قرار می دهد. (۳)

ص: ۹۸

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- .پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.

۱-۴-۳-۲۲- تحقیر زن به واسطه ی جلوه گری

دنیای فاسد غرب خواستند به زور زن را، شخصیت زن را در روش های غلط و انحرافی که همراه با تحقیر جنس زن است، به زور به ذهن دنیا فرو کنند: زن برای این که شخصیت خودش را نشان بدهد، بایستی برای مردان چشم نواز باشد. این شد شخصیت برای یک زن؟! بایستی حجاب و عفاف را کنار بگذارد، جلوه گری کند تا مردها خوششان بیاید. این تعظیم زن است یا تحقیر زن؟ این غربِ مسّت دیوانه ی از همه جا بی خبر، تحت تأثیر دست های صهیونیستی، این را به عنوان تجلیل از زن علم کرد؛ یک عده هم باور کردند. (۱)

۱-۴-۳-۲۳- جبران نشدن تحقیر زن با وجود حضور در عرصه ی دیپلماسی

زن در فرهنگ و دنیای غربی به ابتذال کشانده شده، تحقیر شده و به او اهانت شده است. این که زن و مرد در پشت میز دیپلماسی و کنار همدیگر، شانه به شانه، بنشینند، جبران آن لطمه یی را که غربی ها به زن وارد کرده اند، نمی کند. از زن به عنوان یک وسیله ی التذاذ و شهوت رانی استفاده کرده اند. (۲)

۱-۴-۳-۲۴- نهضت دفاع از زنان، حرکتی بی منطق، مبتنی بر جهالت و بدون تکیه بر سنت های الهی و فطرت زن

در حقیقت، نهضت دفاع از زنان در غرب، یک حرکت دستپاچه، یک حرکت بی منطق، یک حرکت مبتنی بر جهالت، بدون تکیه به سنت های الهی و بدون تکیه به فطرت و طینت زن و مرد بود که در نهایت به ضرر همه تمام شد؛ هم به ضرر زنان، هم به ضرر مردان، و بیش تر به ضرر زنان. این قابل تقلید نیست. این فرهنگی نیست که در کشور اسلامی کسی به آن نگاه کند و بخواهد از آن چیزی یاد بگیرد؛ این را باید طرد کرد. (۳)

ص: ۹۹

-
- ۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور در سالروز میلاد حضرت زینب (س) ۱-۰۲-۱۳۸۹.
 - ۲- .بیانات در دیدار مسؤولان وزارت امور خارجه و رؤسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ۲۵-۱۳۸۳-۰۵.
 - ۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۱-۴-۳-۲۵- وجود خشونت و مطالبات خشن جنسی مرد نسبت به زن

آمار مال یک هفته قبل است - که یک سوم زن های دنیا از دست مردها کتک می خورند! به نظر من اشک انسان در می آید؛ این گریه آور است. و این بیش تر در کشورهای صنعتی است؛ در کشورهای فرنگی است و ناشی از همان خشونت های جنسی و مطالبات خشن جنسی است که مرد از زن دارد. این هوچیگری های آن ها در مورد زن است؛ آن وقت راجع به زن بحث می کنند: شما حجاب را اجباری کردید. خود آن ها بی حجابی را اجباری می کنند، دختر دانشجو را به دانشگاه راه نمی دهند، به خاطر این که روسری دارد، آن وقت به ما می گویند چرا شما حجاب را اجباری کردید! این در جهت کرامت زن است، آن در جهت پرده دری و بی احترامی به زن است. و از این قبیل مواردی هست که این ها هوچیگری های غرب است. (۱)

۱-۴-۴- موضع جمهوری اسلامی در برابر غرب و تمدن مادی

۱-۴-۴-۱- غرب باید به لحاظ نظری و عملی، در مقابل افکار عمومی جهان به چالش کشیده شود

امروز جهان غرب است که باید به لحاظ نظری و عملی در این موضوعات به چالش کشیده شود و در برابر افکار عمومی جهان پاسخگو باشد. جهان غرب باید درباره ی کشتار کودکان خردسال در فلسطین، درباره ی حقوق زن و حفظ کرامت او، درباره ی حق ملت ها در تعیین سرنوشت خود، درباره حق ملت ها در بهره گیری از ثروت های خود و حتی درباره ی آزادی شهروندان خود پاسخگو باشد. (۲)

۱-۴-۴-۲- اعتراض صریح و بدون هیچ مجامله به نگاه غربی و نامعادله ی ظالمانه ی غربی

باید جایگاه زن را تعریف کرد و در مقابل منطق هوچیگرانه ی غربی به جد ایستاد... آن ها هستند که دارند به زن ظلم می کنند، زن را تحقیر می کنند، جایگاه زن

ص: ۱۰۰

۱- .بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

۲- . پیام به کنگره عظیم حج ۰۸-۱۱-۱۳۸۲.

را پائین می آورند؛ به اسم آزادی، به اسم اشتغال، به اسم مسئولیت دادن، آن ها را مورد فشارهای روحی، روانی، عاطفی و اهانت شخصیتی و شأنی قرار می دهند؛ آن ها باید جواب بدهند. جمهوری اسلامی در این زمینه یک مسئولیتی دارد. جمهوری اسلامی در مسئله ی زن باید به طور صریح و بدون هیچ مجامله، حرف خودش را - که عمدتاً اعتراض به نگاه غربی و این نامعادله ی ظالمانه ی غربی است - بگوید. با این نگاه، آن وقت مسئله ی حجاب، مسئله ی نوع ارتباط زن و مرد، همه معنا پیدا می کند. (۱)

۱-۴-۳- روحیه و موضع تهاجمی در مقابله با زورگویان بین المللی

روحیه ی تهاجم در مقابله ی با زورگویان بین المللی. یک وقت هست که زورگویان بین المللی می آیند و می گویند که آقا شما فلان کار را کرده اید و ما رفع و رجوع می کنیم و نه والله، نه بالله...؛ ولی یک وقت هست که تهاجمش، تهاجم زورگویانه است؛ بهترین دفاع در چنین مواقعی هجوم است. زورگویان بین المللی، نقاط ضعف زیادی دارند: ... خب، نقاط ضعفشان، با حالت تهاجمی و با حالت طلبکاری، گفته و بیان بشود... در قضیه ی زن مدعی هستیم؛ در قضیه ی حقوق بشر مدعی هستیم؛ در قضایای حقوق اساسی انسان ها مدعی هستیم. ما مدعی این ها هستیم؛ ما در مقام پاسخگویی نیستیم. چرا باید سؤال بکنند تا کسی مجبور باشد پاسخ بدهد؟ آن ها بی جا می کنند سؤال و ادعا می کنند. این روحیه، روحیه ی خوبی است؛ روحیه ی انقلاب این است؛ این است که حقیقت را روشن و درخشان می کند. (۲)

اگر قرار باشد که نگاه کنیم، ببینیم بیگانگان ما را بر چی ملامت می کنند - اگر این را بخواهیم رعایت بکنیم - خیلی کارها انجام نخواهد شد. ریشی هم که شما می گذارید، دنیا قبول ندارد. کراواتی هم که شما نمی بندید، دنیا قبول ندارد. خیلی از اطعمه و اشربه ای هم که شما حاضر نیستید استفاده کنید، دنیا این ها را

ص: ۱۰۱

۱- . بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- . بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۲-۰۶-۱۳۸۷.

قبول ندارد. حجابی که خانم هایتان دارند، دنیا قبول ندارد. این حرف ها یعنی چه؟ یک وقتی یک کسی سر قضیه ای در این دیدارهای دانشجویی - حدود بیست و هفت هشت سال قبل - تو همین دانشگاه، از من پرسید: آقا! شما درباره ی فلان قضیه چه دفاعی دارید؟ من گفتم: ما هیچ دفاعی نداریم، ما در این قضیه حمله داریم. چه دفاعی؟ ما موضعمان، موضع دفاع نیست. در قضیه ی زن، در قضایای گوناگون دیگر، موضع ما، موضع تهاجم است؛ ما از دنیا طلبکاریم. دنیای مادی است که دارد در این زمینه راه خطا می رود. حالا خودهاشان هم - عقلاشان - دارند می فهمند؛ دارند تصدیق می کنند؛ تأیید می کنند آثار و تبعات زشتی که بر کارهایشان مترتب شده. دارند دانه دانه خودشان می فهمند، یواش یواش می گویند، عده ای هم زیرسبیلی رد می کنند. ما حالا تازه بیایم از آن ها خجالت بکشیم که آن ها این جوری می گویند. (۱)

۱-۴-۴- از غرب در مسأله ی ظلم و تحقیر زن طلبکاریم

ما از دنیای غرب که آمدند زن بشری را در طول دوره های گذشته تا امروز این قدر مورد تحقیر قرار دادند، طلبکاریم. شما ببینید در اروپا و در کشورهای غربی، تا اندکی پیش زنان حقوق مالی مستقلی نداشتند. من یک وقت بدقت آمارش را استخراج کردم و در صحبتی - ظاهراً در نماز جمعه ی چهار، پنج سال پیش از این بود- آن را مطرح کردم. (۲)

مسئله ی زن. من بارها گفتم به شما خواهران عزیز، فرزندان خودم، دختران خودم، شما جوان های دانشجو، دخترهای دانشجو؛ الان هم با جدیت عرض می کنم که در قضیه ی زن، آنی که باید جواب بدهد، آنی که گریانش گیر هست، غرب است، نه اسلام، نه جمهوری اسلامی. (۳)

ص: ۱۰۲

- ۱- . بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۸-۰۶-۱۳۸۸.
- ۲- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی بانوان، جمعی از بانوان پزشک متخصص، و مسؤولان اولین کنگره ی حجاب اسلامی، به مناسبت میلاد حضرت فاطمه ی زهرا(س) ۰۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۳- . بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاههای استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.

۱-۴-۵- خیانت غرب به بشریت عموماً و زن خصوصاً

ما از دنیا طلبکاریم. دنیا که عرض می‌کنم، یعنی دنیای غرب. ما هستیم که به دنیا خطاب می‌کنیم و می‌گوئیم: شما به بشریت عموماً و به زن خصوصاً خیانت کرده‌اید؛ با کشاندن زن و مرد به وادی ابتلائات جنسی و برافروختن و دامن زدن به آتش زیاده روی های جنسی بی قانون و بی نظم در جامعه، با آوردن زن به شکل متبرج به وسط میدان. (۱)

۱-۴-۵- راهکار مرتبط با جوامع غربی

۱-۴-۵-۱- تصحیح نقطه نظرهای غلط و باطل غرب در مسأله ی زن و مواجه کردن آن با نظرات اسلامی

چرا باید کسانی در زمینه ی زن، یا در زمینه ی حقوق بشر، طوری حرف بزنند که گویی ما باید بکوشیم خودمان را با نقطه نظرهای غربی ها نزدیک و آشنا کنیم؟ آن ها اشتباه می‌کنند. آن ها باید نقطه نظرهای خود را به ما نزدیک کنند. آن ها باید نسبت به مسأله ی زن و حقوق بشر و آزادی و دموکراسی، نقطه نظرهای غلط و باطل خودشان را تصحیح کنند و با نظرات اسلامی مواجه نمایند؛ نه این که عده ای از این طرف دچار انفعال شوند. (۲)

۱-۴-۵-۲- درک و ارائه ی دیدگاه های اسلام بدون افراط و تفریط

وقتی که به صحنه ی تفکرات عالم نگاه می‌کنم و بینش اسلام را مشاهده می‌نمایم، بروشنی درمی‌یابم که جامعه ی بشری هنگامی خواهد توانست نسبت به مسأله ی زن و رابطه ی زن و مرد، سلامت و کمال مطلوب خود را پیدا بکند که دیدگاه های اسلام را بدون کم و زیاد و بدون افراط و تفریط درک کند و کوشش نماید آن ها را ارایه کند. این، ادعای ما نسبت به مسأله ی زن در عالم است. ما آن چیزی را که در تمدن های مادی امروز نسبت به زن عمل می‌شود و وجود دارد،

ص: ۱۰۳

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۲- .بیانات در دیدار با خانواده های سرداران شهید استان تهران ۱۷-۰۲-۱۳۷۶.

به هیچ وجه قبول نداریم و آن را به صرفه و صلاح زن و کل جامعه نمی‌شماریم. (۱)

۱-۴-۵-۳- تغییر نگاه نسبت به زن و او را انسانی والا و متکامل دیدن

زن را به چشم یک انسان والا نگاه کنید، تا معلوم شود که تکامل و حقّ او و آزادی او چیست. زن را به عنوان موجودی که می‌تواند مایه ای برای صلاح جامعه با پرورش انسان های والا شود نگاه کنید، تا معلوم شود که حقّ زن چیست و آزادی او چگونه است. زن را به چشم آن عنصر اصلی تشکیل خانواده در نظر بگیرید؛ که خانواده اگرچه از مرد و زن تشکیل می‌شود و هر دو در تشکیل خانواده و موجودیت آن مؤثرند، اما آسایش فضای خانواده، آرامش و سکونتی که در فضای خانه است، به برکت زن و طبیعت زنانه است. با این چشم به زن نگاه کنند تا معلوم شود که او چگونه کمال پیدا می‌کند و حقوقش در چیست. (۲)

۱-۴-۵-۴- جلوگیری از مظلومیت زنان در سایه ی اخلاق و قانون و تهذیب مردان

شعارها و بافته های ذهنی غربی ها در مورد زن، هیچ نتوانسته جلوی ظلمی را که در خانواده و بیرون خانواده در طول تاریخ به زن ها می شده - که هنوز هم می شود - بگیرد. اگر فرض کنیم بشود در جامعه ای از مظلومیت زنان - که این مظلومیت هم یک علل طبیعی و قهری دارد - جلوگیری کرد، فقط در سایه ی اخلاق و قانون و تهذیب و تهذّب مردان است. (۳)

ص: ۱۰۴

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- .بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

بخش دوم: سیمای زن در بُعد فردی

اشاره

بخش دوم سیمای زن در بُعد فردی

ص: ۱۰۵

فصل اول: الگوهای قرآنی - اسلامی و ویژگی های آن ها

۲-۱-۱- حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها)

۲-۱-۱-۱- جایگاه و اهمیت الگو

۲-۱-۱-۱-۱- الگویی برای همه ی مردان و زنان غیور، مؤمن و مسلمان و حتی مردم غیر مسلمان

این ایام، به سیده ی زنان عالم و بانوی بزرگ تاریخ جهان - فاطمه ی زهرا (علیها السلام) - متعلق است؛ آن زن نمونه یی که حیاتش با همه ی کوتاهی و عمر او در عین جوانی، الگویی برای همه ی مردان و زنان غیور و مؤمن و مسلمانان و حتی مردم غیر مسلمانی که با مقام آن بزرگوار آشنا باشند، است و ما باید از زندگی آن بزرگوار درس بگیریم. (۱)

شما باید در راهپیمایی و سازندگی و میدان جنگ و انتخابات و بیان عقیده ی سیاسی خود - آن جایی که اظهار عقیده واجب است - حضورتان را حفظ کنید و در تعیین سرنوشت کشور و انقلاب مؤثر باشید... ما الگو هایی از جمله فاطمه ی

ص: ۱۰۷

۱- . بیانات در دیدار با هیأت نظارت، بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیات اجرایی انتخابات میان دوره ای مجلس و خانواده ی شهداء، اسراء، مفقودان و جانبازان استان های فارس و همدان ۲۲-۹-۱۳۶۸.

اسلام، فاطمه - آن عنصر برجسته و ممتاز ملکوتی - را به عنوان نمونه و اسوه ی زن معرفی می کند.(۲)

امیدواریم که خداوند ان شاءالله به برکت هدایت اسلامی و به برکت وجود فاطمه ی زهرا(سلام الله علیها) این توفیق را به زنان ما بدهد. در بین مسلمین و در فرهنگ اسلامی، زنی با این عظمت وجود دارد. خدای متعال می توانست بزرگ ترین و رفیعترین زن را در میان ملت های دیگر و امت های سَلَف قرار بدهد - اشکالی هم نداشت؛ این کار می شد - اما در امت اسلام قرار داده است. این هم برای ما حجت و تنبیهی است که می توان این الگوی عالی و والا- را در مقابل چشم قرار داد و آن را دنبال کرد. ان شاءالله شما خواهران عزیز هم موفق باشید که این راه مهم را با قدرت و با صلابت پیمایید و خداوند به شما هم توفیق عنایت کند.(۳)

۲-۱-۱-۱-۱-۲- نمونه ی انسان کامل و الگوی زنان در طول تاریخ و همه ی نسل ها

من هم متقابلاً- ولادت زهرا ی اطهر(سلام الله علیها) را، که الگوی زنان در طول تاریخ و برای همه ی نسلهاست و نمونه ی انسان کامل و طرف ملکوتی وجود انسان در ایشان متجلی است، به شما خواهران عزیز و به همه ی زنان کشورمان و به همه ی زنان مسلمان و به همه ی مسلمین جهان تبریک عرض می کنم.(۴)

ما دستمان پر است، ما زنان بزرگی داریم؛ اگر حالا بخواهیم وارد وادی مسأله ی

ص: ۱۰۸

- ۱- .بیانات در دیدار با هیأت نظارت، بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیات اجرایی انتخابات میان دوره ای مجلس و خانواده ی شهداء، اسراء، مفقودان و جانبازان استان های فارس و همدان ۲۲-۹-۱۳۶۸.
- ۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.
- ۴- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا(س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

زن بشویم. زنان باعظمتی در تاریخ اسلام هستند که اوج و قله‌ی این عظمت‌ها، فاطمه‌ی زهرا، صدیقه‌ی کبری (سلام الله علیها)، است. حضرت زینب و حضرت سکینه هم ماجراهایشان ماجراهای شگفت‌آور برای انسان‌های متفکر و باهوش و خردمند و اهل فکر است. (۱)

۲-۱-۱-۲- ویژگی‌های الگو

۲-۱-۱-۲- رسیدن به اوج مقامات معنوی، و دعوت همه‌ی زنان عالم برای راهیابی به آن

زنی، آن هم در سنین جوانی، از لحاظ مقام معنوی به جایی می‌رسد که بنابر آن چه که در بعضی از روایات است، فرشتگان با او سخن می‌گویند و حقایق را به او ارایه می‌دهند. محدّثه است؛ یعنی کسی است که فرشتگان با او حدیث می‌کنند و حرف می‌زنند. این مقام معنوی و میدان وسیع و قله‌ی رفیع، در مقابل همه‌ی زن‌های آفرینش و عالم است. فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) در قله‌ی این بلندای عظیم ایستاده و به همه‌ی زنان عالم خطاب می‌کند و آن‌ها را به پیمودن این راه دعوت می‌نماید. (۲)

فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) در قله‌ی بشریت قرار دارد و کسی از او بالاتر نیست و می‌بینیم که آن بزرگوار به عنوان یک بانوی مسلمان، این فرصت و قدرت را یافت که خودش را به این اوج برساند. (۳)

ما در تعریف مقامات معنوی آن بزرگوار وارد نمی‌شویم و قادر هم نیستیم که مقامات معنوی فاطمه‌ی اطهر (سلام الله علیها) را بفهمیم و درک کنیم. حقیقتاً در اوج قله‌ی معنوی انسانی و تکامل بشری، فقط خداوند است که چنین بندگان را - و کسانی که هم طراز آن‌ها باشند - می‌شناسد و مقام آن‌ها را می‌بیند. لذا فاطمه‌ی زهرا

ص: ۱۰۹

۱- .بیانات در دیدار مدّاحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸

را امیرالمؤمنین و پدر بزرگوار و اولاد معصومینش می شناختند. (۱)

۲-۱-۱-۲- جمع میان وظایف عبادی و فردی با وظایف جهادی و سیاسی

در زندگی معمولی این بزرگوار (فاطمه ی زهرا سلام الله علیها)، یک نکته ی مهم است و آن جمع بین زندگی یک زن مسلمان در رفتارش با شوهر و فرزندان و انجام وظایفش در خانه از یک طرف و بین وظایف یک انسان مجاهد غیور خستگی ناپذیر در برخوردش با حوادث سیاسی مهم بعد از رحلت رسول اکرم (صلی الله علیه و اله و سلم) که به مسجد می آید و سخنرانی و موضع گیری و دفاع می کند و حرف می زند و یک جهادگر به تمام معنا و خستگی ناپذیر و محنت پذیر و سختی تحمل کن است، از طرف دیگر. هم چنین از جهت سوم، یک عبادتگر و پیادارنده ی نماز در شب های تار و قیام کننده ی الله و خاضع و خاشع برای پروردگار است و در محراب عبادت، این زن جوان مانند اولیای کهن الهی، با خدا راز و نیاز و عبادت می کند. (۲)

اسلام، فاطمه - آن عنصر برجسته و ممتاز ملکوتی - را به عنوان نمونه و اسوه ی زن معرفی می کند. آن، زندگی ظاهری و جهاد و مبارزه و دانش و سخنوری و فداکاری و شوهرداری و مادری و همسری و مهاجرت و حضور در همه ی میدان های سیاسی و نظامی و انقلابی و برجستگی همه جانبه ی او که مردهای بزرگ را در مقابلش به خضوع وادار می کرد، این هم مقام معنوی و رکوع و سجود و محراب عبادت و دعا و صحیفه و تضرع و ذات ملکوتی و درخشندگی عنصر معنوی و همپایه و هم وزن و هم سنگ امیرالمؤمنین و پیامبر بودن اوست. زن، این است. الگوی زنی که اسلام می خواهد بسازد، این است. (۳)

در حمایت از پیغمبر؛ در نگهداری بزرگ ترین سردار اسلام، یعنی امیرالمؤمنین

ص: ۱۱۰

۱- .بیانات در دیدار با هیئت نظارت، بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیات اجرایی انتخابات میان دوره ای مجلس و خانواده ی شهداء، اسراء، مفقودان و جانبازان استان های فارس و همدان ۲۲-۹-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار با هیات نظارت، بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیات اجرایی انتخابات میان دوره یی مجلس و خانواده شهداء، اسراء، مفقودان و جانبازان استانهای فارس و همدان ۲۲-۹-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

که شوهر او بود. امیرالمؤمنین درباره ی فاطمه ی زهرا سلام الله علیها فرمود: «ما اغضبنی و لا خرج من امری.» یک بار این زن در طول دوران زناشویی، مرا به خشم نیاورد و یک بار از دستور من سرپیچی نکرد. فاطمه ی زهرا سلام الله علیها با آن عظمت و جلالت، در محیط خانه، یک همسر و یک زن است؛ آن گونه که اسلام می گوید. در محیط علم هم یک دانشمند والاست. آن خطبه ای که فاطمه ی زهرا سلام الله علیها در مسجد مدینه، بعد از رحلت پیغمبر ایراد کرده است، خطبه ای است که به گفته ی علامه ی مجلسی، بزرگان فصحا و بلغا و دانشمندان باید بنشینند کلمات و عبارات آن را معنا کنند! این قدر پرمغز است! از لحاظ زیبایی هنری، مثل زیباترین و بلندترین کلمات نهج البلاغه است. فاطمه ی زهرا سلام الله علیها می رود در مسجد مدینه، در مقابل مردم می ایستد و ارتجالاً حرف می زند! شاید یک ساعت، با بهترین و زیباترین عبارات و زبده ترین گزیده ترین معانی صحبت کرده است. (۱)

از دوران کودکی در مکه، در شعبِ ابی طالب، در کمک رسانی و روحیه دهی به پدر بزرگوارش، تا همراهی با امیرالمؤمنین در مراحل دشوار زندگی در مدینه، در آن جنگ ها، در آن غربت ها، در میان آن تهدیدها، در آن سختی زندگی مادی و فشارهای گوناگون، و هم چنین در دوران محنت آن بزرگوار - یعنی بعد از رحلت پیغمبر - چه در مسجد مدینه، چه در بستر بیماری، در همه ی این مراحل، این بزرگوار مشغول فعّالیت است، مشغول تلاش است؛ یک حکیم مجاهد، یک عارف مجاهد. هم چنین از لحاظ وظایف زنانگی، وظیفه ی همسری، وظیفه ی مادری، تربیت فرزند، پذیرایی و مهربانی با شوهر، یک زن نمونه است. آن چه که در خطاب به امیرالمؤمنین از این بزرگوار نقل می شود، تعبیری که می کند، خشوع و خضوعی که نشان می دهد، اطاعت و تسلیمی که در مقابل امیرالمؤمنین دارد، بعد تربیت این فرزندان، فرزندی مثل امام حسن، فرزندی مثل امام حسین، فرزندی مثل زینب، آیت عظمی و اعلا ی یک زن نمونه است در وظایف زنانه، تربیت زنانه، محبت زنانه؛ و همه ی این مجموعه ی ذی قیمت و بی نظیر، در یک عمر هجده ساله. یک دختر جوان هجده نوزده ساله، با این همه مقامات معنوی و اخلاقی و سجایای رفتاری، وجود یک چنین عنصری، یک چنین موجودی در هر جامعه ای، در

ص: ۱۱۱

۱- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

هر تاریخی، در هر ملتی که باشد، مایه ی افتخار است؛ و دیگر نداریم نظیر این بزرگوار را. دانستن این معارف، انسان را با سجایای آن بزرگوار آشنا می کند؛ اما بدون پیوند عاطفی، بدون محبت، بدون آن آتش شور و شوقی که اشک ها را از چشم انسان جاری می کند - چه در وقتی که انسان مصیبت او را می شنود، چه در وقتی که منقبت او را می شنود - انسان به نتیجه نمی رسد؛ این یک چیز دیگر است؛ این همان پیوند عاطفی و معنوی و روحی است؛ این را باید حفظ کرد. (۱)

عده ای بد و یا کج فهمیدند؛ یک عده ی مُعرض هم از این کج فهمی استفاده کردند؛ کأنه یا باید زن، مادر خوب و همسر خوبی باشد یا باید در تلاش ها و فعالیت های اجتماعی شرکت کند؛ قضیه این طوری نیست؛ هم باید مادر خوب و همسر خوبی باشد، هم در فعالیت اجتماعی شرکت کند. فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) مظهر چنین جمعی است؛ جمع بین شئون مختلف. (۲)

۲-۱-۱-۲-۳- جمع میان علم و معرفت و زندگی زاهدانه و مدیریت خانه

ما این بزرگوار را خواسته ایم به عنوان الگو میان خودمان مطرح کنیم. یک زن جوان، یک دختر جوان، که زندگی اش، زندگی معمولی؛ لباسش، لباس فقرا؛ کارش در خانه جمع و جور کردن بچه ها و مدیریت خانه و کدبانویی این خانه ی کوچک و دستاس کردن است و آن کوه معرفت و دریای عظیم علم و دانش در وجود اوست. فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) همه ی این فضایل را با هم داراست. (۳)

۲-۱-۱-۲-۴- حضور در مرکز همه ی حوادث سیاسی اجتماعی و ایفای نقش

خود الگو فاطمه ی زهرا سلام الله علیها که در دوران کودکی، در بعد از هجرت پیغمبر به مدینه، در داخل مدینه و در همه ی قضایای عمومی آن روز پدرش - که مرکز همه ی حوادث سیاسی اجتماعی بود - حضور داشت، نشان دهنده ی نقش

ص: ۱۱۲

۱- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه ی زهرا (س) در دیدار مدّاحان اهل بیت (ع) ۱۳-۰۳-۱۳۸۹.

۲- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۳- .بیانات در دیدار مدّاحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

۲-۱-۱-۲-۵- احساس مسئولیت و احساس نشاط سریع، نسبت به مسائل پیرامونی خود

فاطمه ی زهرا سلام الله علیها مثل یک مادر، مثل یک مشاور، مثل یک پرستار برای پیامبر بوده است. آن جا بوده که گفتند فاطمه «أُمُّ آبیها» - مادر پدرش - است. این مربوط به آن وقت است؛ یعنی وقتی که یک دختر شش، هفت ساله این گونه بوده است. البته در محیط های عربی و در محیط های گرم، دختران زودتر رشد جسمی و روحی می کنند؛ مثلاً به اندازه ی رشد یک دختر ده، دوازده ساله ی امروز. این، احساس مسئولیت است. آیا این نمی تواند برای یک جوان الگو باشد، که نسبت به مسائل پیرامونی خودش زود احساس مسئولیت و احساس نشاط کند؟ آن سرمایه ی عظیم نشاطی را که در وجود اوست، خرج کند، برای این که غبار کدورت و غم را از چهره ی پدری که مثلاً حدود پنجاه سال از سنش می گذرد و تقریباً پیرمردی شده است، پاک کند. آیا این نمی تواند برای یک جوان الگو باشد؟ این خیلی مهم است. (۲)

۲-۱-۱-۲-۶- اراده ی قوی و گذشت و فداکاری و عزم راسخ

خدای متعال بی خودی به کسی امتیاز نمی دهد. این جوهر، این اراده ی قوی، این عزم راسخ، این گذشت و فداکاری در فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) کار را به آن جا می رساند که او سنگ الماسی می شود که همه ی این چرخ ها بر روی آن می چرخد. دشوارترین چرخها را باید بر روی سخت ترین پایه ها و قاعده ها بچرخانند. این چرخ عظیم تاریخ اسلام و امتحان های دشوار، در همان دوران کوتاه، بر روی دوش فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) بود. خدا او را انتخاب کرد و او توانست بشریت را نجات دهد. فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) فرشته ی نجات انسان ها در طول تاریخ است. (۳)

ص: ۱۱۳

۱- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۲- .گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

۳- .بیانات در دیدار مداحان آل الله به مناسبت میلاد حضرت فاطمه ی زهرا (س) ۱۹-۰۷-۱۳۷۷.

۲-۱-۱-۲-۷- تلاش در جهت احقاق حق و نرسیدن از دنیای ظلم و استکبار

مگر نمی‌گوییم که با حال ناتوانی به مسجد رفت، تا حقی را احقاق کند؟ ما هم باید در همه‌ی حالات تلاش کنیم، تا حق را احقاق کنیم. ما هم باید از کسی نترسیم. مگر نمی‌گوییم که یک تنه در مقابل جامعه‌ی بزرگ زمان خود ایستاد؟ ما هم باید هم چنان که همسر بزرگوارش فرمود «لَا تَسْتَوْحِشُوا فِي طَرِيقِ الْهُدَى لِقَلِّهِ أَهْلُهُ»^(۱)، از کم بودن تعدادمان در مقابل دنیای ظلم و استکبار نترسیم و تلاش کنیم.^(۲)

۲-۱-۱-۲-۸- تلاش در جهت عبادت خدا، ایثار نسبت به فقرا، کمک به محرومان و فداکاری در راه خدا

ما باید این راه را برویم. ما هم باید گذشت کنیم، ایثار کنیم، اطاعت خدا کنیم، عبادت کنیم. مگر نمی‌گوییم که «حَتَّى تَوَرَّمَ قَدَمَاهَا»^(۳)؟ این قدر در محراب عبادت خدا ایستاد! ما هم باید در محراب عبادت بایستیم. ما هم باید ذکر خدا بگوییم. ما هم باید محبت الهی را در دلمان روزبه

روز زیاد کنیم... مگر نمی‌گوییم که آن بزرگوار کاری کرد که سوره‌ی دهر درباره‌ی او و شوهر و فرزندانش نازل شد؟ ایثار نسبت به فقرا و کمک به محرومان، به قیمت گرسنگی کشیدن خود؛ «و يُؤَثِّرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَ لَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ»^(۴). ما هم باید همین کارها را بکنیم.^(۵)

ص: ۱۱۴

۱- . بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۲، ص ۲۶۶ (موسسه الوفا، بیروت لبنان).

۲- . بیانات در دیدار با مداحان اهل‌البيت (ع) به مناسبت میلاد صدیقه کبری فاطمه زهرا (س) ۵-۱۰-۱۳۷۰.

۳- . بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۴۳، ص ۸۴. الغیبه للنعمانی ابن عقیده عن جعفر بن عبد الله المحمدي عن يزيد بن إسحاق شعير عن مخلول عن فرات بن أحنف عن ابن نباته قال سمعت أمير المؤمنين ع على منبر الكوفة يقول أيها الناس أنا أنف الهدى و عيناها أيها الناس لما تستوحشوا في طريق الهدى لقله من يسلكه إن الناس اجتمعوا على ما يئده قليل شبعها كثير جوعها والله المبيتان و إنما مجمع [يجمع الناس الرضا و الغضب أيها الناس إنما عقر ناقه صالح و احده فاصابهم بعذابه بالرضا و آيه ذلك قوله عز و جل فنادوا صاحبهم فتعاطى فعقر فكيف كان عذابي و نذر و قال فعقروها فدمدم عليهم ربهم بذنوبهم فسواها و لا يخاف عقباها ألا و من سئل عن قاتلي فرعم أنه مؤمن فقد قتلني أيها الناس من سلك الطريق و رد الماء و من حاد عنه وقع في التيه ثم نزل.

۴- . سوره‌ی حشر، آیه‌ی ۱۹.

۵- . بیانات در دیدار با مداحان اهل‌البيت (ع) به مناسبت میلاد صدیقه کبری فاطمه زهرا (س) ۵-۱۰-۱۳۷۰.

امّا مقام معنوی این بزرگوار، نسبت به مقام جهادی و انقلابی و اجتماعی او، باز به مراتب بالاتر است. فاطمه ی زهرا(س) به صورت، یک بشر و یک زن، آن هم زنی جوان است؛ امّا در معنا، یک حقیقت عظیم و یک نور درخشان الهی و یک بنده ی صالح و یک انسان ممتاز و برگزیده است. کسی است که رسول اکرم به امیرالمؤمنین (علیهماالسلام) فرمود: «یا علی ... انت قائد المؤمنین الی الجنّه ... و فاطمه قد اقبلت یوم القیامه ... تقود مؤمنات امّتی الی الجنّه» (۱). یعنی در روز قیامت، امیرالمؤمنین(ع) مردان مؤمن را و فاطمه ی زهرا(س) زنان مؤمن را به بهشت الهی راهنمایی می کنند. او، عدل و همپایه و هم سنگ امیرالمؤمنین است. آن کسی که وقتی در محراب عبادت می ایستاد، هزاران فرشته ی مقرب خدا، به او خطاب و سلام می کردند و تهنیت می گفتند و همان سخنی را بیان می کردند که فرشتگان،

ص: ۱۱۵

۱- . امالی، شیخ صدوق، ص ۵۷۵. (موسسه البعثه) حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادٍ بْنِ جَعْفَرٍ الْهَمْدَانِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ قَالَ حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ سَلَمَةَ الْأَهْوَازِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُحَمَّدٍ النَّقْفِيُّ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُوسَى ابْنِ أُخْتِ الْوَاقِدِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو قَتَادَةَ الْحَرَّانِيُّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْعَلَاءِ الْحَضْرَمِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا كَانَ جَالِسًا ذَاتَ يَوْمٍ وَعِنْدَهُ عَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ ع فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنَّ هَؤُلَاءِ أَهْلَ بَيْتِي وَ أَكْرَمُ النَّاسِ عَلَيَّ فَاحْبَبْ مَنْ أَحَبَّهُمْ وَ أَبْغِضْ مَنْ أَبْغَضَهُمْ وَ وَالِ مَنْ وَالَاهُمْ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُمْ وَ أَعِنْ مَنْ أَعَانَهُمْ وَ اجْعَلْهُمْ مُطَهَّرِينَ مِنْ كُلِّ رَجَسٍ مَعْصُومِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَ أَيِّدْهُمْ بِرُوحِ الْقُدُسِ مِنْكَ ثُمَّ قَالَ ص يَا عَلِيُّ أَنْتَ إِمَامُ أُمَّتِي وَ خَلِيفَتِي عَلَيْهَا بَعْدِي وَ أَنْتَ قَائِدُ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى الْجَنَّةِ وَ كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى ابْنَتِي فَاطِمَةَ قَدْ أَقْبَلَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيَّ نَجِيبٌ مِنْ نُورٍ عَنْ يَمِينِهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ عَنْ يَسَارِهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ بَيْنَ يَدَيْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ خَلْفَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ تَقُودُ مُؤْمِنَاتِ أُمَّتِي إِلَى الْجَنَّةِ فَأَيُّمَا امْرَأَةٍ صَلَّتْ فِي الْيَوْمِ وَ اللَّيْلَةِ حَمْسَ صَلَوَاتٍ وَ صَامَتْ شَهْرَ رَمَضَانَ وَ حَجَّتْ بَيْتَ اللَّهِ الْحَرَامَ وَ زَكَتْ مَالَهَا وَ أَطَاعَتْ زَوْجَهَا وَ وَالَتْ عَلَيًّا بَعْدِي دَخَلَتْ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ ابْنَتِي فَاطِمَةَ وَ إِنَّهَا لَسَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ص أَ هِيَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ عَالَمِهَا فَقَالَ ص ذَاكَ مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ فَأَمَّا ابْنَتِي فَاطِمَةُ فَهِيَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأُولِيِّينَ وَ الْآخِرِينَ وَ إِنَّهَا لَتَقُومُ فِي مَحْرَابِهَا فَيَسَلُّمُ عَلَيْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَ يُنَادُونَهَا بِمَا نَادَتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ مَرْيَمَ فَيَقُولُونَ يَا فَاطِمَةُ إِنَّ اللَّهَ اضْطَفَاكَ وَ اضْطَفَاكَ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ثُمَّ التَفَّتْ إِلَى عَلِيٍّ ع فَقَالَ يَا عَلِيُّ إِنَّ فَاطِمَةَ بَضْعَةٌ مِنِّي وَ هِيَ نُورٌ عَيْنِي وَ ثَمَرَةٌ فُوَادِي يَسُوءُنِي مِمَّا سَاءَ هَا وَ يَسِيرُنِي مِمَّا سَيَّرَهَا وَ إِنَّهَا أَوَّلُ مَنْ يَلْحَقُنِي مِنْ أَهْلِ بَيْتِي فَأَحْسِنْ إِلَيْهَا بَعْدِي وَ أَمَّا الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ فَهُمَا ابْنَايَ وَ رِيحَانَتَايَ وَ هُمَا سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَلْيُكْرِمَا عَلَيْكَ كَسَمِعِكَ وَ بَصِيرِكَ ثُمَّ رَفَعَ ص يَدَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي مُحِبٌّ لِمَنْ أَحَبَّهُمْ وَ مُبْغِضٌ لِمَنْ أَبْغَضَهُمْ وَ سَلِّمْ لِمَنْ سَلَّمَهُمْ وَ حَرِّبْ لِمَنْ حَارَبَهُمْ وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاهُمْ وَ وَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاهُمْ.

قبلاً به مریم اَطَهَّر گفته بودند؛ عرض می کردند: «یا فاطمه إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَي نِسَاءِ الْعَالَمِينَ» (۱). این، مقام معنوی فاطمه ی زهراست. (۲)

پس، زندگی فاطمه ی زهرا(س)، اگر چه کوتاه بود و حدود بیست سال بیش تر طول نکشید؛ اما این زندگی، از جهت جهاد و مبارزه و تلاش و کار انقلابی و صبر انقلابی و درس و فراگیری و آموزش به این و آن و سخنرانی و دفاع از نبوت و امامت و نظام اسلامی، دریای پهناوری از تلاش و مبارزه و کار و در نهایت هم شهادت است. این، زندگی جهادی فاطمه ی زهراست که بسیار عظیم و فوق العاده و حقیقتاً بی نظیر است و یقیناً در ذهن بشر - چه امروز و چه در آینده - یک نقطه ی درخشان و استثنایی است. (۳)

جهاد آن بزرگوار در میدان های مختلف، یک جهاد نمونه است. در دفاع از اسلام؛ در دفاع از امامت و ولایت؛ در حمایت از پیغمبر؛ در نگهداری بزرگ ترین سردار اسلام، یعنی امیرالمؤمنین که شوهر او بود. (۴)

۲-۱-۱-۱-۲-۱۰- تربیت صحیح فرزندان، شوهرداری و جلب رضایت پدر در عین خودسازی و تقویت ایمان در شرایط سخت زندگی

دختری که در کوره ی گداخته ی مبارزات سخت پیغمبر در مکه متولد شد و در شعبِ ابی طالب یار و غمگسار پدر بود..... این دختر مثل یک فرشته ی نجات برای پیغمبر؛ مثل مادری برای پدر خود؛ مثل پرستار بزرگی برای آن انسان بزرگ، مشکلات را تحمیل کرد. غمگسار پیغمبر شد، بارها را بر دوش گرفت، عبادت خدا را کرد، ایمان خود را تقویت کرد، خودسازی کرد و راه معرفت و نور الهی را به قلب خود باز کرد. این هاست آن ویژگی هایی که آدمی را به کمال می رساند.

بعد

ص: ۱۱۶

۱- . امالی، شیخ صدوق، ص ۵۷۵. (موسسه البعثه)

۲- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- . همان.

۴- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

هم در دوران پس از هجرت، در آغاز سنین تکلیف، وقتی فاطمه ی زهرا سلام الله علیها، با علی بن ابیطالب علیه الصلاهوالسّلام، ازدواج می کند، آن مهریه و آن جهیزیه ی اوست؛ که همه شاید می دانید که با چه سادگی و وضع فقیرانه ای، دختر اول شخص دنیای اسلام، ازدواج خود را برگزار می کند. زندگی فاطمه ی زهرا سلام الله علیها از همه ی ابعاد، زندگی ای همراه با کار و تلاش و تکامل و تعالی روحی یک انسان است. شوهر جوان او دائماً در جبهه و میدان های جنگ است؛ اما در عین مشکلات محیط و زندگی، فاطمه ی زهرا سلام الله علیها، مثل کانونی برای مراجعات مردم و مسلمانان است. او دختر کارگشای پیغمبر است و در این شرایط، زندگی را با کمال سرافرازی به پیش می برد: فرزندان تربیت می کند مثل حسن و حسین و زینب؛ شوهری را نگهداری می کند مثل علی و رضایت پدری را جلب می کند مثل پیغمبر! (۱)

نمونه ی بعد، مسأله ی همسررداری و شوهررداری است. یک وقت انسان فکر می کند که شوهررداری، یعنی انسان در آشپزخانه غذا را بپزد، اتاق را تر و تمیز و پتو را پهن کند و مثل قدیمی ها تشکچه بگذارد که آقا از اداره یا از دکان بیاید! شوهررداری که فقط این نیست. شما ببینید شوهررداری فاطمه ی زهرا سلام الله علیها چگونه بود. در طول ده سالی که پیامبر در مدینه حضور داشت، حدود نه سالش حضرت زهرا و حضرت امیرالمؤمنین علیهماالسلام با همدیگر زن و شوهر بودند. در این نه سال، جنگ های کوچک و بزرگی ذکر کرده اند - حدود شصت جنگ اتفاق افتاده - که در اغلب آن ها هم امیرالمؤمنین علیه السلام بوده است. حالا- شما ببینید، او خانمی است که در خانه نشسته و شوهرش مرتب در جبهه است و اگر در جبهه نباشد، جبهه لنگ می ماند - این قدر جبهه وابسته ی به اوست - از لحاظ زندگی هم وضع روبه راهی ندارند؛ همان چیزهایی که شنیده

ایم: «وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ» (۲)؛ یعنی حقیقتاً زندگی فقیرانه ی

ص: ۱۱۷

۱- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۲- .سوره ی انسان، آیات ۸ و ۹.

محض داشتند؛ در حالی که دختر رهبری هم هست، دختر پیامبر هم هست، یک نوع احساس مسؤولیت هم می کند.

بینید انسان چقدر روحیه ی قوی می خواهد داشته باشد تا بتواند این شوهر را تجهیز کند؛ دل او را از وسوسه ی اهل و عیال و گرفتاری های زندگی خالی کند؛ به او دلگرمی دهد؛ بچه ها را به آن خوبی که او تربیت کرده، تربیت کند. حالا شما بگویید امام حسن و امام حسین علیهما السلام، امام بودند و طینت امامت داشتند؛ زینب علیها سلام که امام نبود. فاطمه ی زهرا سلام الله علیها او را در همین مدت ۹ سال تربیت کرده بود. بعد از پیامبر هم که ایشان مدت زیادی زنده نماند. (۱)

۲-۱-۱-۱-۱۱- احسان به مستمندان، دفاع از ولایت و جهاد برای رسیدن به اهداف الهی در عین برخوردار بودن از حکمت و فرزانی

آن عبادتش؛ آن فصاحت و بلاغتش؛ آن فرزانی و دانشش؛ آن معرفت و حکمتش؛ آن جهاد و مبارزه اش؛ آن رفتارش به عنوان یک دختر؛ آن رفتارش به عنوان یک همسر؛ آن رفتارش به عنوان یک مادر؛ آن احسانش به مستمندان، که وقتی پیغمبر پیرمرد مستمندی را به درخانه ی امیرالمؤمنین فرستاد که «برو حاجت را از آن ها بخواه»، فاطمه ی زهرا سلام الله علیها تخته ی پوستی را که حسن و حسین روی آن می خوابیدند و به عنوان زیرانداز فرزندان خود در خانه داشت و چیزی جز آن نداشت، به سائل داد و گفت «ببر بفروش و از پول آن استفاده کن!» این، شخصیت جامع الاطراف فاطمه ی زهراست. این، الگوست. الگوی زن مسلمان این است. (۲)

پس، زندگی فاطمه ی زهرا(س)، اگر چه کوتاه بود و حدود بیست سال بیش تر طول نکشید؛ اما این زندگی، از جهت جهاد و مبارزه و تلاش و کار انقلابی و صبر

ص: ۱۱۸

۱- . گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

۲- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

انقلابی و درس و فراگیری و آموزش به این و آن و سخنرانی و دفاع از نبوت و امامت و نظام اسلامی، دریای پهناوری از تلاش و مبارزه و کار و در نهایت هم شهادت است. این، زندگی جهادی فاطمه ی زهراست که بسیار عظیم و فوق العاده و حقیقتاً بی نظیر است و یقیناً در ذهن بشر - چه امروز و چه در آینده - یک نقطه ی درخشان و استثنایی است. (۱)

۲-۱-۱-۱-۱۲- صبر در برابر فقر و سختی ها

این وضع زندگی حضرت زهرا(علیهاالسلام) است... صبر بر شوهری مثل حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) که در تمام مدت زندگی شان، مشغول کار و فعالیت بودند. یعنی هر چه جنگ بود، علی بن ابی طالب(علیه السلام) جلوتر از همه بود. هر چه کار مهم بود، علی بن ابی طالب(علیه السلام) جلودار بود. حدود ده سال هم با یکدیگر زندگی کردند. توجه می کنید؟ در ظرف این ده سال شما ببینید که این شوهر جوان چه قدر توانسته به زن و بچه اش، به معنای بشری و معمولی برسد؟ بر یک چنین زندگی، صبر کردن، بر آن فقر و سختی صبر کردن، آن جهاد بزرگ را انجام دادن و آن چنان فرزندان تربیت کردن و آن فداکاری های عظیم که حضرت زهرا(علیهاالسلام) انجام دادند و شما هم مقداری از آن ها را شنیده اید، همگی الگوست. حالا، دختران ما باید فاطمه زهرا(علیهاالسلام) را الگو قرار دهند، پسرهای ما هم باید حضرت زهرا(علیهاالسلام) و امیرالمؤمنین را الگو قرار دهند. (۲)

۲-۱-۱-۱-۱۳- دوری از تجملات دنیوی و دارا بودن جهیزه ای ساده

ما باید شایستگی خود را ثابت کنیم. مگر نمی گوییم که جهیزه ی آن بزرگوار چیزهایی بود که انسان با شنیدن آن ها اشکش جاری می شود؟ مگر نمی گوییم که این زن والامقام، برای دنیا و زیور دنیا هیچ ارزشی قائل نبود؟ مگر می شود که روزه تشریفات و تجمل گرایی و زر و زیور و چیزهای پوچ زندگی را بیش تر

ص: ۱۱۹

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۹-۱۳۷۶.

کنیم و مهریه ی دخترانمان را زیادتر نماییم؟! (۱)

۲-۱-۱-۱۴- ازدواج معنوی و الهی بیگانه از تشریفات بی محتوای ظاهری

زن مسلمان، شخصیت خودش را پیدا کرده است. مواظب باشید این شخصیت را گم نکند. ازدواج ها در دوران انقلاب و به برکت آن آسان شد؛ چون تشریفات و سختگیری ها کم شد. نگذارید دوباره به خانه ی اول برگردیم. پدران و مادران، نسبت به مقدمات غیر لازم ازدواج سختگیری نکنند؛ جوانان که سختگیری ای ندارند. بگذارند ازدواج اسلامی انجام بگیرد. بگذارند ازدواج برای دختر مسلمان و زن جوانی که در محیط اسلامی است، مثل ازدواج فاطمه ی زهرا(س) باشد؛ ازدواجی با پیوند عشقی معنوی و الهی و جوششی بی نظیر میان زن و مرد مؤمن و مسلمان و همکاری و همسری به معنای واقعی بین دو عنصر الهی و شریف، اما بیگانه از همه ی تشریفات و زر و زیورهای پوچ و بی محتوای ظاهری. این است ازدواج درست زن مسلمان و تربیت فرزند و اداره ی محیط خانه و البته اندیشیدن و پرداختن به همه چیز جامعه و دین و دانش و فعالیت اجتماعی و سیاسی. اسلام، این است. (۲)

بهترین دخترهای عالم، حضرت زهرا (سلام الله علیها) بود. بهترین پسرهای عالم و بهترین دامادها هم، حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) بود. ببینید این ها چگونه ازدواج کردند؟ هزاران جوان زیبا و با اصل و نسب و قدرتمند و محبوب به یک تار موی علی بن ابی طالب (علیه السلام) نمی ارزند. هزاران دختر زیبا و با اصل و نسب هم به یک تار موی حضرت زهرا (سلام الله علیها) نمی ارزند. آن هایی که هم از لحاظ معنوی و الهی آن مقامات را داشتند، هم بزرگان زمان خودشان بودند. ایشان دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) بود. رئیس جامعه اسلامی، حاکم مطلق. او هم که سردار درجه ی یک اسلام بود. ببینید چه طوری ازدواج کردند؟

ص: ۱۲۰

۱- .بیانات در دیدار با مداحان اهل البیت (علیهم السلام) به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۵-۱۰-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

چه جور مهریه ی کم، چه جور جهیزیه ی کم. همه چیز با نام خدا و با یاد او. این ها برای ما الگو هستند. همان زمان هم جاهلانی بودند که مهریه ی دخترانشان بسیار زیاد بود؛ مثلاً هزار شتر. آیا این ها از دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) بالاتر بودند؟ از آن ها تقلید نکنید! از دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) تقلید کنید، از امیرالمؤمنین (علیه السلام) تقلید کنید. (۱)

۲-۱-۱-۱-۱۵- مقدم داشتن دیگران در دعا کردن

امام حسن مجتبی علیه الصلاه و السلام می گوید: شبی - شب جمعه ای - مادرم به عبادت ایستاد و تا صبح عبادت کرد. «حتی انْفَجَرَتْ عَمُودُ الصُّبْحِ» (۲). تا وقتی که طلوع فجر شد. مادر من از سر شب تا صبح مشغول عبادت بود و دعا و تضرع کرد. امام حسن، علیه الصلاه و السلام، می گوید - طبق روایت - شنیدم که دائم مؤمنین و مؤمنات را دعا کرد؛ مردم را دعا کرد؛ برای مسائل عمومی دنیای اسلام دعا کرد. صبح که شد گفتم: «یا امه!» «مادرم!» «لم لا تدعین لنفسک کما تدعین لغيرک؟» «یک دعا برای خودت نکردی! یک شب تا صبح دعا، همه برای دیگران!؟» در جواب فرمود: «یا بنی، الجارُ ثُمَّ الدَّارُ» «اول دیگران بعد خود ما!» این، آن روحیه ی والاست. (۳)

ص: ۱۲۱

۱- خطبه ی عقد، ۱۷-۲-۱۳۷۵.

۲- عمل الشرایع، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۸۲. (مکتبه ی الحیدریه) حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ الْحَسَنِ الْقُرُونِيُّ الْمَعْرُوفُ بِابْنِ مَقْبَرَةَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْحَضْرَمِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا جَنْدَلُ بْنُ وَالِقِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْمَازِنِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ الْكَلْبِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ فَاطِمَةَ الصُّغْرَى عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَخِيهِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع قَالَ رَأَيْتُ أُمَّي فَاطِمَةَ ع قَامَتْ فِي مِحْرَابِهَا لَيْلَةً جُمِعَتْهَا فَلَمْ تَزَلْ رَاكِعَةً سَاجِدَةً حَتَّى اتَّضَحَ عَمُودُ الصُّبْحِ وَ سَمِعْتُهَا تَدْعُو لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ تُسَبِّحُهُمْ وَ تُكثِرُ الدُّعَاءَ لَهُمْ وَ لَا تَدْعُو لِنَفْسِهَا بِشَيْءٍ ءِ فَقُلْتُ لَهَا يَا أُمَّاهُ لِمَ لَا تَدْعِينَ لِنَفْسِكَ كَمَا تَدْعِينَ لِغَيْرِكَ فَقَالَتْ يَا بُنَيَّ الْجَارَ ثُمَّ الدَّارَ. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحَاكِمِ الْمَرْوَزِيُّ الْمُقْرِي قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ الْمُقْرِي أَبُو عَمْرٍو قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الْمَوْصِلِيُّ بِبَغْدَادَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِصْمٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو زَيْدٍ الْكَحَّالُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ ع قَالَ كَانَتْ فَاطِمَةُ ع إِذَا دَعَتْ تَدْعُو لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ لَا تَدْعُو لِنَفْسِهَا فَقِيلَ لَهَا يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ ص إِنَّكَ تَدْعِينَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَدْعِينَ لِنَفْسِكَ فَقَالَتْ الْجَارَ ثُمَّ الدَّارَ.

۳- بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۲-۱-۱-۱-۱۶- بر خورداری از فهم درست، هوشیاری در درک موقعیتها و انتخاب بهترین کارها

مادر او فاطمه ی زهرا(سلام الله علیها) زن دیگری بود که مقامش از زینب کبری هم بالاتر بود. این ها زنان الگو و نمونه ی اسلامند. زن امروز دنیا الگو می خواهد. اگر الگوی او زینب و فاطمه ی زهرا باشند، کارش عبارت است از فهم درست، هوشیاری در درک موقعیت ها و انتخاب بهترین کارها؛ ولو با فداکاری و ایستادن پای همه چیز برای انجام تکلیف بزرگی که خدا بردوش انسان ها گذاشته است، همراه باشد. زن مسلمانی که الگوش فاطمه ی زهرا یا زینب کبری(علیهماالسلام) باشد، این است. (۱)

۲-۱-۲- حضرت زینب کبری (سلام الله علیها)

۲-۱-۲-۱- جایگاه و اهمیت الگو

۲-۱-۲-۱- الگوی همیشه زنده در مقابل زن و مرد مسلمان

این روزها به مناسبت سالروز ولادت حضرت زینب کبری (سلام الله علیها)، متعلق به شخصیت این بانوی برجسته ی اسلام است، که الگوی همیشه زنده ای در مقابل زن مسلمان و مرد مسلمان قرار می دهد. (۲)

زینب کبری(سلام الله علیها) یک نمونه ی کامل از زن مسلمان است؛ یعنی الگویی که اسلام برای تربیت زنان، آن را در مقابل چشم مردم دنیا قرار داده است. (۳)

۲-۱-۲-۱- الگوی برای تاریخ

زینب کبری برای زنان ما در طول تاریخ یک الگوست. (۴)

ص: ۱۲۲

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۳-۱۳۸۴.

۳- .همان.

۴- .همان.

زینب کبری نمونه ی دیگر است. زن های معروف صدر اسلام و زن های برجسته، نمونه های دیگرند؛ این ها در جامعه بودند و حضور داشتند. (۱)

۲-۱-۲-۲- ویژگی های الگو

۲-۱-۲-۲-۱- داشتن شخصیتی همه جانبه

زینب کبری (سلام الله علیها) یک نمونه ی کامل از زن مسلمان است؛ یعنی الگویی که اسلام برای تربیت زنان، آن را در مقابل چشم مردم دنیا قرار داده است. زینب کبری دارای شخصیت چند بُعدی است؛ دانا و خیر و دارای معرفت والا و یک انسان برجسته است که هر کس با آن بزرگوار مواجه می شود، در مقابل عظمت دانایی و روحی و معرفت او احساس خضوع می کند. (۲)

عظمت زنانه اش، بزرگان دروغین ظاهری را در مقابل او حقیر و کوچک می کند. عظمت زنانه، یعنی این؛ یعنی مخلوطی از شور و عاطفه ی انسانی، که در هیچ مردی نمی توان این عاطفه ی شورانگیز را سراغ داد؛ همراه با متانت شخصیت و استواری روح که همه ی حوادث بزرگ و خطیر را در خود هضم می کند و روی آتش های گداخته، شجاعانه قدم می گذارد و عبور می کند؛ در عین حال، درس می دهد و مردم را آگاهی می بخشد؛ در عین حال، امام زمان خود - یعنی امام سجاد - را مانند یک مادر مهربان آرامش و تسلی می بخشد؛ در عین حال، با کودکان برادر و بچه های پدر از دست داده ی آن حادثه ی عظیم، در میان آن طوفان شدید، مثل سدّ مستحکمی برای آن ها آمیت و آرامش و تسلی ایجاد می کند. بنابراین زینب کبری (سلام الله علیها) یک شخصیت همه جانبه بود. اسلام زن را به این طرف سوق می دهد. (۳)

ص: ۱۲۳

۱- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۲- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

۳- . همان.

عظمت این انقلاب به این چیزهاست؛ به دل دادن به معنویت، مجذوب شدن در مقابل لطف الهی. وقتی که دشمن می خواهد زینب کبری را به آن چه که برایش پیش آمده، شماتت کند، می فرماید: «ما رأیتُ الّا جمیلاً»^(۱)؛ جز زیبایی، چیزی ندیدم. برادرانش، فرزنداناش، عزیزانش، نزدیک ترین یارانش، این ها در مقابل چشمش قطعه قطعه شدند، به خاک و خون تپیدند، خونشان ریخته است، سرهایشان بالای نیزه رفته است؛ می گوید جمیل، زیبا! این چه جور زیبایی ای است؟ این زیبایی را همراه کنید با آن چه که نقل شده است که زینب کبری حتی در شب یازدهم نماز شبش ترک نشد. در طول دوران اسارت، انقطاع الی الله اش، دل بستگی اش به خدای متعال، رابطه اش با خدای متعال سست نشد، کم نشد، بلکه بیش تر شد. این زن، الگوست.^(۲)

۲-۱-۲-۲-۶- تأثیر در متن حوادث تاریخی

این که گفته می شود در عاشورا، در حادثه ی کربلا، خون بر شمشیر پیروز شد - که واقعا پیروز شد - عامل این پیروزی، حضرت زینب بود؛ و الا خون در کربلا تمام شد. حادثه ی نظامی با شکست ظاهری نیروهای حق در عرصه ی عاشورا به پایان رسید؛ اما آن چیزی که موجب شد این شکست نظامی ظاهری، تبدیل به یک پیروزی قطعی دائمی شود، عبارت بود از منش زینب کبری؛ نقشی که حضرت زینب بر عهده گرفت؛ این خیلی چیز مهمی است. این حادثه نشان داد که زن در حاشیه ی تاریخ نیست؛ زن در متن حوادث مهم تاریخی قرار دارد. قرآن هم در موارد متعددی به این نکته ناطق است؛ لیکن این مربوط به تاریخ نزدیک است، مربوط به امم گذشته نیست؛ یک حادثه ی زنده و ملموس است که انسان زینب

ص: ۱۲۵

۱- . لهوف فی قتلی الطفوف، سیدبن طاووس، ص ۹۴. (طبعه المحر) قَالَ الرَّأوی: ثُمَّ إِنَّ ابْنَ زِيَادٍ جَلَسَ فِي الْقَصْرِ لِلنَّاسِ وَ أَدْنَى إِذْنًا عَامًّا وَ جِيءَ بِرَأْسِ الْحُسَيْنِ ع فَوَضَعَ بَيْنَ يَدَيْهِ وَ أَدْخَلَ نِسَاءَ الْحُسَيْنِ ع وَ صَبِيَّانَهُ إِلَيْهِ فَجَلَسَتْ زَيْنَبُ بِنْتُ عَلِيٍّ ع مُتَنَكِّرَةً فَسَأَلَ عَنْهَا فَقِيلَ لَهَا فَجَلَسَتْ إِلَيْهَا فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَحَكُمْ وَ أَكْذَبَ أَحَدُوثَكُمْ فَقَالَتْ إِنَّمَا يَفْتَضِحُ الْفَاسِقُ وَ يَكْذِبُ الْفَاجِرُ وَ هُوَ غَيْرُنَا فَقَالَ ابْنُ زِيَادٍ كَيْفَ رَأَيْتِ صُنِعَ اللَّهُ بِأَخِيكَ وَ أَهْلِ بَيْتِكَ فَقَالَتْ مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلًا.

۲- . بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه ی کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری (س) ۰۱-۰۲-

۱۳۸۹.

کبری را مشاهده می کند که با یک عظمت خیره کننده و درخشنده ای در عرصه ظاهر می شود؛ کاری می کند که دشمنی که به حسب ظاهر در کارزار نظامی پیروز شده است و مخالفین خود را قلع و قمع کرده است و بر تخت پیروزی تکیه زده است، در مقرّ قدرت خود، در کاخ ریاست خود، تحقیر و ذلیل شود؛ داغ ننگ ابدی را به پیشانی او می زند و پیروزی او را تبدیل می کند به یک شکست؛ این کار زینب کبری است. زینب (سلام الله علیها) نشان داد که می توان حجب و عفاف زنانه را تبدیل کرد به عزّت مجاهدانه، به یک جهاد بزرگ. (۱)

۲-۱-۲-۲-۷- جمع میان عقل و متانت، قدرت و شجاعت، شور عاطفی و صراحت زبان با استواری روح

زینب کبری برای زنان ما در طول تاریخ یک الگوست؛ عقل و متانت، قدرت و شجاعت، شور و احساس عاطفی، صراحت زبان، متانت دل، استواری روح؛ در عین حال، مادرانه، خواهرانه، با همه ی انسانها برخورد کردن، در محیط خانه شمع محبت را روشن نگه داشتن، همسر و فرزندان را بر سر سفره ی محبت و عاطفه ی خود دور هم جمع کردن؛ اینها خصوصیات زن مسلمان است. (۲)

۲-۱-۲-۲-۸- آسیب شناسی انقلاب نبوی و علوی و ایستادگی در مقابل ظالمان

با این بیان قوی، با این کلمات رسا، آن هم در آن شرایط دشوار، این گونه صحبت می کرد. این جور نبود که یک عده مستمع جلوی حضرت زینب نشسته باشند، گوش فرا داده باشند، او هم مثل یک خطیبی برای این ها خطبه بخواند؛ نه، یک عده دشمن، نیزه داران دشمن دور و برشان را گرفته اند؛ یک عده هم مردم مختلف الحال حضور داشتند؛ همان هایی که مسلمان را به دست ابن زیاد دادند، همان هایی که به امام حسین نامه نوشتند و تخلف کردند، همان هایی که آن روزی که باید با ابن زیاد در

ص: ۱۲۶

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه ی کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری (س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

۲- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

می افتادند، در خانه هایشان مخفی شدند - این ها بودند در بازار کوفه - یک عده هم کسانی بودند که ضعف نفس نشان دادند، حالا هم نگاه می کنند، دختر امیرالمؤمنین را می بینند، گریه می کنند. حضرت زینب کبری با این عده ی ناهمگون و غیر قابل اعتماد مواجه است، اما این جور محکم حرف می زند. او زن تاریخ است؛ این زن، دیگر ضعیفه نیست. نمی شود زن را ضعیفه دانست. این جوهر زنانه ی مؤمن، این جور خودش را در شرایط دشوار نشان می دهد. این زن است که الگوست؛ الگو برای همه ی مردان بزرگ عالم و زنان بزرگ عالم. انقلاب نبوی و انقلاب علوی را آسیب شناسی می کند؛ می گوید شماها نتوانستید در فتنه، حق را تشخیص بدهید؛ نتوانستید به وظیفه تان عمل کنید؛ نتیجه این شد که جگر گوشه ی پیغمبر سرش بر روی نیزه رفت. عظمت زینب را این جا می شود فهمید. (۱)

۲-۱-۲-۲-۹- حقیر و ناچیز شدن دشمنان و حوادث بزرگ در مقابل عظمت زنانه ی ایشان

زینب کبری (سلام الله علیها) یک نمونه ی کامل از زن مسلمان است؛ یعنی الگویی که اسلام برای تربیت زنان، آن را در مقابل چشم مردم دنیا قرار داده است. زینب کبری دارای شخصیت چند بُعدی است؛ دانا و خبیر و دارای معرفت والا و یک انسان برجسته است که هر کس با آن بزرگوار مواجه می شود، در مقابل عظمت دانایی و روحی و معرفت او احساس خضوع می کند. شاید مهمترین بُعدی که شخصیت زن اسلامی می تواند آن را در مقابل چشم همه قرار دهد - تأثیری که از اسلام پذیرفته - این بعد است. شخصیت زن اسلامی به برکت ایمان و دل سپردن به رحمت و عظمت الهی، آن چنان سعه و عظمتی پیدا می کند که حوادث بزرگ در مقابل او، حقیر و ناچیز می شود. در زندگی زینب کبری، این بُعد از همه بارزتر و برجسته تر است. (۲)

ص: ۱۲۷

۱- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه ی کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری (س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

۲- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

حادثه ای مثل روز عاشورا نمی تواند زینب کبری را خرد کند. شکوه و حشمت ظاهری دستگاه ستمگر جباری مثل یزید و عبدالله بن زیاد نمی تواند زینب کبری را تحقیر کند. زینب کبری در مدینه - که محل استقرار شخصیت با عظمت اوست - و در کربلا - که کانون محنت های اوست - و در کاخ جبارانی مثل یزید و عبدالله بن زیاد، همان عظمت و شکوه معنوی را با خود حفظ می کند و شخصیت های دیگر در مقابل او تحقیر می شوند. یزید و عبدالله بن زیاد - این مغروران ستمگر زمان خود - در مقابل این زن اسیر و دست بسته، تحقیر می شوند. (۱)

۲-۱-۲-۲-۱۰- صبر عظیم و ایستادگی و تحمل بی نظیر در مقابل مصائب و مشکلات

در روز عاشورا زینب کبری این همه عزیزان را در مقابل چشم خود دید که به قربانگاه رفته اند و شهید شده اند: حسین بن علی (علیه السلام) - سیدالشهداء - را دید، عباس را دید، علی اکبر را دید، قاسم را دید، فرزندان خودش را دید، دیگر برادران را دید. بعد از شهادت، آن همه محنت ها را دید: تهاجم دشمن را، هتک احترام را، مسئولیت حفظ کودکان را، زنان را. عظمت این مصیبت ها را مگر می شود مقایسه کرد با مصائب جسمانی؟ امّا در مقابل همه ی این مصائب، زینب به پروردگار عالم عرض نکرد: «رَبِّ نَجِّنِي»؛ نگفت پروردگارا! من را نجات بده. در روز عاشورا عرض کرد: پروردگارا! از ما قبول کن. بدن پاره پاره ی برادرش در مقابل دست، در مقابل چشم؛ دل به سمت پروردگار عالم، عرض می کند: پروردگارا! این قربانی را از ما قبول کن. وقتی از او سؤال می شود که چگونه دیدی؟ می فرماید: «مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلاً». این همه مصیبت در چشم زینب کبری زیباست؛ چون از سوی خداست، چون برای اوست، چون در راه اوست، در راه اعلای کلمه ی اوست. ببینید این مقام، مقام چنین صبری، چنین دلدادگی نسبت به حق و حقیقت، چقدر متفاوت است با آن مقامی که قرآن کریم از جناب آسیه نقل می کند. این، عظمت مقام زینب را نشان می دهد. کار برای خدا این جور است. لذا نام زینب و کار زینب امروز الگوست

ص: ۱۲۸

و در دنیا ماندگار است. بقای دین اسلام، بقای راه خدا، ادامه ی پیمودن این راه به وسیله ی بندگان خدا، متکی شده است، مدد و نیرو گرفته است از کاری که حسین بن علی (علیه السلام) کرد و کاری که زینب کبری کرد. یعنی آن صبر عظیم، آن ایستادگی، آن تحمل مصائب و مشکلات موجب شد که امروز شما می بینید ارزش های دینی در دنیا، ارزش های رائج است. همه ی این ارزش های انسانی که در مکاتب گوناگون، منطبق با وجدان بشری است، ارزش هایی است که از دین برخاسته است؛ این ها را دین تعلیم داده است. کار برای خدا خاصیتش این است. (۱)

۲-۱-۲-۲-۱۱- همراه کردن عاطفه ی زنانه با ایمان و معرفت و زبان صریح و روشن

زینب کبری (سلام الله علیها) یک نمونه ی کامل از زن مسلمان است؛ یعنی الگویی که اسلام برای تربیت زنان، آن را در مقابل چشم مردم دنیا قرار داده است... زینب کبری شور عاطفه ی زنانه را همراه کرده است با عظمت و استقرار و متانت قلب یک انسان مؤمن، و زبان صریح و روشن یک مجاهد فی سبیل الله، و زلال معرفتی که از زبان و دل او بیرون می تراود و شنوندگان و حاضران را مبهوت می کند. (۲)

۲-۱-۲-۳- حضرت سکینه کبری (سلام الله علیها)

۲-۱-۳-۱- ویژگی های الگو

۲-۱-۳-۱-۱- مشعل معرفت و دانش

همان «سکینه ی کبری»یی که شما اسمش را در کربلا شنیده اید، و دختر امام و برادرزاده و شاگرد زینب است - کسانی که اهل تحقیق و کتاب اند، نگاه کنند - او یکی از مشعل های معرفت عربی در همه ی تاریخ اسلام تا امروز است. کسانی که حتی زینب و پدر زینب و پدر سکینه را قبول نداشتند و ندارند، اعتراف می کنند که سکینه (علیها السلام) یک مشعل معرفت و دانش است. (۳)

ص: ۱۲۹

۱- .بیانات در دیدار فرمانده و پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۹-۱۱-۱۳۸۸.

۲- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

۳- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

باز خدای متعال دو زن را به عنوان نمونه ی مؤمنان ذکر می کند: «وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ نَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَ عَمَلِهِ» (۱)؛ یکی زن فرعون و دیگری، حضرت مریم (۲).

زنِ دیگر، مریم مادر عیسی و دخترِ عمران است... وقتی خدای متعال می خواهد دو انسان را از مجموع همه ی انسان ها انتخاب کند و به عنوان مثل و نمونه، آن ها را معرفی کند، دو زن را انتخاب می کند؛ نه دو مرد را و نه یک مرد و یک زن را. در این کار، راز هایی است (۳).

قرآن کریم، وقتی می خواهد نمونه ای برای انسانهای با ایمان ذکر کند، آن را از میان مردان ذکر نمی کند؛ از میان زنان ذکر می کند: «وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ» (۴). خدای متعال در این جا، دو زن را به عنوان دو نمونه از انسانهای برجسته و مؤمن - نه از زنان برجسته - ذکر می کند. یعنی در صحنه ی انسانیت و تکامل معنوی، خدای متعال وقتی می خواهد نمونه ی ممتازی بیان کند، سخن از پیامبران و مردان بزرگ و شخصیت های علمی و دینی نمی کند؛ بلکه سخن از دو زن به میان می آورد که یکی از آن دو زن، زن فرعون است. «إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ» (۵). زنِ دیگر، مریم مادر عیسی و دخترِ عمران است. «مریم ابنه عمران». مریم، زنی جوان است که در مقابل تهمت و نگاه سوء ظن آلوده ی همه ی مردم

۱- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.

۲- .بیانات در دیدار مداحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

۳- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۴- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.

۵- .همان.

شهر و منطقه ی خود، مثل کوه می ایستد و **ΒάαĒ** الله و روح را که خدای متعال با قدرت کامله ی خود در دامن پاک او گذاشته است، بر روی دست می گیرد و مثل نورافکنی فرزند خود را بر دنیای تاریک آن زمان می افکند. این دو زن، دنیا را نور باران می کنند. این، نشان دهنده ی آن است که در میدان عظیم و محشر وسیعی که همه ی انسان ها، از اولین و آخرین جمع شده اند؛ وقتی خدای متعال می خواهد دو انسان را از مجموع همه ی انسان ها انتخاب کند و به عنوان مثل و نمونه، آن ها را معرفی کند، دو زن را انتخاب می کند؛ نه دو مرد را و نه یک مرد و یک زن را. در این کار، راز هایی است. (۱)

۲-۱-۴-۲-۲-۲- حفظ عفت و پاکدامنی

موضوع آن دو زن دیگر (حضرت مریم (س) و حضرت آسیه (س)) هم مربوط به خانواده است... در مورد حضرت مریم هم همین جور است: «الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا» (۲)؛ ناموس خود را حفظ کرد، عفت خود را حفظ کرد. این نشان دهنده ی این است که در محیط زندگی حضرت مریم (سلام الله علیها) عواملی وجود داشته که می توانسته است تهدید کننده ی عفت و ناموس یک زن عفیف باشد و او توانسته مبارزه کند. (۳)

باز خدای متعال دو زن را به عنوان نمونه ی مؤمنان ذکر می کند: «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ» (۴)؛ یکی زن فرعون و دیگری، حضرت مریم... حضرت مریم هم: «و مریم ابنت عمران التي احصنت فرجها فنفخنا فيها من روحنا»؛ دامن خود را پاک و پاکیزه نگه داشت؛ این ها ارزش های انسانی است. (۵)

ص: ۱۳۱

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .سوره ی تحریم، ۱۲.

۳- .بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۴- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.

۵- .بیانات در دیدار مداحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۵-۱۳۸۳.

در قرآن کریم، زن فرعون نمونه‌ی ایمان شناخته شده است، برای مرد و زن در طول زمان تا آخر دنیا. (۱)

خدای متعال در این جا، دو زن را به عنوان دو نمونه از انسان‌های برجسته و مؤمن - نه از زنان برجسته - ذکر می‌کند. یعنی در صحنه‌ی انسانیت و تکامل معنوی، خدای متعال وقتی می‌خواهد نمونه‌ی ممتازی بیان کند، سخن از پیامبران و مردان بزرگ و شخصیت‌های علمی و دینی نمی‌کند؛ بلکه سخن از دو زن به میان می‌آورد که یکی از آن دو زن، زن فرعون است. (۲)

خدای متعال در این جا، دو زن را به عنوان دو نمونه از انسان‌های برجسته و مؤمن - نه از زنان برجسته - ذکر می‌کند. یعنی در صحنه‌ی انسانیت و تکامل معنوی، خدای متعال وقتی می‌خواهد نمونه‌ی ممتازی بیان کند، سخن از پیامبران و مردان بزرگ و شخصیت‌های علمی و دینی نمی‌کند؛ بلکه سخن از دو زن به میان می‌آورد که یکی از آن دو زن، زن فرعون است. «أذ قالت رب ابن لی عندک بیتاً فی الجنة»؛ زنی در مقام مبارزه با قدرت طاغوتی شوهرش، زنی با استقلال کامل که زیر بار شوهر متجاوز و قدرتمند و فرعون صفت و فرعون نام خود نمی‌رود. عظمت این زن، این جاست که شوهر نمی‌تواند راه گمراهی را بر او تحمیل کند؛ اگرچه آن شوهر، شخصی در حد فرعون با آن قدرت و با آن شخصیت باشد. میلیون‌ها مرد،

۱- .بیانات در دیدار فرمانده و پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۹-۱۱-۱۳۸۸.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

زیر دست فرعون و محکوم اراده ی اویند؛ اما همسر خود این مرد، در خانه محکوم اراده ی او نیست؛ آزاد است، به خدا ایمان می آورد، راه فرعون را ترک می گوید و راه خدا و راه حق را انتخاب می کند. لذا به عنوان یک موجود و یک انسان برجسته، نه فقط از میان زنان، بلکه از میان همه ی بنی نوع بشر انتخاب می شود. (۱)

۲-۱-۵-۲- کنار نهادن تجملات و خواسته های دنیوی در عین برخورداری از رفاه و عزت ظاهری در راه ایمان به خدا

باز خدای متعال دو زن را به عنوان نمونه ی مؤمنان ذکر می کند: «وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ نَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَ عَمَلِهِ» (۲)؛ یکی زن فرعون و دیگری، حضرت مریم: «و مریم ابنت عمران». آن زن اول، قصر فرعون ی او را مجذوب نکرد؛ زن پرورش یافته در بساط فرعون ی، کسی که زن فرعون است و لابد پدر و مادر و خاندانش هم از همین طواغیت بودند، در نهایت راحت و نعمت و رفاه و عزت ظاهری بود و زندگی می کرد؛ اما ایمان موسی دل او را بُرد و تصرف کرد؛ به موسی ایمان آورد. وقتی ایمان آورد و راه را شناخت، همه ی آن راحت و رفاه را کنار گذاشت و دیگر آن قصر با عظمت در مقابل او جاذبه یی نداشت؛ گفت: «رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ»؛ من خانه ی بهشتی را ترجیح می دهم؛ زندگی دنیا ارزشی ندارد... این ها ارزش های انسانی است. (۳)

۲-۱-۵-۳- پرورش دهنده نبی ای الهی

موضوع آن دو زن دیگر (حضرت آسیه (س) و حضرت مریم (س)) هم مربوط به خانواده است؛ اولی که زن فرعون است، ارزش و اهمیت او این است که یک پیغمبر اولوالعزم را، یک موسای کلیم الله را در آغوش خود پرورش می دهد و به او ایمان می آورد و به او کمک می کند؛ لذا فرعون از او انتقام می گیرد. مسئله، مسئله ی

ص: ۱۳۳

۱- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- . سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.

۳- . بیانات در دیدار مداحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

درون خانواده است با این تأثیر و شعاع عظیم کاری که او کرده است، که یک موسایی را تربیت کرده. (۱)

«باز خدای متعال دو زن را به عنوان نمونه ی مؤمنان ذکر می کند: «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةً فِرْعَوْنَ»؛ یکی زن فرعون را به عنوان نمونه ی کامل ایمان مثال می آورد، یکی هم حضرت مریم کبری؛ «و مریم ابنت عمران».

در قرآن کریم، زن فرعون نمونه ی ایمان شناخته شده است، برای مرد و زن در طول زمان تا آخر دنیا. آن وقت مقایسه کنید زن فرعون را که به موسی ایمان آورده بود و دل بسته ی آن هدایتی شده بود که موسی عرضه می کرد، وقتی در زیر فشار شکنجه ی فرعون قرار گرفت، که با همان شکنجه هم - طبق نقل تواریخ و روایات - از دنیا رفت، شکنجه ی جسمانی او، او را به فغان آورد: «إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ» (۲)؛ از خدای متعال درخواست کرد که پروردگارا! برای من در بهشت خانه ای بنا کن. در واقع، طلب مرگ می کرد؛ می خواست که از دنیا برود. «و نجنی من فرعون و عمله»؛ من را از دست فرعون و عمل گمراه کننده ی فرعون نجات بده. (۳)

۲-۱-۵-۲-۴- ایمان به پیامبر زمانه و یاری او

موضوع آن دو زن دیگر هم مربوط به خانواده است؛ اولی که زن فرعون است، ارزش و اهمیت او این است که یک پیغمبر اولوالعزم را، یک موسای کلیم الله را در آغوش خود پرورش می دهد و به او ایمان می آورد و به او کمک می کند؛ لذا فرعون از او انتقام می گیرد. مسئله، مسئله ی درون خانواده است با این تأثیر و شعاع عظیم کاری که او کرده است، که یک موسایی را تربیت کرده. (۴)

ص: ۱۳۴

۱- .بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۱.

۳- .بیانات در دیدار فرمانده و پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۹-۱۱-۱۳۸۸.

۴- .بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

قرآن چهار زن را اسم آورده که این چهار زن الگویند؛ دو الگوی نیکان عالم، دو الگوی یدان عالم. «ضَرَبَ اللهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأةَ نُوحٍ وَ امْرَأةَ لُوطٍ»^(۱)؛ زن نوح و زن لوط.^(۲)

باز برای این که خدای متعال بدترین انسان ها را مثال بزند، می فرماید: «ضَرَبَ اللهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأةَ نُوحٍ وَ امْرَأةَ لُوطٍ». باز هم دو زن را مثال می زند که بدترین انسان ها بودند. زمان نوح و زمان لوط، این همه کفار بودند، بدها بودند، اما قرآن آن ها را مثال نمی زند؛ زن نوح و زن لوط را مثال می زند.^(۳)

شما ملاحظه کنید؛ در قرآن کریم، به عنوان نمونه ی کفر هم دو زن را مثال می زند. «ضَرَبَ اللهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأةَ نُوحٍ وَ امْرَأةَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبَدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا»؛ که این

ص: ۱۳۵

-
- ۱- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۰.
 - ۲- .بیانات در دیدار مداحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.
 - ۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

دو مثال، مربوط است به زنانی که نمونه ی کفرند. یعنی به عنوان نمونه، از مردان مثال نمی آورد؛ از زنان مثال می آورد؛ هم در باب کفر، هم در باب ایمان. (۱)

۲-۲-۲- ویژگی های الگوهای منحط

۲-۲-۲-۱- کج رفتاری و حرکت در جهت غلط

خدای متعال در قرآن کریم، آن وقتی که راجع به نمونه ی انسان های خوب و نمونه ی انسان های بد مثال می زند، مثال را در هر دو مورد از زن انتخاب می کند. یک مورد زن فرعون و در مورد دیگر، همسر نوح و لوط را مثال می زند: «وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةٌ فِرْعَوْنِ» (۲) در مقابل هم در مورد انسان بد و نگون سار و کج رفتار و انسانی که در جهت غلط حرکت می کند، به زن نوح و لوط مثال می زند. (۳)

۲-۲-۲-۲- کفران نعمت های خداوند و خیانت اعتقادی

وقتی خدای متعال در قرآن می خواهد کفار - نمونه ی وجود کفرآمیز و کفران کننده ی نعمت خدا - را معرفی کند، به جای فرعون و نمرود و افراد دیگر، دو زن را مثال می زند؛ زن نوح و زن لوط، که درهای رحمت الهی به روی این ها باز و همه ی امکانات برای عروج و رفعت این ها آماده بود و دو پیغمبر، آن هم پیغمبری مثل نوح و لوط، شوهران این ها بودند که در خانه ی آن ها زندگی می کردند و حجت بر آن ها تمام بود؛ امّا این دو زن قدر این نعمت ها را ندانستند و «فخانتاهما»؛ به شوهرهای شان خیانت کردند. این خیانت، لزوماً خیانت جنسی نیست؛ خیانت اعتقادی است؛ خیانت مسلکی است؛ راه را کج کردند. (۴)

۲-۲-۲-۳- خیانت به همسر

در مورد آن دو زن بد - «امرأه نوح و امرأه لوط» - می فرماید: «كانتا تحت عبدین

ص: ۱۳۶

۱- .بیانات در دیدار فرمانده و پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۹-۱۱-۱۳۸۸.

۲- .سوره ی تحریم، آیه ی ۱۰.

۳- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۴- .بیانات در دیدار مدّاحان به مناسبت میلاد حضرت فاطمه (س) ۱۷-۰۵-۱۳۸۳.

من عبادنا صالحین فخانتاهما؛ این دو زن به همسرانشان - که دو پیغمبر عالی شأن و عالی مقام بودند - خیانت کردند. (۱)

ص: ۱۳۷

۱- . بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

۲-۳-۱- کسب تقوا و پرهیزکاری برای پیمودن راه درست و رسیدن به مقصود

از یک کودک و نوجوان که مشغول تحصیل و درس خواندن است، تا یک خانم کدبانوی خانه، تا هر انسانی که در محیطی به شغل و به کاری اشتغال دارد، هر کدام از این ها باید تقوا داشته باشند، تا بتوانند راه را درست بروند و به مقصود برسند. (۱)

۲-۳-۲- عَجین شدن با قرآن و تجسّم قرآن در زندگی

در باب قرآن، ما باید اعتراف کنیم که سال های متمادی جامعه ی ما با قرآن فاصله گرفت. ما در جمهوری اسلامی داریم این فاصله را کم می کنیم؛ عقب ماندگی ها را جبران می کنیم، اما این عقب ماندگی خیلی زیاد بوده. در دوران حاکمیت های طاغوت، قرآن به صورت رسمی در جامعه حضور نداشت... ما حالا می خواهیم این را جبران بکنیم و برای این، حَقّاً و انصافاً کار زیادی از اوّل انقلاب انجام گرفته، که نتیجه اش را هم داریم مشاهده می کنیم؛ لکن این آغاز کار است؛ آغاز راه است. با قرآن باید عَجین شد؛ مفاهیم قرآنی مفاهیمی است برای زندگی؛ فقط معلومات نیست. گاهی انسان معلومات قرآنی اش خوب است، اما از قرآن در زندگی او هیچ

ص: ۱۳۹

۱- . بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران ۱۹-۱۱-۱۳۶۹.

اثری نیست! بعضی از خانم‌ها هم در این جا اشاره کردند، گفتند. ما باید تلاشمان این باشد که قرآن در زندگی ما تجسم پیدا کند. همان طور که از یکی از زوجات مکرمه ی پیغمبر اکرم وقتی درباره ی اخلاق پیغمبر پرسیدند، ایشان در جواب گفتند که: «كان خُلُقُهُ القرآن»^(۱)؛ اخلاق او قرآن بود؛ یعنی قرآن مجسم بود.^(۲)

۲-۳-۳- پیشروی در میدان ارزش های معنوی و عرصه های سیاسی و اجتماعی در عین حفظ هویت و خصوصیات زنانه

هویت اسلامی این است که زن در عین این که هویت و خصوصیت زنانه ی خود را حفظ می کند - که طبیعت و فطرت است و برای هر جنسی خصوصیات آن جنس ارزش است - یعنی آن احساسات رقیق را، عواطف جوشان را، آن مهر و محبت را، آن رقت را، آن صفا و درخشندگی زنانه را برای خود حفظ می کند، در عین حال، هم باید در میدان ارزش های معنوی - مثل علم، مثل عبادت، مثل تقرب به خدا، مثل معرفت الهی و سیر وادی های عرفان - پیشروی کند، هم در عرصه ی مسائل اجتماعی و سیاسی و ایستادگی و صبر و مقاومت و حضور سیاسی و خواست سیاسی و درک و هوش سیاسی، شناخت کشور خود، شناخت آینده ی خود، شناخت هدف های ملی و بزرگ و اهداف اسلامی مربوط به کشورهای اسلامی و ملت های اسلامی، شناخت توطئه های دشمن، شناخت دشمن، شناخت روش های دشمن باید روزبه روز پیشرفت کند، و هم در زمینه ی ایجاد عدل و انصاف و محیط آرامش و سکونت در داخل خانواده باید پیشرفت داشته باشد.^(۳)

۲-۳-۴- یافتن نقش خود و درک عظمت زن بودن

نقش خودتان را پیدا کنید. عظمت زن بودن را در آمیختن حجب و حیا و عفاف زنانه با عزت مسلمانانه و مؤمنانه، درک کنید. زن مسلمان ما این جور است.^(۴)

ص: ۱۴۰

-
- ۱- فضایل الخمسه من الصحاح الستة، سیدمرتضی فیروزآبادی، ج ۱، ص ۱۲۴. (اسلامیه).
 - ۲- بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.
 - ۳- بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.
 - ۴- بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری (س) ۰۱-۰۲-۱۳۸۹.

۲-۳-۵- اهمیت دادن به مسأله ی حرکت به سمت معرفت، علم، مطالعه، آگاهی و کسب معلومات و معارف

حال چند نکته ی اساسی را که باید مورد توجه باشد، عرض می کنم: اولاً فکر رشد زنان از لحاظ معنوی و اخلاقی، بایستی یک فکر رایج در میان خود زنان باشد. خود بانوان باید بیش تر به این مسأله بیندیشند. خود آن ها به معارف، به معلومات، به مطالعه و به مسائل اساسی زندگی رو کنند... این مسأله که زن به سمت معرفت، علم، مطالعه، آگاهی، کسب معلومات و معارف حرکت کند، باید در میان خود بانوان خیلی جدی گرفته شود و به آن اهمیت بدهند. (۱)

۲-۳-۶- کسب علم و تخصص در رشته های مختلف

خانم ها موظفند که انواع و اقسام رشته های تخصصی پزشکی - مثل قلب و داخلی و اعصاب و... را دنبال کنند. این، فریضه است. امروز این تکلیف برای زن ها، بیش تر از مردهاست؛ اگر چه در جامعه ی ما، آموزش رشته های مختلف علوم که برای ساختن این جامعه لازم می باشد، برای همه فریضه است. آن کسانی که بتوانند، حقیقتاً امروز از آن روز هایی است که کسب علم فریضه ی شرعی است؛ علاوه بر این که فریضه ی اجتماعی هم است. (۲)

۲-۳-۷- مجاهدت برای رها شدن از فرهنگ تباه گر غربی و تسلیم نشدن در برابر سیاست های ویران گر آن ها

معلم بزرگ انقلاب حضرت امام خمینی (قدس سره) نقش زن را در انقلاب - چه در پیدایش و چه در استمرار آن - و نیز جایگاه او را در تکامل جامعه ی اسلامی و بلوغ اسلامی و انقلابی آن، بسی بزرگ می داشت و حق هم همین است و این مستلزم آن است که زن ایرانی و زن مسلمان، به مجاهدت خود برای رها شدن از دام های پرداخته و در راه نهاده ی فرهنگ تباه گر غرب، با اراده ای راسخ

ص: ۱۴۱

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

ادامه دهد و به هیچ رو تسلیم اغوای آنان که زن را ابزاری برای پیشبرد سیاست های ویران گر و اسارتبار خواسته اند، نشود. (۱)

۲-۳-۸- خودسازی معنوی

زن مسلمان باید در راه فرزاتگی و علم تلاش کند؛ در راه خودسازی معنوی و اخلاقی تلاش کند؛ در میدان جهاد و مبارزه - از هر نوع جهاد و مبارزه ای - پیشقدم باشد؛ نسبت به زخارف دنیا و تجملات کم ارزش، بی اعتنا باشد؛ عفت و عصمت و طهارتش در حدی باشد که چشم و نظر هرزه ی بیگانه را به خودی خود دفع کند. (۲)

۲-۳-۹- تکبر و عدم خضوع در مقابل نامحرم

تکبر از همه ی انسان ها مذموم است، مگر از زنان در مقابل مردان نامحرم! زن باید در مقابل مرد نامحرم متکبر باشد. «فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ» (۳)؛ در حرف زدن مقابل مرد نباید حالت خضوع داشته باشد. این، برای حفظ کرامت زن است. اسلام این را می خواهد و این الگوی زن مسلمان است. (۴)

۲-۳-۱۰- در مسائل شهوانی و جنسی ملعبه ی دست دیگران نشدن و محافظت از حصار مستحکم فرهنگ اسلامی

امروز شما زنان، سنگربان ارزش های اسلامی در مقابل وضع جاهلی دنیای غرب هستید. شما هستید که دارید از این حصار مستحکم فرهنگ اسلامی محافظت می کنید. در علم، در فرهنگ، در سیاست و در همه چیز، زن باید پرورش اسلامی پیدا کند؛ در میدان های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و همه جا برود و پیشتاز باشد؛ اما در مسائل شهوانی و جنسی، ملعبه ی دست این و آن نشود؛ این حرف ماست. (۵)

ص: ۱۴۲

- ۱- . پیام به سیمناز بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.
- ۲- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.
- ۳- . سوره ی احزاب، آیه ی ۳۲.
- ۴- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.
- ۵- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب(س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲-۳-۱۱- بی‌اعتنایی و ننگ دانستن زیورآلات و تجملات کم‌ارزش و مدهای دام‌گونه‌ی ساخته‌ی دشمن

امروز، سرگرم شدن به زر و زیور، برای زن مسلمان ایرانی انقلابی عیب است. امروز، پُر کردن سر و سینه و دست از زیورآلات و بُت قرار دادن زیور و آرایش و مُید و لباس، برای زن انقلابی مسلمان ایرانی ننگ است. آن کسی که در پی این گونه چیزهاست، ارزشش پایین است. طلا، برای زن ارزش آفرین نیست؛ بی‌اعتنایی به طلا، ارزش آفرین است. مُید، برای زن ارزش آفرین نیست؛ بی‌اعتنایی نسبت به مُدهای دام‌گونه‌ی ساخته و پرداخته‌ی دشمنان، برای زن ارزش است. (۱)

۲-۳-۱۲- برداشتن گام‌های متین و محکم و عدم بازگشت به مصرف و تجمل‌های غیر انقلابی

باید زنان اندیشمند و آگاه ایران اسلامی، راه روشن خود را ادامه دهند و گام‌ها را متین و محکم بردارند. مبادا چنان که در افراد سطحی و غافل دیده شده است، نسل انقلابی و زنان مؤمن، دوباره روی به مصرف و تجمل‌های پوچ و گرایش‌های غیر انقلابی بیاورند یا رسم جاهلی اختلاط بی‌پروا را دوباره زنده کنند. (۲)

ص: ۱۴۳

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدّس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.

۲-۴-۱-۱- در ارزش های واقعی و کمالات انسانی و رسیدن به اوج قلّه ی بشریت

ما برای زن، ارزش واقعی انسانی قایلیم. ما میان زن و مرد تفاوتی قایل نیستیم. معتقدیم زن و مرد هر دو انسان اند و میدان تکامل، پیش روی شان باز است. هر چه تلاش کنند، هر چه زحمت بکشند و هر چه به سمت خدا پیش روند، به همان اندازه رشد و تکامل پیدا خواهند کرد. راه علم و حضور سیاسی هم، جلوی هر دوی آن ها باز است. (۱)

هدف از آفرینش هر فرد انسان، عبارت از همان هدف آفرینش بشریت است؛ یعنی رسیدن به کمال بشری و بهره بردن از بیش ترین فضایی که یک انسان می تواند به آن فضایل آراسته بشود. فرقی هم بین زن و مرد نیست. نشانه اش در درجه ی اول، فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) و در درجه ی بعد، دیگر زنان بزرگ تاریخ است. (۲)

ص: ۱۴۵

۱- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۳۶۸-۹-۱۵.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۱۳۶۸-۱۰-۲۶.

فاطمه ی زهرا(س) در قلعه ی بشریت قرار دارد و کسی از او بالا-تر نیست و می بینیم که آن بزرگوار به عنوان یک بانوی مسلمان، این فرصت و قدرت را یافت که خودش را به این اوج برساند. پس، فرقی بین زن و مرد نیست و به خصوص شاید از همین جهت هم است که خدای متعال در قرآن کریم، آن وقتی که راجع به نمونه ی انسان های خوب و نمونه ی انسان های بد مثال می زند، مثال را در هر دو مورد از زن انتخاب می کند.(۱)

۲-۴-۱-۲- در رسیدن به مقامات عالی معنوی و درجات انسانی

پس، در اسلام همه ی این مقامات معنوی و درجات انسانی، بین زن و مرد بالسویه تقسیم شده است. در این موارد، مرد و زن با یکدیگر مساوی و برابرند. هر کس که برای خدا کار کند، «من ذکر او اُنثی»؛ چه مرد باشد و چه زن، «فَلَنَحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً».(۲)،(۳)

خواهش می کنم دختران جوان و تحصیلکرده و بانوان آگاه و هوشمند به نکته ای که می خواهم بگویم، درست توجه کنند: زن را از سه دیدگاه می شود مورد ملاحظه قرار داد تا بینش اسلامی نسبت به او آشکار شود. یکی نقش زن به عنوان انسانی در راه تکامل معنوی و نفسانی است که در این دیدگاه، زن و مرد با یکدیگر هیچ تفاوتی ندارند. در تاریخ، زنان بزرگ و برجسته ای حضور داشته اند؛ همچنان که مردان بزرگ و برجسته ای بوده اند.(۴)

در اسلام، برای فعالیت زنان، سه عرصه معین شده است. اول، عرصه ی تکامل و رشد معنوی خود زن است. زن و مرد در این بخش، هیچ تفاوتی در میدان رشد و تکامل معنوی ندارند. یعنی مرد می تواند به عالی ترین مقامات از لحاظ معنوی برسد؛ زن هم

ص: ۱۴۶

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .سوره ی نحل، آیه ی ۹۷.

۳- .دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۴- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

می تواند به بالاترین مقامات از لحاظ معنوی برسد. مرد می تواند به حدّ علی بن ابی طالب (علیه السّلام) برسد و زن می تواند به حدّ فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) برسد پس در عرصه ی اوّل - یعنی عرصه ی رشد معنوی و تعالی روحی و نفسانی انسان - میان زن و مرد فرقی نیست؛ زن مثل مرد، مرد هم مثل زن هر دو می توانند مدارج عالی معنویّت و قرب به خدا را طی کنند. لذا در قرآن می فرماید: «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ» (۱). همه جا، مرد و زن در کنار هم قرار دارند. «أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا». این، صحنه ی اوّل است که در آن، میان زن و مرد هیچ تفاوتی نیست. (۲)

اسلام طرفدار تکامل بشر است. برای اسلام، زن و مرد هیچ فرقی ندارد. برای اسلام، جنس زن یا جنس مرد مطرح نیست؛ تکامل انسانی مطرح است. یک جا سخن از مرد گفته می شود، یک جا سخن از زن. به یک مناسبت از زن تجلیل می شود، به یک مناسبت از مرد؛ چون دو حصّه ی پیکره ی بشرند، دو بخش وجود بشری هستند. از لحاظ جنبه ی بشری و جنبه الهی، هیچ تفاوتی با همدیگر ندارند. (۳)

۲-۴-۱-۳- در حقوق مربوط به امور زندگی

ما دیده بودیم که گاهی مرد، زن را موجود درجه ی دو حساب می کرد! اما موجود درجه دو نداریم. هر دو مثل همنند و از حقوق برابری در زندگی برخوردارند. مگر در جایی که خدای متعال بین زن و مرد فرق گذاشته که آن هم روی مصلحتی است و به نفع مرد و به ضرر زن نیست. آیه ی الرَّجَالُ قَوَامُونَ عَلَى النِّسَاءِ یعنی سرپرستی امور خانه بر عهده مرد است و مرد باید برود کار کند. زن هر چه ثروت

ص: ۱۴۷

۱- .سوره ی احزاب، آیه ی ۳۵.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵..

۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

دارد برای خودش است. زن و مرد باید مانند دو شریک و رفیق با هم زندگی کنند. (۱)

در اسلام آن چه که مطرح است، عبارت است از تعادل؛ یعنی رعایت عدالت محض میان افراد بشر، از جمله میان جنس زن و جنس مرد. برابری در حقوق مطرح است، اما در جایی ممکن است احکام زن با احکام مرد متفاوت باشد؛ هم چنان که طبیعت زن با طبیعت مرد در بعضی از خصوصیات متفاوت است. بنابراین، بیشترین حقایق و بیشترین واقعیت‌های فطرت و طینت بشری در مورد زن و مرد، در معارف اسلامی است. (۲)

۲-۴-۱-۴- در حرکت به سمت آرمان‌ها

آرمانگرایی در اسلام و گرایش به سمت قله‌ها و اوج‌ها و آرمان‌ها، یک چیز قطعی و حتمی است. زن مثل مرد و مثل همه‌ی خلایق، باید در این سمت حرکت کند. (۳)

۲-۴-۱-۵- در زمینه‌ی پیشرفت‌های علمی و اجتماعی و اداره‌ی این جهان

ما معتقدیم زنان در هر جامعه‌ی سالم بشری قادرند و می‌باید فرصت پیدا کنند که در حدّ سهم خود، تلاش و مسابقه‌ی خویش را در پیشرفت‌های علمی و اجتماعی و سازندگی و اداره‌ی این جهان به عهده بگیرند. از این جهت، میان زن و مرد هیچ تفاوتی نیست. (۴)

۲-۴-۱-۶- در عرصه‌ی فعالیت‌های گوناگون اجتماعی

در اسلام برای فعالیت زنان سه عرصه معین شده است. اول عرصه‌ی تکامل و رشد معنوی است... عرصه‌ی دوم، عرصه‌ی فعالیت‌های اجتماعی است؛ اعم از فعالیت اقتصادی، فعالیت سیاسی، فعالیت اجتماعی به معنای خاص، فعالیت

ص: ۱۴۸

۱- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۹-۳-۱۳۷۲.

۲- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۳- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۴- . بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

علمی، درس خواندن، درس گفتن، تلاش کردن در راه خدا، مجاهدت کردن و همه ی میدان های زندگی در صحن جامعه. در این جا هم میان مرد و زن در اجازه ی فعالیت های متنوع در همه ی میدان ها، هیچ تفاوتی از نظر اسلام نیست... از نظر اسلام، در همه ی این فعالیت های مربوط به جامعه ی بشری و فعالیت های زندگی، زن و مرد دارای اجازه ی مشترک و همسان هستند. (۱)

در فعالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طراحی و فکر کردن و برای امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه مسؤولند و همه باید انجام دهند. (۲)

۲-۴-۱-۷- به عنوان نگهدارنده و صاحب انقلاب

الان شما ملاحظه کنید، همه ی زنان روستاها و شهر های دورافتاده، به عنوان افرادی از مجموعه ی نگهدارنده ی این انقلاب و اصحاب و صاحبان آن، برای خودشان شأن قایلند. از این جهت، هیچ فرقی بین زن و مرد نیست؛ بلکه گاهی زنان، ایمان پُرشورتر و دید روشن تری نسبت به مسائل جامعه دارند و کشور و مسائل آن را متعلق به خودشان می دانند. (۳)

۲-۴-۱-۸- در اداره و پیشرفت جامعه ی اسلامی

مسئولیت اداره ی جامعه ی اسلامی و پیشرفت جامعه ی اسلامی بر دوش همه است؛ بر دوش زن، بر دوش مرد؛ هر کدامی به نحوی بر حسب توانائی های خودشان. (۴)

ص: ۱۴۹

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۴- .بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

۲-۴-۱-۹- در پذیرش مسؤلیت ها و مدیریت های کلیدی

شما همین سؤال را مطرح بکنید که چرا زنان مسؤلیت ها و مدیریت های کلیدی ندارند؟ این سؤال قابل قبولی است. چنان چه صلاحیت های خوبی در زنان هست - نه این که ما تعصب بورزیم و بگوییم باید حتماً زن در جایی مسؤل شود - آن جا هایی که منع اسلامی ندارد - چون در جا هایی ممکن است منع اسلامی داشته باشد - تا سطوح بالا را شامل می شود. وقتی در این نوع موارد می خواهند بررسی کنند و کسانی را به عنوان اصلح انتخاب نمایند، زنان را هم در کنار مردان و بین این مجموعه ببینند و بدون هیچ گونه تعصب، اصلح را انتخاب کنند. (۱)

۲-۴-۱-۱۰- حرکت و تلاش در راه خدا در جهت سازندگی کشور

ما باید برای حرکت و تلاش در راه خدا، خود را آماده نگهداریم... مردان هم باید تا آن جا که می توانند و در هر نقطه یی که می توانند، در راه سازندگی کشور تلاش کنند، زنان هم باید در راه سازندگی کشور - و به خصوص سازندگی نسل نو و تربیت اسلامی او - تا آن جا که می توانند، تلاش کنند. اگر این قشر عظیم از ملت ایران - یعنی زنان - دوشادوش مردان، با حفظ حدود اسلامی، علم و فن و کارهای شایسته ی یک مسلمان را فرا بگیرند و عمل بکنند، یقیناً موفقیت بیش تر خواهد بود. (۲)

۲-۴-۱-۱۱- در ایمان و صبر و استقامت و حفظ ناموس

براساس آیه ی شریفه ی سوره ی احزاب فرق نمی کند؛ چه اسلام، چه ایمان، چه قنوت، چه خشوع، چه تصدق، چه صوم، چه صبر و استقامت، چه حفظ ناموس، چه ذکر خدا، زن و مرد در این بخش ها یکسانند. (۳)

۲-۴-۱-۱۲- در زمینه ی تحصیل علم

دین، برای تحصیل علم، میان دختر و پسر فرقی نمی گذارد. اگر پسر شما

ص: ۱۵۰

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- .بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر ۱۱-۱۰-۱۳۷۰.

۳- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

تحصیلات عالیہ می کنند، بگذارید دختر شما هم به تحصیلات عالیہ پردازد. بگذارید دختران جوان ما درس بخوانند، علم بیاموزند، آگاهی پیدا کنند، به شأن خودشان واقف شوند و قدر خود را بدانند. (۱)

۲-۴-۲- تفاوت ها

۲-۴-۲-۱- زن الگوی ظرافت، لطافت و حساسیت، مرد مظهر اتکا و اعتماد

خدای متعال طبیعت زن را ظریف قرار داده است. بعضی از انگشت ها خیلی درشت و گنده هستند و برای کندن یک سنگ از زمین خیلی خوبند، اما اگر بخواهند یک جواهر خیلی ریز را لمس کنند، معلوم نیست بتوانند بردارند. اما بعضی انگشت ها ظریف و باریکند، آن سنگ را نمی توانند بردارند اما آن خرده جواهر و خرده طلا را می توانند از روی زمین جمع کنند. زن و مرد این طورند. هر کدام یک مسؤولیتی دارند. نمی شود هم گفت کدامیک مسؤولیتش سنگین تر است. مسؤولیت هر دو سنگین است، هر دو لازم است. روح زن چون لطیف تر است، احتیاج به آرامش بیش تری دارد. او نیاز به آسایش و تکیه کردن به یک جای مطمئن دارد. این تکیه گاه کیست؟ او شوهر است. خدا این ها را این طور کنار هم قرار داده است. (۲)

۲-۴-۲-۲- تفاوت در احکام نه حقوق

در اسلام آن چه که مطرح است، عبارت است از تعادل؛ یعنی رعایت عدالت محض میان افراد بشر، از جمله میان جنس زن و جنس مرد. برابری در حقوق مطرح است، اما در جایی ممکن است احکام زن با احکام مرد متفاوت باشد؛ هم چنان که طبیعت زن با طبیعت مرد در بعضی از خصوصیات متفاوت است. بنابراین، بیش ترین حقایق و بیش ترین واقعیت های فطرت و طینت بشری در مورد زن و مرد، در معارف اسلامی است. (۳)

ص: ۱۵۱

۱- . بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- . خطبه ی عقد ۶-۶-۱۳۸۱.

۳- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲-۴-۲-۳- توأمان بودن محبت و احساسات زنانه همراه با ایمان و پاکدامنی عاملی برای ایفاء نقش منحصر به فرد زن در جامعه

زن با نقاط قوت زنانه ی خود - که خدای متعال در وجود او به ودیعه گذاشته و مخصوص زن است - همراه با ایمان عمیق، همراه با استقرار ناشی از اتکاء به خداوند، و همراه با عفت و پاکدامنی - که فضای پیرامون او را نورانیت می بخشد - می تواند در جامعه یک نقش استثنایی این گونه ایفا کند؛ هیچ مردی قادر به ایفاء چنین نقشی نیست. مثل کوه استواری از ایمان، در عین حال مثل چشمه ی جوشانی از عاطفه و محبت و احساسات زنانه، تشنگان و محتاجان نوازش را از چشمه ی صبر و حوصله و عاطفه ی خود سیراب می کند. انسان ها در چنین آغوش پربرکتی می توانند تربیت شوند. (۱)

عظمت زن به این نیست که بتواند چشم مردها را، هوس هوسرانان را به خودش جلب کند؛ این افتخاری برای یک زن نیست؛ این تجلیل زن نیست؛ این تحقیر زن است. عظمت زن آن است که بتواند حجب و حیا و عفاف زنانه را که خدا در جبلت زن ودیعه نهاده است، حفظ کند؛ این را بیامیزد با عزت مؤمنانه؛ این را بیامیزد با احساس تکلیف و وظیفه؛ آن لطافت را در جای خود به کار ببرد، آن تیزی و بزندگی ایمان را هم در جای خود به کار ببرد. این ترکیب ظریف فقط مال زن هاست؛ این آمیزه ی ظریف لطافت و برندگی، مخصوص زن هاست؛ این امتیازی است که خدای متعال به زن داده است. (۲)

ص: ۱۵۲

۱- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۳-۱۳۸۴.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور به مناسبت سالروز میلاد حضرت زینب کبری(س) ۱-۲-۱۳۸۹.

۲-۵-۱- تسلیم شدن در برابر خوشگذرانی ها و هوس های زودگذر

اگر زن به فکر تجملات و خوشگذرانی ها و هوس های زودگذر و تسلیم شدن به احساسات بی بنیاد و بی ریشه باشد، نمی تواند آن راه را برود؛ باید این وابستگی ها را که مثل تار عنکبوت بر پای یک انسان رهرو است، از خود دور کند، تا بتواند آن راه [راه حضرت زهرا(س)] و حضرت

زینب(س) را برود؛ کمالین که زن ایرانی در دوران انقلاب و در دوران جنگ همین کار را کرد، و انتظار این است که در همه ی دوران انقلاب همین کار را بکند.^(۱)

۲-۵-۲- رعایت نکردن حفاظ و حجاب بیرون از محیط خانه

در مکتب اسلام، حفاظ و حجابی بین زن و مرد وجود دارد. این به معنای آن نیست که زنان، عالم جداگانه یی غیر از عالم مردان دارند؛ نه، زنان و مردان در جامعه و در محیط کار، با هم زندگی می کنند؛ همه جا با هم سر و کار دارند؛ مشکلات اجتماعی را با هم حل می کنند؛ جنگ را با هم اداره می کنند و کردند؛

ص: ۱۵۳

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

خانواده را با هم اداره می کنند و فرزندان را پرورش می دهند؛ اما آن حفاظ و حجاب در بیرون از محیط خانه و خانواده حتماً حفظ می شود. این، آن نکته ی اصلی در الگوسازی اسلامی است. اگر این نکته رعایت نشود، همان ابتدائی که امروز غرب دچار آن است، پیش می آید. اگر این نکته رعایت نشود، زن از پیشتازی در حرکت به سمت ارزش ها - که در ایران اسلامی دیده شد - باز خواهد ماند. (۱)

۲-۵-۳- گرفتار شدن به ابتذال اخلاقی و دوری از گوهر انسانی

شما خانمی را فرض کنید که در حدّ اعلای دانش باشد، اما در مسائل انسانی و در ارتباطات انسانی به عنوان یک جنس از دو جنس، دچار ابتذال باشد؛ شما خیال می کنید این فرد ارزشی دارد؟ البته خانمی که دانشمند باشد، به یک شکل، کمتر دچار این ابتذالات می شود - یکی از آفات بی سوادى همین است که زنان را قدری بیش تر از این ها به ابتذال می کشاند - لیکن حدّ ابتذال، یک حدّ محدودی نیست. خانمی باشد، ولو در حدّ بالای علمی، اما اگر قدر آن گوهر انسانی ای که در او عزیز است - کمترین که در مرد هم آن گوهر عزیز است و زن و مرد تلاش می کنند، علم و حکمت می آموزند، تا آن را در خودشان متجلی کنند - پوشیده و مغفولاً عنه بماند و مورد بی توجهی و بی احترامی قرار بگیرد، چه ارزشی دارد؟ باید گوهر انسانی در زن و مرد رشد پیدا کند؛ این یک مسأله ی ارزشی است. (۲)

۲-۵-۴- گرایش به سمت مدگرایی، مصرف گرایی، تجمل گرایی و آرایش های بیهوده و افراطی

چه ستم هایی که در حقّ زن روا داشته شده و اسمش ستم است، و چه ستم هایی که اسمش هم ستم نیست، اما در حقیقت ستم است؛ مثل همین سوق دادن به تجمل و مصرف گرایی و آرایش های بیهوده و مخارج سنگین و تبدیل شدن به یک

ص: ۱۵۴

- ۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.
- ۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

وسیله‌ی مصرف. این، ستم بزرگی بر زن است. شاید بشود گفت که هیچ ظلمی بالا-تر از این نیست؛ زیرا که او را بکلی از آرمان‌ها و اهداف تکاملی خودش غافل و منصرف می‌کند و به چیزهای خیلی کوچک و حقیر سرگرم می‌نماید. این، کاری بوده که در رژیم ظالم پادشاهی انجام شده، و حالا باید جلوی آن گرفته می‌شد. البته در اوایل انقلاب، خیلی هم خوب بود؛ لیکن بعدها باز غفلت‌هایی شده است، که باید نسبت به آن، حسابی برنامه‌ریزی کرد. (۱)

به اعتقاد من، گرایش به سمت مدگرایی و تجمل‌گرایی و تازه‌طلبی و افراط در کار آرایش و نمایش در مقابل مردان، یکی از بزرگ‌ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان ماست. در مقابل این‌ها، خانم‌ها بایستی مقاومت کنند. (۲)

نباید زنان به سمت تجمل‌گرایی سوق پیدا کنند. البته این خطر برای مردان هم هست؛ منتها در زنان بیش‌تر و امکانش زیادتر است. وانگهی در این قضیه، در موارد بسیاری، مردان تحت تأثیر زنان‌شان قرار می‌گیرند. شماها واقعاً باید با این قضیه مبارزه کنید؛ خودتان هم مراقبت نمایید. (۳)

یکی از عواملی که نمی‌گذارد دست کسانی که توانایی کمک دارند، به یاری فقرا دراز شود، روحیه‌ی مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی در جامعه است. برای جامعه بلای بزرگی است که میل به مصرف، روزه روز در آن زیاد شود و همه به بیش‌تر مصرف کردن، بیش‌تر خوردن، متنوع‌تر خوردن، متنوع‌تر پوشیدن و دنبال نشانه‌های مد و هر چیز تازه برای وسایل زندگی و تجملات آن رفتن، تشویق شوند. چه ثروت‌ها و پول‌هایی که در این راه هدر می‌رود و از مصرف شدن در جایی که موجب

ص: ۱۵۵

-
- ۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.
 - ۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.
 - ۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره‌ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

رضای خدا و رفع مشکلات جمعی از مردم است، باز می ماند! (۱)

۲-۵-۵- جلوه گری و ساختن شخصیت کاذب برای خود

زن را وادار می کردند که به وسیله ی جلوه گری و جلب چشمها به سمت خود، برای خویش یک شخصیت کاذب درست کند. این، برای زن انحطاط بود و پیشرفت نبود. آیا جنایتی بزرگ تر از این نسبت به زن وجود دارد که بیایند سر او را با آرایش و مُید و جلوه گری و لباس و طلا و زیورآلات بند کنند و از او به عنوان یک ابزار و وسیله، در راه مقاصد گوناگون استفاده کنند و نگذارند در میدان سیاست و اخلاق و تربیت وارد بشود؟ این، آن کاری است که در رژیم گذشته، دقیقاً و با برنامه انجام می گرفت. (۲)

۲-۵-۶- ارتباط بی قید و شرط و بی بندوباری در روابط زن و مرد

این زیبایی و زیباسازی، بایستی موجب این نشود که در جامعه انحطاط و فساد به وجود آید؛ یعنی ابتذال اخلاقی نباید به وجود آید. چگونه؟ راه هایش مشخص است. اگر ارتباط بی قید و شرط و بی بندوباری در روابط زن و مرد وجود داشته باشد، این موجب فساد خواهد شد. اگر به صورت افراطی به شکل مُدپرستی درآید، این به فساد خواهد انجامید. (۳)

۲-۵-۷- زیباسازی و رسیدن به ظاهر به عنوان مشغله اصلی زندگی

اگر این مقوله ی زیباسازی و رسیدن به سر و وضع و لباس و امثال این ها، مشغله ی اصلی زندگی شود، انحراف و انحطاط است؛ مثل این که در دوره ی طاغوت، آن خانم های اعیان و اشراف، پشت میز آرایش می نشستند. فکر می کنید چند ساعت می نشستند؟ شش ساعت! این واقعیت دارد و ما خبرهای دقیق داشتیم

ص: ۱۵۶

۱- .بیانات در خطبه های نماز عید فطر ۱۵-۰۹-۱۳۸۱.

۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- .گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

که شش ساعت می نشستند! یک انسان، این مدت برای آرایش صرف وقت کند که می خواهد مثلاً به عروسی برود و موی سرش را، یا صورتش را این طوری درست کند! اگر کار به این شکل درآید، انحراف و انحطاط است؛ اما فی نفسه، رسیدن به سر و وضع و لباس، بدون این که در آن خودنمایی و تَبَرِّج باشد، عیبی ندارد. (۱)

۲-۵-۸- مشغول شدن چشم و دل و ذهن به چیزهای ظاهری و کوتاه نظرانه

آن‌ها (غربی‌ها) برای این که از زن، آن چنان موجودی به وجود بیاورند که مورد نظر خودشان است، محتاج این هستند که دائماً مد درست کنند و چشم‌ها و دل‌ها و ذهن‌ها را به همین چیزهای ظاهری و کوتاه نظرانه مشغول کنند. کسی که به این چیزها مشغول شد، کی به ارزش‌های واقعی خواهد رسید؟ مجال پیدا نمی‌کند برسد. زنی که در فکر باشد از خود وسیله‌ای برای جلب نظر مردان بسازد، کی فرصت این را پیدا خواهد کرد که به طهارت اخلاقی فکر کند و بیندیشد؟ مگر چنین چیزی ممکن است؟ آن‌ها این را می‌خواهند. آن‌ها مایل نیستند که زنان جوامع دنیای سوم، دارای فکر روشن و آرمانخواه باشند؛ خودشان دنبال هدف‌های بزرگ حرکت کنند و شوهر و فرزند خود را هم حرکت بدهند. زنان جوان در جامعه‌ی ما باید خیلی مراقب باشند، تا این کمند ناپیدای بسیار خطرناک فرهنگ و تفکر غربی را بشناسند؛ از آن پرهیز کنند و جامعه‌ی زنان را از آن جدا و برحذر بدارند. (۲)

۲-۵-۹- ترویج شهوات جنسی و آمیزش بی‌رویه‌ی زن و مرد و دختر و پسر

اگر برای کشوری شهوات جنسی و آمیزش بی‌رویه‌ی زن و مرد و دختر و پسر را ترویج کردند و جوان را به راه‌هایی کشاندند که غریزه‌ی او هم به طور طبیعی متمایل به آن است، دیگر احتیاج به استفاده‌ی از توپ و تفنگ علیه یک ملت نیست. فساد، یک ملت را به خودی خود ضایع و باطل می‌کند و آینده‌ی او را تباه می‌سازد. (۳)

ص: ۱۵۷

۱- گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته‌ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

۲- بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۳- بیانات در دیدار وزیر علوم و رؤسای دانشگاه‌ها ۱۷-۱۰-۱۳۸۳.

امروز ما در نظام جمهوری اسلامی و زیر پوشش حجاب، زیر چادر، زیر مقنعه، این تعداد عظیم نخبه ی فکری، علمی، عملی، فعال سیاسی، صاحب نظران فرهنگی و هنری داریم. آن روز بخشی از بخش ها و بعضی از اعضاء این مجموعه را هم ما نداشتیم؛ بسیار محدود بودند. این، یک نظریه ای درست عکس آن چیزی را که درصدد بودند القاء کنند، احیاء می کند و او این که آن کیفیت ترویج بی بندوباری نه فقط به معنای رشد دادن به زن، به معنویات زن، به استعدادهای زن نیست، بلکه سرگرم کردن زن به آن چه که لوازم آن، کیفیت زندگی است - آرایش های گوناگون و گرفتاری های گوناگون جنبی ای که این کارها دارد - خودش مانع حرکت به سمت کمال و تعالی زنان است. (۱)

ص: ۱۵۸

۱- . بیانات در دیدار گروه کثیری از بانوان نخبه در آستانه ی سالروز میلاد حضرت زهرا (س) ۱۳-۰۴-۱۳۸۶.

بخش سوم: سیمای زن در بُعد خانوادگی

اشاره

بخش سوم سیمای زن در بُعد خانوادگی

ص: ۱۵۹

۳-۱-۱- جایگاه خانواده از منظر اسلام و فرهنگ اسلامی

۳-۱-۱-۱- سلول حقیقی مجموعه ی پیکره ی جامعه

آدم تنها، مرد تنها و زن تنها که همه ی عمر را به تنهایی می گذرانند، از دید اسلام یک چیز مطلوبی نیست. مثل یک موجود بیگانه است در مجموعه ی پیکره ی انسانی. اسلام این طور خواسته که خانواده، سلول حقیقی مجموعه ی پیکره ی جامعه باشد نه فرد تنها. (۱)

۳-۱-۱-۲- خانواده به عنوان کلمه ای طّیبه، عامل تراوش برکات در پیرامون خود

خانواده، کلمه ای طّیبه است. کلمه ی طّیبه هم خاصیتش این است که وقتی یک جایی به وجود آمد، مرتب از خود برکتی و نیکی می تراود و به پیرامون خودش نفوذ می دهد. کلمه ی طّیبه همان چیز هایی است که خدای متعال آن را با همان اساس صحیح به بشر اهدا کرده. این ها همه کلمه ی طّیبه است؛ چه معنویات و چه مادّیات. (۲)

ص: ۱۶۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۵-۱۰-۱۳۷۵.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۲-۱۳۷۹.

۳-۱-۱-۳- نگرش اصیل و نگاه با اهتمام به خانواده به عنوان یک رکن بزرگ

نکته ی اول این است که در کار ازدواج و این مراسم و رسم و سنتی که در اسلام و در همه ی ادیان و در بشریت وجود دارد، به نظر اسلام آن چیزی که اصل و محور است، تشکیل کانون خانوادگی است. از نظر اسلام، خانواده یک رکن بزرگ است. (۱)

نگرش اسلام به خانواده، نگرشی درست و نگرشی اصیل و یک نگاه با اهتمام است که خانواده اصل قرار داده شده و به هم زدن خانواده یا آشفته نمودن آن جزو بدترین کارهاست. (۲)

۳-۱-۱-۴- دوام و ریشه دار بودن خانواده با انتقال موارث و سنت ها از نسل گذشته به نسل بعدی

در اسلام و در فرهنگ اسلامی خانواده با دوام است. توی خانواده پدربزرگ ها و مادربزرگ ها و پدر و مادر هستند، نوه ها و نتیجه هایشان را می بینند... سنت ها را به هم منتقل می کنند. نسل گذشته موارث خودش را به نسل بعد تحویل می دهد. بریده و بی ریشه و تنها و بی عاطفه بار نمی آیند. (۳)

۳-۱-۱-۵- محیطی امن و قابل اعتماد برای سالم نگه داشتن و رشد روح، فکر و ذهن اعضای خانواده

خانواده یک محیط امنی است که در آن چه فرزندان و چه خود پدر و مادر می توانند روح و فکر و ذهن خود را در این محیط امن و قابل اعتماد، سالم نگهدارند و رشد بدهند. وقتی خانواده سست شد، نسل هایی که همین طور پشت سر هم می آیند، بی حفاظ اند. (۴)

ص: ۱۶۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۰-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۵-۱۳۷۴.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۱۲-۱۳۷۶.

انسان برای تربیت است، انسان برای هدایت و تعالی و کمال است. این نمی شود مگر در یک محیط امن؛ محیطی که در آن عقده بوجود نیاید، انسان اشباع بشود، در آن تعلیمات هر نسلی به نسل بعد منعکس بشود و از کودکی یک انسان تحت تعلیم صحیح، روان، طبیعی و فطری دو معلّم که نسبت به او از همه ی انسان های عالم مهربان ترند، یعنی پدر و مادر قرار بگیرد. (۱)

۳-۱-۱-۶- محلی برای تنظیم زندگی انسان و تجدید قوا جهت تداوم فعالیت های زندگی

هر انسانی - هم مرد و هم زن - درطول زندگی، در شبانه روز مشکلاتی دارد و با پیش آمدها و حوادثی مواجه است. حوادث اعصاب را می کوبد و خسته می کند. انسان ها را دچار نا آرامی و سراسیمگی می کند. وقتی وارد محیط خانه شد، این محیط امن و امان به او تجدید قوا می بخشد. او را آماده یک روز دیگر و یک شبانه روز دیگر می کند. خانواده برای تنظیم زندگی انسان خیلی مهم است. البته خانواده باید خوب اداره شود، باید سالم اداره بشود. (۲)

فرصت ازدواج و آرام گرفتن در یک مجموعه ی خانواده، یکی از فرصت های مهم زندگی برای مرد و زن است. این یک وسیله ی آسایش، آرامش روحی است، وسیله دلگرم شدن به تداوم فعالیت های زندگی است، وسیله ی تسلی، وسیله ی پیدا کردن یک غمخوار نزدیک است، که برای انسان درطول زندگی بسیار لازم است. (۳)

در داخل خانواده است که مرد و زن - که زوجین هستند - می توانند تجدید قوا

ص: ۱۶۳

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۵-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۹-۱۰-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۱۲-۱۳۸۰.

کنند، می توانند همیت خودشان را برای ادامه ی راه آماده کنند . می دانید که زندگی یک مبارزه است، کلّ زندگی عبارتست از یک مبارزه ی بلند مدّت، مبارزه با عوامل طبیعی، مبارزه با موانع اجتماعی، مبارزه با درون خود انسان که مبارزه با نفس است. دائم انسان در حال مبارزه است. بدن انسان وقتی در جسم باشد، جسم سالم است. در انسان این مبارزه باید صحیح، منطقی، در جهت درست، با رفتارهای صحیح و ابزارهای درست باشد. این مبارزه گاهی یک استراحت و یک باراندازی لازم دارد. این یک سفر و یک حرکت است این نقطه ی استراحت، داخل خانواده است. (۱)

۳-۱-۱-۷- محلّ سکونت، آرامش روانی، انس و تکامل دو انسان با یکدیگر

خانواده در اسلام یعنی محلّ سکونت دو انسان، محلّ آرامش روانی دو انسان، محلّ انس دو انسان با یکدیگر، محلّ تکامل یک نفر به وسیله ی یک نفر دیگر، آنجایی که انسان در آن صفا می یابد، راحتی روانی می یابد، این محیط خانواده است. کانون خانواده در اسلام این قدر اهمیت دارد. (۲)

اسلام در بیان قرآن، در چند جا این آفرینش زن و مرد و هم زیستی این ها و در نهایت زوجیت آن ها را برای آرامش و سکن برای زن و مرد شناخته است. (۳)

۳-۱-۲- عملکرد اسلام و فرهنگ اسلامی نسبت به خانواده

۳-۱-۲-۱- به خدمت در آوردن غریزه جنسی و غریزه ی زوج طلبی در جهت تشکیل خانواده

هنر ادیان - و بیش تر از همه اسلام - در این است که غرایز جنسی و غریزه ی زوج طلبی انسان را - که غیر از غریزه ی جنسی است - در خدمت تشکیل خانواده قرار داده و کاری کرده اند که کانون خانواده، با پشتوانه غریزه ی جنسی، یا با

ص: ۱۶۴

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۴-۱۰-۱۳۷۴.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۹-۱۳۷۶.

پشتوانه ی آن غریزه ی دیگر- که از غریزه ی جنسی عمومیتش بیش تر است- تحقق پیدا کند و باقی بماند. بعضی ها ممکن است در سنین خاصی نیاز جنسی هم نداشته باشند، اما نیاز به زوج طلبی را دارند و می باید زوجی از جنس مخالف را داشته باشند؛ زن و مرد فرقی نمی کند. سکن، مایه ی آرامش است. ادیان - و بیش از همه اسلام - این ها را پشتوانه ی تشکیل خانواده قرار داده اند.^(۱)

۳-۱-۲-۲- مشخص کردن حد و مرز رابطه ی زن و مرد در جامعه به خاطر حفظ خانواده

یک نکته اساسی هم وجود دارد که در آن اسلام ایستادگی کرده است و آن این است که در طول زمان، چون اخلاق مردان خشن تر و اراده ی آنان در برخورد با مشکلات قوی تر و جسم شان سنگین تر بوده است، لذا کارهای مهم و مسؤولیت ها و قدرت های گوناگون را در دست داشته اند و این، به مردان امکانی برای سوءاستفاده کردن از جنس مخالف - به نفع خودشان - داده است. شما نگاه کنید ببینید که کدام یک از سلاطین، ثروتمندان و پولداران و زرمندان و زورمندان در دربارها و دستگاه هایشان، با داشتن پول و مقام و قدرت، به نحوی از انحاء، دست به سمت تعرّض و تخطّی و سوءاستفاده از زن دراز نکرده اند؟! اسلام در این جا، با کمال قدرت و قوّت ایستاده است و بین زن و مرد در جامعه، مرزی قرار داده است. از نظر اسلام، هیچ کس حق ندارد که این مرز را زیر پا بگذارد و بشکند؛ چون از نظر اسلام، خانواده خیلی مهم است. رابطه ی زن و مرد در محیط خانواده به گونه ای است، و در محیط جامعه، به گونه ای دیگر است. اگر آن ضوابطی که اسلام در محیط جامعه به عنوان حایل بین زن و مرد قرار داده است، بشکنند، خانواده خراب می شود. در خانواده، غالباً به زن و گاهی هم به مرد، ممکن است ظلم شود. فرهنگ اسلامی، فرهنگ عدم اختلاط زن و مرد است. چنین زندگی ای با خوشبختی ادامه می یابد و می تواند به درستی و با رعایت موازین عقلی بچرخد و حرکت کند و به پیش برود. در این جا اسلام سخت گیری کرده است. اگر آن حدّ و مرزی که در

ص: ۱۶۵

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

جامعه قرار داده شده است، چه از طرف زن و چه از طرف مرد بشکند، اسلام در مقابل آن سخت گیری می کند؛ درست نقطه ی مقابل آن چه که شهوترانان عالم می خواسته اند و عمل می کرده اند. (۱)

۳-۱-۲-۳- قرار دادن حقوق مشخص و متعادل برای زن و مرد در خانواده

در اسلام به مرد اجازه داده نشده است که به زن زور بگوید و امری را بر او تحمیل کند. برای مرد در خانواده، حقوق محدودی قرار داده شده است که از روی کمال مصلحت و حکمت است. این حقوق، برای هر کس گفته و تشریح شود، مورد تصدیق قرار خواهد گرفت. همچنین، برای زن نیز در خانواده، حقوقی معین شده است که آن هم از روی مصلحت است. مرد و زن، هر کدام طبیعت، اخلاق، روحیات و غرایزی دارند که ویژه ی خودشان است. آن ها اگر از خُلُقِیات ویژه ی خود به طور صحیح استفاده کنند، در خانواده، زوجی کامل و هماهنگ و مساعد تشکیل می دهند. اگر مرد زیاده روی کرد، تعادل به هم می خورد. اگر زن هم زیاده روی کرد، تعادل به هم می خورد. اسلام در داخل خانواده، دو جنس زن و مرد را مانند دو لنگه ی یک در، دو چشم در چهره ی انسان، دو سنگر نشین در جبهه ی نبرد زندگی و دو کاسب شریک در یک باب مغازه قرار داده است. هر کدام از این دو، طبیعت، خصوصیات و خصلتهایی، هم در جسم و روح و فکر و هم در غرایز و عواطف دارند که ویژه ی خودشان است. این دو جنس، اگر با همان حدود و موازینی که اسلام معین کرده است در کنار هم زندگی کنند، خانواده ای ماندگار و مهربان و با برکت و پرفایده خواهند داشت. (۲)

۳-۱-۲-۴- قرار دادن دستوراتی برای حل اختلافات در درون خانواده

اسلام در داخل خانواده ترتیبی داده که اختلاف درون خانواده به خودی خود حل شود. به مرد دستور داده که یک ملاحظاتی بکند. به زن هم دستور

ص: ۱۶۶

۱- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۲- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

داده که یک ملاحظاتی بکند. مجموع این ملاحظات اگر انجام بگیرد، هیچ خانواده ای قاعدتاً متلاشی نخواهد شد و از بین نخواهد رفت. غالباً متلاشی شدن خانواده ها به خاطر این بی ملاحظگی هاست. مرد بلد نیست که رعایت کند؛ زن، بلد نیست که عقل به خرج بدهد. او تسدی و خشونت بی حد می کند، این بی تحمّلی به خرج می دهد. همه اش ایراد دارد، خشونت او هم ایراد دارد، سرکشی این هم ایراد دارد. اگر او خشونت نکند، اگر یک وقتی اشتباه کرد، این سرکشی نکند، ملاحظه کنند، با همدیگر بسازند، هیچ خانواده ای تا آخر متلاشی نخواهد شد و خانواده باقی می ماند. (۱)

۳-۱-۲-۵- ایجاد توازن بین حقوق زن و مرد در خانواده بر اساس بیّنات و مسلمات اسلام

در خانواده، حدود و حقوقی هست. مرد حقوقی دارد، زن هم حقوقی دارد و این حقوق به شدت عادلانه و متوازن ترتیب داده شده است. آن چه به نام اسلام است و غلط است، آن ها را نمی گوئیم و از آن ها دفاع نمی کنیم. آن چه متعلق به اسلام است، بیّنات اسلام و مسلمات اسلام است. این ها چیزهایی است که میان حقوق زن و مرد در داخل خانواده توازن قائل است. (۲)

ص: ۱۶۷

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۱۱-۱۳۷۵.

۲- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

فصل دوم: خانواده در غرب و فرهنگ غربی

۳-۲-۱- جایگاه خانواده از منظر غرب و فرهنگ غربی

۳-۲-۱-۱- جایگاه سست و متزلزل خانواده

امروز، توده‌ی معمولی مردم امریکا و اروپا - نه قدرتمندها و تبلیغات چی هایشان - از سست بودن بنیان خانواده رنج می‌برند. زن‌ها و مردها، در یک حد از متلاشی شدن خانواده‌ها رنج می‌برند و ناراحتند و این، روز به روز تشدید می‌شود و البته آخرین ضربه است. (۱)

امروز یکی از بزرگ‌ترین بلا-هایی که گریبان کشورهای غربی را به شدت گرفته و آن‌ها را به وضعیت نامطلوب شدیدی دچار کرده، مسأله‌ی خانواده است. لذا هر مردی که شعار خانواده بدهد، از نظر غربی‌ها و به خصوص از نظر زنان در غرب، یک فرد مطلوب و یک مرد محبوب است. چرا؟ چون از تزلزل بنیاد خانواده رنج می‌برند؛ به خاطر این که متأسفانه غرب، خانواده را - یعنی کانونی را که برای مرد و زن و به خصوص برای زن، محیط امن و آرامش است - از دست داده است.

ص: ۱۶۹

۱- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور
۱۵-۹-۱۳۶۸.

کردن و خراب کردن حرف های ما دارند، روی این صحبت ها تکیه کرده و آن را چند بار پخش کرده و تفسیر هم گذاشته اند. فقط به خاطر گفتن یک کلمه درباره ی خانواده. یعنی پیام متضمّن مسأله ی خانواده، امروز برای غرب یک پیامی است مثل آب خنکِ گوارا، چون کمبود آن را حس می کنند. چقدر زیادند زن هایی که تا آخر عُمر تنها زندگی می کنند، مرد هایی که تا آخر عمر تنها زندگی می کنند؛ غریب و بی انس. چقدر جوانانی که به خاطر نبودِ خانواده، ولگرد می شوند. در آن جا یا خانواده نیست یا اگر باشد، مثل نبودن است!^(۱)

۳-۲-۱-۴- خانواده، فقط یک قرارداد موقت قانونی

خانواده اصلاً آن جا واقعیت ندارد... آن نشست و برخاست های خانوادگی، آن محبت های خانوادگی، آن انس های فراوان به هم، این که مرد خودش را محتاج به زنش ببیند و زن خودش را محتاج به شوهرش ببیند، این ها دیگر نیست. دو نفرند به صورت قراردادی که فقط در یک خانه ای زندگی می کنند. اسمش هم هست که با عشق شروع می شود!^(۲)

اگر شما می شنوید که در برخی از کشورهای غربی، فرزند و پدر در یک شهر زندگی می کنند، اما فرزند از پدرش سال به سال احوالی نمی پرسد، خانواده ها دور هم جمع نمی شوند، کودکان از عطف های پدرانه و مادرانه برخوردار نمی شوند، زن و شوهرها جز به موجب یک قرارداد موقت - یک قرارداد قانونی بسته شده است - کنار هم نمی نشینند؛... اگر این ها را شما می شنوید که در جایی هست و اگر این ها واقعیت دارد، این ها دیگر نشانه های پسرقت است.^(۳)

۳-۲-۱-۵- فراموش شدن محیط خانواده و روابط صمیمی موجود در آن

در دنیای غرب با این که بسیاری از آن ها از علم و ثروت و سیاست های قوی

ص: ۱۷۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۹-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲-۹-۱۳۷۳.

۳- . بیانات در دیدار با دانشجویان ۱۸-۸-۱۳۸۵.

در صدر حکومت‌ها برخوردار هستند، لکن زندگی آحاد مردم در مقیاس خانواده، زندگی بسیار رقت‌باری است. این اجتماعات فامیلی، این که بزرگ‌ترهای فامیل و کوچک‌ترهای فامیل دور هم جمع شوند، به هم محبت و رزقند، با هم تبادل عاطفی داشته باشند، به هم کمک کنند، به هم برسند، همدیگر را از خود بدانند، برادر با برادر، خانواده‌ها با هم یگانه و یکی باشند، این طور چیزهایی که الآن بین ماها رایج و معمولی است، در غرب از این چیزها خبری نیست. چه قدر زن‌ها تنها زندگی می‌کنند. زنی که تنهاست، از خانواده بریده و در یک آپارتمان زندگی می‌کند. شب بر می‌گردد در خانه تنهاست، صبح بر می‌خیزد تنهاست. نه

انسی، نه همسری، نه فرزندی، نه نوه‌ای، نه خویشاوندی که با او گرم بگیرد. انسان‌ها در آن محیط اجتماعی، تک‌زندگی می‌کنند. غالباً تنها هستند. چرا؟ چون محیط خانوادگی در آن جوامع فراموش شده است. (۱)

۳-۲-۲- عملکرد غرب و فرهنگ غربی نسبت به خانواده

۳-۲-۲-۱- بی‌توجهی و تحقیر خانواده و عدم توانایی در حفظ آن

یکی از مشکلات دنیای غرب که به تدریج پایه‌های تمدن غرب را مثل موریانه می‌خورد و علی‌رغم پیشرفت‌های صنعتی و علمی‌اش مشرف به سقوط و هلاکت است البته در بلندمدت همین قضیه‌ی بی‌توجهی به خانواده است. نتوانستند خانواده را حفظ کنند. در غرب، خانواده، غریب، مورد بی‌اعتنایی، و تحقیر شده است. (۲)

۳-۲-۲-۲- سبک کردن ازدواج و تشکیل خانواده در چشم مردم

یکی از گناهان کبیره‌ی تمدن غرب نسبت به بشریت، این است که ازدواج را در چشم مردم سبک کرد. تشکیل خانواده را کوچک کرد، مثل لباس که عوض می‌کنند. قضیه‌ی زن و شوهری را این طور کردند. (۳)

ص: ۱۷۲

۱- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۵-۸-۱۳۷۵.

۲- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱-۱۲-۱۳۷۴.

۳- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۴-۱-۱۳۷۸.

۳-۲-۲-۳- دیر تشکیل شدن خانواده و زود منهدم شدن آن

در دنیای غرب، بنیان خانواده متزلزل شده است، خانواده ها دیر تشکیل می شوند، زود هم منهدم می شوند. فساد و فحشا روز به روز بیش تر می شود، اگر این اتفاق به طور کامل بیفتد، آن جامعه به بلیات عظیمی دچار خواهد شد، البته این طور بیماری ها و گرفتاری ها، چیزهایی نیست که ظرف پنج سال، یا ده سال خودش را نشان بدهد، لکن بعد از گذشت سال های متمادی وقتی که اثر گذاشت، یک جامعه را به کلی منهدم و نابود می کند، ثروت های علمی و فکری و مادی و همه چیز را از بین می برد. این آینده در انتظار بسیاری از کشورهای غربی است. (۱)

۳-۲-۲-۴- سست و متزلزل کردن خانواده

غربی ها زن را به ابتذال کشانده اند و داخل خانواده ی او را هم اصلاح نکرده اند. مکرر در مطبوعات امریکایی و اروپایی، میزان بالای زن آزارها و شکنجه ها و بی مهری ها منتشر شده است. فرهنگ غربی در مورد زن و بی بندوباری و به ابتذال کشاندن زنان آن مناطق، موجب شده است که بنیان خانواده، سست و متزلزل گردد و خیانت زن و مرد به یکدیگر، در داخل خانواده چندان مهم شمرده نشود. این گناه نیست؟ این خیانت به جنس زن نیست؟ با این فرهنگ، از همه ی دنیا هم طلبکارند؛ در حالی که باید بدهکار باشند! (۲)

۳-۲-۳- علت تزلزل و مشکلات خانواده در غرب

۳-۲-۳-۱- نگرش غلط نسبت به هندسه ی قرار گرفتن و ارتباط دو جنس و نوع همزیستی آن ها

مسأله ی خانواده که امروز یک مشکل اساسی در دنیاست، از کجا ناشی می شود؟ از نحوه ی نگرش به مسأله ی زن، یا از نگرش به ارتباط زن و مرد ناشی می شود. چرا خانواده که یک نهاد طبیعی و اساسی وجود بشری است، الان در دنیا این

ص: ۱۷۳

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳-۸-۱۳۷۹.

۲- . بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

قدر دچار بحران است؛ به طوری که اگر کسی در دنیای به اصطلاح متمدن غربی امروز، یک پیام ولو خیلی رقیقی درباره ی استحکام بنیان خانواده داشته باشد، از او استقبال می کنند؛ هم زنان استقبال می کنند، هم مردان استقبال می کنند، هم کودکان استقبال می کنند! اگر این یک قلم مسأله ی خانواده را شما در دنیا بررسی کنید و این بحرانی را که در مسأله ی خانواده وجود دارد، درست مورد توجه و کاوش قرار بدهید، می بینید که این ناشی از آن است که مسائل مربوط به ارتباطات دو جنس و هم زیستی دو جنس و روابط دو جنس حل نشده، یا به تعبیر دیگری، نگرش، نگرش غلطی است. حالا ما که در مجموعه ی افکاری که مردان آن ها را درست کرده اند، قرار می گیریم، می گوئیم نگرش به مسأله ی زن درست نیست؛ می توان گفت نگرش به مسأله ی مرد درست نیست- تفاوتی نمی کند- یا نگرش به کیفیت دو جنس، یعنی هندسه ی قرار گرفتن دو جنس، نگرش غلطی است. (۱)

۳-۲-۲- از بین بردن عمق و ریشه ی خانواده با کارهای غلط و افراطی

خانواده ها آن ریشه ها و پایه های عمیق را که در کشورهای ما وجود دارد، امروز کم تر در غرب دارند. آن خانواده ای که پدر بزرگ، مادر بزرگ، نوه ها، خویشاوندان، پسرعموها، دخترعموها و سایر شعبش با هم باشند، هم را بشناسند و با هم ارتباط داشته باشند، امروز در غرب بسیار بسیار کمیاب است. زن و شوهر هم با یکدیگر صمیمیت لازم را ندارند. این بلایی است که با کارهای غلط، با حرکت افراطی از آن طرف که در مقابل افراط های قبلی انجام گرفت، بر جامعه ی بشری نازل شد و بیش تر از همه بر سر زن غربی آمد. (۲)

۳-۳-۲- آزادی جنسی، بی بندوباری، بی عفتی و اختلاط محرم و نامحرم

در دنیای غرب و به خصوص در آمریکا و بعضی از کشورهای اروپای شمالی

ص: ۱۷۴

- ۱- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

معروف است که بنیان خانواده خیلی متزلزل است. چرا؟! علت این است که در آن جاها آزادی جنسی و بی بند و باری جنسی زیادتر است. (۱)

۳-۲-۳-۴- رسمی و قانونی شدن همجنس بازی

امروز، در امریکا و انگلیس، همجنس بازی رسمی و قانونی شده است و خجالت هم نمی کشند! کاری را انجام دادند که ما از نقل و حکایت آن شرم داریم و حیا می کنیم. مردم ما بدانند، آیا وقتی در کشوری ازدواج دو همجنس با هم قانونی می شود، بنیان خانواده در این جامعه باقی خواهد ماند؟! (۲)

ص: ۱۷۵

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۱۲-۱۳۸۰.

۲- . بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور
۱۵-۹-۱۳۶۸.

۳-۳-۱-۱- عامل آرامش زن و مرد و مایه ی کمال و اتمام شخصیت آن ها

مسأله ی ازدواج در شرع مقدّس امر بسیار مهمّی است و فواید بسیاری هم دارد اما، مهم ترین فایده و هدف ازدواج، عبارتست از تشکیل خانواده . نفس این علقه ی زوجیت و تشکیل یک واحد جدید، مایه ی آرامش زن و مرد و مایه ی کمال و اتمام شخصیت آن هاست. بدون آن هم مرد و هم زن ناقصند. همه ی مسائل دیگر فرع است. (۱)

۳-۳-۱-۲- اصلاح و تربیت صحیح، سالم و کامل انسان ها از لحاظ ساختار روحی، عاطفی و روانی

در خانواده، سه دسته انسان اصلاح می شوند، یکی مردها که پدران این خانواده هستند، یکی زن ها که مادران این خانواده اند و دیگر کودکان که نسل بعدی این جامعه هستند. (۲)

ص: ۱۷۷

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۲-۱۳۷۴.

اگر خانواده در جامعه ای نباشد، همه ی تربیت های بشری و همه ی نیازهای روحی انسان ها ناکام خواهد ماند؛ زیرا طبیعت و ساخت بشری این گونه است که جز در آغوش خانواده و در محیط خانواده و در آغوش پدر و مادر، آن تربیت سالم و بی عیب و عقده و آن بالندگی لازم روحی پیدا نخواهد شد. انسان زمانی از لحاظ روحی و عاطفی، صحیح و سالم و کامل بار خواهد آمد که در خانواده تربیت شود. اگر محیط زندگی آرام و مناسبی در خانواده حکم فرما باشد، می توان خاطر جمع شد که فرزند از لحاظ ساختار عاطفی و روانی سالم هستند. (۱)

ازدواج چون سنت طبیعی و الهی است. این را پیامبر اکرم (ص) به سنت خودشان تعبیر می کنند. معنایش این است که در اسلام بر روی این مسأله تأکید ویژه ای شده. چرا؟ به خاطر اهمیت این مسأله، به خاطر تأثیر عمیق تشکیل خانواده در تربیت انسان، در رشد فضایل، در ساخت و ساز انسان سالم از لحاظ عاطفی، رفتاری، روحی و تربیت های بعدی. (۲)

خانواده بنیاد بسیار مهم و حایز اهمیتی است. فایده ی خانواده در تربیت نسل بشر و ایجاد انسان های سالم از لحاظ معنوی و فکری و روانی یک فایده ی منحصر به فردی است. هیچ چیز جای خانواده را نمی گیرد... وقتی نظام خانواده وجود داشته باشد، این میلیاردها انسان، هر کدامشان دو موکل و پرستار ویژه دارند که هیچ چیز جای آن دو پرستار را نمی گیرد. (۳)

۳-۱-۳-۳- اساس همه ی اصلاحات واقعی در یک کشور و پایه ی سعادت جامعه و رشد فکری و روحی افراد آن

خانواده ی خوب یعنی: زن و شوهری که با هم مهربان باشند، با وفا باشند و به

ص: ۱۷۸

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۹-۴-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۴-۱۰-۱۳۸۱.

یکدیگر محبت و عشق بورزند، رعایت همدیگر را بکنند، مصالح همدیگر را گرامی بدارند. این درجه ی اول؛ بعد اولادی که در آن خانواده بوجود می آید، نسبت به او احساس مسئولیت کنند، بخواهند او را از لحاظ مادی و معنوی سالم بزرگ کنند. بخواهند از لحاظ مادی و معنوی او را به سلامت برسانند، چیزهایی به او یاد بدهند، به چیزهایی او را وادار کنند، از چیزهایی او را بازدارند و صفات خوبی را در او تزریق کنند. یک چنین خانواده ای اساس همه ی اصلاحات واقعی در یک کشور است. چون انسان ها در چنین خانواده ای خوب تربیت می شوند، با صفای خوب بزرگ می شوند، با شجاعت، با استقلال عقل، با فکر، با مسئولیت، با احساس محبت، با جرأت، جرأت تصمیم گیری، با خیرخواهی - نه بدخواهی -، با نجابت؛ خب وقتی مردم جامعه ای این خصوصیات را داشته باشند، یعنی خیرخواه و نجیب و شجاع و متفکر باشند و قدرت اقدام داشته باشند، این جامعه دیگر روی بدبختی را نخواهد دید. (۱)

تشکیل بنای خانواده، یک نیاز اجتماعی است، اگر چنان چه در یک جامعه ای، خانواده ها درست بودند، سالم بودند، استحکام داشتند، تزلزل نداشتند، حدود و ثغور خانواده محفوظ بود، این جامعه می تواند به خوبی اصلاح بشود. افرادش می توانند رشد فکری پیدا کنند و از لحاظ روحی کاملاً سالم باشند، می توانند انسان هایی بدون عقده باشند. (۲)

تشکیل خانواده اگر به شکل سالمی صورت بگیرد و اخلاق حاکم بر زوجین، صحیح و منطقی و منطبق با اصول شرع، با آن چه که خداوند معین فرموده باشد، این پایه ی اصلاح جامعه است و پایه ی سعادت همه ی افراد جامعه است. (۳)

۳-۳-۱-۴- تشکیل خانواده، اساس همه ی تربیت های اجتماعی و انسانی

ازدواج در حقیقت دروازه ی ورود به تشکیل خانواده است و تشکیل خانواده

ص: ۱۷۹

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۲-۹-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.

اساس همه ی تربیت های اجتماعی و انسانی است. (۱)

۳-۳-۱-۵- تأثیر بر آینده و وضع فعلی جامعه

اگر این کانون [خانواده] سالم و پایدار شد، بر روی آینده و بر روی همین وضع فعلی جامعه تأثیر خواهد گذاشت. (۲)

۳-۳-۱-۶- برطرف شدن مشکلات اخلاقی و معنوی جامعه

هر کشوری که در آن بنیان خانواده مستحکم باشد، بسیاری از مشکلات آن کشور، به خصوص مشکلات اخلاقی و معنوی آن به برکت خانواده ی سالم و مستحکم بر طرف می شود یا اصلاً به وجود نمی آید. (۳)

۳-۳-۱-۷- حافظ اصول و عناصر اصلی یک تمدن و فرهنگ و عامل انتقال آن ها به نسل های بعد

انتقال فرهنگ ها و تمدن ها و حفظ اصول و عناصر اصلی یک تمدن یک فرهنگ در یک جامعه و انتقالش به نسل های پی در پی، به برکت خانواده انجام می گیرد. (۴)

۳-۳-۱-۸- سالم ماندن جامعه

اساس ازدواج مهم ترین مصلحت ازدواج، عبارتست از تشکیل خانواده. علت هم این است که اگر خانواده ی سالمی در یک جامعه ای وجود داشته باشد، آن جامعه سالم خواهد شد و موارث فرهنگی خودش را به صورت صحیح منتقل خواهد کرد. در آن جامعه تربیت کودکان به بهترین وجه صورت می پذیرد. لذاست که در آن کشورها و جوامعی که خانواده دچار اختلال می شود، معمولاً اختلالات

ص: ۱۸۰

- ۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۵-۱۳۷۴.
- ۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۶.
- ۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲-۹-۱۳۷۶.
- ۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۶-۱-۱۳۷۷.

۳-۳-۱-۹- انتقال فرآورده های ذهنی و فکری به نسل های بعدی و سود بردن جامعه از گذشته ی خود

اگر نسل ها بخواهند فرآورده های ذهنی و فکری خود را به نسل های بعدی منتقل کنند و جامعه از گذشته خودش بخواهد سود ببرد، این فقط با خانواده ممکن است. در محیط خانواده است که اول بار، همه ی هویت و شخصیت یک انسان بر اساس فرهنگ آن جامعه شکل می گیرد و این پدر و مادرند که بطور غیر مستقیم و بدون این که تحمیلی باشد، بدون این که خود آن ها تصنعی به کار ببرند، بطور طبیعی محتوای ذهن و فکر و عمل و معلومات و اعتقادات و مقدّسات و این ها را به نسل بعدی منتقل می کنند. (۲)

۳-۳-۱-۱۰- کمک به اداره ی کشور و اداره ی انسانیت

این خانواده، منشأ خیراتی است. در اداره ی کشور و اداره ی انسانیت، کارهای عظیمی به عهده ی این خانواده است. این، چیز بسیار مهمی است. شما باید این را مواظب باشید و حفظ کنید. (۳)

۳-۳-۲ عوامل

اشاره

عوامل (۴)

۳-۳-۲-۱- توجّه به خدا و اطاعت از دستورات الهی و حفظ همدیگر در این زمینه و نواصي به صبر و حق

وجه مشترک زوجین در زندگی باید عبارت باشد از توجّه به خدا و اطاعت

ص: ۱۸۱

- ۱- خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۱-۱۳۷۸.
- ۲- خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۰-۱۳۷۹.
- ۳- بیانات در مراسم اجرای عقد ازدواج ۲۰-۴-۱۳۷۰.
- ۴- از آنجا که عوامل حفظ و تقویت خانواده م تواند تأث ر متقابل زن و شوهر نسبتبه یکدیگر نیز باشد، لذا در فصل هفتم [زن و خانواده] عنوان مستقل به نام وظافرن و مرد نسبت به یکدیگر مطرح نشده است

دستورات الهی و عمل به فرامین خدا. زن و شوهر باید همدیگر را در این جهت حفظ کنند. اگر زن می بیند که شوهر او بی اعتنا به مسائل دینی است، او را با حکمت و اخلاق خوش و ظرافت و زیرکی زنانه، وادار به آمدن در راه خدا کند. مرد هم اگر می بیند زنش بی اعتناست، او هم باید همین تکلیف را انجام دهد. این از کارهای اساسی در زندگی است. (۱)

در بنا و تشکیل خانواده و در حفظ خانواده باید این احکام اسلامی را رعایت کرد تا خانواده باقی بماند. لذا شما در خانواده های متدین که زن و شوهر به این حدود اهمیت می دهند، می بینید که سال های متمادی با هم زندگی می کنند. محبت زن و شوهر به یکدیگر باقی می ماند و جدایشان از هم سخت است و دل در گرو محبت یکدیگر دارند. این محبت هاست که بنای خانواده را ماندگار می کند و لذا اسلام به این چیزها اهمیت داده است. در جوامع اسلامی، یعنی جوامع متدین و مذهبی، مشاهده می کنیم که دو نفر آدم مدت طولانی با هم زندگی می کنند و اصلاً از هم سیر نمی شوند بلکه دلبستگی شان به هم بیش تر می شود. انس و محبت و وفایشان به همدیگر بیش تر می شود. این همان خاصیت تدین و دین داری و مذهبی بودن و جهات خدایی را رعایت کردن است. (۲)

ایمان را در بین خودتان، در بین مجموعه تان و در بین زن و بچه تان، خانواده های تان، تقویت کنید. من می خواهم به همه ی شما برادران و جوانان و مردان و زنان عزیزی که در این جا هستید، هشدار بدهم که مراقب خانواده های تان باشید. گاهی اوقات خانواده ها وسیله ی فساد می شوند؛ وقتی ما مراقبشان نباشیم، آن ها می شوند مفسد ما. چرا؟ چون آن ها یک اهرم فشارقوی علیه ما دارند؛ آن چه است؟ آن، محبت ما به آنهاست. این محبت، روی ما اثر می گذارد و ذهن، فکر، عقاید و تشخیص مان عوض می شود و خیلی چیزهایی که می گفتیم خوب نیست، بعد یواش یواش می بینیم که نه،

ص: ۱۸۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۲-۱۳۷۲.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۳-۱۲-۱۳۷۹.

خیلی هم بد نیست! این ها آفت است؛ این ها را خیلی مراقب باشید. (۱)

زن و شوهر کوشش کنند یکدیگر را به راه خدا هدایت کنند. یکدیگر را در راه مستقیم نگه دارند و حفظ کنند. این «تواصوا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصُوا بِالصَّبْرِ» (۲) را که خاصیت مسلمانی است و مهم ترین خصوصیت ایمان است، مدنظر داشته باشند. (۳)

در همه احوال و اوضاع رعایت همدیگر را بکنید، به هم کمک کنید، عون و بازوی همدیگر باشید، به خصوص در راه خدا و در راه انجام وظیفه. اگر پسر در راه خداست، دختر به او کمک کند و اگر دختر در راه انجام وظیفه و در راه خداست، پسر به او کمک کند. هر کدام مجاهدت می کنند، آن دیگری به او کمک کند. (۴)

با هم همکاری کنید، به هم کمک کنید، خصوصاً در امر دین. اگر می بینید طرف شما، شوهر یا زن شما کاهل نماز است، به نماز کم اهمیت می دهد، به راستگویی کم اهمیت می دهد، به مال مردم کم اهمیت می دهد، به شغل دولتی کم اهمیت می دهد، او را بیدار کنید، به او بگویید، به او بفهمانید و کمک کنید که خودش را اصلاح کند یا اگر می بینید که در امر محرم و نامحرم، در امر پاکی و نجسی، در امر حلال و حرام آدم بی اعتنا و بی مبالاتی است، به او توجه بدهید، او را آگاه کنید، کمک کنید که خوب شود. اگر دروغگو و غیبت کن است، به او تفهیم کنید، نه این که دعوا کنید، نه این که اوقات تلخی کنید، نه این که مثل یک منتقد بد اخلاق بنشینید یک کناری هی تق بزنید. (۵)

مهم ترین کمک به همسر، این است که سعی کنید همدیگر را دین دار نگهدارید.

ص: ۱۸۳

۱- . بیانات در دیدار وزیر، مدیران و کارکنان وزارت اطلاعات ۱۳-۰۷-۱۳۸۳.

۲- . سوره ی والعصر، آیه ی ۳.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۵-۱۳۷۴.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

۵- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۶-۱۳۷۴.

مراقب باشید همسرتان خطای دینی نکند. این مواظبت هم به معنای پاسبانی و دیده بانی نیست. این مراقبت، مراقبت اخلاقی است، مراقبت مهربانانه و مراقبت پرستارانه است. اگر چنانچه خطایی از همسرتان دیدید، آن را باید با شیوه‌ی بسیار لطیف و عاقلانه‌ای در او از بین ببرید و برطرف کنید. یا با تذکر و یا با بعضی از مراعات‌ها نسبت به هم مسؤولیت دارید. زن اگر می‌بیند شوهرش در معاملاتِ بد افتاده، در رفیق‌بازی‌های بد و معاشرت‌های بد افتاده، یا مرد اگر می‌بیند زنش افتاده در بعضی تجمل‌پرستی‌های غلط یا ولنگاری‌های غلط، نباید بگوید: حالا او خودش است. شما هر کدام نسبت به هم وظیفه دارید. باید همت خود را متمرکز کنید. زن و مرد می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند. (۱)

هر دو به یکدیگر نسبت به دیندار بودنشان و رعایت تقوا کمک کنند. یعنی مرد کمک کند که زنش بتواند دیندار باشد و رعایت تقوا را بکند. زن هم کمک کند که مرد بتواند دیندار باشد و بتواند پاکدامن بماند و بتواند حرکت کند. (۲)

همدلی و همکاری کردن، معنایش این است که همدیگر را در راه خدا حفظ کنید. توأصی به صبر و توأصی به حق کنید. اگر خانم خانه می‌بیند شوهرش دارد دچار یک انحرافی می‌شود، فرضاً در یک معامله نامشروعی دارد قرار می‌گیرد، در یک جریان غلطی دارد می‌افتد، در پول درآوردن‌های نادرست دارد می‌افتد، در رفیق‌بازی‌های ناسالم دارد می‌افتد، اول کسی که باید او را حفظ کند، اوست. اگر متقابلاً مرد این احساس‌ها را به نوع دیگری از زنش کرد، اولین کسی که باید زن را حفظ کند، شوهر اوست. البته حفظ کردن هم، با محبت کردن و با زبان خوش و با منطق صحیح و با برخورد مدبرانه و حکیمانه حاصل می‌شود، نه با بد اخلاقی و قهر و این چیزها. یعنی هر دو مراقب باشند تا آن دیگری را در راه خدا حفظ کنند. (۳)

ص: ۱۸۴

۱- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۳-۸-۱۳۷۹.

۲- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲-۱-۱۳۷۸.

۳- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۱-۸-۱۳۷۹.

زن و شوهر باید سعی کنند که یکدیگر را اصلاح کنند. نه مثل یک آقا بالاسر که مرتب به دیگری نیش بزند؛ نه! مثل یک پرستار، یک مادر و پدر دلسوز. (۱)

یک مجموعه ی به هم پیوسته ی متواصی به حق و متواصی به صبر در درون خانواده ی مسلمان وجود دارد؛ لذا قرآن می فرماید که: «قُوا أَنْفُسَكُمْ وَ أَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةُ»؛ هم خودتان را حفظ کنید، هم اهل تان را. (۲)

خیلی از زن ها هستند که شوهر خودشان را بهشتی می کنند. خیلی از مردها هستند که همسر خود را حقیقتاً سعادتمند می کنند. موارد عکس این هم هست. ممکن است مردهای خوبی باشند، زن هایشان آن ها را اهل جهنم کنند و زن های خوبی باشند که مردهایشان آن ها را اهل جهنم کنند. اگر چنان چه زن و مرد هر دو توجه داشته باشند، با توصیه های خوب، با همکاری های خوب با مطرح کردن دین و اخلاق در محیط خانه- آن هم بیش تر از مطرح کردن زبانی، مطرح کردن عملی - این طور یکدیگر را کمک می کنند آن وقت زندگی کامل و حقیقتاً وافی و شافی خواهد شد. (۳)

زن و شوهر باید همدیگر را در راه صحیح و صراط مستقیم الهی حمایت کنند. اگر هر کدام از این ها مشاهده می کنند یک عمل خیر و یک کار شایسته ای از همسرانشان سر می زند، آن را تشویق کنند و اگر بر عکس، احساس کردند که خطایی، یک انحرافی خدای نخواستہ وجود دارد، سعی در اصلاح آن بکنند، یکدیگر را در راه خدا کمک و تشویق کنند. (۴)

ص: ۱۸۵

-
- ۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۲.
 - ۲- . بیانات در دیدار مسوولان وزارت امور خارجه و روسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ۲۵-۱۳۸۳-۰۵.
 - ۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۱۲-۱۳۷۷.
 - ۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۴-۶-۱۳۷۹.

برای زن هم سختی های داخل خانه آسان خواهد شد. (۱)

وقتی محبت باشد، از محبت خاها گل می شود. اگر چیز ناخوشایندی هم در همسر وجود داشته باشد، وقتی محبت بود، آن چیزهای ناخوشایند، به کلی رنگ می بازد و محبت همه چاله ها را صاف می کند. (۲)

این رابطه انسانی، بر اساس محبت و رابطه عاطفی استوار است. یعنی زن و شوهر باید به هم محبت داشته باشند و همین محبت، همزیستی آن ها را آسان خواهد کرد، به پول و تشریفات و این چیزها هم بستگی ندارد. (۳)

زن و شوهر هرچه بیش تر به هم محبت کنند، زیادی نیست. آن جایی که محبت هرچه زیاد شود، ایرادی ندارد، محبت زن و شوهر است. هرچه به هم محبت کنید، خوب است و خود محبت هم اعتماد می آورد. این محبت زن و شوهر هم جزو محبت های خدایی است. این، از آن محبت های خوب است. هر چه بیش تر شود، بهتر است. زن و شوهر باید به هم محبت بورزند. این اساس خوشبختی است. خوشبختی در این است که زن و شوهر همدیگر را دوست داشته باشند. (۴)

۳-۲-۴- توجه به شاخصه های محبت؛ شناخت جایگاه ها، رعایت حدود، اخلاق و رفتار مناسب، وفاداری، اعتماد، عدم زیاده طلبی و ایراد گیری، صداقت و ...

همسری شما جوانان عزیز را که پیوند دل ها و جسم ها و سرنوشت ها است، صمیمانه به همه ی شما فرزندان عزیزم تبریک می گویم. توصیه می کنم به همسران خود مهر بورزید، به آنان وفادار باشید و خویشتن را در سرنوشت یکدیگر شریک بدانید. از گره افتادن در رشته ی زندگی مشترک برحذر باشید و گره های کوچک و

ص: ۱۸۷

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۸-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۱-۱۳۷۸.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۴-۹-۱۳۷۵.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

بی اهمیت را نادیده بگیرید. خداوند به شما خوشبختی و شادکامی و اعتلاء روحی عطا فرماید و کانون زندگیتان را با فرزندان تندرست و صالح، گرمی و روشنی ببخشد؛ ان شاءالله. (۱)

محبت، خانواده را پایدار می کند. محبت مایه ی آبادی زندگی است. کارهای سخت، به برکت محبت، برای انسان آسان می شود. در راه خدا هم اگر انسان با محبت وارد شود، همه ی کارها آسان خواهد شد. مشکلات آسان خواهد شد. محبت، دستوری و فرمایشی و سفارشی نیست، دست خود شماست. شما می توانید محبت خودتان را روز به روز در دل همسرتان زیاد کنید، چه طوری؟ با اخلاق خوب، با رفتار مناسب، با محبت ورزیدن به او، با وفاداری. (۲)

اگر زن یا شوهر احساس کند که دل همسرش در گروی جای دیگر است، اگر احساس کند به او راست نمی گوید، اگر احساس کند با دورویی برخورد می کند، اگر احساس کند صمیمیتی در بین نیست، هرچه هم محبت داشته باشد، این محبت ضعیف خواهد شد. (۳)

نگه داشتن محبت به این است که زن و شوهر اعتماد یکدیگر را جلب کنند. اطمینان که پیدا شد، محبت، پایدار می شود و انس به وجود می آید. (۴)

اعتماد، یک امر قراردادی نیست که بیا من به تو اعتماد کنم، تو به من اعتماد کن. این طوری نیست. اعتماد را باید جلب کرد؛ با خوبی عمل، با رعایت اخلاق، با رعایت آداب، با رعایت حدود و ثغور و موازین شرعی. (۵)

ص: ۱۸۸

۱- . پیام به مناسبت مراسم ازدواج دانشجویی ۲۴-۱۱-۱۳۷۸.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۰-۷-۱۳۷۶

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۱-۱۲-۱۳۷۹.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۸-۹-۱۳۷۴.

۵- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۵

محبت ورزیدن، یک امری است که در اول کار خدای متعال، به شما می دهد. سرمایه ای است که در اول ازدواج، خدا به دختر و پسر هدیه می کند. به یکدیگر محبت پیدا می کنند. این را باید نگه داشت. محبت همسر شما به شما، وابسته به عمل شماست. اگر بخواهید محبت همسرتان به شما محفوظ بماند، باید رفتار خودتان را محبت برانگیز کنید. حالا معلوم است که انسان چه کار باید بکند تا محبتش معلوم شود. باید وفاداری کنید، امان نشان بدهید، صفا نشان بدهید، توقعات خود را خیلی بالا نبرید، همکاری کنید، اظهار محبت کنید، این ها محبت ایجاد می کند. هر دو نسبت به هم این وظیفه را دارند. محبت در زندگی باید باشد. همکاری باید باشد، ایرادگیری و زیاده طلبی نباید باشد. (۱)

اگر زن بخواهد شوهرش به او محبت بورزد، باید حرکت و تلاش کند. اگر مرد بخواهد زنش او را دوست داشته باشد، باید یک تلاشی انجام بدهد. محبت، محتاج تلاش و ابتکار است. اساس محبت، اطمینان است. اگر اعتماد بین زن و شوهر از بین رفت، محبت آرام آرام از بین خواهد رفت. باید به هم اعتماد داشته باشید. (۲)

بالتر از واقعیات زندگی؛ آرزوها و عشق ها و احساسات انسانی، در زندگی نقش دارند. نقششان هم نقش تبعی و درجه ی دوم نیست، بلکه نقش اصلی است و می تواند ملاط این بنای فخیم و بسیار مستحکم قرار بگیرد. این را چگونه باید تنظیم کرد؟ زن و مرد باید هر کدام جایگاه خودشان را بشناسند. مرد نسبت به زن و زن نسبت به مرد، نگاهی محبت آمیز و همراه با یک عشق پاک داشته باشند و آن را حفظ کنند؛ چرا که زائل شدنی است، مثل همه چیزهای دیگر. باید نگاهی دارند و حفظ کنند که زائل نشود. (۳)

ص: ۱۸۹

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱۲-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۸.

در استحکام بنیان خانواده، خود زن و شوهر بیشترین نقش دارند. با گذشت خودشان، با همکاری خود، با مهربانی و محبت و اخلاق خوب خودشان - که از همه مهمتر هم محبت است - می‌توانند این بنا را ماندگار و این سازگاری را همیشگی بکنند. (۱)

اگر یک وقتی خدای نکرده یک کدورتی پیش آمد، باید لایه‌های محبت ذوبش کنید و از بین ببرید. نباید یک حرف کوچکی را بزرگ کنند و مرتب کش بدهند، این‌ها نباید باشد. (۲)

وفاداری خیلی مهم است. اگر زن احساس کند شوهرش به او وفادار است و شوهر احساس کند زنش به او وفادار است، این خود به وجود آورنده‌ی محبت است. محبت که به وجود آمد، آن وقت خانواده پایدار خواهد شد. یک بنای مستحکم و پایداری که سال‌های متمادی ادامه پیدا می‌کند. (۳)

محبت در صورتی خواهد ماند که طرفین حقوق یکدیگر و حدود خود را رعایت کنند و از آن تخطی و تجاوز نکنند. یعنی در واقع هر کدام از این دو طرف که دو شریک هستند و با هم زندگی را بنا می‌کنند، سعی کنند که جایگاه خود را در دل و ذهن و فکر طرف مقابل، جایگاه راسخ و نافذی قرار دهند؛ یعنی همان نفوذ معنوی، همان ارتباط و پیوند قلبی زن و شوهر. حقوق اسلامی برای این است. (۴)

زن و شوهر باید به هم محبت داشته باشند، همین! کارهایی که محبت را کم می‌کند، انجام ندهید. مواظب باشید چیزهایی که شما را از هم گله‌مند و بیزار

ص: ۱۹۰

- ۱- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۷-۱۱-۱۳۷۹.
- ۲- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۴-۹-۱۳۷۶.
- ۳- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۳۰-۷-۱۳۷۶.
- ۴- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۱-۱۲-۱۳۷۷.

می کند، از شما سرزنزند. درست نگاه کنید ببینید شوهر شما یا زن شما روی چه چیزهایی خیلی حساس است، از آن ها اجتناب کنید. بعضی ها بی اعتنایی می کنند. مثلاً فرض بفرمایید که زن از یک عادت که مرد دارد، بدش می آید، این مرد هم بی اعتناست و آن عادت را باز تکرار می کند. این بد است. همین طور زن ها، فرض بفرمایید زن هایی هستند که هوس های شخصی خود را - فلان چیز را بخریم، فلان جا برویم و...- بر راحتی و آسایش شوهر ترجیح می دهند. چه لزومی دارد؟ اصل کار، شما دو نفر هستید. همه ی دنیا فرع شمایند. همدیگر را داشته باشید، با همدیگر مهربان باشید. (۱)

اگر زن و شوهرها نسبت به احساسات یکدیگر بی اعتنایی و بی توجهی کنند و به تدریج حالت بی محبتی از یک طرف به وجود بیاید، چون بی محبتی مرضی مُسری است، حتماً به آن طرف دیگر هم سرایت می کند. این طوری است. نباید بگذارید. هر دو باید تلاش و کوشش کنید. این پایه ی اصلی است. (۲)

۳-۲-۵- سازش، تفاهم و درک متقابل زن و مرد در زندگی و اجتناب از عوامل تشنج در محیط خانواده

بنای کار ازدواج، بر سازش دختر و پسر است؛ باید با هم بسازند. این «با هم بسازند»، معنای خیلی عمیقی دارد. عرض می کنیم که شما دختران و پسران، بروید با هم بسازید. سازش، اصل است. (۳)

در قدیم بیش تر می گفتند دختر باید سازگار باشد. برای پسر کانه وظیفه ی سازگاری را قائل نبودند. نه! اسلام این را نمی گوید. اسلام می گوید که دختر و پسر هر دو باید سازگار باشند، هر دو باید بسازند. (۴)

ص: ۱۹۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۹-۱۳۷۱.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۵-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

سعی شما این باشد که در تمام دوران زندگی، به خصوص سال های اول، این چهار پنج سال اول، با هم سازگاری داشته باشید. این طور نباشد که یکی اندکی ناسازگاری نشان داد، آن دیگری هم حتماً در مقابل او ناسازگاری نشان بدهد. نه! هر دو با هم سازگاری نشان بدهید و اگر دیدید همسران ناسازگاری کرد، شما سازگاری نشان دهید. این جا از آن جاهایی است که سازش و کوتاه آمدن خوب است. (۱)

سازش کاری در محیط خانواده جزء واجبات است. نایستی زن و شوهر تصمیم بگیرند که خودشان هر چه گفتند، همان شود. آن چه خودشان می پسندند و آن چه راحتی آن ها را تأمین می کند، همان بشود. نه، این طور نباید باشد. باید بنا داشته باشند که با هم سازگاری کنند. این سازگاری لازم است. اگر دیدید مقصود شما تأمین نمی شود مگر با کوتاه آمدن، کوتاه بیایید. (۲)

معنای سازگاری چیست؟ آیا معنایش این است که زن ببیند این مرد، درست ایده آل اوست تا با او سازگار باشد؟ یا مرد ببیند که این زن، کاملاً ایده آل اوست و همان فرد مطلوب عالی است، تا با او سازگاری داشته باشد؟ اگر یک ذره این گوشه یا آن گوشه اش کج بود، قبول نیست؟ معنای سازگاری این است؟ نه! اگر سازگاری این باشد که این خودش به طور طبیعی انجام می گیرد و اراده ی شما را نمی خواهد. این که می گویند شما سازگار باشید، یعنی شما با هر وضعیتی که هست و پیش آمده، بسازید. معنای سازگاری این است. یعنی چیزهایی در زندگی پیش می آید. خب دو نفرند، با هم تا حالا آشنایی نداشته اند، زندگی نکرده اند، ممکن است فرهنگشان دو تا باشد. ممکن است عاداتشان دو تا باشد. اول ممکن است یک ناسازگاری هایی ببینند، حالا- اول ازدواج که نه، آدم هیچ متوجه نیست؛ بعد از یک خرده که گذشت، ممکن است یک ناسازگاری هایی حس کند. آیا باید این جا از هم سرد شوند و بگویند: این مرد یا این زن دیگر به درد من نمی

ص: ۱۹۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۱-۴-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۴-۱۳۷۸.

خورد؟! نه! شما باید خودتان را با این مسئله تطبیق دهید. اگر چنانچه قابل اصلاح است، اصلاحش کنید و اگر دیدید نه، کاری نمی شود کرد، خب با او بسازید. (۱)

زن و شوهر باید یکدیگر را درک کنند و بفهمند. این یک تعبیر اروپایی است ولی تعبیر خوبی است... یعنی هر کسی درد و خواست های طرف مقابل را بفهمد و با او راه بیاید، به این می گویند درک کردن. یعنی به قول معروف در زندگی تفاهم و درک متقابل باشد. این ها محبت را زیاد می کند. (۲)

از هر چیزی که محیط خانواده را متشنج و دچار افسردگی و هیجان های بی مورد نماید، اجتناب کنید. هم زن و هم مرد بنا را برسازش و هم زیستی و همراهی بگذارند. آن چه در خانواده خیرات وجود دارد، مال زن و شوهر است و در نهایت مال فرزندان است، مال یک طرف نیست. اگر خدای ناکرده در محیط خانواده بی محبتی و عدم اطمینان و صمیمیت باشد، رنجش مال هر دو طرف است. (۳)

اگر دیدید که همسرتان یک نقطه ی عیبی دارد هیچ انسانی بی عیب نیست و مجبورید او را تحمل کنید؛ تحمل کنید، که او هم همزمان، دارد یک عیبی را از شما تحمل می کند. آدم عیب خودش را که نمی فهمد، عیب دیگری را می فهمد. پس بنا را بگذارید بر تحمل. اگر چنانچه قابل اصلاح است، اصلاحش کنید. اگر دیدید کاری نمی شود کرد، با او بسازید. (۴)

۳-۳-۲-۶- احترام قلبی زن و شوهر به یکدیگر از طریق حرمت قائل شدن و پرهیز از ظلم، اهانت و تحمیل

زن و شوهر باید به یکدیگر احترام بگذارند، البته نه احترام ظاهری و تشریفاتی،

ص: ۱۹۳

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۱-۱۳۷۹.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۱-۶-۱۳۷۱.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۹-۱۳۷۶.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۴-۱۳۷۸.

احترام به این معنا نیست که مثلاً همدیگر را با القاب و آداب صدا کنند. بلکه قلباً مرد نسبت به زن خود و زن نسبت به مرد خود، باید احساس احترام داشته باشند. احترام را در قلب خود نگه دارید و برای هم حرمت قائل باشید. این در اداره‌ی زندگی مهم است. بین زن و شوهر، اهانت و تحقیر و تذلیل نباشد. (۲)

زن به مرد تحمیل نکند و زور نگوید؛ مرد هم به زن زور نگوید و افزون طلبی نکند؛ مثل دو رفیق و مثل دو شریک، با هم صمیمی باشند، تا این کانون خانواده حفظ بشود. (۳)

ظلم، تبعیض و اهانت، در هر حالی غلط است. اگر شما عالی‌ترین مرد دنیا باشید و زن شما مثلاً از لحاظ سواد و معلومات و... یک خانم کم‌سوادی باشد، یا از یک خانواده‌ی پایینی باشد، شما حق کم‌ترین ظلم و اهانتی را به او ندارید، زن همان زن است تا ابد. حق کم‌ترین اهانتی را به او ندارید. این البته فقط مخصوص ما نیست. این اروپایی‌های اُدکلن زده‌ی اتو کشیده، گاهی خیلی بدتر از جوامع ما به این موجودات ظلم می‌کنند. مرد حق ندارد ولو بالاتر از زن باشد به زنش جفا کند. زن هم همین‌طور. گاهی زن، یک خانم با سواد تحصیل کرده است که مثلاً حالا با یک مردِ کارگری ازدواج کرده است. او هم حق ندارد مرد را تحقیر کند. مرد، باز هم برای او نقطه‌ی اتکایی است. باید به او تکیه کند. باید او را از لحاظ روحی چنان حفظ کند، که بشود به او تکیه کرد. این، خانواده‌ی سالم است. اگر خانواده را این‌طوری تشکیل دادید، بدانید که یک رکن اساسی سعادتِ خودتان را تأمین کرده‌اید. (۴)

۱- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲-۱-۱۳۸۰.

۲- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۹-۹-۱۳۷۱.

۳- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

۴- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۸.

زندگی تشریفاتی، زندگی تجملاتی، زندگی اشراف منشی، زندگی پرخرج و زندگی مصرفی، انسان ها را بدبخت می کند. این خوب نیست. زندگی باید با کفاف و راحت بگذرد نه پُر خرج و مُسرفانه. این دو تا را بعضی ها چرا با هم اشتباه می کنند؟ با کفاف یعنی محتاج کسی نباشند و بتوانند زندگی شان را اداره کنند، بدون احتیاج به هیچ کس. دلخوشی هم باید داشته باشند و اَلّا زندگی با درآمد زیاد و مخارج زیاد و تشریفات که خوب نیست. این ها اصلاً راحتی نمی آورد، دلخوشی نمی آورد. (۱)

یکی از موجبات سعادت خانواده ها و اشخاص، این است که تقیّدات زاید و تجملات زیادی و پرداختن بیش از اندازه ی لازم به امور مادی، از زندگی ها دور شود. لاقلاً بخش اصلی زندگی محسوب نشود؛ یک چیز حاشیه ای، یک کنار باشد. زندگی را از اوّل باید ساده برداشت و محیط زندگی را باید محیط قابل تحمّلی کرد. (۲)

توقعات مادی زیاد و بالا، موجب تنگی معیشت و موجب ناراحتی خود انسان می شود. اگر انسان توقع خودش را از زندگی توقع کمی قرار دهد، این مایه سعادت خواهد بود. نه فقط برای آخرت انسان خوب است، که برای دنیای انسان هم خوب است. (۳)

اسیر تجملات و تشریفات و چشم و هم چشمی ها نشوید. خودتان را در دام مسابقه ی مادی در امر زندگی نیندازید. هیچ کس در این مسابقه، خوشبخت و کامیاب نمی شود. این ظواهر زرق و برق دار زندگی شخصی، این ها هیچ کدام انسان را نه خوشبخت می کند، نه دلشاد و راضی می کند. اصلاً انسان هرچه گیرش می آید،

ص: ۱۹۵

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲-۱-۱۳۷۸.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۷۲.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۱-۱۲-۱۳۷۹.

باز چیز بیش تری را می خواهد. در حسرت یک چیز بهتری است. در شرع مقدس هست: العفاف و الکفاف؛ به همان زندگی که بشود گذراند و انسان محتاج کسی نباشد و در عُسرت نباشد. این جور پیش ببرید. (۱)

۳-۲-۸- تحقق یافتن آرامش و سکونت به نحو صحیح، در محیط خانواده

میدان زندگی، میدان مبارزه است و انسان دائماً در معرض نوعی اضطراب است، اگر این آرامش و سکونت به نحو صحیحی تحقق پیدا کند، زندگی سعادت‌مندانه می شود، زن خوشبخت می شود، مرد خوشبخت می شود، بچه ها که در این خانه متولد می شوند و پرورش می یابند، بدون عقده رشد خواهند یافت و خوشبخت خواهند شد، یعنی از این جهت، زمینه برای خوشبختی همه این ها فراهم است. (۲)

محیط خانواده محیط آرامش است. باید محیط آرامش باشد. این عاطفه ای که در زن و مرد نسبت به هم وجود دارد، به این آرامش درونی کمک می کند. این سکونت، این آرامش، به معنای آرامش در مقابل حرکت نیست، حرکت خوب است؛ این به معنای آرامش در مقابل تلاطم است. انسان گاهی در زندگی اش دچار تلاطم می شود. همسر، یک آرامشی به انسان می دهد که متلاطم نباشد. این در صورتی است که فضای خانه، فضای متلاطمی نباشد. (۳)

۳-۲-۹- کمک روحی، معنوی و فکری به یکدیگر

منظور از کمک فقط شستن ظرف و... نیست، البته این ها هم کمک است ولی منظور، بیشتر، کمک روحی است. کمک معنوی و فکری است. در راه اسلام یکدیگر را ثابت قدم بدارند، همدیگر را توصیه به تقوا و صبر، و توصیه به دینداری،

ص: ۱۹۶

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۷-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۱-۴-۱۳۷۶

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.

عفاف، قناعت، ساده زیستی و... کنند. با هم همکاری کنند تا بتوانند ان شاءالله به بهترین وجهی بگذرانند. (۱)

همکاری و کمک، گاهی به این نیست که وارد حجم کار یکدیگر بشوند. نه، بلکه یکدیگر را روحاً تدارک کنند. مردها معمولاً با مسائل مشکل تری در جامعه برخورد دارند، زن ها می توانند به آن ها روحیه بدهند. می توانند خستگی آن ها را از نشان بیرون کنند. به آن ها تبسم کنند و به آن ها دلخوشی دهند. اگر چنان چه خانم ها هم، کاری بیرون از خانه دارند، مرد کمک کند و او را تقویت نماید. (۲)

کمک واقعی به دیگری، این است که دو نفر غم ها را از دل هم برطرف کنند. هر کسی در زندگی اش گرفتاری پیدا می کند، غمی پیدا می کند، مشکلی پیدا می کند، ابهامی پیدا می کند، تردیدی پیدا می کند، هر کدام از دو نفر، در چنین موقعیتی باید به کمک همسرش بشتابد و به او کمک کند. غم را از دل او بردارد، او را راهنمایی کند. اشتباه او را برطرف کند. اگر می بیند خطایی دارد از او سر می زند جلوی او را بگیرد. (۳)

مراد از همکاری، همکاری روحی است. این که زن ضرورت های مرد را درک کند، فشار اخلاقی روی او وارد نیاورد، کاری نکند که او در امر زندگی مستأصل شود و خدای نکرده به راه های نادرست متوسل بشود. او را به ایستادگی و مقاومت در میدان های زندگی تشویق کند و تحریص نماید. اگر چنان چه کار او مستلزم این است که یک مقداری به وضع خانوادگی، رسیدگی کافی نداشته باشد، این را به رخ او نکشد، این ها مهم است. این ها وظیفه هایی است از طرف زن. از طرف مرد هم وظیفه است که ضرورت های زن را درک کند، احساسات او را بفهمد و نسبت به حال او غافل نباشد. (۴)

ص: ۱۹۷

-
- ۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۱۲-۱۳۷۷.
 - ۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱-۱۳۷۸.
 - ۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲-۹-۱۳۷۸.
 - ۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۵.

وقتی دو نفر در کنار هم قرار می گیرند و همسر می شوند، بعضی از وظایف وجود دارد که بین این ها مشترک است. مانند کشیدن بارهای خانواده، همکاری های گوناگونی که در راه بردن خانواده مؤثر است. این ها باید با هم همکاری کنند. این کارها بین زن و مرد مشترک است.

حداکثر این است که تقسیم کار شود. گاهی تقسیم کار هم نمی کنند اما بهتر این است که تقسیم کار هم بشود. بخشی از کارها را زن انجام می دهد، بخشی را مرد انجام می دهد. مثل همه ی همکاری هایی که وجود دارد؛ مثل همه ی هم سنگری ها. (۱)

از طرف مرد وظیفه این طور است که ضرورت های زن را درک کند، احساسات او را بفهمد، نسبت به حال او غافل نباشد و خود را صاحب اختیارِ مطلق العنان او در خانه نداند. زن و شوهر دو نفرند، دو شریک اند، دو رفیق اند، هر کدام یک وسیله از لحاظ فکری و روحی دارند. مرد باید به زن کمک کند تا عقب ماندگی هایی را که در جامعه ما دارند، جبران کند. البته مراد از این عقب ماندگی ها آن چیزهایی نیست که امروز به تقلید از فرنگی ها در جامعه ما مطرح می شود. بلکه مراد معرفت است. مراد تحصیلات است. مراد پیدا شدن روح اندیشه و تأمل و فکر، در زن است. مراد این هاست که هر چه مرد بتواند باید در این زمینه به همسرش کمک کند. اگر زن می خواهد کاری انجام بدهد یا در فعالیت های اجتماعی سهیم باشد، در حد اقتضای وضع زندگی خانوادگی مانع او نشود. (۲)

۳-۳-۲-۱۰- آراستگی زن و مرد برای یکدیگر

در اسلام، به مسأله ی زیبایی اهمیت داده شده است. زیاد شنیده ایم که: «ان الله جمیل و یحب الجمال»؛ خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد. در خصوص رسیدن به سر و وضع، روایات زیادی در کتب حدیثی ما هست. در کتاب «نکاح» مفصل

ص: ۱۹۸

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۸.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۵.

بحث می شود که مرد و زن بایستی به خودشان برسند. بعضی خیال می کنند که مثلاً مردان باید موی سرشان را بتراشند؛ نه. در شرع، برای جوانان مستحب است که موی سر بگذارند. در روایت هست که «الشَّعْرُ الْحَسَنُ مِنْ كِرَامَةِ اللَّهِ فَأَكْرَمُوهُ»^(۱)؛ موی زیبا، جزو کرامت های الهی است؛ آن را گرامی بدارید. یا مثلاً روایت دارد که پیامبر اکرم وقتی می خواستند نزد دوستانشان بروند، به ظرف آب نگاه می کردند و سر و وضع خود را مرتب می کردند.^(۲)

۳-۲-۱۱- اهمیت دادن به مسأله محرم و نامحرم، حجاب و پرهیز از نگاه و معاشرت های ناسالم و مضر

مسأله محرم و نامحرم و حجاب و نگاه کردن و نگاه نکردن و معاشرت های ناسالم و مضر، این چیزهایی که در اسلام این قدر تأکید شده و در بعضی از کشورها و جاهایی که از اسلام دورند، این ها رعایت نمی شود، این ها اگر چه یک محدودیتی برای زن و مرد به وجود می آورد، اما این ها

را شارع مقدس برای حفظ خانواده، برای ماندگار شدن این بنای مهم، تحکیم و تشریح کرده است که اگر در همین چیزها هر انسانی تدبیر کند و تأمل بکند، حکمت های بسیار بزرگی را خواهد دید.^(۳)

این که شما می بینید در اسلام محرم و نامحرم و جدایی زن و مرد و این ها مطرح است، این ها مسائل ارتجاعی نیست. این ها جزو دقیق ترین مسأله انسانی و بشری است. یکی از مهم ترین آن، این است که بنیان خانواده مستحکم می ماند. چون زن و شوهر به هم احساس وفاداری می کنند، در موضع حسادت قرار نمی گیرند، این خیلی مسأله ی مهمی است.^(۴)

ص: ۱۹۹

۱- . کافی، ثقه الاسلام کلینی، ج ۲، ص ۶۱۶. عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبُدٍ عَنْ يُونُسَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسَيْكَانَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ قَالَ النَّبِيُّ (ص) إِنَّ مِنْ أَجْمَلِ الْجَمَالِ الشَّعْرَ الْحَسَنَ وَ نَعْمَةَ الصَّوْتِ الْحَسَنَ.

۲- . گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۱۲-۱۳۷۷.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۰-۱۳۷۹.

اساساً رابطه ی بی قید و شرط و بی قید و بند، برای بنای خانواده سم مهلك است؛ چون خانواده با عشق زنده است. اصلاً بنای خانواده با عشق است. اگر این عشق - عشق به زیبایی، عشق به جنس مخالف - در صد جای دیگر تأمین شد، دیگر آن پشتوانه ی قوی ای که استحکام خانواده باید داشته باشد، از بین خواهد رفت و خانواده ها متزلزل می شود و به همین وضعی درمی آید که امروز متأسفانه در کشورهای غربی هست؛ به خصوص در کشورهای اروپای شمالی و امریکا. (۱)

این که شما می بینید در اسلام، حجاب و روگیری و عدم معاشرت زن و مرد و این چیزها هست، و یک عده آدم کوتاه بین و کوتاه نظر خیال می کنند این ها یک حرف های قشری است، نه! این ها عمیق است. این، برای این است که خانواده ها و دل های زوجین، در جای خود بماند، این خانواده مستقر بماند. این برای این هاست. محرم است، نامحرم است، نگاه نکن، معاشرت نکن، دست نده، نخند، جلوه گری نکن، جلوی دیگران آرایش نکن. این حرف هایی که اسلام می زند، دین می گوید، فقه به ما می گوید، این برای این است که اگر این ها را رعایت کردید، این خانواده ی کوچک شما، این کانون کوچکی که حالا به وجود آمده است، مستحکم خواهد ماند و از آن بلایا فارغ خواهد شد. زن و مرد احساس می کنند که سرو کارشان با یکدیگر است، با این خانواده است. زن احساس نمی کند که خانه برای او یک وسیله ی دست و پاگیر است. یا مرد احساس نمی کند که خانه و زن برای او یک وسیله ی مزاحم است. (۲)

من همیشه به مردهای جوان توصیه می کنم، که شما در معاشرت با نامحرم و حتی محارم کاری نکنید و حرفی نزنید که زنان خود را وادار به حسادت کنید. به دختران جوان هم سفارش می کنم، که در برخوردشان با مردهای

ص: ۲۰۰

۱- . گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۲-۱۳۷۹.

بیگانه، کاری نکنند و حرفی نزنند که حس حسادت و غیرت شوهرانشان را تحریک نمایند. این حسادت ها، بدبینی می آورد و پایه های محبت را سُست می کند و از ریشه می سوزاند. (۱)

۳-۲-۱۲- غریزه ی جنسی؛ عامل استحکام در خانواده خداترس

اسلام همین غریزه ی جنسی را پشتوانه ی بنای خانواده قرار داده است، یعنی وسیله ی استحکام خانواده قرار داده است. یعنی چه؟ یعنی وقتی زن و مرد عقیف اند و خداترس اند و طبق دستور اسلام از گناه در باب غریزه ی جنسی اجتناب می کنند، طبعاً نیاز زن و مرد به یکدیگر در این مورد بیش تر خواهد شد. وقتی به هم زیادتر احتیاج داشتند، این بنای خانواده که پایه اصلی اش زن و مرد است، مستحکم تر خواهد شد. (۲)

۳-۲-۱۳- شریک دانستن در سرنوشت زندگی یکدیگر

در محیط خانواده، زن و شوهر با هم همکاری کنند. اگر شوهر مشکلی یا مضیقه ای دارد، زن با او بسازد، اگر زن، داخل خانه یا در محیط کار یا هر جور که هست، دشواری دارد، شوهر باید به او کمک کند. خود را در سرنوشت همسر باید شریک بدانند، هر دوی آن ها این را برای خاطر خدا انجام دهند. (۳)

ما دیده بودیم که گاهی مرد، زن را موجود درجه ی دو حساب می کرد! امّا موجود درجه ی دو نداریم. هر دو مثل هم هستیم، هر دو از حقوق برابری در زمینه امور زندگی برخوردارند - مگر در جا هایی که خدای متعال بین زن و مرد فرقی گذاشته که آن هم روی مصلحتی است و به نفع مرد و به ضرر زن هم نیست - باید مثل دو نفر شریک، مثل دو نفر رفیق، در خانه با هم زندگی کنند. (۴)

ص: ۲۰۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۹-۱۳۷۹.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۱۲-۱۳۸۰.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱-۱۳۷۸.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۳-۱۳۷۲.

این طور هم نیست که بگوییم همه جا خانم باید از آقا تبعیت کند؛ نخیر. چنین چیزی نه در اسلام داریم و نه در شرع. «الرجال قوامون على النساء» معنایش این نیست که زن بایستی در همه ی امور تابع شوهر باشد. نه! یا مثل برخی از این اروپا ندیده های بدتر از اروپا و مقلد اروپا، بگوییم که زن بایستی همه کاره باشد و مرد باید تابع باشد. نه! این هم غلط است. بالاخره دو تا شریک و دو تا رفیق هستید. یک جا مرد کوتاه بیاید، یک جا زن کوتاه بیاید. یکی این جا از سلیقه و خواست خود بگذرد، دیگری در جای دیگر، تا بتوانید با یکدیگر زندگی کنید. (۱)

۳-۳-۲-۱۴- استفاده از خُلقیات به طور صحیح

زن و شوهر اگر از خُلقیات ویژه ی خود به طور صحیح استفاده کنند، در خانواده، زوجی کامل و هماهنگ و مساعد تشکیل می دهند. (۲)

این ها همه به خاطر طبیعت زن و مرد است. طبیعت زن و مرد، هر کدام ویژگی ای دارد. در داخل خانواده، کار و روحیات مرد را نباید از زنان توقع کرد؛ روحیات زن را هم در خانواده نباید کسی از مرد توقع کند. هر کدام یک خصوصیات طبیعی و روحی دارند که مصلحت بشر، مصلحت جامعه، مصلحت نظام اجتماعی زن و مرد این است که روحیات و خصوصیات مرد و زن در تعامل این ها در داخل خانواده دقیقاً رعایت شود؛ که اگر رعایت شد، هم این خوشبخت است و هم آن. (۳)

۳-۳-۲-۱۵- حفظ کانون خانواده و فرزندان

«قُوا أَنْفُسَكُمْ وَ أَهْلِيكُمْ»؛ جوان و همسران را باید حفظ کنید؛ این جزو وظایف شماس است. این، اثر تشدید کننده دارد؛ یعنی وقتی در خانواده یی، جوان یا یک عضو

ص: ۲۰۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

۲- . بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵

۳- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

خانواده خدای نکرده نقطه ی ضعفی پیدا کرد؛ مثل لکه ی سیاهی شد روی دندان، و مینای دندان در این نقطه خراب شد، به تدریج روی ذهن مخاطب های خودش و پدر و مادرش اثر می گذارد و همین طور اثرهای متقابل تشدیدکننده دارد؛ در نتیجه آن حقیقت و معنویت را از دست می دهد. (۱)

۳-۳-۲-۱۶- حفظ اسرار یکدیگر

زن و شوهر باید راز هم را حفظ کنند، زن نباید راز شوهرش را پیش کسی بازگو کند. مرد هم مثلاً نرود پیش رفقاییش در باشگاه یا مثلاً فلان مهمانی و... راز همسرش را بازگو کند. حواستان جمع باشد، اسرار هم را محکم نگاه دارید تا زندگی ان شاءالله شیرین و مستحکم شود. (۲)

۳-۳-۲-۱۷- احترام به قرارداد زناشویی توسط طرفین، جامعه و قانون

خانواده یک قرارداد است، یک امر طبیعی نیست که دو چیز را به هم وصل کرده باشد. نه! یک، قرارداد است. یک امر اعتباری است. ماندن آن بسته به این است که طرفین قضیه و جامعه و قانون، آن را محترم بشمارند. اگر به آن بی اعتنایی کردند، باقی نمی ماند. (۳)

در هنگام صیغه ی عقد، زنان می توانند شروطی را به عنوان شرط عقد ازدواج ذکر کنند. این شروط را هم زن و هم مرد موظفند که عمل کنند. بنابراین، اگر شرط کردند، آن بحث دیگری است؛ اما در درجه ی اول، این طور است. یکی، دو مورد دیگر هم هست که زن موظف است در آن موارد، از مرد اطاعت کند. (۴)

ص: ۲۰۳

۱- .بیانات در دیدار مسؤولان نظام ۰۶-۰۸-۱۳۸۳.

۲- .خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۱-۱۳۷۸.

۳- .خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

۴- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳-۴-۱-۱- ناقص بودن یک پایه ی مهم زندگی

نفس ایجاد کانون خانوادگی و یک کانون جدید، از همه چیز مهم تر است. اساس خلقت بشر چه زن و چه مرد، این طوری است که باید یک زن و مرد مجتمعاً یک واحدی را تشکیل بدهند، تا زندگی راحت، بی دغدغه و آماده برای جواب گویی به نیازهای بشر پیش برود. اگر این نشد یک پایه ی مهم از زندگی لنگ است. (۱)

۳-۴-۱-۲- ناکام ماندن همه ی تربیت های بشری و همه ی نیازهای روحی انسان ها

اگر خانواده در جامعه ای نباشد، همه ی تربیت های بشری و همه ی نیازهای روحی انسان ها ناکام خواهد ماند؛ زیرا طبیعت و ساخت بشری این گونه است که جز در آغوش خانواده و در محیط خانواده و در آغوش پدر و مادر آن تربیت سالم و بی عیب و عقده و آن بالندگی لازم روحی پیدا نخواهد شد. انسان زمانی از لحاظ روحی و عاطفی، صحیح و سالم و کامل بارخواهد آمد که در خانواده تربیت شود. اگر محیط زندگی آرام و مناسبی در خانواده حکم فرما باشد، می توان خاطر جمع

ص: ۲۰۵

شد که فرزند از لحاظ ساختار عاطفی و روانی سالم هستند. (۱)

اگر جامعه ای خانواده نداشته باشد یا خانواده در آن متزلزل باشد، انسان در بهترین پرورشگاه های خود پرورش پیدا نخواهد کرد. (۲)

۳-۴-۱-۳- از بین رفتن مرکز تولید ایمان و دین باوری و عدم وجود انسان صالح و اخلاق در جامعه

خانواده که نبود، مرکز تولید ایمان و دین باوری دیگر نیست. (۳)

خانواده که نبود، نوجوان نیست، کودک نیست، انسان نیست، مرد و زن صالح نیست، اخلاق نیست، انتقال تجربیات مثبت و خوب و با ارزش نسل گذشته به نسل بعد نیست. (۴)

۳-۴-۱-۴- عدم اصلاح جامعه حتی با وجود بزرگ ترین مصلحین

اگر در جامعه ای خانواده مستحکم شد و زن و شوهر حقوق یکدیگر را رعایت کردند و با هم اخلاق خوش داشته و سازگاری نمودند و با همکاری هم مشکلات را بر طرف نموده و فرزندان را تربیت کردند، جامعه ای که این طور خانواده ها داشته باشد می تواند این طور جوامع را اصلاح نماید. اگر خانواده ای نبود، بزرگ ترین مصلحین هم بیایند نمی توانند جامعه را اصلاح کنند. (۵)

۳-۴-۱-۵- بدون محافظ بودن نسل های آینده و تولید نسل های بی هویت

خانواده یک محیط امنی است که در آن چه فرزندان و چه خود پدر و مادر

ص: ۲۰۶

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۹-۱۰-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۲-۱۱-۱۳۷۲.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۰-۳-۱۳۷۹.

۵- . خطبه ی عقد مورخه ی ۴-۶-۱۳۷۲.

می توانند روح و فکر و ذهن خود را در این محیط امن و قابل اعتماد، سالم نگه دارند و رشد بدهند. وقتی خانواده سست شد، نسل هایی که همین طور پشت سر هم می آیند، بی حفاظ اند. (۱)

امروز آن چه در کشورهای غربی مشاهده می شود عبارت است از: نسل های بی هویت، نسل های درمانده و سرگشته، پدر و مادرهایی که از فرزندانشان سال ها خبر ندارند؛ در یک شهر هم زندگی می کنند؛ چه برسد به این که در شهر دیگری باشند. خانواده های متلاشی شده، انسان های تنها. (۲)

۳-۴-۱-۶- دچارسدن به اختلالات فرهنگی و اخلاقی و مشکلات روانی و عصبی در جامعه

اساس ازدواج مهم ترین مصلحت ازدواج، عبارتست از تشکیل خانواده. علت هم این است که اگر خانواده ی سالمی در یک جامعه ای وجود داشته باشد، آن جامعه سالم خواهد شد و موارث فرهنگی خودش را به صورت صحیح منتقل خواهد کرد. در آن جامعه تربیت کودکان به بهترین وجه صورت می پذیرد. لذاست که در آن کشورها و جوامعی که خانواده دچار اختلال می شود، معمولاً اختلالات فرهنگی - اخلاقی بوجود می آید. (۳)

جوامعی که در آن خانواده سست و بی بنیاد است یا خانواده اصلاً تشکیل نمی شود یا کم تشکیل می شود، یا اگر تشکیل شد، متزلزل است و در معرض نابودی و فنا است. در این جوامع مشکلات روانی و عصبی بسیار بیش تر از آن جوامعی است که در آن ها خانواده های مستقر هستند و زن و مرد به یک نقطه و کانونی متصل اند. (۴)

ص: ۲۰۷

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۱۲-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۸-۲-۱۳۷۴.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۱-۱۳۷۸.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۱-۱۲-۱۳۷۹.

۳-۴-۱-۷- داشتن جامعه ای آشفته و نامطمئن و عدم انتقال موارث فرهنگی و فکری و عقاید نسل ها به یکدیگر

جامعه ای بی خانواده جامعه ای آشفته ای است، جامعه ای نامطمئنی است. جامعه ای است که در آن موارث فرهنگی و فکری و عقاید نسل ها به یکدیگر آسان منتقل نمی شود. جامعه ای که در آن تربیت انسان به راحتی و روانی صورت نمی گیرد. (۱)

۳-۴-۱-۸- از دست دادن هویت فرهنگی و بی دفاع ماندن مقابل اجانب

این که می بینید غربی ها در داخل کشورهای شرقی و اسلامی و آسیایی، این همه سعی می کنند شهوترانی و فساد را رواج دهند، برای چیست؟ یکی از علل آن همین است که می خواهند با این کار خانواده ها را متلاشی کنند تا فرهنگ این جوامع تضعیف شود و بتوانند سوار این ها شوند. چون تا فرهنگ یک ملتی تضعیف نشود، کسی نمی تواند آن را مهار کند، به دهان او دهنه بزند و سوار دوش او بشود. آن چیزی که ملت ها را بی دفاع کرده است و در دست اجانب اسیر می کند، از دست دادن هویت فرهنگی است. این کار هم با برهم خوردن بنیان خانواده ها در جامعه آسان می شود. اسلام می خواهد این را حفظ کند. این خانواده را نگه دارد؛ زیرا در اسلام یکی از مهم ترین کارها برای رسیدن به این اهداف، تشکیل خانواده و سپس حفظ بنیان خانواده است. (۲)

۳-۴-۱-۹- فرو ریختن پایه های مدیته

آن کشورهایی که در آن، خانواده دارد ضایع می شود، در واقع پایه های مدیته آن ها دارد می لرزد و نهایتاً فرو خواهد ریخت. (۳)

۳-۴-۲- عوامل

۳-۴-۲-۱- ورود فرهنگ های اروپایی

در این دو، سه دهه ی قبل از انقلاب، به خاطر ورود فرهنگ های اروپایی، بنیان

ص: ۲۰۸

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۹-۱۰-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۶-۱-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۹-۱۱-۱۳۷۶.

خانواده متزلزل شده بود؛ یعنی حقیقتاً خانواده، آن اصالت و ارزش و عظمتی را که در اسلام و فرهنگ سنتی ما دارد، دیگر نداشت. (۱)

۳-۲-۲-۲- غفلت از خداوند متعال و قدر همسر را ندانستن

یک وقت انسان ازدواج می کند و می گوید: پروردگارا من ازدواج می کنم، - یا روحیه اش این است، حالا ولو به زبان هم نیاورد یا به ذهن هم نگذراند، با این روحیه - یک نیاز طبیعی خودم را برآورده می کنم. این نیاز طبیعی هم فقط نیاز جنسی نیست، بلکه زن و مرد هر دو به این ازدواج، به این باهم زندگی کردن، باهم تشکیل خانواده دادن و یک جمع به وجود آوردن، احتیاج دارند. این هم یک نیاز است، مثل نیازهای دیگری که وجود دارد... من این نیاز را برآورده می کنم، از تو هم متشکرم که این امکان را در اختیار من گذاشتی، این اجازه را دادی، این وسیله را فراهم کردی، همسر خوبی برای من پیدا شد و بعد از این هم در زندگی جدید، در این وضع جدید، سعی می کنم که آن طور که تو می خواهی عمل کنم. این یک جور ازدواج کردن است. یک وقت هم نه، کسی که ازدواج می کند، نه قدر خدا را می داند، نه قدر همسر را می داند. مثل آدم مست و غافل. این جور زندگی اگر هم پایدار بماند، شیرین نخواهد بود، همراه با انجام وظیفه نخواهد بود. (۲)

۳-۲-۴-۳- سم مهلک خانواده؛ رابطه ی بی قید و بند، عدم رعایت حدود بین زن و مرد و وجود آزادی های جنسی در جامعه

اگر انسان ها رها بودند که غریزه ی جنسی را هر طور می خواهند، اشباع کنند، یا خانواده تشکیل نمی شد، یا یک چیز سست و پوچ و تهدیدپذیر و ویرانی پذیر می شد و هر نسیمی او را به هم می زد. لذا در هر جای دنیا که می بینید آزادی های جنسی هست، در آن جا به همان نسبت خانواده ضعیف است؛ چون مرد و زن برای اشباع این غریزه، احتیاجی به این کانون ندارند. (۳)

ص: ۲۰۹

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- .خطبه ی عقد مورخه ی ۲۸-۱۱-۱۳۷۸.

۳- .خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

آن‌ها [غربی‌ها] مایل بوده‌اند که این حجاب بین زن و مرد، از بین برود، که این، البته برای زندگی جامعه مضر و برای اخلاق جامعه بد است. برای حفظ عفت جامعه زیان بار و به خصوص برای خانواده از همه چیز بدتر است. این، بنیان خانواده را متزلزل می‌کند. (۱)

در اسلام، تبرج ممنوع است. تبرج، یعنی همان خودنمایی زنان در مقابل مردان، برای جذب و فتنه انگیزی. این، یک نوع فتنه است و خیلی اشکالات دارد. اشکالش فقط این نیست که این دختر جوان، یا این پسر جوان به گناه می‌افتند - این اولین است؛ شاید بتوانیم بگوییم کوچک‌ترینش است - دنباله‌اش به خانواده‌ها می‌رسد. اساساً آن‌گونه رابطه‌ی بی‌قید و شرط و بی‌قید و بند، برای بنای خانواده سم مهلک است. (۲)

۳-۴-۲-۴- جابه‌جایی نقش و وظایف زن و مرد در خانواده

بعضی از مسلک‌های غلط که مخصوص زن‌ها هم نیست مردها هم گاهی همان مسلک‌ها را دنبال می‌کنند دنبال این هستند که بگویند: نه! بیایم اجناس این ترازو [نقش‌های زن و مرد] را جابه‌جا کنیم. حالا اگر این کار را بکنیم چه می‌شود؟ جز این که اشتباه می‌کنید و جز این که بوستان به زیبایی و نیکی پرداخته شده را خراب می‌کنید غیر از این، کار دیگری نمی‌کنید. فواید همدیگر را از بین می‌برید، محیط خانواده را هم بی‌اعتنا می‌کنید. زن و مرد را نسبت به هم دچار تردید و دو دلی می‌کنید. آن محبت و عشقی را که مایه‌ی اصلی کار است، از دست می‌دهید. گاهی اتفاق می‌افتد مرد در خانه نقش زن را پیدا می‌کند. زن حاکم مطلق می‌شود و به مرد دستور می‌دهد این کار را بکن، آن کار را نکن. مرد هم دست بسته تسلیم است. خوب چنین مردی دیگر نمی‌تواند تکیه‌گاه زن باشد. زن یک تکیه‌گاه خوب را دوست می‌دارد. گاهی اوقات از این طرف مرد چیزهایی را به زن تحمیل می‌کند؛

ص: ۲۱۰

۱- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳

۲- .گفت و شنود در دیدار جمعی از جوانان به مناسبت هفته‌ی جوان ۰۷-۰۲-۱۳۷۷.

فرض کنید که تمام خرید و کار و سر و کله زدن با مراجعان با خانم است. چرا؟ چون من کار دارم، وقت ندارم. مینا وقت نداشتن است! می گوید باید بروم اداره، کارها را باید آن خانم انجام دهد. یعنی کارهای بی جاذبه و سنگین برای زن. البته ممکن است چند صبحی سرگرمش کند، اما کار او نیست. (۱)

۳-۴-۲-۵- بی‌اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند

گناه بزرگ تمدن مادی، تضعیف و گاهی به فراموشی سپردن این نقش [مادری] است. هر جا سخن از تضعیف خانواده است، نقش این بخش مهم نادیده گرفته شده. هر جا سخن از بی‌اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند در آغوش پر مهر و محبت مادر است، این نقش نادیده گرفته شده. (۲)

۳-۴-۲-۶- عدم توجه به شاخصه های محبت

زن و شوهر باید به هم محبت داشته باشند، همین! کارهایی که محبت را کم می کند، انجام ندهید. مواظب باشید چیزهایی که شما را از هم گله مند و بیزار می کند، از شما سرزنزند. درست نگاه کنید ببینید شوهر شما یا زن شما روی چه چیزهایی خیلی حساس است، از آن ها اجتناب کنید. بعضی ها بی‌اعتنایی می کنند. (۳)

مبادا با گله ها، با دلخوری ها، با افزون طلبی و پرتوقعی ها، با بی‌محبتی ها، و گاهی با دخالت های دیگران و از این قبیل، این کانون [خانواده] سست بشود. (۴)

اگر زن و شوهرها نسبت به احساسات یکدیگر بی‌اعتنایی و بی‌توجهی کنند و به تدریج حالت بی‌محبتی از یک طرف به وجود بیاید، چون بی‌محبتی مرضی مسری است، حتماً به آن طرف دیگر هم سرایت می کند، این طوری است. نباید بگذارید.

ص: ۲۱۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۸.

۲- . بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۴-۹-۱۳۷۱.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۰-۴-۱۳۷۰.

هر دو باید تلاش و کوشش کنید. این پایه ی اصلی است. (۱)

اگر می خواهید محبت طرف مقابل تان به شما زیاد باشد، وفاداری کنید، حس اعتماد او را جلب کنید. یکی از چیزهایی که محبت را در خانواده به کلی به هم می ریزد، بی اعتمادی زن و شوهر به همدیگر است. (۲)

اگر زن یا شوهر احساس کند که دل همسرش در گروی جای دیگر است، اگر احساس کند به او راست نمی گوید، اگر احساس کند با دورویی برخورد می کند، اگر احساس کند صمیمیتی در بین نیست، هرچه هم محبت داشته باشد، این محبت ضعیف خواهد شد. (۳)

۳-۴-۲-۷- دخالت، بدگویی و ایجاد دلخوری توسط بزرگترها در زندگی زن و شوهر

بزرگ ترها اگر می خواهند، جوان ها راحت زندگی کنند، باید آن ها را نصیحت کنند و هدایت نمایند. اما دخالت نباید بکنند. بگذارند زندگی شان را بکنند. (۴)

مبادا بعضی ها با دخالت های خودشان، بعضی ها با کم ظرفیتی و خوی بچگی خودشان، این بنای مستحکم را به اندک چیزی متزلزل کنند. اگر دیدند دخالت های آن ها دارد این زن و شوهر را نسبت به هم دل چرکین می کند، دیگر اجازه ندارند دخالت کنند. (۵)

باید جوان ها را هدایت کرد، اما در جزئیات امور آن ها نباید خیلی دخالت کرد

ص: ۲۱۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۵-۱۳۷۹.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۷-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۱-۱۲-۱۳۷۹.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۵-۱۳۷۴.

۵- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۷-۲-۱۳۷۵.

که زندگی برای آن‌ها مشکل شود.^(۱)

مبادای خدای نکرده بزرگ ترها بیایند پیش یکی از زوجین، از آن دیگری بدگویی کنند و یک چیزی بگویند و دلخوری درست کنند، بلکه باید بزرگترها سعی کنند بیش تر این‌ها را به هم نزدیک نمایند و دل‌هایشان را به هم متصل تر کنند.^(۲)

ص: ۲۱۳

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۹-۱۳۷۶.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۸-۱۳۷۷.

۳-۵-۱- تعریف زندگی و خانواده

۳-۵-۱-۱- ترسیم اهداف و ارزش‌ها و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آن‌ها

زندگی، یعنی تلاش در این مسیرها؛ و «إِنَّمَا الْحَيَاةُ عَقِيدَةٌ وَجِهَادٌ»، یعنی همین. همه‌ی معنای جهاد، جهاد با شمشیر و تفنگ که نیست؛ هر تلاش شما یک جهاد است. جهاد، یعنی مجاهدت کردن و تلاش کردن. زندگی، یعنی این که ما این هدف‌ها را ترسیم کنیم و ارزش‌هایی را که برای ما عزیز و محترم است، مشخص کنیم و بعد با همه‌ی قوا بکوشیم؛ اصلاً زندگی جز این معنی ندارد؛ و آنگاه اگر انسان از ارزش‌هایی - آن ارزش‌ها هرچه می‌خواهد باشد - خالی باشد، به یک جماد تبدیل خواهد شد؛ یا یک حیات نباتی خواهد داشت؛ جذب کن و رشد کن؛ یا احیاناً یک حیات حیوانی خواهد داشت؛ جذب کن و رشد کن و باز تلاش کن برای این که گیر بیاوری، تا مجدداً جذب کنی و رشد جسمانی و مادی کنی! این‌ها که ارزشی ندارد؛ این زندگی، انسانی که نیست. (۱)

۳-۵-۱-۲- یک مبارزه‌ی بلندمدت با عوامل طبیعی، موانع اجتماعی و مبارزه با نفس خود

در داخل خانواده است که مرد و زن - که زوجین هستند - می‌توانند تجدید قوا

ص: ۲۱۵

۱- .بیانات در اعضای گروه اجتماعی صدای جمهوری اسلامی ایران ۲۹-۱۱-۱۳۷۰.

کنند، می توانند همت خودشان را برای ادامه ی راه آماده کنند. می دانید که زندگی یک مبارزه است، کلّ زندگی عبارتست از یک مبارزه ی بلند مدت، مبارزه با عوامل طبیعی، مبارزه با موانع اجتماعی، مبارزه با درون خود انسان که مبارزه با نفس است. دائم انسان در حال مبارزه است. بدن انسان وقتی در جسم باشد، جسم سالم است. در انسان این مبارزه باید صحیح، منطقی، در جهت درست، با رفتارهای صحیح و ابزارهای درست باشد. این مبارزه گاهی یک استراحت و یک باراندازی لازم دارد. این یک سفر و یک حرکت است. این نقطه ی استراحت، داخل خانواده است. (۱)

۳-۵-۲- هدف از زندگی و تشکیل خانواده

۳-۵-۲-۱- استفاده ی انسان از وجود خود و موجودات پیرامونش برای تکامل معنوی و نفسانی

زندگی یک کاروان طولانی است که منازل و مراحل دارد، هدف والایی نیز دارد. هدف انسان در زندگی باید این باشد که از وجود خود و موجودات پیرامونش برای تکامل معنوی و نفسانی استفاده نماید. اصلاً ما برای این به دنیا آمدیم، ما در حالی وارد دنیا می شویم که از خود اختیاری نداریم. کودکان و تحت تأثیر هستیم، اما تدریجاً عقل ما رشد می کند و قدرت اختیار و انتخاب پیدا می کنیم. این جا آن جایی است که لازم است انسان درست بیندیشد و درست انتخاب کند و بر اساس این انتخاب حرکت کند و به جلو برود. اگر انسان این فرصت را مغتنم بشمرد و از این چند صباحی که در دنیا هست خوب استفاده کند و بتواند خودش را به کمال برساند، آن روزی که از دنیا خارج می شود، مثل کسی است که از زندان خارج شده است و از این جا زندگی حقیقی آغاز می شود. (۲)

۳-۵-۲-۱- دستیابی به سکون، آرامش و سعادت

شما بینید این آیه ی شریفه در مورد زن و مرد - عمدتاً در داخل خانواده - چه

ص: ۲۱۶

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۱۱-۱۳۸۰.

می فرماید. «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا». یعنی از جمله ی نشانه های قدرت الهی یکی این است که برای شما انسان ها، از نوع خودتان و از جنس خودتان همسرانی قرار داد؛ برای شما مردان، زنان را و برای شما زنان، مردان را. از خودتان هستند؛ «مِنْ أَنْفُسِكُمْ»، جنس جداگانه ای نیستند، در دو رتبه ی جداگانه نیستند؛ همه یک حقیقتند، یک جوهر و یک ذاتند. البته در بعضی از خصوصیات، با هم تفاوت هایی دارند؛ چون وظایفشان دو تاست. بعد می فرماید: «لَتَشْكُنُوا إِلَيْهَا». یعنی زوجیت و دو جنسی در طبیعت بشر، برای هدف بزرگی است. آن هدف، عبارت است از سکون و آرامش، تا شما در کنار جنس مخالف خودتان در درون خانواده - مرد در کنار زن، زن در کنار مرد - آرامش پیدا کنید. برای مرد هم آمدن به داخل خانه، یافتن محیط امن خانه، زن مهربان و دوستدار و امین در کنار او، وسیله ی آرامش است؛ برای زن هم داشتن مرد و تکیه گاهی که به او عشق بورزد و برای او مانند حصن مستحکمی باشد - چون مرد جسماً قویتر از زن است - یک خوشبختی است؛ مایه ی آرامش و سعادت است. خانواده این را برای هر دو تأمین می کند. مرد برای پیدا کردن آرامش، به زن در محیط خانواده احتیاج دارد؛ زن هم برای یافتن آرامش، به مرد در محیط خانواده نیازمند است - «لَتَشْكُنُوا إِلَيْهَا» - هر دو برای سکون و آرامش، به هم احتیاج دارند. برای مرد: آمدن به داخل خانه، یافتن محیط امن خانه، زن مهربان و دوستدار و امین در کنار او، وسیله ی آرامش است برای زن: داشتن مرد و تکیه گاهی که به او عشق بورزد و برای او مانند حصن مستحکمی باشد - چون مرد جسماً قوی تر از زن است - یک خوشبختی است؛ مایه ی آرامش و سعادت است. (۱)

۳-۵-۳- روش های صحیح زندگی در خانواده

۳-۵-۳-۱- توجه به نیازهای مادی و مواهب حیات، در کنار توجه به آخرت و نیازهای معنوی

یک انحراف دیگر هم این است که انسان در زندگی شخصی خود، مواهب

ص: ۲۱۷

۱- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

حیات و نیازهای مادی را دست کم بگیرد و مورد بی‌اعتنایی قرار بدهد؛ این هم در اسلام گفته نشده، خواسته نشده؛ بلکه عکسش خواسته شده: «لَيْسَ مِنْ تَرْكِ اخِرَتِهِ لَدُنْيَاهِ وَلَا مِنْ تَرْكِ دُنْيَاهِ لِاخِرَتِهِ»^(۱). اگر آخرت را به خاطر دنیا ترک کردید در این امتحان مردودید؛ اگر دنیا را هم به خاطر آخرت ترک کردید در این امتحان مردوید. این خیلی مهم است. امیرالمؤمنین به کسی برخورد کرد که زن و زندگی و خانه و همه چیز را کنار گذاشته بود و به عبادت پرداخته بود؛ فرمود: «یا عدی نفسه»، ای دشمن کوچک خوشتن! با خودت داری دشمنی میکنی؛ خدا این را از تو نخواسته. «قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ»^(۲). این هم این مطلب است. بنابراین تعادل دنیا و آخرت و نگاه به دنیا و آخرت - هم در برنامه ریزی، هم در عمل شخصی و هم در اداره ی کشور - لازم است. این هم یک شاخص عمده ی پیشرفت است.^(۳)

۳-۵-۳-۲- عدم غفلت از توجه به خانواده و رعایت عدالت در زندگی

عدالت صرفاً در اقتصاد نیست؛ در همه ی امور بایستی انسان از خدای متعال بخواهد که عادلانه عمل کند؛ با خودش هم انسان با عدالت رفتار کند؛ با نزدیکانتان با عدالت رفتار کنید؛ با زن و فرزندتان با عدالت رفتار کنید. گاهی بعضی از مسئولین دیدیم آن چنان غرق در کار می شوند که یادشان می رود از وجود همسرانشان و فرزندانشان؛ و این ضایعاتی را درست می کند. یعنی این جور نیست که ما پای تعارف باشد، بگوئیم: آقا! خواهش می کنیم بیش تر شما به خودتان برسید، شما هم بگوئید نه، اشکال ندارد. این جوری نیست. این یک تکلیفی است که انسان بایستی همسرش، فرزندانش، خانواده اش و کانون خانوادگی را حفاظت بکند. «قُوا أَنْفُسَكُمْ وَ أَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَ الْحَيَاةُ»؛ خودتان و اهلتان را حفظ کنید.^(۴)

ص: ۲۱۸

۱- . وسایل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۷، ص ۷۶ (انتشارات آل البیت).

۲- . سوره ی اعراف، آیه ی ۳۲.

۳- . بیانات در دیدار استادان و دانشجویان کردستان ۲۷-۰۲-۱۳۸۸.

۴- . بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۸-۰۶-۱۳۸۸.

۳-۳-۵-۳- برپایی زندگی بر حسب اعتدال و رعایت «زندگی ساده»

زندگی تان را بر پایه اسراف قرار ندهید، زندگی را ساده قرار دهید. زندگی را آن طوری که خدای متعال می پسندد قرار دهید و از طیبات الهی بهره مند شوید بر حسب اعتدال و عدالت. هم اعتدال و میانه روی و هم عدالت. یعنی ملاحظه ی انصاف را بکنید، ببینید دیگران چطوری اند. خیلی بین خودتان و دیگران فاصله درست نکنید. (۱)

زندگی را ساده بگیرید، خودتان را اسیر تشریفات نکنید. اگر از اول وارد مسابقه تشریفات شدید، دیگر رها شدن از آن سخت است. حالا هم جمهوری اسلامی است. اگر کسی بخواهد ساده زندگی کند می تواند. یک روزی بود که نمی شد، سخت بود. اگر چه بعضی به دست خودشان [زندگی را] مشکل می کنند. در لباس شان، در مسکن شان، در تجملات شان، همه را بر خودشان سخت می کنند. (۲)

در همه ی امور زندگی تان سادگی را رعایت کنید. اولش هم از همین مراسم ازدواج است، از این جا شروع می شود. اگر ساده برگزار کردید، قدم بعدی اش هم می شود ساده و الا شما که رفتید آن مجلس کذایی مثل اعیان و اشراف های زمان طاغوت را درست کردید، بعد دیگر نمی توانید بروید در خانه کوچکی مثلاً با وسایل مختصری زندگی کنید. این جور نمی شود دیگر. چون خراب شده و از دست رفته است. از اول، زندگی را پایه اش را بر اساس سادگی و ساده زیستی بگذارید تا زندگی بر خودتان، بر کسانتان و بر مردم جامعه ان شاء الله آسان شود. (۳)

زندگی را ساده بردارید، البته ما خیلی هم اهل زهد و تقوا نیستیم. خیال نکنید. آن سادگی که ما می گوئیم، آن سادگی زُهاد و عبّاد و این ها نیست. سادگی به نسبت این ص: ۲۱۹

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۷۲.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۱۰-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۶-۱۳۷۴.

کارهایی است که مردم امروز می کنند و آلا نه، سادگی ما را اگر چنان چه آن مردان خدا بیایند نگاه کنند شاید هزار تا ایراد هم به آن چه که ما سادگی می دانیم، بگیرند. (۱)

ساده زندگی کردن منافاتی با رفاه هم ندارد. آسایش هم که اصلاً در سایه ی ساده زندگی کردن است. (۲)

اول زندگی را ساده بردارید، هرچه می توانید در این جهت سعی کنید. البته، اعتقاد نداریم که افراد بایستی بر عیال خودشان، بر نزدیکان خودشان سخت گیری های تنگ نظرانه بکنند. این عقیده را نداریم، اما عقیده داریم که همه از روی عقیده و ایمان و عشق و دل خودشان به یک حدی قانع باشند. (۳)

سعی تان را بگذارید بر زندگی ساده و به دور از اشرافی گری، بر زندگی ای که منطبق باشد بر زندگی متوسط مردم. نمی گویم پایین ترین مردم؛ متوسط مردم. نگاه نکنید به مسابقه مادی گری. مسابقه است. چنان که در راه بهشت خدا مسابقه است، در راه بهشت خیالی دنیا هم مسابقه است. برای تجملاتش، برای مقام و قدرتش، برای اسم در آوردن و معروف شدنش، مسابقه است. این مسابقه، مسابقه ناسالمی است... هر کدام که بخواهید به این مسابقه وارد شوید آن دیگری مانع شود و به عنوان یک ناصح، عمل کند. (۴)

۳-۵-۳-۴- گرایش به قناعت، میانه روی و روش متواضعانه

در همه ی مراحل بایستی میانه روی و قناعت و گرایش به روش متواضعانه و فقیرانه را فراموش نکرد که این نظر اسلام است. (۵)

ص: ۲۲۰

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۴.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۸-۴-۱۳۷۷.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۲-۱۹-۱۳۷۷.

۴- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳-۶-۱۳۷۵.

۵- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۳-۶-۱۳۷۴.

قناعت کنید، از قناعت خجالت نکشید. بعضی ها خیال می کنند که قناعت مال آدم های تهی دست و فقیر است و اگر آدم [وضع مالی خوبی] داشت، دیگر لازم نیست قناعت کند. نه، قناعت یعنی در حدّ لازم، در حد کفایت، انسان توقف کند. (۱)

ص: ۲۲۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱-۱-۱۳۷۶.

۳-۶-۱- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن

در این دو، سه دهه ی قبل از انقلاب، به خاطر ورود فرهنگ های اروپایی، بنیان خانواده متزلزل شده بود؛ یعنی حقیقتاً خانواده، آن اصالت و ارزش و عظمتی را که در اسلام و فرهنگ سنتی ما دارد، دیگر نداشت. وقتی خانواده هست، همسر و مادر عضو اصلی است. زن در این مجموعه، جای بسیار اساسی و رفیعی دارد. به همین خاطر، وقتی اصل خانواده - یعنی زن - زیر سؤال و متزلزل است، در آن جا هیچ چیزی در جای خودش قرار ندارد. این ها بحث هایی است که واقعاً باید روی آن ها خیلی تأمل و تدقیق بشود. (۱)

تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه های اجتماعی، و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه ی عرصه ها، و توجه ویژه به نقش سازنده ی آنان.

اهتمام به موضوع «جوانان»، ایجاد زمینه های مساعد برای پیشرفت معنوی و علمی و مسئولیت پذیری، و تلاش برای رفع دغدغه هایی از قبیل ازدواج و آینده ی

ص: ۲۲۳

۱- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان های انقلاب اسلامی، فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب های اجتماعی آنان، توجه به مقتضیات دوره ی جوانی و نیازها و توانایی های آنان. (۲)

۳-۶-۲- یافتن ریشه های نابسامانی های خانواده و طراحی طرح های بلندمدت برای رفع آن ها

البته مسأله ی خانواده خیلی مهم است. خانم به طرح های شورای فرهنگی، اجتماعی زنان اشاره کردند. همّت مهمّ تان در این طرح ها باید این باشد - و قاعدتاً هم هست - که واقعاً از کار زن گره گشایی کنید؛ ببینید گره های عمده کجاست. یکی از مهم ترین گره ها در «خانواده» است؛ بروید ببینید در خانواده ها چه خبر است؛ خود شماها می دانید و می بینید. ببینید چه چیزی این نابسامانی ها را به وجود می آورد؛ ریشه های آن را پیدا کنید و طرح های بلندمدت بریزید، برای این که آن نابسامانی ها برطرف بشود. (۳)

۳-۶-۳- برقراری و استحکام رابطه ی مسجد با خانواده؛ از نوزادی تا ازدواج تا دیگر عرصه ها

مسجد باید رابطه ی خود را با جوانانی که ازدواج می کنند، با کسانی که به موفقیت های علمی و اجتماعی و هنری و ورزشی دست می یابند، با صاحب همتانی که کمک به دیگران را وجهه ی همّت می سازند، با غمدیدگانی که غم گساری

ص: ۲۲۴

۱- . پیام به ریاست محترم جمهوری در خصوص سیاست های کلی برنامه ی پنج ساله ی سوم ۳۰-۰۲-۱۳۷۸.

۲- . ابلاغ سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه توسط رهبر معظم انقلاب ۲۱-۱۰-۱۳۸۷.

۳- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

می جویند، و حتی با نوزادانی که متولد می شوند، برقرار و مستحکم کند.^(۱)

۳-۶-۴- دقت نهادها و رسانه های اجتماعی در کیفیت ارائه ی مسائل مربوط به خانواده و روابط بین زن و شوهر

در طرح احکام شرعی در برنامه ی پیش از ظهر، باید سفارش کنید که مسائلی گفته بشود که در حواشی آن، برداشت نادرستی صورت نگیرد. مثلاً- گروه نظارت ما گزارشی به من دادند که در یکی از همین برنامه ها، موقع طرح یک مسأله ی شرعی در خصوص اختلاف زن و مرد در زمینه ی مهریه، از تعداد زیاد سکه ها مثال زده شده بود؛ مثلاً اگر زن گفت مهریه ی من صد و پنجاه سکه ی بهار آزادی است، اما مرد گفت نخیر، صد سکه ی بهار آزادی است، در این جا چه باید کرد! اصلاً چرا شما اسم مهریه را با صد و پنجاه سکه می آورید؟! بنده حداکثر چهارده سکه را برای قرائت خطبه ی عقد تعیین کرده ام؛ اگر یک عدد سکه هم اضافه کنند، خطبه ی عقد را نمی خوانم. مگر صدوپنجاه عدد سکه شوخی است؟! اصلاً نباید اسمش را آورد. مثلاً باید گفت اگر زن ادعای ده سکه داشت، ولی مرد گفت نخیر، نه سکه است، چه کار باید کنیم. یا فرضاً شنیده بشود که برخی از تعبیرات نادرست را در طرح مسأله ی بین زن و شوهر به کار برده اند؛ مثلاً گفته بشود که زن اسیر مرد است! زن اسارتی ندارد؛ انسان آزاد است. این گونه تعبیرات با این که تعبیرات حساب شده ای هم نیست، اما حالا به زبان آمده است. در هنگامی که می خواهند این گونه برنامه ها را پخش کنند، باید این دقت را بکنند و این موارد را اصلاح کنند.^(۲)

۳-۶-۵- برقراری امتیّت فکری، معنوی و روانی در همه ی محیط های زندگی؛ به خصوص توسط نیروی انتظامی

امتیّت، یکی از اساسی ترین و اصلی ترین نیازهای یک ملت و یک کشور است. مهم ترین مشکل برای یک کشور وقتی به وجود می آید که در محیط کار، در محیط

ص: ۲۲۵

۱- پیام به نوزدهمین اجلاس سراسری نماز ۲۰-۰۷-۱۳۸۹.

۲- بیانات در دیدار گروه ویژه و گروه معارف اسلامی صدای جمهوری اسلامی ایران ۱۳-۱۲-۱۳۷۰.

زندگی، در محیط تحصیل و در فضای عمومی جامعه، مردم احساس امتیّت نکنند. این جاست که مغزهای فعال، دست های توانا و سرانگشتان ماهر، هیچ یک نخواهند توانست مسؤولیت مهمّی را که هر کدام بر دوش دارند، به انجام برسانند. در فضای امتیّت است که هم تلاش علمی، هم تلاش اقتصادی، هم روحیّه و نشاط و هم همه ی فعّالیت های یک کشور می تواند به درستی برنامه ریزی شود و با دقت دنبال گردد و به نتایج خود برسد. امتیّت، یک مقوله ی اساسی است. امتیّت اجتماعی، امتیّت فردی، امتیّت در همه ی محیط های زندگی، امتیّت فکری و معنوی و روانی، همه ی این ها جزو انتظارات مردم است. بخش مهمّی از این وظیفه بر دوش نیروی انتظامی است. جوان های با استعداد، جوان های مؤمن، بحمدالله در این نیرو خود را آماده می کنند که به این وظایف بزرگ برسند. نیروی انتظامی، هم باید با عزت، هم با امانت، هم با کارآیی خود، در محیط زندگی مردم بدرخشد. آن ملّتی که نیروی انتظامی خود را عزیز می داند، او را با خود یگانه می شمارد و به او اعتماد می کند، ملّت خوشبختی است. (۱)

۳-۶-۶- پرهیز مسئولین حکومت اسلامی از زندگی متجملانه و مسرفانه

مسئولان اسلامی نباید در رفتار و عمل خودشان مسرفانه و متجملانه زندگی کنند. بالاتر از آن، نباید طوری زندگی کنند که روش اسراف آمیز و تجمل آمیز به یک فرهنگ تبدیل شود. این هم نقطه ی بعدی است که اهمیّتش از اوّلی بیش تر است، یا لاقبل کم تر نیست. فرض بفرمایید اگر به وسیله ی یک نفر در سطح عالی و در میان صاحبان مناصب حکومت اسلامی، کیفیت آرایش محلّ زندگی و محلّ کار، کیفیت زندگی خانوادگی، چگونگی ازدواج فرزندان، مهریه ها و جهیزیه ها و از این قبیل، به شکل غیر اسلامی آن - به معنای مسرفانه - انجام گیرد، این به فرهنگ تبدیل می شود؛ به این معنا که بقیه نگاه می کنند و یاد می گیرند؛ مهریه ها بالا می رود، ازدواج ها مشکل می شود، زندگی سخت می شود و همین رفتار به تدریج آثارش در طول مدتی کوتاه یا بلند، در متن جامعه منعکس می گردد. بنابراین مهم ترین مطلب

ص: ۲۲۶

۱- . بیانات در مراسم فارغ التحصیلی جمعی از پرسنل نیروی انتظامی ۱۸-۰۷-۱۳۷۹.

اصلى اميرالمؤمنين در باب حكومت اين است: حاكم نبايد حكومت را براى خود وسيله ي اعاشه و زندگى و كسب درآمد و اندوختن ثروت قرار دهد، بلكه بايد آن را يك مسؤليت بداند. بارى است بر دوش او؛ بايد همه ي همّت خود را بگذارد كه اين بار را به منزل برساند. (۱)

ص: ۲۲۷

۱- . بيانات در خطبه هاى نماز جمعه ي تهران ۲۵-۰۹-۱۳۷۹.

«الْمَرْأَةُ رِيْحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ»^(۱) قهرمان، یعنی همین کاربرد از امروز زندگی... این زن، کاربرد از شما نیست که همه کارهای زندگیتان را روی دوش او بگذارید و بعد هم از او مواخذه کنید. نه! این یک گلی است در دست شما... حتی اگر دانشمند یا سیاستمدار باشد، در بحث معاشرت خانوادگی او گل است.^(۲)

در داخل خانواده هم، از نظر اسلام مرد موظف است که زن را مانند گلی مراقبت کند. می فرماید: «المرأه ریحانه»؛ زن گل است. این مربوط به میدان های سیاسی و اجتماعی و تحصیل علم و مبارزات گوناگون اجتماعی و سیاسی نیست؛ این مربوط به داخل خانواده است. «الْمَرْأَةُ رِيْحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ»؛ این چشم و دید خطابینی را که گمان می کرد زن در داخل خانه موظف به انجام خدمات است،

ص: ۲۲۹

۱- بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۰، ص ۲۵۳.

۲- خطبه ی عقد مورخه ی ۲۸-۶-۷۹.

پیغمبر با این بیان تخطئه کرده است. زن مانند گلی است که باید او را مراقبت کرد. با این چشم باید به این موجود دارای لطافت های روحی و جسمی نگاه کرد. این نظر اسلام است. (۱)

جایگاه زن در خانواده، همانی است که در گفتارهای گوناگون ائمه (علیهم السّلام) آمده: «الْمَرْأَةُ رِيحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ». در تعبیرات عربی، قهرمان یعنی کارگزار، پادو، یک خدمتگزار محترم. می فرماید: در داخل خانه، زن قهرمانه نیست؛ ریحانه است، گل خانه است. خطاب به مردان می فرماید: بهترین شما کسانی هستند که بهترین رفتارها را با همسرانشان دارند. این ها نظرات اسلام است و از این قبیل الی ماشاءالله وجود دارد. (۲)

۳-۷-۱-۱-۲- عضو اصلی و دارای جایگاه اساسی و رفیع در خانواده

وقتی خانواده هست، همسر و مادر عضو اصلی است. زن در این مجموعه، جای بسیار اساسی و رفیعی دارد. به همین خاطر، وقتی اصل خانواده - یعنی زن - زیر سؤال و متزلزل است، در آن جا هیچ چیزی در جای خودش قرار ندارد. این ها بحث هایی است که واقعاً باید روی آن ها خیلی تأمل و تدقیق بشود. (۳)

در مسأله ی زن آن چه که در درجه ی اول اهمیت قرار دارد، مسأله ی خانواده است؛ نقش زن به عنوان عضوی از خانواده. به نظر من از همه ی نقش هایی که زن می تواند ایفاء کند، این اهمیتش بیش تر است. البته بعضی ها این طور حرف ها را در همان نظر اول با شدت رد می کنند و می گویند آقا شما می خواهید زن را در خانه اسیر کنید، محبوس کنید، از حضور در صحنه های زندگی و فعالیت باز بدارید؛ نه، به هیچ وجه قصد ما این نیست؛ اسلام هم این را نخواسته. (۴)

ص: ۲۳۰

-
- ۱- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.
 - ۲- .بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.
 - ۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.
 - ۴- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان نخبه در آستانه سالروز میلاد حضرت زهرا ی اطهر (س) ۱۳-۴-۱۳۸۶.

۳-۱-۱-۷-۳- نقطه اتکاء برای مسائل روحی و معنوی زندگی و خانواده

زن به نوبه ی خود نقطه اتکاء است برای مسائل روحی و معنوی زندگی. دریایی است از انس و محبت می تواند مرد را در این فضای سرشار از محبت، از همه ی غصه ها و غم های خودش خارج کند. این ها توانایی های زن است. توانی های روحی اوست. (۱)

زن را به چشم آن عنصر اصلی تشکیل خانواده در نظر بگیرید؛ که خانواده اگرچه از مرد و زن تشکیل می شود و هر دو در تشکیل خانواده و موجودیت آن مؤثرند، اما آسایش فضای خانواده، آرامش و سکونتی که در فضای خانه است، به برکت زن و طبیعت زنانه است. با این چشم به زن نگاه کنند تا معلوم شود که او چگونه کمال پیدا می کند و حقوقش در چیست. (۲)

۳-۱-۱-۷-۳- شمع جمع افراد خانواده

شمع جمع افراد خانواده است؛ مایه ی انس و سکینه و آرامش است. کانون خانواده - که حوضچه ی آرامش زندگی پرچالش و پرتلاش هر انسانی است - به وجود زن آرام می گیرد و سکینه و اطمینان پیدا می کند. آن وقت نقش او به عنوان همسر، به عنوان مادر، به عنوان دختر خانواده، هر کدام یک فصل طولانی در تکریم دارد. بنابراین حقیقتا باید در زمینه ی ارزش و کرامت زن در نظر اسلام، بازنویسی و بازگویی و بازبینی کرد. (۳)

۳-۱-۱-۷-۳- زن؛ بزرگ خانه و محور مدیریت درونی خانواده

نظر اسلام در باب خانواده و جایگاه زن در خانواده، نظر خیلی روشنی است. «المرأه سیده بیتها» (۴)؛ بزرگ خانه، زن خانه است؛ این از پیغمبر اکرم است. (۵)

ص: ۲۳۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۶-۱۳۸۱.

۲- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- . بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۴- . کنز الاعمال، متقی هندی، ج ۶، ص ۲۲ (موسسه الرساله بیروت).

۵- . بیانات در دیدار با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.

در واقع، خانواده را هم زن به وجود می آورد و اداره می کند؛ این را بدانید. آن عنصر اصلی تشکیل خانواده، زن است، نه مرد. (۱)

زن در داخل خانواده، عزیز و مکرم و محور مدیریت درونی خانواده است. (۲)

۳-۷-۱-۱-۶- پایه ی تربیت مردم و عامل گسترش فضای اخلاقی و معنوی در سطح جامعه

امروز در جامعه ی ما خوشبختانه از این نعمت بزرگ، سهم وافری باقی است؛ اگرچه دشمنان سعی می کنند آن را تاراج کنند و از بین ببرند. اما در کشورها و جوامعی که زن چنین هویتی ندارد، می بینید پایه های تربیت مردم می لنگد و فضای اخلاقی و معنوی جامعه هم دچار مشکل می شود. همه ی ارزش های معنوی را می توان از درون کانون گرم خانواده - که محور آن، زن خانواده است؛ کدخدای این مجموعه، آن مجسمه ی عاطفه است - بیرون کشید و معنویات را در سطح جامعه گستراند. (۳)

ما بایستی زن را، هم باحجاب نشان بدهیم، هم سرشار از ارزش هایی که اسلام و انقلاب برای او در نظر گرفته است؛ یعنی نجابت و عفت زن. مهمترین مسأله، آن گوهر عفت زن، آن عضو اصلی و رکن اساسی خانواده بودن، آن عضو اصلی و رکن اساسی فعّالیت های جامعه بودن، آن تأثیر زن در رشد جامعه و رشد مردان، آن تأثیر زن در واقعیت های گذشته ی ما - از قبیل انقلاب و جنگ و ... - است. (۴)

ص: ۲۳۲

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۳- .بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

۴- .بیانات در دیدار شورای سیاستگذاری صدا و سیما ۱۴-۱۲-۱۳۶۹.

۳-۷-۱-۲- بیرون کشیدن زن با وعده های توهم آمیز و بی پناه گذاشتن او در مقابل نگاه و حرکت هرزه ی جامعه

دنیایی که زن را از داخل خانواده جدا می کند و با وعده های توهم آمیز بیرون می کشد و او را در مقابل نگاه و حرکت هرزه ی جامعه، بی پناه و بی دفاع می کند و میدان را برای تعرض به حقوق او باز می کند، هم زن را تضعیف می کند، هم خانواده را نابود می کند، هم نسل های آینده را به خطر می اندازد. هر تمدن و هر فرهنگی که این منطق را داشته باشد، دارد فاجعه ایجاد می کند؛ و این امروز در دنیا اتفاق افتاده است و روزه روز هم دارد بیش تر می شود. و به شما عرض کنم؛ این از آن سیل های خطرناکی است که آثار تخریبی آن در بلندمدت ظاهر می شود و بنای تمدن غرب را در هم خواهد کوبید و فرو خواهد ریخت. در کوتاه مدت چیزی فهمیده نمی شود؛ این ها چیزهایی است که صد ساله و دویست ساله خودش را نشان می دهد؛ و نشانه های این بحران های اخلاقی در غرب، الان دارد بروز می کند. (۱)

۳-۷-۱-۲- دو رویی در برخورد با زن؛ احترام به زن در جامعه، و ظلم به زن در خانه

امروز در دنیا، روی کتک خوردن زن به وسیله ی شوهر، حساسیتی نیست. مردان در اروپا و امریکا - نه همه ی آنان - خیلی راحت زنان شان را کتک می زنند. روی ظلم کردن مرد به زن در خانواده، خیلی حساسیتی در دنیا نیست. آمارهایی که ارائه می کنند، نشان دهنده ی این است که پدران و شوهران در خانواده های امریکایی و اروپایی، خیلی راحت به فرزندان و همسرانشان ظلم می کنند. در دنیا روی این مسأله، خیلی هم جنجال نیست. (۲)

[حمایت از زن در خانواده در مقابل جنس قوی مرد] این همان نکته ای است که

ص: ۲۳۳

۱- . بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۲- . بیانات در دیدار با روحانیون و ائمه جمعه و جماعات استان مازندران ۲۲-۲-۱۳۶۹.

در دنیای غرب، مغفول مانده و امروز زنان دچار مظلومیت شدیدی هستند. بعضی کسان که ظاهرین اند، به محیط اجتماعی در غرب می نگرند و می بینند زنان بدون هیچ پروایی، در جوامع ظاهر می شوند. لذا، خیال می کنند که آن ها در داخل خانواده هم چنین بی پروایی را دارند. در حالی که این تصوّر اشتباه است و در محیط خانواده به زنان خیلی ظلم می شود. (۱)

بعضی تصوّر می کنند این ویژگی، مخصوص کشورهای شرقی یا اسلامی است. این تصوّر، اشتباه است. ظلم به زنان، در کشورهای غربی - با همه ی ادّعا هایی که نسبت به زنان دارند - اگر بیش تر از کشورهای اسلامی و شرقی نباشد، کمتر نیست. آمار هایی مبنی بر آزار زنان در خانواده از طرف مردان - چه شوهر، چه پدر و چه برادر - وجود دارد که من این آمارهای تکان دهنده را دیده ام. واقعاً انسان را دچار تعجب می کند. (۲)

۳-۷-۱-۲-۳- تحقیر زنان و مادران از طرف همسران و فرزندان

جمله ای در یک سخنرانی معروف در یک مرکز بین المللی - که نمی خواهم خصوصیات آن را در این جا ذکر کنم - راجع به خانواده گفته شد. گزارش هایی که از آن جا به ما رسید، حاکی از این بود که مردم آن کشور، نسبت به همان جمله، به شدت علاقه نشان داده بودند؛ به خاطر این که وضع خانواده در آن کشورها از هم پاشیده است. زن خانواده، از طرف شوهر تحقیر می شود. مادر خانواده، از طرف فرزندان تحقیر می شود. حقّ مادری، به این شکلی که در مراکز اسلامی هست، در آن جا معنا ندارد. (۳)

۳-۷-۱-۲-۴- رنج دیدن خانواده های غربی از جدایی و طلاق

امروز در دنیای غرب، خانواده، بنیان بسیار سستی دارد. خانواده ها - به خصوص

ص: ۲۳۴

۱- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵

۲- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۳- .دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

زنان - از جدایی و طلاق رنج می برند. اگر خانواده ای، خدای ناکرده، متلاشی شود، هم مرد و هم زن، هر دو، سرگردان و آواره و ناراحت می شوند و رنج می بینند. اما در این میان، زن بیش تر رنج می بیند. (۱)

۳-۷-۱-۲-۵- اقدام به فروپاشی کانون خانواده توسط زنان

امروز در دنیای غرب، زنان دچار این رنجند؛ چون خانواده ها به آسانی به هم می خورند، متلاشی می شوند و از بین می روند. گاهی خود زنان اقدام به فروپاشی کانون خانواده می کنند؛ اما خود آن ها هم، چوبش را بیش تر می خورند. (۲)

۳-۷-۲- نقش و رسالت زن در خانواده

۳-۷-۲-۱- پایه ی بهشتی شدن انسان ها و عامل نجات از انحرافات

همه تحت تأثیر مادران هستند. آن که بهشتی می شود، پایه ی بهشتی شدنش از مادر است البته نقش زن به عنوان همسر هم داستان بسیار طولانی دیگری است. (۳)

بسیاری از زنان، شوهران خودشان را بهشتی می کنند و آن ها را از مشکلات دنیا و آخرت نجات می دهند. (۴)

گاهی هست که مرد در فعالیتهای زندگی سر دوراهی می رسد. انتخاب باید بکند. یا دنیا را و یا راه صحیح و امانت و صداقت را، یکی از این دو تا را باید انتخاب کند؛ این جاست که زن می تواند او را به راه اول یا به راه دوم بکشد. (۵)

۳-۷-۲-۲- تربیت انسان های والا و دارای نقشی سازنده

مادر از هر سازنده ای، سازنده تر و باارزشر است. بزرگ ترین دانشمندان، ممکن

ص: ۲۳۵

۱- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۳- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

۴- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۵- .خطبه ی عقد مورخه ی ۲۳-۱۲-۱۳۷۹.

است مثلاً. یک ابزار بسیار پیچیده ی الکترونیکی را به وجود آورند، موشک های قاره پیما بسازند، وسایل تسخیر فضا را اختراع کنند؛ امّا هیچ یک از این ها اهمّیت آن را ندارد که کسی یک انسان والا به وجود آورد. و او، مادر است. این، آن الگوی زن اسلامی است. (۱)

۳-۲-۷-۳- سرپا نگه داشتن زندگی و حفظ فضای حیاتی برای خانواده

زن اگر خواست برود کار کند، این اشکالی ندارد، اسلام هم مانع نیست. امّا این وظیفه او نیست. این بر او واجب و لازم نیست. چیزی که بر او واجب است، عبارتست از حفظ فضای حیاتی برای مجموع خانواده. (۲)

برخی فکر می کنند اگر زنی مثلاً کارش عبارت شد از همان کار خانه، این اهانت به زن است؛ نه! هیچ اهانت نیست. بلکه مهم ترین کار برای زن این است که زندگی را سرپا نگه دارد. (۳)

محیط خانواده برای زن باید محیط امن، محیط عزّت و محیط آرامش خاطر باشد تا زن بتواند آن وظیفه ی اساسی خودش را - که همین حفظ خانواده است - به بهترین وجهی انجام دهد. (۴)

بدون مرد، ممکن است خانواده ای باشد. یعنی اگر فرض کنیم در خانواده ای، مرد خانواده حضور نداشته باشد، یا از دنیا رفته باشد، زن خانواده اگر عاقل و با تدبیر و خانه دار باشد، خانواده را حفظ می کند؛ امّا اگر زن از خانواده ای گرفته شد، مرد نمی تواند خانواده را حفظ کند. بنابراین، خانواده را زن حفظ می کند. (۵)

ص: ۲۳۶

-
- ۱- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.
 - ۲- .خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.
 - ۳- .خطبه ی عقد مورخه ی ۸-۳-۱۳۸۱.
 - ۴- .بیانات مقام معظم رهبری با بانوان نخبه در تاریخ ۱-۳-۱۳۹۰.
 - ۵- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳-۷-۲-۴- نقش مادری و همسری به عنوان اولین و اصلی ترین وظایف

من می گویم مهمترین نقشی که یک زن در هر سطحی از علم و سواد و معلومات و تحقیق و معنویت می تواند ایفاء کند، آن نقشی است که به عنوان یک مادر و به عنوان یک همسر می تواند ایفاء کند؛ این از همه ی کارهای دیگر او مهم تر است؛ این، آن کاری است که غیر از زن، کس دیگری نمی تواند آن را انجام دهد. گیرم این زن مسئولیت مهم دیگری هم داشته باشد - داشته باشد - اما این مسئولیت را باید مسئولیت اول و مسئولیت اصلی خودش بداند. بقای نوع بشر و رشد و بالندگی استعدادهای درونی انسان به این وابسته است؛ حفظ سلامت روحی جامعه به این وابسته است؛ سکن و آرامش و طمأنینه در مقابل بیقراری ها و بی تابی ها و تلاطم ها به این وابسته است؛ این را نباید فراموش کنیم. (۱)

بعد از انقلاب در کشور ما، وضع زن به عنوان عضوی از جامعه و هم چنین به عنوان کسی که صاحب وظایف زنانه است - وظیفه ی مادری و همسری و امثال این ها - خیلی بهتر از گذشته است. هر چند در گذشته، برخی از زنان کشور - نه اکثریت آن ها - از جنبه ی شخصی - نه از آن دو جنبه ای که اشاره کردم - شاید وضعیتشان بد نبود و زنان خاصی، از مقداری از تنعمات عمومی جامعه برخوردار بودند؛ لیکن مسأله ی شخصی برای زن، مسأله ی درجه ی یک نیست. اگر ما به ابعاد زندگی زن نگاه کنیم، واقعاً مهم ترین جهات و حیثیات وجود او، آن مسائل شخصی محض نیست. (۲)

۳-۷-۲-۵- تقویت روحی شوهران برای ورود در میدان های بزرگ

زن مسلمان، در عائله وظایفی دارد و آن، همان رکنیت اساسی خانواده و تربیت فرزندان و هدایت و تقویت روحی شوهر است. این است نقش و تأثیر زن بر روی فرزند و شوهر. این، نقشی است که زن می تواند در داخل خانواده ایفا کند و جزو بزرگ ترین نقش هاست و به نظر من از همه ی کارهای زن مهم تر، همین کار است.

ص: ۲۳۷

۱- دیدار گروهی از بانوان نخبه در آستانه سالروز میلاد حضرت زهرا (سلام الله علیها) ۱۳-۴-۱۳۸۶.

۲- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

از همه ی کارهای زن مهم تر، تربیت فرزندان و تقویت روحی شوهران برای ورود در میدان های بزرگ است، و خدا را شکر می کنیم که زن ایرانی و مسلمان، در این میدان هم بیش ترین هنر را نشان داده است. (۱)

۳-۷-۲-۶- عامل آرامش و آرایش معنوی محیط زندگی و دلرام شوهر و فرزندان

زن باید در محیط خانه، دلرام شوهر و فرزندان باشد؛ مایه ی آرامش زندگی و آسایش محیط خانواده باشد؛ در دامن پرمهر و پرعطوفت و با سخنان پرنکته و مهرآمیزش، فرزندان سالمی را از لحاظ روانی تربیت کند؛ انسان های بی عقده، انسان های خوش روئیه، انسان های سالم از لحاظ روحی و اعصاب، در دامن او پرورش پیدا کنند و مردان و زنان و شخصیت های جامعه را به وجود آورد. مادر از هر سازنده ای، سازنده تر و با ارزش تر است. (۲)

زن را به چشم آن عنصر اصلی تشکیل خانواده در نظر بگیرید؛ که خانواده اگرچه از مرد و زن تشکیل می شود و هر دو در تشکیل خانواده و موجودیت آن مؤثرند، اما آسایش فضای خانواده، آرامش و سکونتی که در فضای خانه است، به برکت زن و طبیعت زنانه است. با این چشم به زن نگاه کنند تا معلوم شود که او چگونه کمال پیدا می کند و حقوقش در چیست. (۳)

۳-۷-۲-۷- تربیت فرزندان شایسته و پرورش نسل های آینده

اسلام با کار کردن زن موافق است. نه فقط موافق است، بلکه کار را تا آن جا که مزاحم با شغل اساسی و مهمترین شغل او، یعنی تربیت فرزند و حفظ خانواده نباشد، شاید لازم هم می داند. (۴)

ص: ۲۳۸

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- . همان.

۴- . همان.

از جمله وظایفی که برعهده ی زنان در داخل خانه و خانواده است، مسأله ی تربیت فرزند است. زنانی که به خاطر فعالیت های خارج از خانواده، از آوردن فرزند استنکاف می کنند، برخلاف طبیعت بشری و زنانه ی خود اقدام می کنند. خداوند به این راضی نیست. کسانی که فرزند و تربیت فرزند و شیردادن به بچه و در آغوش مهر و عطوفت بزرگ کردن فرزند را برای کار هایی که خیلی متوقّف به وجود آن ها هم نیست، رها می کنند، دچار اشتباه شده اند. بهترین روش تربیت فرزند انسان، این است که در آغوش مادر و با استفاده از مهر و محبت او پرورش پیدا کند. زنانی که فرزند خود را از چنین موهبت الهی محروم می کنند، اشتباه می کنند؛ هم به ضرر فرزندشان، هم به ضرر خودشان و هم به ضرر جامعه اقدام کرده اند. اسلام، این را اجازه نمی دهد. یکی از وظایف مهم زن، عبارت از این است که فرزند را با عواطف، با تربیت صحیح، با دل دادن و رعایت و دقت، آن چنان بار بیاورد که این موجود انسانی - چه دختر و چه پسر - وقتی که بزرگ شد، از لحاظ روحی، یک انسان سالم، بدون عقده، بدون گرفتاری، بدون احساس ذلت و بدون بدبختی ها و فلاکت ها و بلایایی که امروز نسل های جوان و نوجوان غربی در اروپا و امریکا به آن گرفتارند، بار آمده باشد. (۱)

۳-۷-۲-۸- منتقل کننده ی فرهنگ، معرفت، تمدن و ویژگی های اخلاقی یک قوم و جامعه به فرزندان

یک وقت مادری از لحاظ معرفت سطح اش پایین است؛ البته این نمی تواند در دوران بزرگی اثرگذاری کند؛ این گناه کم بودن معلومات یک انسان است؛ این نقص تأثیر مادری نیست. مادر است که فرهنگ و معرفت و تمدن و ویژگی های اخلاقی یک قوم و جامعه را با جسم خود، با روح خود، با خلق خود و با رفتار خود، دانسته و ندانسته به فرزند منتقل می کند. (۲)

ص: ۲۳۹

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.

نمی شود بگوییم شوهر سهم بیش تری دارد یا زن سهم بیش تری دارد، نه، هر دو در حفظ این بنیان و در حفظ این اجتماع دو نفره، که بعدها به تدریج زیاد می شود، نقش دارند. (۱)

در استحکام بنیان خانواده، خود زن و شوهر بیش ترین نقش دارند. با گذشت خودشان، با همکاری خود، با مهربانی و محبت و اخلاق خوب خودشان - که از همه مهم تر هم محبت است - می توانند این بنا را ماندگار و این سازگاری را همیشگی بکنند. (۲)

ازدواج و اختیار همسر، گاهی در سرنوشت انسان مؤثر است. خیلی از زن ها هستند که شوهران شان را بهشتی می کنند. خیلی از مردها هم هستند که زن هایشان را بهشتی می کنند. عکس آن هم هست. اگر زن و شوهر این کانون خانوادگی را قدر بدانند و برای آن اهمیت قائل باشند، زندگی، امن و آسوده خواهد شد و کمال بشری برای زن و شوهر در سایه ازدواج خوب ممکن خواهد شد. (۳)

خیلی از زن ها هستند که شوهر خودشان را بهشتی می کنند. خیلی از مردها هستند که همسر خود را حقیقتاً سعادتمند می کنند. موارد عکس این هم هست. ممکن است مردهای خوبی باشند، زن هایشان آن ها را اهل جهنم کنند و زن های خوبی باشند که مرد هایشان آن ها را اهل جهنم کنند. اگر چنان چه زن و مرد هر دو توجه داشته باشند، با توصیه های خوب، با همکاری های خوب، با مطرح کردن دین و اخلاق در محیط خانه - آن هم بیش تر از مطرح کردن زبانی، مطرح کردن

ص: ۲۴۰

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۶-۵-۱۳۷۹.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۷-۱۱-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۵.

عملی - این طور یکدیگر را کمک می کنند. آن وقت زندگی کامل و حقیقتاً وافی و شافی خواهد شد. (۱)

در دوران بسیار دشوار سال های مبارزات و هم چنین سال های انقلاب، خیلی از زن ها، شوهران خود را با صبر و همکاری شان بهشتی کردند. مردها رفتند در جبهه های گوناگون و خطرات را متحمل شدند. این زن ها در خانه ها لرزیدند و دچار تنهایی و غربت گشتند اما زبان به شکوه باز نکردند، شوهران خود را تشویق هم کردند. این ها شوهران خود را بهشتی کردند و آما می توانستند طوری عمل کنند که شوهرهایشان از رفتن به جبهه و از ورود در میدان مبارزه، از ادامه ی مبارزه پشیمان شوند. می توانستند این طوری عمل کنند ولی نکردند. بی صبری نشان ندادند. شوهرانی هم بودند که همسران شان را بهشتی کردند، هدایت آنها، همکاری آن ها، دستگیری و کمک آن ها موجب شد که این زن ها بتوانند در راه خدا حرکت کنند. عکس آن را هم داشته ایم. زن هایی بوده اند که شوهران خود را اهل جهنم کرده اند و مرد هایی هم بوده اند که زن های خود را جهنمی کرده اند. (۲)

۳-۷-۳-۳ - کمک به یکدیگر در راه تحصیل علم، کمال، تقوی و سازگاری

می توانید با هم همکاری کنید، همدیگر را اهل بهشت کنید، همدیگر را سعادتمند کنید، همدیگر را در راه تحصیل علم، تحصیل کمال، پرهیزکاری، تقوی و سازگاری زیستی کمک کنید. (۳)

۳-۷-۳-۴ - زن، عامل آرامش و آرایش معنوی؛ مرد، محل اعتماد و اتکاء

اسلام، مرد را قوام (۴) و زن را ریحان (۵) می داند. این، نه جسارت به زن است و نه

ص: ۲۴۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۱۲-۱۳۷۷.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۳-۱۲-۱۳۷۹.

۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۳-۱۲-۱۳۷۹.

۴- . اشاره به آیه ی کریمه ی: الرجال قوامون علی النساء... سوره نساء آیه ۳۴.

۵- . اشاره به حدیث معروف حضرت علی علیه السلام: المرأه ریحانه و لیست بقهرمانه، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۵۳.

جسارت به مرد. نه نادیده گرفتن حق زن است و نه نادیده گرفتن حق مرد؛ بلکه، درست دیدن طبیعت آن هاست. ترازوی آن ها هم اتفاقاً برابر است؛ یعنی وقتی جنس لطیف و زیبا و عامل آرامش و آرایش معنوی محیط زندگی را در یک کفه می گذاریم، و این جنس مدیریت و کارکرد و محل اعتماد و اتکاء بودن و تکیه گاه بودن برای زن را هم در کفه ی دیگر ترازو می گذاریم، این دو کفه با هم برابر می شود. نه آن بر این ترجیح دارد و نه این بر آن. (۱)

نوع نگاه زن به مرد با نگاه مرد به زن بطور طبیعی مختلف است، باید هم مختلف باشد، ایرادی هم ندارد. مرد به زن به صورت یک الگوی زیبایی، الگوی ظرافت، الگوی حساسیت نگاه می کند، او را لطیف می بیند. اسلام هم همین را تأکید کرده: «المراه ریحانه» یعنی زن گل است. در این نگرش، زن، یک موجودی است رقیق، مظهر زیبایی و لطافت و رقت و مرد به این چشم به او می نگرد. محبت او را در این قالب ترسیم و مجسم می کند. مرد در چشم زن، مظهر اعتماد، نقطه ی اتکاء و اعتماد است و محبت خودش را به او در این قالب ترسیم می کند. این دوتا، دو نقش جداگانه است از یکدیگر و هر دو نقش لازم است و زن وقتی به مرد نگاه می کند، با همان چشم محبت و عشق، او را در نقش یک تکیه گاه می بیند که می تواند از نیروهای جسمی و فکری او برای پیشبرد کار زندگی استفاده کند؛ مثل یک موتور. مرد وقتی به زن نگاه می کند، به چشم مظهر انس و آرامش می نگرد که می تواند به انسان آرامش بدهد. اگر مرد نقطه ی اتکاء در زمینه مسائل ظاهر زندگی است، زن هم به نوبه خود نقطه ی اتکاء است برای مسائل روحی و معنوی زندگی. دریایی است از انس و محبت. می تواند مرد را در این فضای سرشار از محبت، از همه ی غصه ها و غم های خودش خارج کند. این ها توانایی های مرد و زن است. توانایی های روحی آن هاست. (۲)

ص: ۲۴۲

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۲-۱۲-۱۳۷۸.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۶-۱۳۸۱.

شوق، کارها و خدمات یکدیگر را انجام می دهند؛ اما انجام دادن از روی میل، غیر از این است که کسی احساس کند، یا این طور عمل کند که گویا وظیفه ی زن است که باید مثل یک مستخدم، خدمت مرد را به آن شکل انجام دهد. چنین چیزی در اسلام وجود ندارد. (۱)

۳-۷-۴-۵- رعایت اختیارات، رأی، نظرونیازهای روحی خانم توسط مرد

مرد نباید خیال کند چون می رود در کوچه و بازار و با این و آن سر و کله می زند و یک شاهی صنّار پول می آورد خانه، همه چیز دیگر مال اوست؛ نه! آن چه او می آورد، نصف موجودی همه این خانواده است. نصف دیگر این خانم است. اختیارات خانم، کدبانویی خانم، رأی و نظر و نیازهای روحی خانم، این ها را باید رعایت کند. این طور نباشد که مرد چون در دوران مجرّدی، ساعت ده شب می آمده خانه ی پدر و مادرش، حالا هم که زن گرفته، این رویه را ادامه بدهد، نه! حالا باید ملاحظه ی همسرش را بکند. (۲)

احکام و مقرّرات اسلامی، در مورد ارتباطات زن و مرد در داخل عائله و خانواده، بسیار دقیق و ظریف است. (۳)

۳-۷-۵- وظایف زن در خانواده

اشاره

وظایف زن در خانواده (۴)

۳-۷-۵-۱- تلاش و کوشش جهت اداره ی محیط خانه و تحت نظارت، تدبیر و مدیریت گرفتن خانواده

زن برای این که محیط خانه را اداره کند به تلاش و کوشش احتیاج دارد. چون مدیر داخل خانه زنان هستند. آن کسی که اداره می کند، کدبانو، یعنی آن کسی که محیط خانواده تحت اشراف اوست. تحت نظارت و تدبیر و مدیریت اوست. خیلی

ص: ۲۴۵

۱- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲-۹-۱۳۷۳.

۳- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۴- . به پاورقی صفحه ۱۸۱ مراجعه شود.

کار پُرزحمتی است. خیلی کار ظریفی است. فقط هم ظرافت زنانه از عهده انجام این کار برمی آید. هیچ مردی، امکان ندارد بتواند این ظرافت ها را رعایت کند. (۱)

۳-۷-۵-۲- آموختن روش های صحیح کار داخل خانه (نوع برخورد با همسر و فرزندان)

از جمله ی چیزهای بسیار مهم دیگر، آموختن روش های صحیح کار داخل خانه - یعنی برخورد با همسر و برخورد با فرزندان - به زنان است. زنانی هستند که خیلی هم خوبند؛ دارای حلم و صبر و گذشت و اخلاق خوبند؛ اما روش های برخورد با همسر یا با فرزندان شان را درست نمی دانند. این روش ها علمی است؛ چیزهایی است که با تجربه ی بشری روزبه روز پیشرفت کرده و به مراحل خوبی رسیده است. کسانی هستند که تجربه های خوبی دارند؛ باید روش هایی پیدا کنید که افرادی که می توانند، خانم ها را به این مسائل راهنمایی کنند. (۲)

۳-۷-۵-۳- برخورد ملایم، خوش رویی و خوش رفتاری با همسر برای اداره کردن او

زن یک وظایفی دارد که عاقلانه باید آن وظایف را تشخیص دهد. زن ها بدانند که اگر زنی، عقل و هوشمندی به خرج دهد، مرد را اداره خواهد کرد. درست است که مرد از لحاظ هیكل قوی تر است، اما خدای متعال طبیعت زن را طوری آفریده که اگر زن و مرد، طبیعی و سالم باشند و زن عاقل باشد، کسی که در دیگری بیش تر نفوذ دارد، زن است، که البته با زرنگی به خرج دادن و رندی و تحکم و زورگویی نمی توان به آن رسید بلکه با ملایمت، استقبال خوب، خوشرویی، یک مقدار تحمل کردن البته اندکی، خیلی هم لازم نیست تحمل کند که خدای متعال در طبیعت زن، این تحمل را قرار داده است... زن باید با شوهر خود این طور برخورد کند. (۳)

ص: ۲۴۶

- ۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۶-۶-۱۳۸۱.
- ۲- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۳- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۳-۱۳۷۲.

۳-۷-۵-۴- مساعد کردن فضای خانه برای روحیه دادن به همسر برای فعالیت اجتماعی

اگر مرد خانه، فعالیت‌های علمی و چه جهادی و سازندگی و چه برای کسب روزی و چه برای کارهای عمومی دارد، زن سعی کند فضای خانه را برای او مساعد کند که او بتواند با روحیه‌ی خوب سر کار برود و با شوق به خانه برگردد. (۱)

همه‌ی مردها دوست دارند وقتی وارد خانه شدند، خانه به آن‌ها آرامش و امنیت بدهد و احساس راحتی و آسودگی کنند. این وظیفه‌ی زن است. (۲)

۳-۷-۵-۵- درک ضرورت‌های مرد، مستأصل نکردن او و تشویق به ایستادگی در میدان‌های زندگی

زن باید ضرورت‌های مرد را درک کند، فشار اخلاقی روی او وارد نیاورد، کاری نکند که او در امر زندگی مستأصل شود و خدای نکرده به راه‌های نادرست متوسل بشود. او را به ایستادگی و مقاومت در میدان‌های زندگی تشویق کند و تحریص نماید. اگر چنانچه کار او مستلزم این است که یک مقداری به وضع خانوادگی مثلاً رسیدگی کافی نداشته باشد، این را به رخ او نکشد، این‌ها مهم است. این‌ها وظیفه‌هایی است از طرف زن. (۳)

۳-۷-۵-۶- عدم سختگیری به مردان در کلیه‌ی مسائل زندگی

بعضی از زن‌ها نسبت به مردها سخت‌گیری می‌کنند. مثلاً باید این را حتماً بخری! باید این جور خانه‌ای حتماً فراهم کنی! فلان کس این‌طور خریده، من اگر نخرم مایه‌ی سرشکستگی می‌شود. با این حرف‌ها شوهر خود را اذیت می‌کنند که این درست نیست. (۴)

ص: ۲۴۷

۱-۲. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲-۹-۱۳۷۳.

۲- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۲۴-۱-۱۳۷۸

۳- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۰-۲-۱۳۷۵.

۴- . خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۸-۵-۱۳۸۴.

۳-۷-۵-۷- توجه به احساسات مرد و نوازش همسر

کانون خانواده، جایی است که عواطف و احساسات باید در آن جا رشد و بالندگی پیدا کند؛ بچه ها محبت و نوازش ببینند؛ شوهر که مرد است و طبیعت مرد، طبیعت خام تری نسبت به زن است و در میدان خاصی، شکننده تر است و مرهم زخم او، فقط و فقط نوازش همسر است - حتی نه نوازش مادر - باید نوازش ببیند. برای یک مرد بزرگ، این همسر کاری را می کند که مادر برای یک بچه ی کوچک آن کار را می کند؛ و زنان دقیق و ظریف، به این نکته آشنا هستند. اگر این احساسات و این عواطف محتاج وجود یک محور اصلی در خانه - که آن، خانم و کدبانوی خانه است - نباشد، خانواده یک شکل بدون معنا خواهد بود. (۱)

۳-۷-۵-۸- پابندی کامل به خانواده و اهمیت دادن به تربیت فرزند و تهیه ی آذوقه های فرهنگی برای آن ها

علت این که اسلام این قدر به نقش زن در داخل خانواده اهمیت می دهد، همین است که زن اگر به خانواده پابند شد، علاقه نشان داد، به تربیت فرزند اهمیت داد، به بچه های خود رسید، آن ها را شیر داد، آن ها را در آغوش خود بزرگ کرد، برای آن ها آذوقه های فرهنگی - قصص، احکام، حکایت های قرآنی، ماجراهای آموزنده - فراهم کرد و در هر فرصتی به فرزندان خود مثل غذای جسمانی چشایید، نسل ها در آن جامعه، بالنده و رشید خواهند شد. این، هنر زن است و منافاتی هم با درس خواندن و درس گفتن و کار کردن و ورود در سیاست و امثال این ها ندارد. (۲)

۳-۷-۵-۹- بچه داری به عنوان یک هنر و کار بزرگ

بچه داری هنر خیلی بزرگی است. مردها یک روز هم نمی توانند این کار را انجام دهند. زن ها با دقت، با حوصله و با ظرافت این کار بزرگ را انجام می دهند. خدای

ص: ۲۴۸

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

متعال، در غریزه ی آن ها این توان را قرار داده است. ولی همین بچه داری کار سختی است که انسان را فرسوده می کند و واقعاً از پا می اندازد. (۱)

ص: ۲۴۹

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۷۴-۸-۲۲

بخش چهارم: سیمای زن در بُعد اجتماعی

اشاره

بخش چهارم سیمای زن در بُعد اجتماعی

ص: ۲۵۱

۴-۱-۱- ضرورت تشخیص جایگاه مطلوب برای زن

۴-۱-۱-۱- تفکیک میان تشخص و منزلت اجتماعی با تنزل و انحطاط تا حد وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی

ظرافتی هوشمندانه لازم است که میان تشخص و منزلت علمی و فرهنگی و اجتماعی و هنری و سیاسی زن، با تنزل و انحطاط او تا سطح وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی فرق گذاشته شود و این یک، با آن چه مطلوب و محبوب هر انسان آزاده و آگاه است، مشتبه نگردد. (۱)

۴-۱-۱-۲- ایستادگی در مقابل نامعادله ی ظالمانه نگاه غلط غرب در مورد جایگاه زن در جامعه

همه ی این ها مبتنی است بر این نگاه غلط، این نامعادله ی ظالمانه در مورد جایگاه زن در جامعه. پدیده ی کودکان نامشروع - که بالاترین آمار کودکان نامشروع هم در آمریکاست - پدیده ی زندگی های مشترکی که بدون ازدواج انجام می گیرد؛ یعنی در حقیقت نابود کردن کانون خانواده و محیط گرم و

ص: ۲۵۳

۱- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸

صمیمی خانواده و برکات خانواده، محروم کردن بشر از این برکات... باید برای این، یک فکری کرد. باید جایگاه زن را تعریف کرد و در مقابل هوچیگرانه ی غربی به جد ایستاد. (۱)

۴-۱-۲- شأن و منزلت زن در جامعه

۴-۱-۲-۱- در جامعه ی اسلامی

۴-۱-۲-۱-۱- عضوی از مجموعه ی عظیم انقلاب

شخصیت اجتماعی زن به عنوان عضوی از این مجموعه ی عظیم، خیلی حایز اهمیت است. زنان در گذشته، اصلاً به این بخش توجهی نداشتند و اهمیتی نمی دادند. در مسؤولیت های عمومی جامعه، نقشی برای زنان فرض نمی شد؛ خودشان هم نقشی را فرض نمی کردند؛ به خصوص در این سطح وسیعی که امروز مطرح است. الان شما ملاحظه کنید، همه ی زنان روستاها و شهرهای دورافتاده، به عنوان افرادی از مجموعه ی نگهدارنده ی این انقلاب و اصحاب و صاحبان آن، برای خودشان شأن قایلند. از این جهت، هیچ فرقی بین زن و مرد نیست؛ بلکه گاهی زنان، ایمان پُرشورتر و دید روشن تری نسبت به مسائل جامعه دارند و کشور و مسائل آن را متعلق به خودشان می دانند. (۲)

۴-۱-۲-۱-۲- مایه ی مباهات و افتخار جمهوری اسلامی

مهم این است که شما زنان مسلمان؛ به خصوص زنان جوان، دختران دانشجو، خانم هایی که به فعالیت های علمی و اجتماعی و سیاسی اشتغال دارید، این روش اسلامی را با جدیت و اهتمام کامل دنبال کنید. تربیت اسلامی و انقلابی زن مسلمان، مایه ی افتخار و مباهات جمهوری اسلامی است. ما به زنان مسلمان خودمان افتخار می کنیم. (۳)

ص: ۲۵۴

۱- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۳- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱

۴-۱-۲-۱-۳- ایفای نقش استثنایی زنان در جامعه

زن با نقاط قوت زنانه ی خود - که خدای متعال در وجود او به ودیعه گذاشته و مخصوص زن است - همراه با ایمان عمیق همراه با استقرار ناشی از اتکاء به خداوند، و همراه با عفت و پاکدامنی - که فضای پیرامون او را نورانیت می بخشد - می تواند در جامعه یک نقش استثنایی این گونه ایفا کند؛ هیچ مردی قادر به ایفای چنین نقشی نیست. (۱)

۴-۱-۲-۱-۴- سوق دادن خود و محیط پیرامونی خود به درجات رفیع علمی و عملی

زن به یک جایگاه مصنوعی و تصنعی و تشریفاتی احتیاج ندارد؛ جایگاهی که دون شأن متانت و سکینه و آرامش روحی اوست. در طبیعت الهی زن، آن چنان لطافت و زیبایی و گرمای محبتی وجود دارد که می تواند هم خود را و هم محیط پیرامون خود را - چه در داخل خانه، چه در هر محیطی که باشد - به طرف معنویت، پیشرفت و علو مقامات علمی و عملی سوق دهد و پیش برد. (۲)

۴-۱-۲-۱-۵- سبب پیشرفت جامعه

چه خانم هایی که در بخش های مختلف مسؤوند و مسؤولیت هایی دارند و چه خانم هایی که در خانه ها هستند، اما دلشان به نور و روحیه ی انقلاب زنده است و محیط خانه ها را محیط اسلامی نگه می دارند، خواهش می کنم که درباره ی نقش زن مسلمان در پیشرفت جامعه ی خودشان، باز هم فکر کنند. در باره ی تشکل های سیاسی، کارهای علمی، خدمات ارزشمند، بالابردن سطح معرفت و معلومات و ایستادگی در مقابل دشمنان در همه ی مراکز و میدان هایی که ایستادگی در آن ها مؤثر است. (۳)

ص: ۲۵۵

۱- . بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۵-۰۳-۱۳۸۴.

۲- . همان.

۳- . دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

الان در بین شما - مجموع خانم هایی که این جا تشریف دارید - عدّه ی زیادی هستند که فعالیت های سیاسی و اجتماعی دارند؛ آن هم فعالیت های ممتاز و برجسته؛ چه خانم های مجرّد، چه خانم هایی که متأهلند و همسران آن ها افتخار می کنند و باید هم افتخار کنند که زنهایشان در میدان های گوناگون پیشتانند. (۱)

زن در فرهنگ و دنیای غربی به ابتذال کشانده شده، تحقیر شده و به او اهانت شده است. این که زن و مرد در پشت میز دیپلماسی و کنار همدیگر، شانه به شانه، بنشینند، جبران آن لطمه یی را که غربی ها به زن وارد کرده اند، نمی کند. از زن به عنوان یک وسیله ی التذاذ و شهوت رانی استفاده کرده اند. آن ها معتقدند که زن بدون آرایش ارزش ندارد؛ باید خودش را آرایش کند تا مردها او را بپسندند؛ این بزرگ ترین اهانت به زن است. شما حرف دارید و در این قضایا مدّعی هستید. (۲)

در دنیا و در رسانه های جمعی عالم، در طول سال های متمادی، کسانی که نه برای زن، نه برای جنس انسان و نه برای کرامت های انسانی، جز در محاسبه ی با پول ارزشی قائل نیستند - که متأسفانه در تمدّن کنونی مغرب، نقش مهمّی را در همه ی عرصه ها ایفا می کنند - مسأله ی زن را هم برای خودشان در میدان های مختلف به صورت یک سرمایه و وسیله ی سوداگری درآوردند؛ روی آن بحث می کنند، فرهنگ سازی می کنند، تبلیغ می کنند و ذهن های مرد و زن همه ی دنیا را در سر دو راهی یک وسوسه و گمراهی بزرگ قرار می دهند. (۳)

-
- ۱- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.
 - ۲- . بیانات در دیدار مسوولان وزارت امور خارجه و روسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ۲۵-۱۳۸۳-۰۵.
 - ۳- . بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

در اسلام بیعت زن، مالکیت زن، حضور زن در این عرصه های اساسی سیاسی و اجتماعی، تثبیت شده است: «إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ»^(۱). زن ها می آمدند با پیغمبر بیعت می کردند. پیغمبر اسلام نفرمود که مردها بیایند بیعت کنند و به تبع آن ها، هرچه که آن ها رأی دادند، هرچه که آن ها پذیرفتند، زن ها هم مجبور باشند قبول کنند؛ نه. گفتند زن ها هم بیعت می کنند؛ آن ها هم در قبول این حکومت، در قبول این نظم اجتماعی و سیاسی شرکت می کنند.^(۲)

از نظر اسلام، در همه ی این فعالیت های مربوط به جامعه ی بشری و فعالیت های زندگی، زن و مرد دارای اجازه ی مشترک و همسان هستند. البته بعضی از کارها

ص: ۲۵۷

۱- .سوره ی ممتحنه، آیه ی ۱۲.

۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

هست که باب زنان نیست؛ چون با ترکیب جسمانی آن‌ها تطبیق نمی‌کند. بعضی از کارها هم هست که باب مردان نیست؛ چون با وضع اخلاقی و جسمی آن‌ها تطبیق نمی‌کند. این موضوع ربطی به این ندارد که زن می‌تواند در میدان فعالیت‌های اجتماعی باشد یا نه. تقسیم کار، بر حسب امکانات و شوق و زمینه‌های اقتضای این کار است. اگر زن بخواهد شوق داشته باشد، می‌تواند فعالیت‌های گوناگون اجتماعی و آن‌چه که مربوط به جامعه است، انجام دهد. (۱)

۴-۲-۱-۳- توانایی ایفای نقش‌های درجه اول در جامعه

در میدان جنگ هم زنان نقش‌های درجه اول را ایفا کردند. اگر در طول انقلاب، وفاداری زنان، عواطف زنان، حضور زنان در میدان‌های مختلف، در راهپیمایی‌ها و در انتخابات‌ها نمی‌بود، یقیناً این حرکت عظیم مردمی نمی‌توانست این‌گونه شکل پیدا کند و ادامه یابد. این نظر اسلام است، این نظر نظام اسلامی است. (۲)

۴-۲-۱-۴- زنان عهده‌دار کارهای ظریف و ریزه‌کاری‌ها در بنای آفرینش انسان و جهان

اگر بنای آفرینش انسان و جهان را به دو بخش کارهای ظریف و ریزه‌کاری و بخش کارهای مستحکم - و به تعبیر سازندگان بناها، سفتکاری - بگذاریم، بخش اول که ظریف‌کاری‌ها و ریزه‌کاری‌ها و رشته‌رشته پروردن احساسات و عواطف بشر است، در اختیار زن است. گناه بزرگ تمدن مادی، تضعیف و گاهی به فراموشی سپردن این نقش است. (۳)

۴-۲-۲- ضرورت و ثمرات حضور اجتماعی

۴-۲-۲-۱- چندبرابر شدن پیشرفت در میدان‌های مختلف

در هر میدانی که بانوان مسؤولانه وارد شوند، پیشرفت در آن میدان چند برابر خواهد شد. (۴)

ص: ۲۵۸

- ۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.
- ۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.
- ۳- .بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) ۰۵-۰۵-۱۳۸۴.
- ۴- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۴-۲-۲- حضور زنان مساوی حضور خانواده آن ها در فعالیت های اجتماعی

خصوصیت حضور خانم ها در میدان های مختلف این است که وقتی زن خانواده وارد میدان می شود، یعنی همسر و فرزندان او هم واردند. حضور مرد به این معنا نیست، اما حضور زن به این معناست. در هر میدانی که زن وارد شود - زنی که خانم و کدبانوی یک خانه است - در حقیقت همه ی آن خانه را در آن میدان وارد می کند. حضور زنان در بخش های مختلف بسیار مهم است. (۱)

۴-۲-۲- مضاعف شدن نیروی انسانی فعال و متخصص

براساس آیه ی شریفه ی سوره ی احزاب فرق نمی کند؛ چه اسلام، چه ایمان، چه قنوت، چه خشوع، چه تصدق، چه صوم، چه صبر و استقامت، چه حفظ ناموس، چه ذکر خدا، زن و مرد در این بخشها یکسانند. فعالیت زنان در عرصه ی اجتماع، فعالیت کاملاً مباح و روا و مطلوب و مجاز است که با حفظ حدود اسلامی، این ها را انجام دهند و نیمی از نیروی فعال جامعه را به جامعه تقدیم کنند. آن وقتی که در جامعه، هم مرد تحصیل می کند و هم زن، جمعیت تحصیل کرده، دو برابر آن زمانی است که فقط مردان تحصیل می کنند. آن وقتی که زنان در جامعه تدریس می کنند، معلم در جامعه دو برابر تعداد آن وقتی است که فقط مردان تدریس می کنند. در فعالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طراحی و فکر کردن و برای امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه مسئولند و همه باید انجام دهند. (۲)

۴-۲-۲- ظهور زنان دانشمند و استاد و غلبه بر فرهنگ غلط غربی

در عرصه ی مسائل سیاسی و در عرصه ی مسائل علمی هم کشور بحمدالله پیشرفت فوق العاده ای داشته است. این همه زنان دانشمند، استاد در رشته های مختلف علمی، در علوم حوزوی، در علوم دانشگاهی - که نمونه ای از آن ها

ص: ۲۵۹

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

خوشبختانه شما حضار محترم هستید که در این جا حضور دارید - همه نشان دهنده ی موفقیت جمهوری اسلامی است. نگاه من، این نگاه است. این نگاه، دل را به آینده امیدوار می کند. ما با همین حرکت و با همین شتاب ان شاءالله پیش برویم، قطعاً خواهیم توانست بر فرهنگ غلط غربی و رائج در دنیا فائق بیائیم. باید کار کرد، باید تلاش کرد، باید دنبال گیری کرد. نگاه، نگاه خوشبینانه است؛ منتها این نگاه خوشبینانه نباید مانع بشود از این که ضعف ها را ببینیم. ما درجاتی پیش رفتیم، اما ای بسا ده برابر این ممکن بود پیش برویم. آن چه که موجب شد نتوانیم در آن حد جلو برویم، همین ضعفها و مشکلاتی است که وجود داشته؛ که شما به بعضی از آن ها اشاره کردید، و مشکلات دیگری هم وجود داشته که باید برطرف شود. (۱)

۴-۲-۳- قابلیت های حضور اجتماعی

۴-۲-۳-۱- وجود ظرفیت نقش آفرینی زن در پیشرفت و ترقی جامعه

زنان کشور ما بدانند که برای پیشرفت و ترقی، هنوز خیلی جا دارند. من از بانوان کشورمان -چه خانم هایی که در حال تحصیل اند؛ چه خانم هایی که فارغ التحصیل اند؛ چه خانم هایی که در فعالیت های سیاسی و اجتماعی و خدماتی حضور دارند؛ چه خانم هایی که در بخش های مختلف مسئولند و مسؤولیت هایی دارند و چه خانم هایی که در خانه ها هستند، اما دلشان به نور و روحیه ی انقلاب زنده است و محیط خانه ها را محیط اسلامی نگه می دارند - خواهش می کنم که درباره ی نقش زن مسلمان در پیشرفت جامعه ی خودشان، باز هم فکر کنند. (۲)

۴-۲-۳-۲- قادر بودن زنان برای تلاش در پیشرفت های اجتماعی و اداره ی این جهان

ما معتقدیم زنان در هر جامعه ی سالم بشری قادرند و می باید فرصت پیدا

ص: ۲۶۰

۱- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

۲- .دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

کنند که در حد سهم خود، تلاش و مسابقه ی خویش را در پیشرفت های علمی و اجتماعی و سازندگی و اداره ی این جهان به عهده بگیرند. از این جهت، میان زن و مرد هیچ تفاوتی نیست. (۱)

۴-۲-۳-۳- آمادگی زن در پذیرش مسئولیت در نظام اسلامی

در میدان های سیاسی نیز، ما خانم هایی را دیده ایم و می بینیم که دارای قدرت تحلیل و سخنوری هستند و برای پذیرش مسئولیت در نظام اسلامی آماده اند. البته این کار باز هم رو به گسترش است و باید پیش برود. در زمینه های علمی هم که خود شما مصداق و نمونه اش هستید و از قبیل شما در رشته های مختلف وجود دارند. (۲)

۴-۲-۳-۴- تأمین نیمی از نیروی فعال جامعه

فعالیت زنان در عرصه ی اجتماع، فعالیتی کاملاً مباح و روا و مطلوب و مجاز است که با حفظ حدود اسلامی، این ها را انجام دهند و نیمی از نیروی فعال جامعه را به جامعه تقدیم کنند. (۳)

فرض بفرمایید در بین این پنجاه میلیون جمعیت کشور ما، اگر مثلاً سی میلیون یا سی و پنج میلیون انسانی هست که در سنین متناسب برای ثمر رساندن به این کشور است، طبیعتاً از این سی و پنج میلیون، نصفش زنان هستند. مگر می شود از کنار این همه استعدادی که در این ها نهفته، به آسانی گذشت؟ مگر می شود این خزانه های الهی را در وجود این ها نادیده بگیریم؟ در میان این ها باید دانشمند باشد؛ منتها دانش با همه ی عظمتش، در مقابل آن حیثیت معنوی یی که خدای متعال به زن داده، چیزی نیست. (۴)

ص: ۲۶۱

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . همان.

۳- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۴- .بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر ۱۱-۱۰-۱۳۷۰.

۴-۲-۴-۱-۱- اعلام موضع سیاسی و شرکت در رأی گیری، راهپیمایی و نماز جمعه و حضور در عرصه های مختلف دیگر

ما به زنان مسلمان خودمان افتخار می کنیم در این راهپیماییها، وقتی دوربینها می رود روی چهره ی خانم هایی که با حجاب کامل، فرزندانشان را هم در بغل گرفته اند و در شرایط دشوار به راهپیمایی آمده اند، یا برای اعلام موضع سیاسی، یا در نماز جمعه شرکت کرده اند و یا برای کار عبادی، سیاسی به پای صندوق های رأی رفته اند، برای ما افتخار است. خانم هایی که در دانشگاه ها مراتب عالیه را در راه تحصیل علم به دست آورده اند و یا در کنکورهای سراسری در رشته های گوناگون رتبه ی اول و دوم شده اند، وقتی در جامعه ی ما نمود پیدا می کنند، جمهوری اسلامی سربلند می شود و افتخار می کند. (۱)

۴-۲-۴-۱-۲- باز بودن میدان فعالیت در تمامی عرصه برای زن به قدر توان جسمانی و نیازها و ضرورت

از نظر اسلام، میدان فعالیت و تلاش علمی و اقتصادی و سیاسی برای زنان، کاملاً باز است. اگر کسی با استناد به بینش اسلامی بخواهد زن را از کار علمی محروم کند، از تلاش اقتصادی باز دارد، یا از تلاش سیاسی و اجتماعی بی نصیب سازد، به خلاف حکم خدا عمل کرده است. زنان به قدری که توان جسمی و نیازها و ضرورت هایشان اجازه می دهد، می توانند در فعالیت ها شرکت کنند. آن ها هر چه می توانند، تلاش اقتصادی و سیاسی و اجتماعی کنند. شرع مقدّس، مانع نیست. (۲)

۴-۲-۴-۱-۳- حضور در بسیج و نهادهای انقلابی و فعالیت های سازندگی و اقتصادی

در فعالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طراحی و فکر کردن و برای

ص: ۲۶۲

۱- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۲- . بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه مسؤولند و همه باید انجام دهند. (۱)

۴-۲-۴- گستره اختصاصی

الف) اشتغال

۱- از منظر اسلام

۱-۱- لازم دانستن کار برای زن به صورت مشروط

اسلام با کار کردن زن موافق است. نه فقط موافق است، بلکه کار را تا آن جا که مزاحم با شغل اساسی و مهم ترین شغل او، یعنی تربیت فرزند و حفظ خانواده نباشد، شاید لازم هم می داند. (۲)

۱-۲- عدم مانعیت اسلام برای فعالیت زنان در عرصه های مختلف

این که ما بگوییم «زن را از فعالیت اقتصادی و اجتماعی ممنوع کنیم»، به استنادِ نظرِ اسلام، غلط است. اسلام چنین حرفی نگفته است. (۳)

نظر اسلام این است که در میدان فعالیت علمی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، نباید بر زن تحمیل و اجبار کرد؛ چنان که به سد کردن راه او هم نباید پرداخت. اگر خانم ها می خواهند وارد فعالیت های اجتماعی و سیاسی شوند، مانعی نیست. (۴)

زنِ مسلمان مثل مردِ مسلمان حق دارد آن چه را که اقتضای زمان است، آن خلأیی را که احساس می کند، آن وظیفه ای را که بر دوش خود حس می کند، انجام دهد. چنان چه دختری مثلاً مایل است پزشک شود، یا فعالیت اقتصادی کند، یا در

ص: ۲۶۳

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۳- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۴- .همان.

رشته های علمی کار کند، یا در دانشگاه تدریس کند، یا در کارهای سیاسی وارد شود، یا روزنامه نگار شود، برای او میدان ها باز است. (۱)

۲- اولویت شغلی برای زن

۲-۱- پزشکی و اقسام رشته های پزشکی

البته، من این نکته را در همین جا بگویم که رشته ی پزشکی - نه فقط زنان - برای خانم ها از اولویت برخوردار است؛ زیرا ما که به وجود یک فاصله ی ارتباطی و آمیزشی اجتماعی بین زن و مرد معتقدیم و تأکید داریم که نباید اختلاط بی قید و شرط بین زن و مرد باشد و معتقد به حجاب - به معنای کامل و واقعی کلمه - هستیم، نمی توانیم در مسأله ی پزشکی بی تفاوت باشیم. یعنی به همان تعداد که پزشک مرد داریم، به همان تعداد هم پزشک زن لازم داریم. بگذاریم زن ها برای مراجعات پزشکی خود، به طبیب زن مراجعه کنند و هیچ لزومی ندارد که ما این فاصله را برننداریم. بایستی کاری بکنیم که زن ها بتوانند بدون هیچ گونه مشکلی، به طبیب مراجعه کنند و آن طبیب هم طبیب زن باشد.

بعضی از خانم ها خیال می کردند که اگر زن در رشته ی زنان درس می خواند، بایستی فقط در زمینه ی بیماری های ویژه ی زنان و مسأله ی زایمان درس بخواند؛ در حالی که این طور نیست و خانم ها موظفند که انواع و اقسام رشته های تخصصی پزشکی - مثل قلب و داخلی و اعصاب و... - را دنبال کنند. این، فریضه است. (۲)

۲-۲- فعالیت های قرآنی

امیدواریم خداوند متعال به شماها توفیق بدهد. من از همه ی خانم های محترم، بانوان گرامی که در بخش های مختلف کشور در کار قرآنی فعالند، صمیمانه تشکر می کنم. و حضور شماها در عرصه ی کار قرآنی، به جامعه ی زن کشور الهام خواهد

ص: ۲۶۴

۱- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

داد و زنان کشور ما - یعنی نیمی از جمعیت - را ان شاءالله به قرآن متمایل خواهد کرد. و اگر زن ها با قرآن مانوس بشوند، بسیاری از مشکلات جامعه حل خواهد شد؛ چون انسان های نسل بعد در دامن زن پرورش پیدا می کند و زن آشنای با قرآن و مانوس با قرآن و متفاهم با مفاهیم قرآن، خیلی می تواند در تربیت فرزند تأثیراتی داشته باشد و امیدواریم ان شاءالله به برکت این حرکت عظیم شماها، فردای جامعه ی ما به مراتب از امروز قرآنی تر باشد. (۱)

۲-۳- فعالیت علمی

اگر خانم ها می خواهند وارد فعالیت های اجتماعی و سیاسی شوند، مانعی نیست. البته فعالیت علمی، خیلی خوب است و بر سایر فعالیت ها ترجیح دارد. (۲)

۳- الزامات حضور اجتماعی و اشتغال زن

۳-۱- کار و شغل نباید با کرامت و ارزش معنوی انسانی زن در تنافی باشد

یک کشور که نمی تواند از نیروی کار زنان در عرصه های مختلف بی نیاز باشد! اما این کار نباید با کرامت و ارزش معنوی و انسانی زن منافات داشته باشد. نباید زن را تذلیل کنند و او را وادار به تواضع و خضوع نمایند. (۳)

۳-۲- لطمه نزدن به پیوند زناشویی

بعضی از ما می پرسند: شما موافقید زن ها بروند کار کنند؟ ما می گوییم: البته، ما با بیکاری خانم ها مخالفیم؛ زن باید کار کند. البته کار دو جور است: یکی کار داخل خانه و یکی کار بیرون خانه، هر دو کار است؛ اگر کسی استعداد دارد در کارهای مربوط به بیرون منزل، باید انجام بدهد، خیلی هم خوب است. منتها یک شرط دارد، باید جوری باشد که این اشتغال حتی در داخل خانه به پیوند زن و شوهر لطمه ای نزند. بعضی از خانم ها هستند که خودشان را از صبح تا شب می کشند،

ص: ۲۶۵

۱- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.

۲- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۳- .بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

بعد که مرد به خانه می آید، حوصله ی یک لبخند زدن به او را هم ندارند. این، بد است. کارِ خانه را باید کرد اما نه آن قدری که این کار به انهدام خانواده منتهی بشود. (۱)

۳-۳- رعایت حدود و احکام الهی و اخلاق معاشرتی

اما این جا، [در کشور ما] آن مرز بین زن و مرد وجود دارد. معنای آن مرز هم این نیست که زنان و مردان در یک محیط تحصیل نکنند، در یک محیط عبادت نکنند، در یک محیط کار نکنند و در یک محیط خرید و فروش نکنند - که این قبیل موارد، فراوان است - بلکه معنایش این است که حدّ و حدودی در اخلاق معاشرتی خودشان قائل باشند. و این کار بسیار خوبی است. زن در این جا حجاب خودش را حفظ می کند. (۲)

امروز بحمدالله زنان ما در میدان های گوناگونی پیشرفت داشته اند. نباید زنان و دختران را از تحصیل علم باز داشت؛ باید کمک کرد تا تحصیل کنند و معرفت و بصیرت پیدا نمایند. زنان می توانند در همه ی مسائل، دوشادوش مردان باشند؛ البته باید حدود الهی و احکام الهی حفظ بشود. (۳)

۳-۴- عدم مانعیت با بچه داری و متناسب بودن با توان جسمانی و شوق و علاقه آن ها

این که ما بگوییم «زن را از فعالیت اقتصادی و اجتماعی ممنوع کنیم»، به استنادِ نظرِ اسلام، غلط است. اسلام چنین حرفی نگفته است. اما از آن طرف، این را هم که زن را مجبور به انجام کارهای سنگین و تلاش های دشوار اقتصادی، اجتماعی یا سیاسی کنند، اسلام توصیه نکرده است. نظر اسلام، یک نظر میانه است. یعنی زن اگر فرصت و فراغت داشته باشد، بچه داری مانع او نگردد، شوق و علاقه و نیرو و توان جسمانی داشته باشد و بخواهد وارد فعالیت های اجتماعی، سیاسی یا اقتصادی شود، مانعی ندارد.

ص: ۲۶۶

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۲-۱۱-۱۳۷۲.

۲- . دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۳- . بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر ۱۱-۱۰-۱۳۷۰.

اما این که او را مجبور کنند و بگویند باید حتماً شغلی بپذیری، روزی فلان قدر کار کنی تا با درآمد آن بتوانی در تأمین هزینه ی خانوار، سهمی به عهده بگیری، نه. این را هم اسلام از زن نخواست است. این را هم یک نوع تحمیل بر زن به حساب می آورد. (۱)

۳-۵- عدم تحمیل کار سنگین

چون از لحاظ جسمانی زن ظریف تر از مرد است، لذا ضرورت هایی دارد. تحمیل کار سنگین بر زن، ظلم به زن است. اسلام این را توصیه نمی کند؛ چنان که منع هم نمی کند. (۲)

۳-۶- رعایت عفت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج با مردان

چنان چه دختری مثلاً مایل است پزشک شود، یا فعالیت اقتصادی کند، یا در رشته های علمی کار کند، یا در دانشگاه تدریس کند، یا در کارهای سیاسی وارد شود، یا روزنامه نگار شود، برای او میدان ها باز است. به شرط رعایت عفت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج زن و مرد، در جامعه ی اسلامی میدان برای زن و مرد باز است. شاهد بر این معنا، همه ی آثار اسلامی است که در این زمینه ها وجود دارد و همه ی تکالیف اسلامی است که زن و مرد را به طور یکسان، از مسؤولیت اجتماعی برخوردار می کند. این که می فرماید: «من اصبح لا یهتم بامور المسلمین فلیس بمسلم» (۳) مخصوص مردان نیست؛ زنان هم باید به امور مسلمانان و جامعه ی اسلامی و امور جهان اسلام و همه ی مسائلی که در دنیا می گذرد، احساس مسؤولیت کنند و اهتمام نمایند؛ چون وظیفه ی اسلامی است. (۴)

۳-۷- پرهیز از ملعبه شدن به وسیله ی دیگران در مسائل شهبوانی و جنسی

امروز شما زنان، سنگربان ارزش های اسلامی در مقابل وضع جاهلی دنیای غرب

ص: ۲۶۷

۱- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- . همان.

۳- . کافی، ثقة الاسلام کلینی، ج ۳، ص ۱۶۳. (انتشارات دارالکتب الاسلامیه)

۴- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

هستید. شما هستید که دارید از این حصار مستحکم فرهنگ اسلامی محافظت می کنید. در علم، در فرهنگ، در سیاست و در همه چیز، زن باید پرورش اسلامی پیدا کند؛ در میدان های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و همه جا برود و پیشتاز باشد؛ اما در مسائل شهوانی و جنسی، ملعبه ی دست این و آن نشود؛ این حرف ماست. (۱)

۳-۸- رعایت حساسیت های اسلامی نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن و حفظ حد و مرزها در روابط

در عرصه ی این فعالیت ها، اسلام حدودی را معین کرده است که این حدود، مربوط به زن و اجازه داشتن او برای فعالیت نیست؛ مربوط به اختلاط زن و مرد است که اسلام روی این مسأله حساسیت دارد. اسلام معتقد است که مرد و زن باید یک مرزبندی میان خودشان در همه جا - در خیابان، در اداره، در تجارتخانه - داشته باشند. میان زن و مرد مسلمان، حجاب و مرزی معین شده است. اختلاط و امتزاج زن و مرد، مثل اختلاط و امتزاج مردان با هم و زنان با هم نیست. این را باید رعایت کنند. هم مرد باید رعایت کند و هم زن باید رعایت کند. اگر این حساسیت اسلامی نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن رعایت شود، همه ی کار هایی که مردان می توانند در عرصه ی اجتماعی انجام دهند، زنان هم - اگر قدرت جسمانی و شوق و فرصتش را داشته باشند - می توانند انجام دهند. (۲)

۳-۹- احساس حضور اسلام در محیط کار

طوری شود که در محیط کار، اسلام حس شود. نه مثل دوران طاغوت که انسان وقتی به داخل محیطی می رفت، احساس می کرد در آن محیط، همه چیز ضد اسلام است. به یک مسلمان و به یک آدم متدین که می رسیدند، نگاه ها از روی بغض، از روی سردی و از روی بی اعتنایی بود. رفتار زنان؛ پوشش زنان؛ برخورد مردان؛

ص: ۲۶۸

۱- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

جلف‌گری‌هایی که گاهی بعضی از مردان و زنان می‌کردند؛ همه چیز غیراسلامی بود. نقطه‌ی مقابل آن، فضای اسلامی است؛ به نحوی که وقتی انسان وارد اداره‌ی می‌شود، نگاه کند ببیند آثار اسلام همه جا پیدا است. وقت ظهر می‌شود، مردم می‌روند نماز. مراجع که می‌آیند، با او با چهره‌ی بشاش برخورد می‌کنند؛ کارش را انجام می‌دهند و حدود اسلامی را رعایت می‌کنند. زنان با پوشش مناسب می‌آیند. مردان و زنان ارتباطات و برخوردها در داخل اداره، متین و محترمانه است. این محیط، اسلامی است. (۱)

ب- علم آموزی

۱- علم آموزی زن از منظر اسلام

۱-۱- عدم تفاوت بین دختر و پسر در مسئله‌ی علم آموزی

من به خانواده‌ها توصیه می‌کنم که اجازه دهند دخترهایشان درس بخوانند. مبادا پدر و مادری، از روی تعصب دینی، خیال کنند که باید جلو دختر را بگیرند تا تحصیلات عالی نکنند! نه؛ دین چنین چیزی نگفته است. دین، برای تحصیل علم، میان دختر و پسر فرقی نمی‌گذارد. اگر پسر شما تحصیلات عالی می‌کند، بگذارید دختر شما هم به تحصیلات عالی پردازد. (۲)

۱-۲- وجوب علم آموزی برای زن و مرد

تکلیف برای زن‌ها، بیش‌تر از مردهاست؛ اگر چه در جامعه‌ی ما، آموزش رشته‌های مختلف علوم که برای ساختن این جامعه لازم می‌باشد، برای همه فریضه است. آن کسانی که بتوانند، حقیقتاً امروز از آن روزهایی است که کسب علم فریضه‌ی شرعی است؛ علاوه بر این که فریضه‌ی اجتماعی هم است. کسب علم فقط یک امتیاز نیست که کسی بخواهد به جایی برسد و شغل پردرآمدی داشته

ص: ۲۶۹

۱- .بیانات در دیدار اعضای انجمن‌های اسلامی ادارات، کارخانه‌ها و بیمارستان‌های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

۲- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

باشد؛ مسأله این است که کسانی که می توانند درس بخوانند، واجب است که درس بخوانند و تخصص ها را پیدا کنند. (۱)

۲- ضرورت علم آموزی زن

۲-۱- مشارکت در سازندگی کشور

ما باید برای حرکت و تلاش در راه خدا، خود را آماده نگهداریم. در این جهت، زن و مرد هم فرقی نمی کنند؛ مردان هم موظفند، زنان هم موظفند؛ مردان هم باید علم و دانش را تحصیل کنند، زنان هم باید علم و دانش را تحصیل کنند؛ مردان هم باید تا آن جا که می توانند و در هر نقطه ای که می توانند، در راه سازندگی کشور تلاش کنند، زنان هم باید در راه سازندگی کشور - و به خصوص سازندگی نسل نو و تربیت اسلامی او - تا آن جا که می توانند، تلاش کنند. (۲)

۲-۲- واقف شدن به شأن خود و آگاهی نسبت به تبلیغات بی پایه و اساس استکبار جهانی نسبت به زن

اگر پسر شما تحصیلات عالی می کند، بگذارید دختر شما هم به تحصیلات عالیه پردازد. بگذارید دختران جوان ما درس بخوانند، علم بیاموزند، آگاهی پیدا کنند، به شأن خودشان واقف شوند و قدر خود را بدانند، تا بفهمند که تبلیغات استکبار جهانی در خصوص زن، چقدر بی پایه و اساس و پوچ است. در سایه ی سواد، می شود این ها را فهمید. (۳)

۲-۳- عامل برای کنترل رفتار و تطبیق آن با حق و حقیقت و خوبی و پرهیز از تقلید و غرب گرایی

کسی که معلومات داشته باشد، می تواند رفتار خود را کنترل کند و آن را با هر

ص: ۲۷۰

۱- . بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- . بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر ۱۱-۱۰-۱۳۷۰.

۳- . بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

چه حق و حقیقت و خوب است، تطبیق دهد. بنابراین، درمیدان علمی، همه ی راه های فعالیت باید برای زنان باز باشد. دختران، حتی در روستاها هم درس بخوانند. توصیه ی من به پدران و مادران این است که بگذارند دختر بیچه هایشان به مدرسه بروند و سواد بیاموزند. اگر آن ها استعداد دارند و مایلند پس از طی مراحل ابتدایی به تحصیلات عالی و دانشگاهی بپردازند، ممانعت نکنید. بگذارید در جامعه ی اسلامی ما آن ها جزو انسان های با سواد و دارای معلومات شوند. (۱)

۲-۴- نیازمندی جامعه به تحصیل دختران

زنان می توانند تحصیلات عالی کنند. بعضی ها خیال می کنند که دختران نباید تحصیل کنند. این، اشتباه و خطاست. دختران باید در رشته هایی که برای آن ها مفید است و به آن علاقه و شوق دارند، تحصیل کنند. جامعه، به تحصیلات دختران هم نیازمند است؛ هم چنان که به تحصیلات پسران نیازمند است. (۲)

۳- الزامات علم آموزی و محیط تحصیل برای زن

۳-۱- حفظ حدود الهی و احکام الهی

اگر این قشر عظیم از ملت ایران - یعنی زنان - دوشادوش مردان، با حفظ حدود اسلامی، علم و فن و کارهای شایسته ی یک مسلمان را فرا بگیرند و عمل بکنند، یقیناً موفقیت بیش تر خواهد بود. (۳)

۳-۲- دارا بودن امنیت اخلاقی و فکری در محیط تحصیل

محیط تحصیل باید سالم باشد؛ هم برای پسر و هم برای دختر. دانشگاه باید برای فرزندان مردم امنیت داشته باشد؛ چه دختر و چه پسر. کوچه و خیابان باید از لحاظ ناموسی و اخلاقی امنیت داشته باشد؛ چه برای دختران و چه برای

ص: ۲۷۱

۱- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- . همان.

۳- . بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر ۱۱-۱۰-۱۳۷۰.

پسران؛ فرق نمی کند. در صورتی که این امتیّت حاصل شود، آن وقت در محیط امن، در کوچه و بازار امن، در دانشگاه امن، در دبیرستان امن که امتیّت اخلاقی و فکری تأمین شده است - و مسؤولان و پدران و مادران باید آن را تأمین کنند - دختر مسلمان، پسر مسلمان، مرد مسلمان، زن مسلمان می توانند فعالیت خودشان را بکنند. (۱)

۳-۳- تأسیس دانشگاه هایی مخصوص زنان

شنیدم که زمزمه و صحبت این هست که ان شاءالله دانشگاهی مخصوص زنان به وجود بیاید؛ یعنی استاد و مدیر و دانشجو و حتی کادر اداری هم همه زن باشند؛ به خصوص در دانشگاه های پزشکی. این، فکر بسیار خوبی است. من همین طور که با یک نظر دورادور نگاه می کنم، بدون این که درست جوانب قضیه را رسیده باشم - چون فرصت این کار را نداشته ام - می بینم که اجمالاً این کار با آن هدف های کلی و ارزشی حرکت زن در جامعه ی ما کاملاً متناسب و خیلی خوب است. امیدوارم که ان شاءالله موفق و مؤید باشید. (۲)

۳-۴- ایجاد محیط اسلامی برای تحصیل

محیط دانشگاه ها بسیار مهم است. در محیط دانشگاه ها، خانم های دانشجو و استاد باید بکوشند روحیه و فرهنگ اسلامی را ترویج کنند. اجازه ندهید به کسانی - اگر خدای نکرده در دانشگاه های کشور هستند - که نسبت به حجاب اسلامی یا زنان و دانشجویان دختر مسلمان بی احترامی کنند. اجازه ندهید که این ها بتوانند افکار فاسد را منتشر کنند. محیط دانشگاه باید محیط اسلامی باشد؛ محیطی برای رشد انسان طراز اسلام؛ انسانی که الگوش فاطمه ی زهرا سلام الله علیهاست. و این، برای آینده ی کشور فوق العاده مهم است. (۳)

ص: ۲۷۲

۱- . بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۳- . بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا (س) و روز زن ۲۵-۹-۱۳۷۱.

۴-۱- مایه ی افتخار برای جمهوری اسلامی و پیشرفت برای زن

خانم های باسوادِ مسلمانِ مؤمنِ درسخوانی که یا مشغول تحصیلند و یا در دانشگاه ها بهترین علوم را در بالاترین مدارج تدریس می کنند، زیادند و این برای نظام اسلامی مایه ی افتخار است... امروز، بحمدالله دختران جوانی که در آینده ی نه چندان دور به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی می رسند، بسیارند. این ها افتخار نظام اسلامی هستند؛ و پیشرفت زن یعنی این. (۱)

۴-۲- کم تر دچار ابتدال شدن

شما خانمی را فرض کنید که در حدّ اعلای دانش باشد، اما در مسائل انسانی و در ارتباطات انسانی به عنوان یک جنس از دو جنس، دچار ابتدال باشد؛ شما خیال می کنید این فرد ارزشی دارد؟ البته خانمی که دانشمند باشد، به یک شکل، کم تر دچار این ابتدالات می شود - یکی از آفات بی سوادى همین است که زنان را قدری بیش تر از این ها به ابتدال می کشاند - لیکن حدّ ابتدال، یک حد محدودی نیست. (۲)

۴-۳- نشان دادن پیام جهانی اسلام به زنان دنیا

من می خواهم بگویم که شما خانم ها برای دنیا پیامی دارید. این پیام را دقیق و مسجل کنید و به دنیا بدهید. پیام هم فقط پیام زبانی و شفاهی و کتبی نیست؛ بلکه بیش تر پیام عملی است. زن های ایران، به خصوص کسانی که در رشته های گوناگون دانش و در چارچوب اسلام و احکام اسلامی و مهم تر از همه مسأله ی حجاب توانسته اند حرکت بکنند، بایستی به زنان و دختران و دانشجویان زن دنیا عملاً تفهیم کنند که علم به معنای بی بندوباری نیست و لازمه ی تحصیل علم،

ص: ۲۷۳

۱- دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۲- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

بی قیدی نسبت به موازین اخلاقی در مورد معاشرت زن و مرد نیست؛ بلکه می توان با رعایت کامل این موازین، علم را هم تحصیل کرد و به جاهای بالایی رسید و وجود شما می تواند به عنوان یک نمونه از پیام جهانی اسلام نشان داده بشود. (۱)

۴-۴- عامل برای ایجاد اثرات عظیم در دنیا و کسب آبرو برای انقلاب

خیلی پدیده ی عظیم و مبارکی است. هزاران عالم، پژوهشگر، فقیه و فیلسوف در حوزه های علمی ی خواهران تربیت شوند؛ این چه حرکت عظیمی خواهد بود. ببینید نگاه دنیای مادی نسبت به پدیده ی زن و جنس زن چه نگاه بدی است، چه نگاه تحقیرآمیزی است، چه نگاه منحرفانه ای است. حضور دانشمندان اسلامی زن در عرصه های مختلف - مثل حضور دانشمندان فرزانه و فهمیده ی دانشگاهی زن که متدین و متشرع هستند - اثرات بسیار عظیمی را در دنیا میگذارد؛ برای انقلاب آبروست. بانوان باید خوب درس بخوانند. البته هدف نهایی درس خواندن بانوان، تنها مجتهد شدن یا فیلسوف شدن نیست - ممکن است عده ای علاقه اش را داشته باشند، استعدادش را داشته باشند، وقتش را داشته باشند، عده ای هم نه - آشنایی با معارف اسلامی و قرآنی است که می تواند برای خود آن ها و برای دیگران مورد استفاده قرار بگیرد. (۲)

۴-۵- جبران عقب ماندگی ها

مرد باید به زن کمک کند تا عقب ماندگی هایی را که در جامعه ما دارند جبران کند. البته مراد از این عقب ماندگی ها آن چیزهایی نیست که امروز به تقلید از فرنگی ها در جامعه ما مطرح می شود. بلکه مراد معرفت است. مراد تحصیلات است. مراد پیدا شدن روح اندیشه و تأمل و فکر در زن است. مراد این هاست که هرچه مرد بتواند باید در این زمینه به همسرش کمک کند. اگر زن می خواهد کاری انجام بدهد یا در فعالیت های اجتماعی سهمیم باشد، در حد اقتضای وضع زندگی خانوادگی مانع او نشود. (۳)

ص: ۲۷۴

۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار طلاب، فضلا و اساتید حوزه علمیه قم ۲۹-۰۷-۱۳۸۹.

۳- .خطبه ی عقد مورخه ی ۱۰-۲-۱۳۷۵.

۵-۱- آشنایی با معارف دینی و انسانی

اگر یک روز محیط های تحصیلی، محیط های ناسالمی بود، امروز بحمدالله در دوران اسلامی آن گونه نیست. باید اجازه بدهند که دختران درس بخوانند، مطالعه کنند، کتاب بخوانند، با معارف دینی و با معارف انسانی آشنا شوند و ذهن و مغزشان قوت و قدرت پیدا کند. این، کار بسیار لازمی است که باید انجام گیرد. (۱)

۵-۲- کسب علم و تخصص در رشته ی پزشکی

کسب علم فقط یک امتیاز نیست که کسی بخواهد به جایی برسد و شغل پُردرآمدی داشته باشد؛ مسأله این است که کسانی که می توانند درس بخوانند، واجب است که درس بخوانند و تخصص ها را پیدا کنند. کسب علم و تخصص در رشته ی پزشکی - مثل بقیه ی رشته ها - برای مردها واجب است؛ اما برای زن ها واجبتر می باشد؛ چون زمینه ی کار در میان خانم ها کمتر است. به نسبت تعداد زنان در جامعه، ما پزشک زن کم تر داریم. بنابراین از نظر اسلام، این مسأله یک مسأله ی حل شده است و جامعه ی ما باید پیش برود. (۲)

ص: ۲۷۵

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۴-۳-۱-۱- پشتیبانی و حمایت زنان یکی از عوامل پیروزی در همه‌ی مراحل انقلاب

حضور خانم‌ها در همه‌ی مراحل انقلاب، حضوری زنده و نیرومند و قوی بود و توانستند بارهای سنگین را تحمل کنند و مصیبت‌های بزرگ را از سر بگذرانند. در طول تاریخ اسلام، مانند زن‌های ما، نادر و کمیاب بوده است. یقیناً اگر پشتیبانی و حمایت بانوان کشورمان نمی‌بود، در دوران جنگ و پیش از آن در همه‌ی مراحل انقلاب، این پیروزی‌ها به دست نمی‌آمد. چه قدر مادران و همسران و خواهران شهدا و سایر بازماندگان آن‌ها در دوران جنگ و قبل از آن استقامت و ثبات از خود نشان دادند که گاهی موجب تعجب انسان می‌شود؛ زیرا نمونه‌ی آن را در تاریخ اسلام کم می‌بینیم. (۱)

۴-۳-۱-۲- سرباز خط مقدم انقلاب

ما در جریان انقلاب شاهد بودیم که زن در کشور ما، سرباز خط مقدم انقلاب شد. اگر زن‌ها با انقلاب سازگار نبودند و این انقلاب را نمی‌پذیرفتند و به آن باور

ص: ۲۷۷

۱- . بیانات در مراسم بیعت گروه کثیری از بانوان شهرهای مختلف کشور ۱۵-۴-۱۳۶۸.

نداشتند، مطمئناً این انقلاب واقع نمی شد. من به این معنا اعتقاد دارم... اگر آن ها نبودند، نیمی از گروه انقلابیون مستقیماً در میدان نبودند. (۱)

۴-۳-۱-۳- زنان دارای نقش اول و برجسته در انقلاب و جنگ

اگر زنان به انقلاب نپیوسته بودند، انقلاب پیروز نمی شد؛ جوانان برای پیوستن به صفوف انقلاب، از خانه ها بیرون نمی آمدند؛ مادرانشان نمی گذاشتند، یا حداقل آن ها را تشویق نمی کردند. اگر زنان دل در گرو انقلاب نداشتند، مردان این طور آزادانه در صفوف انقلاب جان فشانی نمی کردند. نقش زن در انقلاب، هم به طور مستقیم، و هم به طور غیرمستقیم، یک نقش برجسته و مجموعاً نقش اول است؛ درجنگ هم همین طور بود. (۲)

۴-۳-۱-۴- حضور زنان، مشکل گشای انقلاب و جنگ

اگر حضور زنان در نهضت انقلابی ملت ایران نمی بود، به احتمال زیاد این انقلاب به این شکل پیروز نمی شد؛ یا اصلاً پیروز نمی شد، یا مشکلات بزرگی در سر راه آن پدید می آمد. بنابراین، حضور زنان مشکل گشا بود. درجنگ هم همین طور بود. (۳)

۴-۳-۱-۵- اگر زنان حاضر نبودند انقلاب پیروز نمی شد

وقتی نهضت اسلامی به مرحله ی انقلاب اسلامی رسید و زنان با همان برداشت طبیعی که از اسلام در جامعه ی زنانه بود، جلو افتادند؛ امام فرمودند - و درست هم فرمودند - که: اگر زنان در این نهضت همکاری نمی کردند، انقلاب هم پیروز نمی شد. یقیناً اگر زن ها در داخل خیابان ها و در راهپیمایی های عظیم حضور پیدا نمی کردند - آن حضور عظیم و باشکوه زنان در دوران انقلاب - انقلاب پیروز نمی شد. (۴)

ص: ۲۷۸

- ۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.
- ۳- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.
- ۴- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۴-۳-۱-۶- دارای نقش تعیین کننده در انقلاب و جنگ تحمیلی و در دوران آینده به شرط رعایت ارزش واقعی زن

نقش زنان در انقلاب، یک نقش تعیین کننده بود؛ در جنگ، یک نقش تعیین کننده بود؛ در دوران آینده هم نقش شان ان شاء الله تعیین کننده خواهد بود؛ به شرطی که ما این جهات ارزشی را در زن رعایت کنیم. این هاست که تأمین کننده و تضمین کننده ی این آینده است. امیدواریم که خداوند شماها را تأیید کند. (۱)

۴-۳-۱-۷- حضور اجتماعی زنان در میدان های مختلف از عوامل شکل دهی و ادامه ی نهضت

در میدان جنگ هم زنان نقش های درجه ی اول را ایفا کردند. اگر در طول انقلاب، وفاداری زنان، عواطف زنان، حضور زنان در میدان های مختلف، در راهپیمایی ها و در انتخابات ها نمی بود، یقیناً این حرکت عظیم مردمی نمی توانست این گونه شکل پیدا کند و ادامه یابد. این نظر اسلام است، این نظر نظام اسلامی است. (۲)

۴-۳-۱-۸- ایستادگی در برابر عملیات روانی دشمن

زنان ما در میدان جنگ حضور پیدا کردند؛ در میدان بازسازی حضور پیدا کردند و در میدان نشان دادن قدرت روانی، از همه بیش تر فعالیت کردند. بهترین کسانی که در جو تبلیغات گوناگون دشمنان ایستادند، بانوان کشور ما بودند. (۳)

۴-۳-۱-۹- شرکت و تأثیر زنان در مقدمات پیروزی انقلاب

در کشور ما، به هنگام مقدمات پیروزی انقلاب که زنان در میدان های عظیم مبارزه ی سیاسی حضور پیدا کردند و نقش خودشان را به اثبات رساندند. (۴)

ص: ۲۷۹

- ۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.
- ۳- .بیانات در دیدار گروهی از پرستاران: ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.
- ۴- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۴-۳-۱-۱۰- پشوانه ی حرکت مردان در انقلاب

زنان کشور ما در طول مدت انقلاب، پشوانه ی حرکت مردها بودند. اگر احساسات و ایمان قوی زن ها نبود، شاید بسیاری از مردهای ما این قدرت را پیدا نمی کردند که در میدان های سخت مبارزات گوناگون حضور داشته باشند. امروز هم همان مسؤلیت بر دوش خانم هاست. (۱)

۴-۳-۱-۱۱- ایجاد انگیزه برای حضور مردان در جنگ تحمیلی

ما در جنگ و انقلاب مشاهده کردیم که نقش خانم ها اگر از مردها بیش تر نبود، کمتر نبود. اگر زن ها حماسه ی جنگ را نمی سرودند و جنگ را در میان خانه ها به عنوان یک ارزش تلقی نمی کردند، مردها اراده و انگیزه ی رفتن به میدان جنگ را پیدا نمی کردند. ده ها عامل دست به دست هم می دهد تا خیل عظیم بسیجی را به سمت جبهه روانه می کند. یکی از مهمترین این عامل ها، روحیه ی مادرها و همسرها و زن هاست. (۲)

۴-۳-۱-۱۲- تأثیر فرهنگی زیاد بر اعضای خانواده برای حضور در عرصه مبارزات انقلابی

[زنان انقلابی] به طور غیرمستقیم روی فرزندان و شوهران و برادران و محیط خانه - که زن در محیط خانه دارای تأثیر فرهنگی زیادی است - اثر می گذاشتند. این حضور آن ها بود که توانست ستون فقرات دشمن را بشکند و مبارزه را به معنای واقعی کلمه پیش ببرد. (۳)

۴-۳-۱-۱۳- صبر و ایستادگی زنان برای پیروزی انقلاب و پیشرفت مقاصد انقلاب

من با خانواده های معظم شهدا دیدار و نشست و برخاست زیادی داشته ام. در

ص: ۲۸۰

۱- .بیانات در مراسم بیعت گروه کثیری از بانوان شهرهای مختلف کشور ۱۵-۴-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۵-۹-۱۳۶۸.

۳- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

کمتر خانواده‌ی شهیدی است که روحیه‌ی مادر از روحیه‌ی پدر بالاتر نباشد. در اغلب خانواده‌ها، روحیه‌ی مادر شهید از روحیه‌ی پدر شهید بالاتر است. این، یک چیز فوق‌العاده است. این، نقش زنان مؤمن را در این انقلاب نشان می‌دهد؛ زنانی که برای پیروزی انقلاب و برای پیشرفت مقاصد انقلاب ایستادند و همه چیز را برای اهداف و آرمان‌های الهی و اسلامی خود فدا کردند. (۱)

۴-۳-۱-۱۴-ایمان، صبر، ایستادگی، معرفت و روشن بینی زنان عامل مؤثر در پیروزی جنگ

در جنگ تحمیلی اگر امثال همین مادر گرامی سه شهید و مادران شهیدان و همسران شهیدان - که من افتخار داشته‌ام با هزارها نفر این‌ها از نزدیک نشست و برخاست و گفتگو کنم و خصوصیات آن‌ها را مشاهده کنم - ایمان خود، صبر خود، ایستادگی خود، معرفت خود و روشن بینی خود در قبال ضایعات جنگ و فداکاری‌های جوانان و مردان را نشان نمی‌دادند، جنگ پیروز نمی‌شد. اگر مادران و همسران شهدا بی‌صبری نشان می‌دادند، شوق جهاد در راه خدا و شهادت در دل مردها می‌خشکید؛ این‌گونه نمی‌جوشید؛ این‌گونه به جامعه طراوت نمی‌داد. (۲)

۴-۳-۱-۱۵-نقش برجسته‌ی زن در به میدان مبارزه آوردن اعضای خانواده

نقش اجتماعات زنان در پیروزی انقلاب، به احتمال زیاد از اجتماعات مخصوص مردان بیش‌تر بود. یعنی حضور زنان در مبارزات عمومی و سیاسی، یک نقش چندگانه داشت. مرد یک نفر بود و خودش می‌آمد در مبارزات یا در اجتماعات و راهپیمایی‌ها شرکت می‌کرد. همین و بس! اما وقتی زن خانه، خود را در مبارزه سهیم می‌دانست و وارد میدان می‌شد، در واقع خانه‌ای را که در آن، مرد و زن و فرزندان هستند، به صحنه می‌آورد و خانواده‌ای را در میدان مبارزه

ص: ۲۸۱

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

حاضر می کرد. در جنگ نیز همین طور بود. یعنی اگر خانواده های شهدا - مادران و همسران - صبر نمی کردند، جنگ دچار مشکلات بسیار بزرگی می شد در آن مقطع، نقش زنان، بسیار برجسته بود. (۱)

۴-۳-۱-۱۶- نقش اساسی زنان در بسیج کردن مردان مبارز و تقویت و پشتیبانی روحی آن ها

در دوران مبارزات ضد رژیم طاغوت در ایران، خیلی ها در میدان مبارزه بودند، ولی زنان آن ها نگذاشتند که آن ها مبارزه را ادامه دهند؛ به خاطر این که طاقت نداشتند سختی های مبارزه را تحمل کنند؛ گذشت هم نداشتند. خیلی ها هم به عکس، شوهران خود را به ایستادگی در راه مبارزه تشویق می کردند، آن ها را کمک می کردند و برای آن ها تقویت و پشتیبانی روحی می آفریدند. در سال ۵۶ و ۵۷، آن روزی که خیابان ها و کوچه ها از اجتماعات مردم پر شده بود، زنان در بسیج و فرستادن شوهران و فرزندان خودشان به میدان های مبارزه و تظاهرات، نقش حیاتی داشتند. (۲)

۴-۳-۱-۱۷- ایجاد روحیه ی شجاعت و مقاومت برای همسران و فرزندان در دوران انقلاب و جنگ تحمیلی

مادران در دوران انقلاب و در جنگ تحمیلی، فرزندان خود را به سربازان جانباز و شجاع در راه اسلام و مسلمین تبدیل کردند، و همسران در دوران انقلاب و دوران جنگ تحمیلی، شوهران خود را به انسان های مقاوم و مستحکم مبدل ساختند... البته زنان شجاع و آگاه و مقاوم و صبور ایران، در دوران انقلاب، در دوران جنگ - چه در پشت جبهه، چه در جبهه، چه در داخل خانه ها - و کلاً در همه ی میدان ها، حضوری فعال داشتند. (۳)

ص: ۲۸۲

۱- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

۲- .بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۳- . همان.

۴-۳-۱-۱۸- شهدا، پرورش یافته ی دامن پاک زنان

این جوانانی که در جبهه ی جنگ یا در مبارزه با اشرار و مفسدان اجتماعی و اقتصادی به شهادت رسیدند، پرورش یافته ی همین دامن های پاکند. (۱)

۴-۳-۱-۱۹- فرستادن عزیزان به میدانهای جنگ و مبارزه

انقلاب ما انقلاب زینبی است. از اوّل انقلاب، زنان یکی از برجسته ترین نقش ها را در این انقلاب ایفاء کردند. هم در خود حادثه ی بزرگ انقلاب، هم در حادثه ی بسیار بزرگ هشت سال دفاع مقدس، نقش مادران، نقش همسران، از نقش مجاهدان اگر سنگین تر و دردناک تر و تحمیل طلب تر نبود، یقیناً کمتر نبود. مادری که جوان خودش را، عزیز خودش را، دسته ی گل خودش را هجده سال، بیست سال - کم تر، بیش تر - پرورش داده، با آن محبت مادرانه او را به ثمر رسانده، حالا او را به طرف میدان جنگ می فرستد، که معلوم نیست حتی جسد او هم برخواهد گشت یا نه. این کجا، رفتن خود این جوان کجا؟ که خوب، این جوان، با شور و هیجان جوانی، همراه با ایمان و روحیه ی انقلابیگری، حرکت می کند و می رود. کار این مادر، از کار آن جوان اگر بزرگ تر نباشد، کوچک تر نیست. بعد هم که جسد او را برمی گردانند، افتخار می کند که بچه ی من شهید شده. این ها چیز کمی است؟ این، حرکت زنانه، حرکت زینب گون در انقلاب ما بود. (۲)

۴-۳-۱-۲۰- بهشتی کردن شوهران

در دوران بسیار دشوار سال های مبارزات و هم چنین سال های انقلاب، خیلی از زن ها شوهران خود را با صبر و همکاری شان بهشتی کردند. مردها رفتند در جبهه های گوناگون و خطرات را متحمل شدند. این زن ها در خانه ها لرزیدند و دچار تنهایی و غربت گشتند. اما زبان به شکوه باز نکردند، شوهران خود را تشویق هم کردند. این ها شوهران خود را بهشتی کردند و الا می توانستند طوری عمل کنند که شوهرهایشان

ص: ۲۸۳

۱- .بیانات در جمع مردم زاهدان در استادیوم آزادی ۰۴-۱۲-۱۳۸۱.

۲- .بیانات در دیدار گروه کثیری از پرستاران نمونه کشور ۰۱-۲-۱۳۸۹.

از رفتن به جبهه و از ورود در میدان مبارزه، از ادامه مبارزه پشیمان شوند. می توانستند این طوری عمل کنند ولی نکردند. بی صبری نشان ندادند. شوهرانی هم بودند که همسران شان را بهشتی کردند، هدایت آن ها، همکاری آن ها، دستگیری و کمک آن ها موجب شد که این زن ها بتوانند در راه خدا حرکت کنند. (۱)

۴-۳-۲- تأثیر انقلاب و جنگ تحمیلی بر زنان

۴-۳-۲-۱- انقلاب ارائه دهنده نظرگاه جدید درباره ی زن و آفریننده ی طراز نوینی از زن برجسته و والا

باری، ملت ایران امروز به برکت انقلاب قادر گشته است که نظرگاه جدیدی در باب زن و ارزش های او ارائه کند و طراز نوینی از زن برجسته و والا- بیافریند. این، توفیقی بزرگ و حرکتی ماندگار و قابل تقلید است. علی رغم هیاهوی امتناع و مقاومت از سوی محافل و مطبوعات غرب، نشانه ی تأثیر و نفوذ این حرکت را در دنیا می توان مشاهده کرد. (۲)

۴-۳-۲-۲- قرار گرفتن زن در مرکز فعالیت های سیاسی و سپردن پرچم انقلاب به زنان در عین حفظ عفاف و حجاب

اسلام و انقلاب و امام آمد و در این کشور، زن را در مرکز فعالیت های سیاسی قرار دادند و پرچم انقلاب را به دست زنان سپرد؛ در حالی که زن در همان حال توانست حجاب و وقار و متانت اسلامی و عفاف و دین و تقوای خود را حفظ کند. کسی حقی از این بزرگ تر بر گردن زن ایرانی و مسلمان ندارد. (۳)

۴-۳-۲-۳- ورود زنان در میدان علم و طی کردن مدارج علمی با حفظ دین و عفاف

به برکت انقلاب، زن ایرانی در راه بسیار خوبی افتاد. امروز، زن ایرانی می تواند در میدان علم وارد بشود و مدارج علمی را طی کند؛ در حالی که دین و عفاف و

ص: ۲۸۴

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۲۳-۱۲-۱۳۷۹.

۲- . پیام به سیمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی (قدس سره) ۳-۸-۱۳۶۸.

۳- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

تقوا و وقار و متانت و شخصیت و حرمت زن مسلمان را هم حفظ کرده باشد. الان در بین همین جمع شما، چه قدر دانشجویان و اساتید و دانشمندان زن وجود دارند؟ هم چنین زن می تواند در میدان علوم و آگاهی های دینی وارد بشود؛ بدون این که هیچ مانعی بر سر راهش باشد. الان در بین همین جمع شما، عدّه ی کثیری از طلاب و دانشجویان و مدرّسان و اساتید علوم دینی هستند که در میدان فقه اسلامی و بینش دینی تحصیل می کنند. (۱)

۴-۳-۲-۴- وجود احساس خودآگاهی و شخصیت اجتماعی

چه زمانی چنین احساسی در بین زنان ما، آن هم در چنین سطح وسیعی از جامعه وجود داشت؟ این، به برکت انقلاب است. همان حالت خودآگاهی و احساس شخصیت اجتماعی که در مردان به وجود آمده است، می توان گفت که در زنان با جست بیش تری به وجود آمده است. قبلاً هیچ نبوده؛ ولی حالا به میزان خیلی بالایی هست. هم چنین آن جنبه ی مشاغل و شئون خاص زنانه و قدر مادر و همسر بودن را دانستن، از جمله چیز هایی است که به آن توجه شده است. (۲)

۴-۳-۲-۵- تأملات صحیح و راهنمایی های ارزشمند اسلام و حضور و تأثیر گذاری زنان در صحنه ی جهاد، سیاست و سازندگی کشور

در این دو، سه دهه ی قبل از انقلاب، به خاطر ورود فرهنگ های اروپایی، بنیان خانواده متزلزل شده بود؛ یعنی حقیقتاً خانواده، آن اصالت و ارزش و عظمتی را که در اسلام و فرهنگ سنتی ما دارد، دیگر نداشت. وقتی خانواده هست، همسر و مادر عضو اصلی است. زن در این مجموعه، جای بسیار اساسی و رفیعی دارد. به همین خاطر، وقتی اصل خانواده - یعنی زن - زیر سؤال و متزلزل است، در آن جا هیچ چیزی در جای خودش قرار ندارد. این ها بحث هایی است که واقعاً باید روی آن ها خیلی تأمل و تدقیق بشود. اسلام، چه تأملات صحیح و چه راهنمایی های

ص: ۲۸۵

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

ارزشمندی در مورد این مسائل دارد. این چیزی است که انقلاب به زنان جامعه ی ما اعطا کرد و آن ها را در صحنه ی جهاد، سیاست و تأثیر در سازندگی اساسی کشور - که همان سازندگی انقلاب است - وارد نمود. این، چیز خیلی مهمی است و جز با صدر اسلام، با هیچ وقت دیگر قابل مقایسه نیست. (۱)

۴-۳-۲-۶- رشد و پیشرفت مضاعف زنان

بحمدالله انقلاب کمک عظیمی به جامعه ی زنان کشور ما کرد. من خانواده ها و زنانی را دیدم و می بینم که واقعاً گذشت و فداکاری و دریادلی آن ها در مقابل حوادث، از مردان بیش تر است. من با خانواده ی شهدا نشست و برخاست نسبتاً زیادی دارم. مکرر این نکته را گفته ام که در میان خانواده های شهدا، غالباً مادر شهید، برای تحمّل این حادثه ی مهم، روحیه ی بهتر و برداشت بهتر و ظرفیت بیش تری نسبت به پدر شهید دارد. البته موارد عکس هم هست؛ امّا این گونه موارد تقریباً بیش تر است و من آن را بیش تر دیده ام. بر اثر این حادثه ی عظیم انقلاب، خانم ها خیلی خیلی پیش آمدند و رشد کردند. (۲)

۴-۳-۲-۷- برخوردار شدن زنان از آگاهی و رشد سیاسی

انقلاب و جنگ، زنان ما را در جامعه از آگاهی و رشد سیاسی برخوردار کرد. زن، وقتی با سواد باشد و از آگاهی سیاسی برخوردار شود، کسی نمی تواند به آسانی به او زور بگوید و حَقّش را پایمال کند. این ها غنیمت هایی بود که در انقلاب برای زنان پیش آمد. (۳)

۴-۳-۲-۸- یافتن شخصیت حقیقی خود و نشان دادن عظمت روحی زن مسلمان به دیگران

بعد از اقامه ی دولت حق، به فضل الهی زنان کشور اسلامی ایران توانستند شخصیت حقیقی خودشان را تا حدود زیادی پیدا کنند، در میدان های گوناگونی

ص: ۲۸۶

- ۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.
- ۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۳- .بیانات در جمع بانوان ارومیه ۲۸-۰۶-۱۳۷۵.

حضور یابند و عظمت روحیه ی زن مسلمان را نشان دهند، که شما نمونه اش را در وضع این مادر شهید و مادران عزیز و دلاور سایر شهدا دیدید و می بینید. من هر جا که با مادران شهدا مواجه شده ام، آنها را حتی از پدران شهدا هم قویتر دیده ام. غالباً نمونه اش را در روحیه ی این مادران بزرگوار و شجاع می توانید ببینید. این، عظمت زن مسلمان در میدان های سیاسی و فرهنگی است. (۱)

۴-۳-۲-۹- پرورش زنان فرزانه و صاحب اندیشه و رأی و نظر

که نظام جمهوری اسلامی توانسته است به یک قله ای دست پیدا کند که عبارت است از پرورش زنان فرزانه و صاحب اندیشه و صاحب رأی و نظر در ظریف ترین و حساس ترین مسائل یک جامعه. (۲)

ص: ۲۸۷

۱- .بیانات در دیدار با خانواده های سرداران شهید استان تهران ۱۷-۰۲-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

۴-۴-۱-۱- عدم اختلاط زن و مرد

فرهنگ اسلامی، فرهنگ عدم اختلاط زن و مرد است. چنین زندگی ای با خوشبختی ادامه می یابد و می تواند به درستی و با رعایت موازین عقلی بچرخد و حرکت کند و به پیش برود. در این جا اسلام سختگیری کرده است. اگر آن حدّ و مرزی که در جامعه قرار داده شده است، چه از طرف زن و چه از طرف مرد بشکنند، اسلام در مقابل آن سختگیری می کند؛ درست نقطه ی مقابل آن چه که شهوترانان عالم می خواسته اند و عمل می کرده اند. (۱)

۴-۴-۱-۲- رعایت عفاف

این مسأله ی حجاب و محرم و نامحرم و نگاه کردن و نگاه نکردن، همه به خاطر این است که قضیه ی عفاف در این بین سالم نگه داشته شود. اسلام به مسأله ی عفاف زن اهمیت می دهد. البته عفاف مرد هم مهم است. عفاف مخصوص زنان نیست؛ مردان هم باید عقیف باشند. منتها چون در جامعه، مرد به خاطر قدرت

ص: ۲۸۹

جسمانی و برتری جسمانی، می تواند به زن ظلم کند و برخلاف تمایل زن رفتار نماید، روی عفت زن بیش تر تکیه و احتیاط شده است. (۱)

۴-۴-۱-۳- اهمیت دادن به حجاب و روابط اسلامی میان زن و مرد

مسأله ی ارتباط زن و مرد هم مسأله ی مهمی است. بین زن و مرد یک حجاب گذاشته شده است: با هم حرف می زنند، معامله می کنند، دعوا می کنند، دوستی می کنند؛ اما با یک حجاب و حفاظ. این در اسلام هست و بایستی رعایت شود. ارتباط زن و مرد را در این مکالمات و محاورات بایستی رعایت کرد. (۲)

۴-۴-۲- هشدارها در زمینه تعامل غیر صحیح زن با مرد

۴-۴-۲-۱- ترویج شهوت و آمیزش بی رویه ی زن و مرد موجب اشاعه ی بنیادین فرهنگ فاسد غرب و عامل نابود کننده ی یک ملت

بنده بارها گفته بودم که دشمنان ملت ایران بیش از آن چه به توپ و تفنگ و این چیزها احتیاج داشته باشند، به اشاعه ی بنیان های فرهنگی فاسدساز نیاز دارند. در خبرها خواندم که یکی از مسؤولان یک مرکز مهم سیاسی در امریکا گفته به جای انداختن بمب، دامن های کوتاه برایشان بفرستید! راست می گوید؛ اگر برای کشوری شهوات جنسی و آمیزش بی رویه ی زن و مرد و دختر و پسر را ترویج کردند و جوان را به راه هایی کشاندند که غریزه ی او هم به طور طبیعی متمایل به آن است، دیگر احتیاج به استفاده ی از توپ و تفنگ علیه یک ملت نیست. فساد، یک ملت را به خودی خود ضایع و باطل می کند و آینده ی او را تباه می سازد. (۳)

۴-۴-۲-۲- از بین برنده ی دلبستگی همسران و متزلزل ساختن بنیان خانواده

آن آقایی که با زنان نامحرم سر و کار دارد، دو جا برای او امکان اشباع غرایزش

ص: ۲۹۰

۱- . بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- . بیانات در دیدار مدیران صدا و سیما ۱۵-۱۱-۱۳۸۱.

۳- . بیانات در دیدار وزیر علوم و رؤسای دانشگاه ها ۱۷-۱۰-۱۳۸۳.

در سطوح مختلف وجود دارد، این دیگر به زن خودش آن جور پای بند نیست. مثل مردی که به هیچ زنی نگاه نمی کند، نیست. .. این که می گویند زن باید خودش را در محیط های اجتماعی با نامحرم مخلوط نکند، برای این است که این زن، دل بستگی اش به مرد خودش باشد و الا اگر زن کارش به جایی رسید که مرد خودش برایش عادی شد، مثل وضعیتی که الان در جوامع غربی می بینید که اصلاً این مرد برای زن اهمیتی ندارد، می گوید حالا شد، شد، نشد هم نشد. می گوید طلاق می گیریم، تمام می کنیم تو برو دنبال کارت، من هم می روم دنبال کارم. این بد است. بعضی از خانم ها امروز تلاش می کنند که وضع زنان را این جور کنند. این به ضرر زن هاست به نفع زن ها نیست؛ چون این، بنیان خانواده را متلاشی می کند. (۱)

۴-۲-۳- کثرت کودکان خیابان خواب و رشد جنایت آن ها

اگر برای کشوری شهوات جنسی و آمیزش بی رویه ی زن و مرد و دختر و پسر را ترویج کردند و جوان را به راه هایی کشاندند که گزینه ی او هم به طور طبیعی متمایل به آن است، دیگر احتیاج به استفاده ی از توپ و تفنگ علیه یک ملت نیست. فساد، یک ملت را به خودی خود ضایع و باطل می کند و آینده ی او را تباه می سازد. امروز خود امریکایی ها از آینده ی خودشان دارند می ترسند؛ من این را در بعضی از مقالات روشن بینانشان می بینم؛ مربوط به الان هم نیست؛ شاید ده پانزده سال است که این پدیده در امریکا پیدا شده. کسانی از صاحب نظرهای این ها نسل امروز امریکا و رشد فساد در آن را می بینند؛ رواج همجنس بازی، نابودی خانواده، کثرت کودکان خیابان خواب و رشد جنایت کودکان و نوجوانان را مشاهده می کنند؛ می دانند که این وضعیت حتی کشوری با تمدن امریکایی را، با این همه پیشرفت علمی و فناوری، در آینده ای نه چندان دور به زمین خواهد زد؛ لذا دارند هشدار می دهند. (۲)

ص: ۲۹۱

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۹-۱-۱۳۷۷.

۲- . بیانات در دیدار وزیر علوم و رؤسای دانشگاه ها ۱۷-۱۰-۱۳۸۳.

قدرتمندان و زرمندان و زورمندان، مردشان، زنشان و زبردست هایشان و کسانی که با آن ها و برای آن ها زندگی می کرده اند، همیشه عکس این عمل می کرده اند. آن ها مایل بوده اند که این حجاب بین زن و مرد، از بین برود، که این، البته برای زندگی جامعه مضرّ و برای اخلاق جامعه بد است. برای حفظ عفت جامعه زیانبار و به خصوص برای خانواده از همه چیز بدتر است. این، بنیان خانواده را متزلزل می کند. (۱)

ص: ۲۹۲

۴-۵-۱- وظایف کلی

۴-۵-۱-۱- تصحیح و اصلاح قوانین و ارائه ی الگوی زن مسلمان

اگر قوانینی لازم است، اگر تصحیح و اصلاحی در مسائلی که به این جا منتهی می شود، لازم است، زنان، زنان باسواد، زنان آگاه، زنان بامعرفت، در همه ی این میدان ها بایستی پیشروی کنند؛ الگوی زن را نشان بدهند؛ بگویند زن مسلمان زنی است که هم دین خود را، حجاب خود را، زنانگی خود را، ظرافت ها و رقت ها و لطافت های خود را حفظ می کند؛ هم از حقّ خود دفاع می کند؛ هم در میدان معنویّت و علم و تحقیق و تقرب به خدا پیشروی می کند و شخصیت های برجسته ای را نشان می دهد و هم در میدان سیاسی حضور دارد. این می شود الگویی برای زنان. (۱)

۴-۵-۱-۲- زدودن باورهای غلط فرهنگ غربی از ذهن زن ایرانی با ارائه ی بحث ها و کارهای اسلامی

به نظر من، آن چیزی که امروز مجموعه ی شما و هر مجموعه یی از زنان - که در شکل ها و با هدف های مختلف کار می کنند - بر عهده دارند، این است

ص: ۲۹۳

که باور غلطی را که فرهنگ غربی و اروپایی در این ده ها سال اخیر در ذهن زن ایرانی وارد کرده است، بزداید. البته باور غلطی هم در گذشته بوده است؛ یعنی گرایش به برخی از شکل های غلط مصرف و تجمل، از گذشته هم وجود داشته است. با ورود فرهنگ اروپایی، این مدگرایی و نوگرایی در مصرف، به شکل عجیبی تشدید شد. این، محاسبه شده و پیش بینی شده بود. سردمداران سیاست های غربی - که غالباً صهیونیست ها و استعمارگران بودند - به قصدی و با نیتی این کار را کردند. این باورهای غلط را باید بزداید؛ و این نمی شود، مگر با ارایه ی بحث ها و کارهای اسلامی. اگر این کار بشود، ریشه ی این مشکلاتی که گاهی اوقات مطرح می شود - بدحجابی و رواج فساد و فحشا و این چیزها - به خودی خود خنده خواهد شد. این ها غالباً معلولند؛ علل، همان باورها و فرهنگ ها هستند که باید روی آن ها کار بشود. (۱)

۴-۵-۲- وظایف اختصاصی

۴-۵-۲-۱- الف) رسانه

۴-۵-۲-۱-۱- تفهیم درخشنده گی های فرهنگ اسلامی در همه ی زمینه ها به خصوص روابط زن و مرد و شأن زن در اجتماع

وظیفه ی صدا و سیما در تفهیم درخشنده گی های فرهنگ اسلامی در همه ی زمینه ها، به خصوص در زمینه ی روابط زن و مرد و شأن زن در اجتماع آشکار می شود. صدا و سیما، مسؤلیت زیادی دارد. رادیو و تلویزیون، یک دستگاه سرگرم کننده نیست؛ یک دستگاه آموزنده است. (۲)

۴-۵-۲-۲- ب) شورای فرهنگی اجتماعی زنان

۴-۵-۲-۲-۱- شناسایی و تشخیص مشکلات زنان

شما بایستی نسبت به این مسأله، فکر و تأمل کنید. با مجلس و دولت هم که رابطه

ص: ۲۹۴

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور ۱۵-۹-۱۳۶۸.

دارید. به علاوه، خود شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوباتی را که لازم الاجراست، می گذرانند. از اوایلی که این شورا تشکیل شد، حضرت امام (رضوان الله تعالی علیه) تصریح فرمودند که مصوبات این جلسه باید اجرا بشود. اصلاً این مجموعه ای که شما خانم ها تشکیل داده اید، وصل به آن مرکز است؛ باید جدی فکر کنید و ببینید مشکلات زنان چیست. البته منظور، این مشکلات کوچک عمومی که باید در بخش های مختلف اداری برطرف بشود - مثل مشکل بیمه و امثال آن - نیست. این ها چیز هایی نیست که مجموعه ی خاصی به آن ها رسیدگی کند. (۱)

۴-۵-۲-۲-۲- نیاز سنجی، هدایت و تلاش در وضع قوانین بر اساس تکالیف زنانه

شما باید ببینید، زن به جهت زن بودن، چه تکالیفی دارد و برای تحمیل این تکالیف، احتیاج به چه هدایت هایی دارد؛ چه توصیه هایی باید به زنان بشود و چه قوانینی لازم است، برای این که آن ها از حقوق اجتماعی و انسانی خود برخوردار بشوند؛ چه سازمان هایی احیاناً باید به وجود بیاید که بخشی از کارها را به عهده بگیرد. شما این ها را بررسی کنید؛ آن وقت به دستگاه های مختلف - مثل مجلس، یا شورای عالی انقلاب فرهنگی - توصیه کنید، تا مصوبه بگذرانند و این کارها انجام بگیرد. وقتی ما این مجموعه را نداشتیم، نداشته ایم؛ ولی حالا که داریم، بایستی خیلی کار و حرکت بکند. (۲)

۴-۵-۲-۲-۳- ایجاد فرهنگ کتابخوانی در بین زنان و باسواد کردن آن ها

از جمله ی کارهای بسیار اساسی، با سواد کردن زنان است. از جمله ی کارهای بسیار مهم، کتابخوان کردن زنان است. یک شیوه های ابتکاری پیدا کنید، برای این که خانم های داخل خانه را کتابخوان کنید. متأسفانه زنان ما با کتابخوانی خیلی انسی ندارند. هزاران کتاب در بازار می آید و می رود، اما این ها مطلع نمی شوند. این کتاب ها معارف بشری است که ذهن ها را برای بهتر فهمیدن، بهتر اندیشیدن، بهتر

ص: ۲۹۵

۱- . بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

۲- . همان.

ابتکار کردن، و در موضع بهتر و صحیحتری قرار گرفتن، آماده می کند. (۱)

۴-۵-۲-۴- آموزش و مشاوره برای روش های صحیح کار داخل خانه

از جمله ی چیزهای بسیار مهمّ دیگر، آموختن روش های صحیح کار داخل خانه - یعنی برخورد با همسر و برخورد با فرزندان - به زنان است. زنانی هستند که خیلی هم خوبند؛ دارای حلم و صبر و گذشت و اخلاق خوبند؛ امّا روش های برخورد با همسر یا با فرزندانشان را درست نمی دانند. این روش ها علمی است؛ چیزهایی است که با تجربه ی بشری روزه روز پیشرفت کرده و به مراحل خوبی رسیده است. کسانی هستند که تجربه های خوبی دارند؛ باید روش هایی پیدا کنید که افرادی که می توانند، خانم ها را به این مسائل راهنمایی کنند. (۲)

۴-۵-۲-۳- انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان ها

۴-۵-۲-۱- ضرورت حفظ شئون اسلامی

من به خصوص تأکید می کنم، نسبت به رفتار زن و مرد و پوشش زنان در داخل ادارات. بعضی شکوه دارند؛ گله دارند. خانواده های شهدا و زنان مؤمن به ما شکایت می کنند. به این جا تلفن می کنند، نامه می نویسند، یا ما را که می بینند، مکز می گویند که رفتار بعضی از زنان جامعه ی ما، رفتار مناسب و شایسته ی شأن زن مسلمان نیست. با اصلاح این زنانی که در ادارات مشغول کارند، بخش عمده ای از این موضوع، اصلاح می شود. این بانوان مسلمانی که در اداراتند، باید رفتارشان، لباس شان، زیّ شان و منش شان مسلمانی باشد؛ و شما در این زمینه تکلیف و مسؤولیت دارید. البته با روش اسلامی؛ با همان شیوه ای که نهی از منکر اسلامی دارد و نه با روش های غیراسلامی و خشونت های نادرست. (۳)

ص: ۲۹۶

۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۲- . همان.

۳- . بیانات در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

۴-۶-۱-۱- تحمیل فرهنگ بی حجابی و بی حد و مرزی و اختلاط در زمان خاندان شوم پهلوی

کسانی که تاریخچه ی ورود بی حجابی و عریانی زنان در جامعه ی ما را که به وسیله ی خاندان شوم پهلوی انجام گرفت، خوانده اند و یا کسانی که سَنَشان اقتضا می کند و آن روزها را دیده اند، می دانند که چگونه بی حجابی و بی حد و مرزی و اختلاط زن و مرد را به داخل کشور وارد کردند و آن را به مَلّت تحمیل نمودند. مَلّت ما به آسانی این پدیده را نپذیرفت؛ ولی متأسّفانه به دلیل گذشت دو سه نسل در زیر سایه ی سنگین و شوم خاندان پهلوی تا پیروزی انقلاب اسلامی، عده ای با این فرهنگ به دنیا آمدند و قبح آن را نفهمیدند و سلامت و صفای محیط ناب اسلامی را در نیافتند. دستگاه های تبلیغاتی ما هم، توان شناسایی عیوب فرهنگ غربی را به آنان نداشتند. (۱)

۴-۶-۱-۲- به سُخره گرفتن حجاب در دوران پهلوی

از برخوردهای لوده و هرزه ی کسانی هم که در دوران رژیم طاغوت، حجاب

ص: ۲۹۷

۱- .بیانات در دیدار با اقشار مختلف مردم و جمعی از پزشکان، پرستاران و کارکنان مراکز آموزش عالی و درمانی کشور
۱۵-۹-۱۳۶۸.

را مسخره می کردند، می گذریم. در آن دوران، افراد معدودی از خانم ها و دختر خانم ها در دانشگاه ها حجاب داشتند که مورد تمسخر و استهزا بودند. آن برخورد، یک برخورد غیر انسانی جلف و غلطی بود که انسان چیزی را که خودش قبول ندارد، آن را به لجن بکشاند و به باد استهزا بگیرد؛ کاری که امروز رسانه های غربی عیناً انجام می دهند. در آن دوران، این گونه افراد کار اجلاف را انجام می دادند که اصلاً محلّ بحث نیست؛ اما کسانی هم که اهل این جلالت ها نبودند، بلکه اهل فکر و منطق و به میزان گفتن و به میزان اندیشیدن بودند، باور نمی کردند که ممکن باشد خانمی مقید به مسائل اسلامی - از جمله مسأله ی حجاب - باشد و بتواند مدارج علمی را طی کند و عالم بشود؛ هم چنان که باور نمی کردند چنین کسی بتواند در زمینه ی مسائل سیاسی و اجتماعی کسی بشود؛ کمالین که فکر نمی کردند بتواند یک عنصر فعال انقلابی باشد. (۱)

۴-۶-۱-۳- تحت فشار بودن افراد محجبه در جامعه

آن روز همین دانشگاه - که عمدتاً محلّ اعیان و اشراف و بچه پولدارها بود - این گونه بود؛ مرکز چه فجایع و فسادهایی! دانشگاه های دیگر هم همین گونه بود. واقعاً استاد و دانشجوی متدین در دانشگاه زیر فشار بودند. در سطح جامعه هم همین مسائل بود. زنی که مایل بود حجابش را حفظ کند - نه این که با چادر و روگیری، بلکه با یک حجاب معقول - مگر می توانست در جامعه راه برود؟! ما ماجراها دیدیم و شنیدیم و اطلاع داریم، که الان نه وقتش هست، نه مناسب است آن ها را بگوییم. آن وقایع را شما ندیدید. (۲)

۴-۶-۲- حجاب و جمهوری اسلامی

۴-۶-۲-۱- حجاب یک مسئله ی فرعی و جزئی نیست

جمهوری اسلامی، در مقابل این مفاسد ایستاد و از اول اعلام کرد که به روابط بی بندوبار زن و مرد معتقد نیست؛ معتقد به وجود حجاب و روابط اسلامی میان زن

ص: ۲۹۸

- ۱- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۲- .بیانات در جلسه ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۲۲-۰۲-۱۳۸۲.

و مرد است، و بر این مسأله هم پافشاری کرد. به نظر بعضی ها، این یک مسأله ی فرعی و جزئی است؛ در حالی که اشتباه می کنند، این مسأله ی بسیار مهمی است. (۱)

۴-۶-۲-۲- عدم مزاحمت حجاب با فعالیت های سیاسی و اجتماعی و علمی

حجاب، به هیچ وجه مزاحم و مانع فعالیت های سیاسی و اجتماعی و علمی نیست؛ دلیل عینیش هم شما هستید. شاید عده ای تعجب می کردند و هنوز هم تعجب کنند که خانمی در سطح بالای علمی در هر رشته ای وجود داشته باشد که خودش را با تعالیم اسلامی و از جمله با مسأله ی حجاب منطبق کند. این، برای بعضی باورنکردنی بود و نمی توانستند تصوّرش را بکنند. (۲)

۴-۶-۲-۳- از مهم ترین علل مخالفت شدید دولت های غربی با جمهوری اسلامی

در همین جا من عرض بکنم که یکی از مهم ترین علل مخالفت شدید و خصمانه ی دولت های غربی با جمهوری اسلامی، همین مسأله است. آن ها روی این مسأله بسیار حساسند. اگر جمهوری اسلامی، در همین یک مسأله مقداری کوتاه می آمد و اجازه می داد که فرهنگ بی بندوبار غربی در زمینه ی روابط ناسالم زن و مرد در جامعه تحقّق پیدا بکند، بسیاری از مخالفت هایی که مجامع سیاستمداری و غیرسیاسی غرب با جمهوری اسلامی دارند، کم می شد، یا بعضاً از بین می رفت. (۳)

۴-۶-۳- فلسفه و اهمیت حجاب

۴-۶-۳-۱- تکریم زن

حجاب، تکریم آن کسی است که در حجاب است. حجاب زن، تکریم زن است. در بیش تر کشورها - حالا من «بیشتر» که می گویم، چون همه را اطلاع ندارم - در گذشته، در قدیم، در همین اروپا تا دویست سیصد سال پیش زن های اعیان

ص: ۲۹۹

۱- . خطبه های نماز جمعه تهران ۱۰-۱-۱۳۶۹.

۲- . بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- . خطبه های نماز جمعه تهران ۱۰-۱-۱۳۶۹.

و اشراف حجابی روی صورتشان می انداختند؛ در بعضی از فیلم های قدیمی شاید دیده باشید. یک حجاب می انداختند که چشم ها به روی آن ها نیفتد. این، تکریم است. در ایران باستانی زن های اعیان و اشراف و رؤسا همه باحجاب بودند؛ زن های افراد پائین و طبقات پست، نه، بی حجاب هم می آمدند؛ مانعی هم نبود. اسلام آمد این تبعیض را گذاشت کنار، گفت نخیر، زن باید باحجاب باشد؛ یعنی این تکریم مال همه ی زنان است. این است نظر اسلام. (۱)

۴-۶-۳-۲- جلوه گیری از اختلاط و آمیزش مضر و بی قید و شرط زن و مرد

مسأله ی حجاب، به معنای منزوی کردن زن نیست. اگر کسی چنین برداشتی از حجاب داشته باشد، برداشتش کاملاً غلط و انحرافی است. مسأله ی حجاب، به معنای جلوه گیری از اختلاط و آمیزش بی قید و شرط زن و مرد در جامعه است. این اختلاط، به ضرر جامعه و به ضرر زن و مرد - به خصوص به ضرر زن - است. (۲)

۴-۶-۳-۳- یاری کننده ی زن در رسیدن به رتبه ی معنوی عالی

ما که روی حجاب این قدر مقیدیم، به خاطر این است که حفظ حجاب به زن کمک می کند تا بتواند به آن رتبه ی معنوی عالی خود برسد و دچار آن لغزشگاه های بسیار لغزنده ای که سر راهش قرار داده اند، نشود. (۳)

۴-۶-۳-۴- ارزشی بودن مسئله ی حجاب

باید مسائل ارزشی اسلام در جامعه ی ما احیاء بشود. مثلاً مسأله ی حجاب، یک مسأله ی ارزشی است. مسأله ی حجاب، مسأله ای است که اگرچه مقدمه یی است برای چیزهای بالاتر، اما خود یک مسأله ی ارزشی است. (۴)

ص: ۳۰۰

- ۱- .بیانات در دیدار دانشجویان دانشگاههای استان یزد ۱۳-۱۰-۱۳۸۶.
- ۲- .بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.
- ۳- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۴- .همان.

خود این حجاب، یکی از وسایل امنیت است. با حجاب زنِ مسلمان، هم خود زنِ مسلمان امنیت پیدا می کند و هم مردان مسلمان امنیت پیدا می کنند. آن جایی که حجاب را از زنان دور می کنند، آن جایی که زن را به عریانی و برهنگی نزدیک می کنند، در درجه ی اول، امنیت از خود زن و در درجه ی بعد، از مردان و جوانان گرفته خواهد شد. برای این که محیط سالم و دارای امنیت باشد؛ زن بتواند کار خود را در جامعه انجام دهد، مرد هم بتواند مسؤلیت های خود را انجام دهد. (۱)

بالاتر از این، در کشورهای اروپایی که خودشان را پیشرفته می دانند و در ادعا و تبلیغات، مسائل حقوق بشر و آرای انسان ها برای شان حائز اهمیت است - یعنی فرانسه و انگلیس - اجازه ندادند که چند نفر زن یا دختر مسلمان، با حجاب اسلامی رفت و آمد کنند و به مدارس بروند! این جا اجبار و الزام را جایز می شمارند و در آن ایراد و عیبی نمی بینند؛ اما جمهوری اسلامی به خاطر این که حجاب را در جامعه الزامی می داند، همه ی این محافل، آن را مورد اعتراض قرار می دهند! اگر الزام زنان به شکلی از لباس و زینت ایراد دارد، ایراد آن بیش تر از الزام به حجاب است؛ زیرا این به سلامت نزدیک تر است. حداقل این است که این دو، با یک نظر دیده بشود؛ اما غرب این طوری عمل نمی کند. (۲)

۴-۳-۶- عاملی برای حفظ عفاف زن

هر حرکتی که برای دفاع از زنان انجام می گیرد، باید رکن اصلی آن رعایت عفاف زن باشد. همان طور که عرض کردم، در غرب به خاطر این که به این نکته توجه نشد - یعنی مسأله ی عفت زنان مورد اهتمام قرار نگرفت و به آن اعتنایی نکردند - کار به این بی بندوباری ها کشید. نباید بگذارند عفت زن - که مهم ترین عنصر برای شخصیت زن است - مورد بی اعتنایی قرار گیرد. عفت در زن، وسیله ای

ص: ۳۰۱

۱- . بیانات در اجتماع بانوان خوزستان ۲۰-۱۲-۱۳۷۵.

۲- . خطبه های نماز جمعه تهران ۱۰-۱-۱۳۶۹.

برای تعالی و تکریم شخصیت زن در چشم دیگران، حتی در چشم خود مردان شهوتران و بی بندوبار است. عفت زن، مایه ی احترام و شخصیت اوست. این مسأله ی حجاب و محرم و نامحرم و نگاه کردن و نگاه نکردن، همه به خاطر این است که قضیه ی عفاف در این بین سالم نگه داشته شود. اسلام به مسأله ی عفاف زن اهمیت می دهد. البته عفاف مرد هم مهم است. عفاف مخصوص زنان نیست؛ مردان هم باید عقیف باشند. منتها چون در جامعه، مرد به خاطر قدرت جسمانی و برتری جسمانی، می تواند به زن ظلم کند و برخلاف تمایل زن رفتار نماید، روی عفت زن بیش تر تکیه و احتیاط شده است. (۱)

۴-۶-۳-۷- حجاب؛ موجب آسایش و لباس مشارکت اجتماعی زنان

دید اسلامی در زمینه ی مسائل حجاب، بسیار دید خوب و روشنی است. چه تعبیر خوبی شما دارید! می گوید: «ما با این حجاب، احساس آسایش می کنیم و این لباس مشارکت ماست!» بله؛ کاملاً تعبیر درست و خوبی است. این، دیدگاه کاملاً صحیحی است. این را هرچه بیش تر بیان کنید و بگوئید، بهتر است. (۲)

۴-۶-۳-۸- جلوگیری از پیاده شدن فرهنگ منحوس غرب در جامعه

شما خیال کرده اید که اگر ما چادر را کنار گذاشتیم، فرضاً آن مقنعه ی کذایی و آن لباس های «و لیضربن بخمرهنّ علی جیوبهنّ» و همان هایی را که در قرآن هست، درست کردیم، دست از سر ما بر می دارند؟ نه، آن ها به این چیزها قانع نیستند؛ آن ها می خواهند همان فرهنگ منحوس خودشان عیناً این جا عمل بشود؛ مثل زمان شاه که عمل می شد. در آن زمان، زن اصلاً پوشش و حجابی نداشت؛ حتی در این جاها وقتی نوبت به این کارها می رسد، بی بندوباری خیلی بیش تر هم می شود؛ کما این که در زمان شاه، بی بندوباری بی که در همین شهر تهران و بعضی دیگر از شهرهای کشور ما بود، از معمول شهرهای اروپا بیش تر بود! زن معمولی در اروپا،

ص: ۳۰۲

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .گفت و شنود به مناسبت میلاد حضرت فاطمه ی زهرا(س) ۱۸-۰۷-۱۳۷۷.

لباس و پوشش خودش را داشت؛ اما در این جا آن طوری نبود. آن طور که دیده بودیم و شنیده بودیم و می دانستیم و مناظری که از آن وقت الان جلوی نظر من هست، انسان واقعاً حیرت می کند که چرا بایستی این گونه بشود؛ کما این که در خیلی از کشورهای متأسفانه عقب مانده ی مسلمان و غیرمسلمان هم همین طور است. بنابراین، باید به دقت و با نهایت کنجکاوی و بدون اغماض، مسائل ارزشی را رعایت کرد.^(۱)

۴-۶-۳-۹- مهربان و وفادار ماندن زوجین

این محرم و نامحرم ها، این حجاب و حفظ زن، این «قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ... وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ»^(۲)، چشم هایتان را به هر منظره ای باز نکنید، به هر چیزی نگاه نکنید تا به هر طرفی کشانده نشوید. این برای چیست؟ این برای این است که این زن و شوهر به هم مهربان و وفادار بمانند.^(۳)

۴-۶-۳-۱۰- استحکام و حفظ کانون خانواده به خاطر وفاداری و در موضع حسادت قرار نگرفتن زوجین

این که شما می بینید در اسلام محرم و نامحرم و جدایی زن و مرد و این ها مطرح است، این ها مسایل ارتجاعی نیست. این ها جزو دقیق ترین مسأله انسانی و بشری است. یکی از مهم ترین آن، این است که بنیان خانواده مستحکم می ماند. چون زن و شوهر به هم احساس وفاداری می کنند، در موضع حسادت قرار نمی گیرند، این خیلی مسأله ی مهمی است.^(۴)

ص: ۳۰۳

- ۱- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی ، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.
- ۲- .سوره ی نور، آیه ی ۳۱.
- ۳- .خطبه ی عقد مورخه ی ۱۲-۹-۱۳۷۷.
- ۴- .خطبه ی عقد مورخه ی ۱۵-۱۰-۱۳۷۹.

اسلام که راجع به حجاب حرف می زند، آیات قرآن که راجع به حجاب حرف می زند، راجع به حدود زن و مرد با یکدیگر دستور دارد، این به خاطر خود مردم است، به خاطر همین خانواده هاست. همین دخترهای جوان که شوهرشان را می خواهند از دست ندهند، این پسرهای جوان که زن محبوبشان را می خواهند از دست ندهند، این بدون حجاب و بدون رعایت نمی شود، آیات قرآن این طور حکمت آمیز و عمیق است. (۱)

۴-۶-۳-۱۱- تمرکز دل های همسران روی یک نقطه

این حجابی که اسلام درست کرده است، این نگاهی که اسلام منع کرده است، این معاشرتی که اسلام ممنوع قرار داده است، برای این است که شما دل هایتان و محبت هایتان روی یک نقطه متمرکز شود. هم شما خانم ها و هم شما آقایان. (۲)

۴-۶-۴- فلسفه هجمه دشمنان به مسئله حجاب

۴-۶-۴-۱- مخالفت علنی با حجاب به دلیل منافات آن با بهره وری نامشروع مردان از زنان

همیشه به شکل غلطی در نظام های طاغوتی به زن نگاه شده؛ امروز در غرب هم همین جور است. حالا عده ای از زنان - مثل خیلی از مردان - در همین نظام های غربی شخصیت های برجسته و محترم و پاکیزه ای ممکن است در بیابند، لیکن نگاه عمومی به زن که در فرهنگ غربی نهادینه شده، نگاه غلطی است؛ نگاه ابزاری است، نگاه اهانت آمیز است. (۳)

۴-۶-۴-۲- گرایش زنان به حجاب

شما بدانید زنان مسلمان در بسیاری از نقاط دنیا امروز به شما نگاه می کنند

ص: ۳۰۴

۱- . خطبه ی عقد مورخه ی ۱۱-۵-۱۳۷۵.

۲- . خطبه ی عقد مورخه ی ۳۰-۳-۱۳۷۹.

۳- . بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.

و از شما یاد می گیرند. این که می بینید در بعضی از کشورهای غربی، در بعضی از کشورهای مسلمان اما با حکومت های غیر اسلامی، این طور حجاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان دین قرار می گیرد، این نشان دهنده ی گرایش زنان به حجاب است. (۱)

۴-۶-۴-۳- عدم پذیرش فرهنگ اروپایی و تمایل به رواج سبک زن اروپایی

آن ها با چه چیز زن مسلمان بیش تر دشمنند؟ با حجاب او. آن ها با چادر و حجاب صحیح و متقن شما از همه چیز بیش تر دشمنند. چرا؟ چون فرهنگ آن ها این را قبول ندارد. اروپایی ها این طورند؛ آن ها می گویند هرچه را که ما فهمیده ایم، دنیا باید از ما تقلید کند! مایلند که جاهلیت خودشان را بر معرفت عالم غلبه بدهند. آن ها می خواهند زن به سبک اروپایی را در جامعه رواج بدهند؛ که عبارت است از سبک مد و مصرف و آرایش در انظار عموم و ملعبه قرار دادن مسائل جنسی بین دو جنس؛ می خواهند این چیزها را به وسیله ی زنان رواج بدهند. هر جا با این هدفگیری غربی ها مخالفت بشود، فریادشان بلند می شود! این ها کم طاقت هم هستند! همین مدعیان غربی، کم ترین مخالفتی را با مبانی پذیرفته ی خودشان تحمل نمی کنند. (۲)

۴-۶-۴-۴- بهره وری نامشروع مرد از زن

از نظر غرب، علت این که شما نباید توی چادر باشید، نباید حجاب داشته باشید، این نیست که آزاد باشید. شما دارید می گویند من با حجاب هم آزادی دارم. او چیز دیگری مورد نظرش است؛ زن را برای نوازش چشم مرد، برای بهره وری نامشروع مرد، می خواهند به شکل خاصی در جامعه ظاهر بشود. این، بزرگ ترین اهانت به زن است؛ حالا ولو با چندین لفاف تعارف آمیز این را بپوشانند و اسم های دیگری رویش بگذارند. (۳)

ص: ۳۰۵

۱- .بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۲- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۳- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۲۸-۰۷-۱۳۸۸.

۴-۶-۴-۵- از بین بردن میراث هزاران ساله ی ایرانی که همان خانواده و حریم عفاف و حجاب است

همان کسانی که سی سال با این ملت مبارزه کردند، معارضة کردند، عناد ورزیدند، همان دستگاه ها و سیستم هایی که از کارخانجات خودشان مواد شیمیایی و سلاح شیمیایی دست صدام دادند که بزند توی جبهه ها و توی جاده ها و حتی توی شهرها، همان کسانی که در عرصه ی فرهنگی شبکه درست می کنند - که شماها بیش تر از من دیده اید و مطلعید که به قصد نابود کردن بنای خانواده و شکستن حریم عفاف و حجابی که میراث هزاران ساله ی ایرانی است و کشور ما و ملت ما از دوران قبل از اسلام، از لحاظ مسائل شهوانی و جنسی، یک ملت عفیف و نجیب بوده، شبکه درست می کنند.^(۱)

۴-۶-۴-۶- مخالفت حجاب با سیاست راهبردی اساسی بنیانی غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن

شما می بینید در غرب با حجاب تدریجاً به صورت علنی دارد مخالفت می شود. عنوانی که برای این مخالفت ذکر می کنند، این است که می گویند حجاب نماد یک حرکت مذهبی است؛ ما نمی خواهیم در جوامع ما - که جوامع لائیک هستند - نمادهای مذهبی مطرح شوند. به نظر من این دروغ است؛ بحث مذهب و غیر مذهب نیست؛ بحث این است که سیاست راهبردی اساسی بنیانی غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن است و حجاب مخالف آن است. حتی اگر چنان چه حجاب ناشی از یک انگیزه و ایمان دینی هم نباشد، با آن مخالفت می کنند؛ مشکل اساسی این است.^(۲)

۴-۶-۴-۷- منافات داشتن حجاب با فرهنگ پذیرفته شده غرب

غرب، جمهوری اسلامی را به عنوان کشوری که در آن، لباس زنان شکل الزامی دارد، مورد انتقاد قرار می دهد؛ اما آن دولت هایی که برهنگی و نبودن حجاب میان

ص: ۳۰۶

۱- .بیانات در دیدار هنرمندان و دست اندرکاران صداوسیما ۱۲-۴-۱۳۸۹.

۲- .بیانات در دیدار جمعی از بانوان نخبه ۱-۳-۱۳۹۰.

زن و مرد را الزامی می کنند، آن ها را مورد انتقاد قرار نمی دهد! این برای چیست؟ برای همین است که این برخلاف فرهنگ پذیرفته شده ی غرب است. این ها روی این مسأله به شدت حساسند. غرب، روی رواج مشروبات الکلی حساس است و آن را به عنوان یک نکته ی مثبت در ملت ها و در عادات و آداب آن ها می شمارد. (۱)

۴-۶-۵- تأثیر پابندی به حجاب

۴-۶-۵-۱- تمایل دنیای غرب به سمت حجاب اسلامی

تمام دنیای غرب و مطبوعات آن ها و این نویسندگان قلم به مزد و عامل سرمایه داران و صهیونیست های بزرگ جهانی، دست به دست هم داده اند تا جمهوری اسلامی را هتک کنند. مسأله ی حجاب را مورد تهاجم تبلیغاتی قرار دادند تا شاید ما را از میدان خارج کنند. علی رغم تبلیغات آن ها، ایران اسلامی و زن مسلمان، پابندی خود را به مسأله ی حجاب و حیثیت اسلامی زن مسلمان و آموزش اسلام در مورد زن، با قدرت و قاطعیت و روح اعتماد و اطمینان به خود حفظ کرد و امروز دنیای غرب است که تدریجاً به سمت حجاب اسلامی متمایل می شود. (۲)

۴-۶-۵-۲- حجاب زن مسلمان ایرانی الگو برای زنان کشورهای اسلامی و دیگر نقاط جهان

در کشورهای همسایه ی ما، آن جا هایی که به حجاب اهتمام نمی شد؛ در کشورهای اسلامی که بنده خودم از نزدیک بعضی جاها را دیدم که هرگز اسمی از حجاب در آن جا آورده نمی شد؛ در مدت بیست ساله ی بعد از انقلاب، زنان؛ به خصوص زنان روشنفکر و به خصوص دختران دانشجو، به حجاب گرایش پیدا کردند؛ علاقه پیدا کردند؛ رو آوردند و حجاب را حفظ کردند؛ که نمونه هایش علاوه ی بر این ها در کشورهای غربی هم مشاهده شده است. شما الگوید، شما نمونه اید. (۳)

ص: ۳۰۷

۱- . خطبه های نماز جمعه تهران ۱۰-۱-۱۳۶۹.

۲- . بیانات در دیدار با جمع کثیری از بانوان شهرهای تهران، تبریز، اصفهان، قم ۲۶-۱۰-۱۳۶۸.

۳- . بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان ۳۰-۰۶-۱۳۷۹.

۴-۶-۶-۱- ابتدال به سبک غربی و عدم پیشتازی در حرکت به سمت ارزش ها

در مکتب اسلام، حفاظ و حجایی بین زن و مرد وجود دارد. این به معنای آن نیست که زنان، عالم جداگانه ای غیر از عالم مردان دارند؛ نه، زنان و مردان در جامعه و در محیط کار، با هم زندگی می کنند؛ همه جا با هم سر و کار دارند؛ مشکلات اجتماعی را با هم حل می کنند؛ جنگ را با هم اداره می کنند و کردند؛ خانواده را با هم اداره می کنند و فرزندان را پرورش می دهند؛ اما آن حفاظ و حجاب در بیرون از محیط خانه و خانواده حتماً حفظ می شود. این، آن نکته ی اصلی در الگوسازی اسلامی است. اگر این نکته رعایت نشود، همان ابتدالی که امروز غرب دچار آن است، پیش می آید. اگر این نکته رعایت نشود، زن از پیشتازی در حرکت به سمت ارزش ها - که در ایران اسلامی دیده شد - باز خواهد ماند. غربی ها مایلند با تمام توان، آن نکته را هم درجایی به نحوی نسبت به هر کسی رسوخ دهند. (۱)

۴-۶-۶-۲- یکی از بزرگ ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان

به اعتقاد من، گرایش به سمت مدگرایی و تجمل گرایی و تازه طلبی و افراط در کار آرایش و نمایش در مقابل مردان، یکی از بزرگ ترین عوامل انحراف جامعه و انحراف زنان ماست. در مقابل این ها، خانم ها بایستی مقاومت کنند. (۲)

۴-۶-۶-۳- تعدی و تجاوز به عفت زنان در غرب

شما امروز هم که در دنیا نگاه کنید، می بینید یکی از مشکلات زنان در دنیای غرب، به خصوص در کشور ایالات متحده ی امریکا، همین است که مردان با تکیه به زورمندی خودشان، به عفت زن تعدی و تجاوز می کنند. آمار منتشر شده از سوی مقامات رسمی خود امریکا را من دیدم که یکی مربوط به دادگستری امریکا و یکی

ص: ۳۰۸

۱- .بیانات در دیدار با جمع کثیری از پرستاران به مناسبت میلاد حضرت زینب (س) و روز پرستار ۲۲-۸-۱۳۷۰.

۲- . همان.

هم مربوط به یک مقام دیگری بود. آمارها واقعاً وحشت انگیز است. در هر شش ثانیه، یک تجاوز به عنف در کشور امریکا صورت می گیرد! ببینید چقدر مسأله ی عفت مهم است و وقتی بی اعتنایی کردند، قضیه به کجا می رسد. هر شش ثانیه، یک تجاوز به عنف! برخلاف تمایل زن، مرد زورگو، ظالم، بی بندوبار و بی عفت بتواند به حریم عفت زن تعدی و تجاوز کند. اسلام این ها را ملاحظه می کند. مسأله ی حجاب که این همه مورد توجه اسلام است، به خاطر این هاست. پس، مسأله ی حفظ عفاف و اهمیّت دادن به حجاب و عفاف هم مسأله ی دیگری است. (۱)

۴-۶-۷- حجاب برتر

۴-۶-۷-۱- چادر بهترین نوع حجاب است

به نظر ما، بحث هایی که درباب پوشش زن می شود، بحث های خوبی است که انجام می گیرد؛ منتها باید توجه کنید که هیچ بحثی در این زمینه های مربوط به پوشش زن، از هجوم تبلیغاتی غرب متأثر نباشد؛ اگر متأثر از آن شد، خراب خواهد شد. مثلاً بیایم با خودمان فکر کنیم که حجاب داشته باشیم، اما چادر نباشد؛ این فکر غلطی است. نه این که من بخواهم بگویم چادر، نوع منحصر است؛ نه، من می گویم چادر بهترین نوع حجاب است؛ یک نشانه ی ملی ماست؛ هیچ اشکالی هم ندارد؛ هیچ منافاتی با هیچ نوع تحرّکی هم در زن ندارد. اگر واقعاً بنای تحرّک و کار اجتماعی و کار سیاسی و کار فکری باشد، لباس رسمی زن می تواند چادر باشد و - همان طور که عرض کردم - چادر بهترین نوع حجاب است. البته می توان محجّه بود و چادر هم نداشت؛ منتها همین جا هم بایستی آن مرز را پیدا کرد. بعضی ها از چادر فرار می کنند، به خاطر این که هجوم تبلیغاتی غرب دامگیرشان نشود؛ منتها از چادر که فرار می کنند، به آن حجاب واقعی بدون چادر هم رو نمی آورند؛ چون آن را هم غرب مورد تهاجم قرار می دهد! (۲)

ص: ۳۰۹

۱- .بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر ۳۰-۰۷-۱۳۷۶.

۲- .بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از بانوان پزشک متخصص و مسئولان کنگره ی حجاب اسلامی به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) ۴-۱۰-۱۳۷۰.

۴-۶-۷-۲- چادر پیش از این که پوشش اسلامی باشد حجاب ایرانی و لباس ملی است

مردم ما چادر را انتخاب کرده اند. البته ما هیچ وقت نگفتیم که «حتماً چادر باشد، و غیرچادر نباشد.» گفتیم که «چادر بهتر از حجاب های دیگر است.» ولی زنان ما می خواهند حجاب خودشان را حفظ کنند. چادر را هم دوست دارند. چادر، لباس ملی ماست. چادر، پیش از آن که یک حجاب اسلامی باشد، یک حجاب ایرانی است. مال مردم ما و لباس ملی ماست. (۱)

۴-۶-۸- راهکارهای ترویج حجاب و مقابله با بی حجابی

۴-۶-۸-۱- زدودن باورها و فرهنگ های غلط غربی رخنه کرده در ذهن زنان

به نظر من، آن چیزی که امروز مجموعه ی شما و هر مجموعه ای از زنان - که در شکل ها و با هدف های مختلف کار می کنند - بر عهده دارند، این است که باور غلطی را که فرهنگ غربی و اروپایی در این ده ها سال اخیر در ذهن زن ایرانی وارد کرده است، بزداید. البته باور غلطی هم در گذشته بوده است؛ یعنی گرایش به برخی از شکل های غلط مصرف و تجمل، از گذشته هم وجود داشته است. با ورود فرهنگ اروپایی، این مدگرایی و نوگرایی در مصرف، به شکل عجیبی تشدید شد. این، محاسبه شده و پیش بینی شده بود. سردمداران سیاست های غربی - که غالباً صهیونیست ها و استعمارگران بودند - به قصدی و با نیتی این کار را کردند. این باورهای غلط را باید بزداید؛ و این نمی شود، مگر با ارایه ی بحث ها و کارهای اسلامی. اگر این کار بشود، ریشه ی این مشکلاتی که گاهی اوقات مطرح می شود - بدحجابی و رواج فساد و فحشا و این چیزها - به خودی خود کنده خواهد شد. این ها غالباً معلولند؛ علل، همان باورها و فرهنگ ها هستند که باید روی آن ها کار بشود. (۲)

۴-۶-۸-۲- رعایت حجاب برای شخصیت جذاب و مثبت در فیلم ها

گاهی در فیلم ها نقش های استطرادی یا حاشیه ای تأثیرات خیلی زیادی می بخشد

ص: ۳۱۰

۱- دیدار گروهی از پرستاران ۲۰-۰۷-۱۳۷۳.

۲- بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان ۱۶-۱۰-۱۳۶۹.

و مثلاً- در یک مجموعه ی تلویزیونی، یک زن دارای شخصیت جَدَّاب و مثبت، حجاب خود را رعایت می کند و مراقب حجاب خود است. این یک نقش فرعی و حاشیه ای است؛ اما خیلی تأثیر می گذارد.(۱)

۴-۶-۸-۳- نهی از منکر درمقابل بی حجابی

توصیه ی بنده معلوم است: حجاب را رعایت کنید و این لازم و واجب است. به برادر یا خواهری که این نامه را نوشته اند، می خواهم بگویم این طور هم نیست که شما می گوئید زن های ما بی حجاب شده اند. ممکن است بعضی بگویند چشم شما به خواهرانی افتاده که همه حجاب دارند؛ نه، من گاهی به خیابان می روم تا مخصوصاً وضع مردان و زنان را ببینم؛ البته با نگاه حلال و نه حرام. آن طور که بعضی تصویر می کنند، به نظر من نمی آید. البته چرا، اشکالاتی وجود دارد؛ من هم از همه ی گوشه و کنارها با خبر نیستم. هر جا چنین وضعی وجود داشته باشد، راه آن نهی از منکر است.(۲)

۴-۶-۸-۴- اصلاح رفتار و پوشش زنان در داخل ادارات

من به خصوص تأکید می کنم، نسبت به رفتار زن و مرد و پوشش زنان در داخل ادارات... با اصلاح این زنانی که در ادارات مشغول کارند، بخش عمده ای از این موضوع، اصلاح می شود. این بانوان مسلمانی که در اداراتند، باید رفتارشان، لباس شان، زیّ شان و منش شان مسلمانی باشد.(۳)

ص: ۳۱۱

۱- .بیانات در دیدار مدیران صدا و سیما ۱۵-۱۱-۱۳۸۱.

۲- .بیانات در جلسه ی پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۲۲-۰۲-۱۳۸۲.

۳- .بیانات در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور ۴-۶-۱۳۷۱.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

